नमोवुद्ध नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

काभ्रेपलाञ्चोक

बागमती प्रदेश, नेपाल

पार्श्वचित्र

(अन्तिम प्रतिवेदन)

<u>**परामर्शदाताः**</u>

आर.आई.डि. इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा.लि

काठमाडौँ नेपाल

२०८१

विषयसूची

परिच्छेद १: परिचय 1

१.१ पृष्ठभूमि 1

१.२ वस्तूस्थिति विवरण तयारीको आवश्यकता 1

१.३ वस्तुस्थिति विवरण तयारिको उद्देश्य 2

१.४ वस्तूस्थिति विवरण तयारी विधी तथा प्रक्रिया 2

१.४.१ वस्तुस्थिती विवरण ढाँचा, औजार तथा कार्यविधि तयारी 3

१.४.२ तथ्याङ्क व्यवस्थापन औजार र दस्तावेज तयारी 3

१.४.३ सहजकर्ता छनौट तथा अभिमुखीकरण र परिचालन 3

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन 4

१.४.५ तथ्याङ्क विश्लेषण तथा प्रस्तूतीकरण 5

१.४.६ वस्तूगत विवरण प्रतिवेदन तयारी, प्रमाणिकरण, प्रकाशन, अद्यावधिक र प्रसारण 5

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सीमा 6

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी 7

२.१ परिचय 7

२.२ भौगोलिक अवस्थिति 7

२.३ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण 8

२.४ राजनीतिक अवस्थिति 9

२.५ धरातलीय अवस्था 9

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता 11

२.७ विकासका संभावनाहरु 12

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था 14

३.१ जनसंख्याको अवस्था 14

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था 14

३.३ उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण 15

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण 17

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण 17

३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण 18

३.७ घरमुलीको विवरण 19

३.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण 20

३.९ बसाइंसराइ सम्बन्धी विवरण 20

३.१० बसोबासको अवस्था सम्बन्धि विवरण 23

३.११ व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण 24

३.१२ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण 24

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था 26
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण 26
४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण 26
४.१.२ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण 26
४.१.३ आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसार विवरण 27
४.१.४ आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण 27
४.१.५ आर्थिक काम नगर्नुको कारण 28
४.१.६ गरिबीको दर 28
४.१.७ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण 29
४.१.८ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण 30
४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व 30
४.२.१ वर्तमान भू-उपयोग 30
४.२.२ भू-स्वामित्व 31
४.२.३ खेतीयोग्य जमिन सम्बन्धी विवरण 32
४.३ कृषि तथा पशु विकास 32
४.३.१ कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण 32
४.३.२ पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण 33
४.३.३ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा 34
४.३.४ पशुपंक्षिमा लाग्न रोग तथा कीरा 34
४.३.५ पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धी विवरण 35
४.३.६ व्यावसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण 36
४.३.७ आधुनिक (व्यावसायिक) पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण 39
४.३.८ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संशाधन 40
४.३.९ कृषक समूहको विवरण 41
४.३.१० सिचाइ स्रोत सम्बन्धी विवरण 46
४.४पर्यटन विकास 46
४.४.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण 46
४.४.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण 47
४.४.३ पर्यटनमा चुनौति तथा संभावना 48
४.५ उद्योग, व्यापार तथा वैंकिङ्ग 49
४.५.१ औद्योगिक विकास 49
४.५.२ सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण 49
४.५.३ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि) 50
४.५.४ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण 52
४.५.५ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण 53

४.५.६ सहकारी सम्बन्धी विवरण......54
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था......57
५.१ शैक्षिक विकास......57
५.१.१ पाँच वर्षभन्दा माथिको साक्षरता विवरण......57
५.१.२ पाँच वर्ष र सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था......57
५.१.३ तहगत रुपमा विद्यालय र विद्यार्थी विवरण......58
५.१.४ साक्षर जनसंख्याले उतिर्ण गरेको तह सम्बन्धी विवरण......63
५.१.५ ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण......64
५.१.६ अध्ययन गरेको क्षेत्र......65
५.१.५ क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण......66
५.१.७ विद्यालयको शौचालय प्रयोगको अवस्था......66
५.१.६ शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न सुचक......66
५.१.८ स्रोत नक्शा......67
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण......68
५.२.१ स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्रको विवरण......68
५.२.२. स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण......70
५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था......70
५.२.४ स्वास्थ्य संस्थाहरुको दरबन्दी सम्बन्धी विवरण......71
५.२.५ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण......71
५.२.६ रोग र उपचार सम्बन्धी विवरण......73
५.२.७ मृत्यु सम्बन्धी विवरण......75
५.२.८ स्रोत नक्शा......77
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई......77
५.३.१ खानेपानी सुविधाको अवस्था......77
५.३.२ खानेपानीको श्रोतको विवरण......78
५.३.३ शौचालय प्रयोगको अवस्था......79
५.३.४ स्रोत नक्शा......80
५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण......80
५.४.१ बाल विवाहको अवस्था......80
५.४.२ ५ देखि १५ बर्षको उमेर समुहका बिद्यालयमा भर्ना भए नभएका बालबालिकाको बिबरण......81
५.४.३ बाल संजालको विवरण......81
५.४.४ घरपरिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था......82
५.४.५ अपाङ्गताका परिचय पत्र संख्या......83
५.४.१० विधवा तथा एकल महिला......84
५.४.११ महिलाका नाममा दर्ता भएका विभिन्न व्यवसाय सम्बन्धी विवरण......84

५.५ युवा तथा खेलकूद र मनोरञ्जन 85
५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जनस्थल सम्वन्धी विवरण 85
५.५.२ राष्ट्रिय खेलाडीको विवरण 85
५.५.३ स्रोत नक्शा 86
५.६.१ ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल 86
५.६.२ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा 89
५.६.३ स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण 89
५.६.४ स्रोत नक्शा 90
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति 91
६.१ वन क्षेत्रको अवस्था 91
६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण 91
६.१.२ वृक्षारोपणका लागि खालि स्थान सम्बन्धी विवरण 92
६.१.३ वनजन्य उत्पादन 93
६.१.६ स्रोत नक्शा 93
६.२ जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र 94
६.२.१ प्रमुख जलाधार तथा संरचित पानीमुहान सम्बन्धी विवरण 94
६.२.२ नदी, खोला तथा तालतलैया र पोखरी सम्बन्धी विवरण 94
६.४ विपद् जोखिम व्यवस्थापन 95
६.४.१ नगरपालिकाको सङकटासन्नता स्तरीकरण 95
६.४.२ विपदबाट भएको मानवीय क्षतिको विवरण (पछिल्लो एक बर्ष) 98
६.४.३ विपद्को स्तरीकरण 99
६.४.४ विपद्बाट क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार विवरण - (पछिल्लो एक बर्ष) 100
६.४.५ विपद जोखिम व्यवस्थापन 106
६.४.६ जोखिम र समस्या विश्लेषण 106
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था 109
७.१ यातायात पूर्वाधार 109
७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था 109
७.१.२ सवारी सुबिधा र रुट 112
७.१.३ झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा 113
७.१.४ टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय 113
७.१.५ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्बन्धी विवरण 114
७.१.६ सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइका तथा स्वच्छता सुविधाहरु 114
७.१.७ स्रोत नक्शा 115
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा 115
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार) 115

७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार 116

७.२.३ विद्युत उपलब्ध घरपरिवार विवरण 116

७.३ सुचना, सञ्चार तथा प्रविधि 117

७.४ आवास तथा भवन 117

७.४.१ विद्यमान वसोवासको अवस्था 117

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी 119

७.४.३ नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण 119

७.४.४ नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी 120

७.४.५ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण 121

७.४.६ स्रोत नक्शा 122

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति 123

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था 123

८.१.१ नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा 123

८.१.२ नगरपालिकाको विगत ३ आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण 124

८.२ सेवा सुविधा व्यवस्थापन र नागरिक संगठन 124

८.२.१ सेवा प्रवाह प्रक्रिया र पृष्ठपोषण 124

८.२.२ नगरपालिकाभित्रका विषयगत समिति सम्बन्धी विवरण 125

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली 127

८.३.१ नगरपालिका स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु 127

८.३.२ संविधान प्रदत्त अधिकार र कार्यसम्पादन अवस्थाको संक्षिप्त विश्लेषण 130

८.३.३ नगर गौरवका योजना 132

८.३.४ नगरपालिकाले संचालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु 133

अनुसूचीहरु 135

१ वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्न तथ्याङ्क संकलन फारमहरु 136

२ नगर कार्यपालिका वा गाउँ कार्यपालिका पदाधिकारीको विवरण 145

३ निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु 147

४ नगरपालिकाको सिमाना सहितको नक्शा 150

५ चालू आ.व.को बजेट विवरण 151

६ तथ्याङ्क संकलनका क्रममा खिचिएका तस्विरहरु 152

७ GIS नक्साहरु 156

तलिकासूचि

तालिका १: नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति ८
तालिका २ : भिरालोपनका आधारमा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति ९
तालिका ३ : उचाइको आधारमा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति १०
तालिका ३ : नगरपालिकामा मनाइने चाडपर्वका विवरण ११
तालिका ४ : नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण १४
तालिका ५ : नगरपालिकाको जनसंख्याको तुलना १५
तालिका ६ : उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण १६
तालिका ७ : मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण १७
तालिका ८ : धर्म आधारमा जनसंख्या विवरण १७
तालिका ९ : जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण १८
तालिका १० :घरमुलीको विवरण १९
तालिका ११ : अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण २०
तालिका १२ : जन्मस्थानको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण २०
तालिका १३ : यस अघि बसोबास गरेको स्थानको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण २१
तालिका १४ :जन्मेको देशको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण २२
तालिका १५ :यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण २२
तालिका १६ :यस अघि बसोबास भएको देशको विवरण २३
तालिका १७ : घरको स्वामित्वको आधारका जनसङ्या विवरण २३
तालिका १८ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण २४
तालिका १९ : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण २४
तालिका २० : मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण २६
तालिका २१ : आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण २६
तालिका २२ : आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसार विवरण २७
तालिका २३ : आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण २८
तालिका २४ : आर्थिक काम नगर्नुको कारण २८
तालिका २५ : गरिबीको रेखामुखी रहेको जनसंख्या २९
तालिका २६ : बेरोजगार सम्बन्धी विवरण २९
तालिका २७ : वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण ३०
तालिका २८ : नगरपालिकाको भू-उपयोग ३०
तालिका २९ : खेतीयोग्य जमिनको वडागत क्षेत्रफल ३२
तालिका ३० : वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण ३३
तालिका ३१ : मुख्य बालीहरुसम्बन्धी विवरण ३३
तालिका ३२ : पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण ३३
तालिका ३३ : कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण ३४
तालिका ३४ : पशुपन्छिमा लाग्न रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण ३४
तालिका ३५ : पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धी विवरण ३५
तालिका ३६ : व्यावसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण ३६

तालिका ३७ : व्यावसायिक पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण ३९
तालिका ३८ : एग्रोभेट सम्बन्धी विवरण ३९
तालिका ३८ : कृषि विकास शाखा अन्तरगतका कर्मचारी विवरण ४०
तालिका ४० : पशु सेवा शाखामा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विवरण ४०
तालिका ४१ : खोप सम्बन्धी विवरण.. ४०
तालिका ४२ : कृषक समूहको विवरण सम्बन्धी विवरण.. ४१
तालिका ४३ : सिचाइ स्रोत सम्बन्धी विवरण.. ४६
तालिका ४४ : पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण.. ४७
तालिका ४५ : होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट विवरण.. ४७
तालिका ४६ : विभिन्न उद्योगको विवरण ४९
तालिका ४७ : सेवामूलक उद्योग विवरण ४९
तालिका ४८ : व्यापार र व्यवसाय विवरण ५०
तालिका ४९ : बैंक विवरण ५३
तालिका ५० : वित्तीय संस्था विवरण..५३
तालिका ५१ : वित्तीय संस्थाको प्रकार विवरण ५३
तालिका ५२ : सहकारी विवरण ५४
तालिका ५३ : पाँच वर्षभन्दा माथिको साक्षरता विवरण.. ५७
तालिका ५४ : पाँच वर्षभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था ५७
तालिका ५५ : तहगत रुपमा विद्यालय र विद्यार्थी विवरण.. ५९
तालिका ५६ : साक्षर जनसंख्याले उतिर्ण गरेको तह विवरण.. ६३
तालिका ५७ : ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण.. ६४
तालिका ५८ : अध्ययन गरेको क्षेत्र विवरण ६५
तालिका ५९ : क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण ६६
तालिका ६० : शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न सुचक.. ६६
तालिका ६१ : स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्रको विवरण.. ६८
तालिका ६२ : वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण ७०
तालिका ६३ : प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था..७१
तालिका ६४ : खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व विवरण ७२
तालिका ६५ : गैर सरुवा रोग विवरण..७३
तालिका ६६ : मानसिक स्वास्थ्य..७३
तालिका ६७ : दर्ता भएका केसहरुको प्रकार ७४
तालिका ६८ : विभिन्न जातजातिहरुमा देखा परेका विभिन्न रोगहरु ७४
तालिका ६९ : विभिन्न चोटपटक लागेका जनसंख्याको विवरण.. ७५
तालिका ७० : बिगत १२ महिनामा ज्यान गुमाउने सङ्ख्या ७५
तालिका ७१ : बिगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण..७६
तालिका ७२ : खानेपानीको श्रोतको विवरण ७८
तालिका ७३ : शौचालय प्रयोगको विवरण.. ७९
तालिका ७४ : बाल विवाहको अवस्था.. ८०
तालिका ७५ : ५ देखि १५ बर्षको उमेर समुहका बिद्यालयमा भर्ना भए नभएका बालबालिकाको बिबरण.. ८१

तालिका ७६ : बाल संजालको विवरण ८२
तालिका ७८ : घरपरिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था ८२
तालिका ७९ : अपाङ्गताका परिचय पत्र संख्या विवरण ८३
तालिका ८० : विधवा तथा एकल महिला विवरण ८४
तालिका ८१ : महिलाका नाममा दर्ता भएका विभिन्न व्यवसाय विवरण ८४
तालिका ८२ : खेलमैदान विवरण ८५
तालिका ८३ : राष्ट्रिय खेलाडी विवरण ८५
तालिका ८४ : ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल ८६
तालिका ८५ : सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा विवरण ८९
तालिका ८६ : स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण ८९
तालिका ८७ : स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण ९१
तालिका ८८ : खालि स्थान सम्बन्धी विवरण ९२
तालिका ८९ : सङकटासन्नता स्तरीकरण विवरण ९५
तालिका ९० : विपदबाट भएको मानवीय क्षति ९८
तालिका ९१ : विपद्को स्तरीकरण ९९
तालिका ९२ : क्षतिग्रस्त विध्यालयको विवरण १००
तालिका ९३ : क्षतिग्रस्त खानेपानी पूर्वाधार विवरण १०१
तालिका ९४ : क्षतिग्रस्त सडक पूर्वाधार विवरण १०३
तालिका ९५ : क्षतिग्रस्त आवास विवरण १०४
तालिका ९६ : क्षतिग्रस्त सामुदायिक भवन विवरण १०५
तालिका ९७ : जोखिम र समस्या विश्लेषण १०६
तालिका ९८ : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेको क वर्गको सडक १०९
तालिका ९९ : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका ख वर्गका सडक १०९
तालिका १०० : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका ग वर्गका सडक ११०
तालिका १०१ : नमोबुद्ध नगरपालिका सडकहरु ११२
तालिका १०२ : सवारी सुबिधा र रुट ११२
तालिका १०३ : झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा विवरण ११३
तालिका १०४ : टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय ११३
तालिका १०५ : इन्धन उपयोग विवरण ११५
तालिका १०६ : बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोग विवरण ११६
तालिका १०७ : घरको जग विवरण ११७
तालिका १०८ : घरको भुइ विवरण ११८
तालिका १०९ : घर बाहिरको गाह्रो विवरण ११८
तालिका ११० : घरको छानो विवरण ११९
तालिका १११ : सामुदायिक भवन विवरण ११९
तालिका ११२ : प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी १२०
तालिका ११३ : शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण १२१
तालिका ११४ : नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा १२३
तालिका ११५ : नगरपालिकाको ३ आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण १२४

तालिका ११६ : संविधान प्रदत्त अधिकार र कार्यसम्पादन अवस्था १३०
तालिका ११७ : नगर गौरवका योजना १३२
तालिका ११८ : प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु १३३
तालिका ११९ : योजना अनुसार सम्पादित कामहरु १३३

चित्रहरु

चित्र १ : वस्तुस्थिति विवरण तयारी विधी तथा प्रक्रिया २
चित्र २ : अभिमुखीकरण कार्यक्रम ४
चित्र ३ : नमोबुद्ध नगरपालिकाका ८
चित्र ४ : भिरालोपन नक्सा १०
चित्र ५ : उचाइ नक्सा ११
चित्र ६ : सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणका तस्विरहरु २५
चित्र ७ : भू-उपयोग नक्सा ३१
चित्र ८ : भकुण्डेबेशी बजार ५२
चित्र ९ : नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्था ६७
चित्र १० : नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्था ७७
चित्र ११ : नगरपालिकामा रहेका पार्क तथा खेलमैदान ८६
चित्र १२ : नगरपालिकामा रहेका मन्दिरहरु ९०
चित्र १३ : नगरपलिकामा रहेका सामुदायिक वन ९३
चित्र १४ : डराउने पोखरी ९४
चित्र १५ : असोज १० गते परेको अविरल बर्षा पछिको बाढि/पहिरो १०८
चित्र १६ : नगरपालिकामा रहेका सडक संजाल ११५
चित्र १७ : नगरपालिकामा रहेका घाटहरु १२२
चित्र १८ : नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक भवनहरु १२२
चित्र १९ : योजना सम्पादन गर्दाका केहि तस्विरहरु १३४

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक र दीर्घकालिन योजनाहरु तर्जुमा गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। सो अनुसार स्थानीय तहको दीर्घकालीन, आवधिक तथा विषय क्षेत्रगत रणनीतिक/गुरुयोजना तथा बार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ। उक्त विवरणमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकास सम्बन्धी तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुती समावेश गर्न आवश्यक छ।

१.२ वस्तूस्थिति विवरण तयारीको आवश्यकता

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने र राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ। संविधानले एकल अधिकारको रुपमा स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ। संविधानको अनुसूची ८ को स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको क्रम संख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रम संख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ। स्थानीय तहको योजना तर्जुमा कार्यलाई सहयोग पुऱ्याउन नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जारी स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ ले स्थानीय तहले आवधिक योजना तथा विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजना र बार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरण एवम जलजायु जोखिम तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ र सो विवरणलाई सम्भव भएसम्म नक्शामा प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। नेपाल सरकारले नगरपालिका/नगरपालिकाको समग्र वस्तुस्थिति झल्किने गरी सूचना प्रविधिमा आधारित वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार तथा अद्यावधिक गर्न स्तरीय ढाँचा समेतको कार्यविधि उपलब्ध गराएको छ। उक्त कार्यविधिमा आधारित भई तयार हुने वस्तुस्थिति विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको महत्वपूर्ण आधार तयार गर्नेछ। स्थानीय तहको सूचना तथा प्रविधिमा आधारित वस्तुस्थिति विवरणले नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, प्रक्रिया तथा नतिजा अनुगमन र प्रभाव लेखाजोखा गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ। उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार सरोकारवालासँगको परामर्शको आधारमा सहभागितामूलक रुपमा तयार तथा अद्यावधिक गरिने वस्तुस्थिति विवरणले नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन, योजनावद्ध विकास तथा विकास उपलब्धीको मापनमा टेवा पुऱ्याउने छ। संघीय शासन प्रणाली अनुसार स्थापित स्थानीय सरकार निर्वाचित पदाधिकारीहरुलाई जनतासँग व्यक्त गरेको प्रतिवद्धता पुरा गर्न तथा नतिजामूलक विकासका लागि सूचनामा आधारित योजना तर्जुमा तथा उपलब्धि मापन गर्न आवश्यक छ। स्थानीय तहको योजना तथा विकास प्रक्रियालाई योजनाबद्ध विकास (Planned Development) र नतिजामुलक व्यवस्थापन (Result-Based Management) को अवधारणा अनुसार सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता समेत रहेको छ। यिनै आवश्यकता र चुनौतिहरुको परिपुर्ति गर्न सूचनामा आधारित नीति, निर्णय र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नतिजा मापन गरी समानुपातिक र सिघ्र लाभदायी विकास उपलब्धिका लागि वस्तुस्थिति विवरण आवश्यक छ। उपरोक्त संवैधानिक व्यवस्था र अधिकारको व्याख्या अनुसार सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क संकलन, भण्डारण, प्रशोधन र विश्लेषण प्रणालीको आधारमा नमोबुद्द नगरपालिका को विस्तृत र खण्डिकृत सूचनाको आधार सहितको वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ। यसरी तयार वस्तुगत विवरणले नगरपालिकाको कार्य सम्पादन, सेवा प्रवाह, राजस्व व्यवस्थापन

तथा योजना तर्जुमाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्नुका साथै नगरपालिकाको समग्र विकास गतिविधिलाई अझै बढी प्रभावकारी गराउन उपयोगी हुनेछ ।

१.३ वस्तुस्थिति विवरण तयारिको उद्देश्य

नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयारीको उद्देश्यहरु देहायअनुसार रहेका छनः

- सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन (संकलन, प्रशोधन, भण्डारण तथा एकीकृत प्रतिवेदन)को विधि, प्रक्रिया तथा औजार अभ्यास गरी स्थानीय तहको स्तरीकृत तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्ने,
- नगरपालिका क्षेत्रको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानवीय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत विकास क्षेत्रको वस्तुगत स्थिति चित्रण गर्ने,
- नगरपालिकाको विकासका संभावना, अवसर, समस्या र चुनौतिको पहिचान गर्ने सूचनाको आधार तयार गर्ने,
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, स्रोत परिचालन र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषय क्षेत्रगत सूचना उपलब्ध गराउने ,
- नगरपालिकाको आवधिक, विषय क्षेत्रगत रणनीतिक तथा दीर्घकालिन योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा बार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने,

१.४ वस्तूस्थिति विवरण तयारी विधी तथा प्रक्रिया

नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण देहायअनुसार चरणबद्ध, व्यवस्थित र सहभागितामूलक रुपमा तयार गरिएको छ :

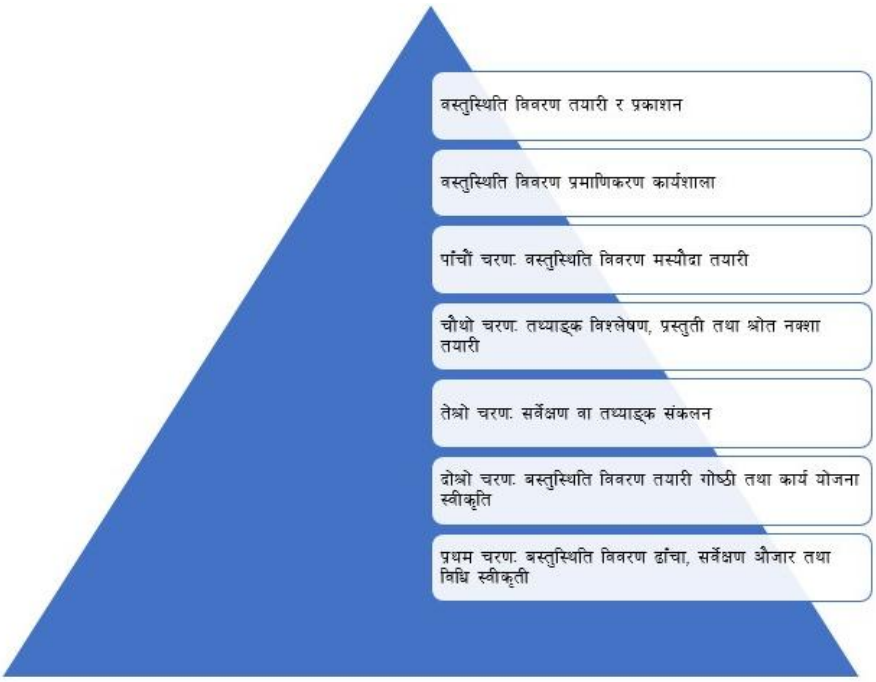

चित्र १ : वस्तूस्थिति विवरण तयारी विधी तथा प्रक्रिया

१.४.१ वस्तुस्थिती विवरण ढाँचा, औजार तथा कार्यविधि तयारी

वस्तुस्थिति विवरण तयारीका लागि नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्तरीय ढाँचा, सूचना व्यवस्थापन प्रणाली र तयारी कार्यविधिको आधारमा स्थानीय परिवेश, विशिष्टता र आवश्यकता अनुसार गाउँ कार्यपालिकाबाट सर्वेक्षण औजार र सुचना संकलन प्रक्रिया तयार पारियो । सो अनुसार गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्व र सरोकारवालाको सहयोगमा विस्तृत तथा खण्डीकृत सूचनाको आधार सहितको वस्तुस्थिति विवरण तयारीका लागि स्रोत साधन जुटाउने, तथ्याङ्क संकलन कार्यका लागि सर्वेक्षक परिचालन गर्ने, तथ्याङ्क संकलन कार्यमा वडा समिति तथा कार्यालय, विषयगत शाखा र सरोकारवालाको सहभागिता र तथ्याङ्क संकलन कार्यको अनुगमन तथा गुणस्तर सुनिश्चिता गर्ने सम्बन्धमा गाउँ कार्यपालिकाबाट आवश्यक निर्णय गरियो ।

१.४.२ तथ्याङ्क व्यवस्थापन औजार र दस्तावेज तयारी

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध गाउँ/नगर वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधि र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जारी स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ बमोजिम तथ्याङ्क व्यवस्थापन प्रणालीका आधारमा तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण, प्रस्तुती र अद्यावधिक सम्बन्धी औजार तथा सूचना व्यवस्थापन प्रणाली तयार गरियो । उपरोक्त बमोजिम तयार तथ्याङ्क व्यवस्थापनका औजार देहायअनुसार रहेको छ ।

क. तथ्याङ्क संकलन औजार,संस्थागत तथा सहभागितामूलक सर्वेक्षण औजार, सार्वजनिक श्रोत साधन, पूर्वाधार र सेवा केन्द्र आदिको नक्शाङ्कन,

ख. वस्तुस्थिति विवरण तयारी विधि तथा प्रक्रिया,

ग. स्थानीय सरकारको प्रोफाइल तयारी र, तथ्याङ्क प्रशोधन,

प्रस्तुती र अद्यावधिक औजार वस्तुस्थिति विवरणको दस्तावेज तयारी

१.४.३ सहजकर्ता छनौट तथा अभिमुखीकरण र परिचालन

२०८१ साल असोज ०६ गते नगरपालिकामा , नगरपालिकास्तरिय अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो जसमा नगर कार्यपालिका सदस्य, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, शाखा प्रमुख र अन्य नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीको उपस्थिति रहेको थियो । सो कार्यक्रममा वस्तुस्थिति विवरण तयारीका विभिन्न चरण, प्रक्रिया र सहजकर्ता छनौट सम्बन्धी विशेष छलफल गरिएको थियो । अभिमुखीकरण कार्यक्रमको क्रममा खिचिएका केहि तस्विरहरु तल राखिएको छ ।

चित्र २ : अभिमुखीकरण कार्यक्रम

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन

नगरपालिका क्षेत्रको वस्तुस्थिति झल्कने र स्थानीय नीति, योजना, अनुगमन तथा प्रगति मापनका आधार तयार गर्नको लागि आवश्यक पर्ने विषय क्षेत्रको तथ्याङ्क देहाय अनुसारको ३ तरिकाबाट संकलन गरियो । जसको विवरण देहायअनुसार रहेको छः

१. स्थलगत सर्वेक्षण: उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण कार्यविधिमा आधारित भई स्थानीय आवश्यकता र विशेषता अनुसार सर्वेक्षण प्रश्नावली तथा फाराम परिमार्जन गरी नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरियो ।

२. संस्थागत सर्वेक्षण: नेपाल सरकारबाट उपलब्ध वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधिमा आधारित भई स्थानीय आवश्यकता र विशेषता अनुसार तयार गरिएको संस्थागत सर्वेक्षण प्रश्नावली सहभागितामूलक छलफल तथा अभिलेख अध्ययनबाट संस्थागत सूचना संकलन गरियो । यसका लागि विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सेवा केन्द्र, विषयगत शाखा तथा एकाई, वडा कार्यालय, उद्योग वाणिज्य संघ र गैसस तथा समुदायमा आधारित संस्था आदीको अभिलेख तथा सम्बन्धित पक्षसँग छलफल, समूहगत छलफल र जानकार व्यक्तिसँग अन्तरवार्ताको विधि प्रयोग गरिएको थियो ।

३. श्रोत नक्शाको लागि सूचना संकलन तथा नक्शा तयारी: वस्तुस्थिति विवरण तयारी प्राविधिक सहयोग टोलीका भौगोलिक सूचना प्रणाली विज्ञहरुको सहयोगमा वडा समितिका पदाधिकारी र स्थानीय जानकार व्यक्ति तथा श्रोत व्यक्तिको सहभागितामा बाटो, पुल, खोला, नदी, पोखरी, चरन क्षेत्र, कटान क्षेत्र, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, श्रोत केन्द्र, सेवा केन्द्र, संघ/संस्था अवस्थितिको विवरण संकलन गरी न्क्क्ष मा आधारित विभिन्न श्रोत नक्शा तयार गरियो र जसलाई वस्तुस्थिति विवरणमा समावेश गरिएको छ । यसबाट वस्तुस्थिति विवरणको लागि थप सूचना समेत प्राप्त भएको थियो ।

१.४.५ तथ्याङ्क विश्लेषण तथा प्रस्तूतीकरण

माथि बुँदा १.५.४ उल्लेख भए बमोजिम तीन तहको सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई देहायअनुसारको माध्यम तथा विधिबाट विश्लेषण गरियो:

स्थानीय तहको प्रोफाईल तयारी : पारिवारिक सर्वेक्षण, संस्थागत सूचना र श्रोत नक्शाको सूचनाको आधारमा आवश्यकता अनुसार सूचना प्राप्त हुनसक्ने गरी स्थानीय तहको प्रोफाईल तयार गरिएको छ ।

तथ्याङ्क विश्लेषण तथा स्थालगत र विषय क्षेत्र सूचनाको विवरण तयारी: स्थानीय तह प्रोफाईल सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्क विश्लेषण गरी स्थानगत र विषय क्षेत्र सूचनाको विवरण तयार गरिएको छ । उक्त विवरणलाई आवश्यकता अनुसार थप विश्लेषण गरी सूचना व्यवस्थापन प्रणाली तथा हार्डकपीमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

भौतिक श्रोत साधनको नक्शाङ्कन : Google Earth बाट सहभागितामूलक रुपमा संकलन गरिएको सूचनाको आधारमा श्रोत नक्शा तयार गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तूगत विवरण प्रतिवेदन तयारी, प्रमाणिकरण, प्रकाशन, अद्याधिक र प्रसारण

नगर वस्तुस्थिति विवरण (Municipal Profile) तयारीका लागि स्थानीय तहको प्रोफाईल सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट सूचना प्राप्त, प्रशोधन, प्रस्तुति, प्रकाशन र प्रसारण गरिएको छ । यसलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । प्रोफाईल सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट प्राप्त सूचना विवरणलाई संलग्न गरी स्तरीय ढाँचामा हार्डकपीमा वस्तुस्थिति विवरणलाई लेखन, तालिका, ग्राफ, चार्ट, तालिका र नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ । वस्तुस्थिति विवरणमा प्रस्तुत सूचना विवरणलाई नगरपालिकाको आयोजना र प्राविधिक सहयोग टोलीको सहजिकरणमा मिति २०८१ साल असोज ६ गते देखि प्रत्येक वडामा एक दिवसीय नगरपालिका स्तरीय वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्याशाला आयोजना गरियो । उक्त गोष्ठीमा गाउँ वस्तुस्थिति विवरणको अन्तिमप्रस्तुत गरी वडा तथा विषयगत सूचना सम्बन्धमा गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालाबाट प्रतिक्रिया र सुझाव समेत प्राप्त गरियो । प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी प्रोफाइल सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई अद्यावधिक गरिएको

छ भने सो अनुसार वस्तुस्थिति विवरणको दस्तावेजलाई अन्तिम रुप प्रदान गरी सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा अद्यावधिक तथा हार्डकपी दस्तावेज तयार गरिएको छ। यसका साथै प्राविधिक सहयोग टोलीले नगर कार्यपालिकाको आयोजनामा प्रोफाईल तयारी, सूचना अद्यावधिक र प्रस्तुतीबारे नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारी र विषयगत शाखाका कर्मचारीको सीपको अभिबृद्धि सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तरक्रिया समेत गरियो ।

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सीमा

वस्तुस्थिति विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा स्थानीय तहको प्रोफाइल सूचना व्यवस्थापन प्रणाली तथा आवधिक योजनाको आधाररेखा सूचनाको रुपमा तयार गरिएको छ। विवरणमा यथाशक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने प्रयास गरिएता पनि कोभिड १९ को असर लगायत कानुनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाइहरू आइपर्‍यो। सोको बाबजुद सम्बन्धित सबैको प्रयासबाट वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्य सम्पन्न गरिएको छ। प्रस्तुत तथ्याङ्कलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रुपमा खण्डीकृत र विषयगत रुपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ। नेपालको संविधान र संघीय शासन प्रणाली बमोजिम स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापना भएपश्चात प्रथम पटक नगरपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीको मार्गनिर्देशनमा पहिलो प्रयासको सूचना प्रविधि प्रणालीमा आधारित भई नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ। यसमा रहेका कमी कमजोरीहरुलाई आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ।

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी

२.१ परिचय

काभ्रेपलाञ्चोक नेपालको बागमति प्रदेशमा पर्ने मध्य पहाडी जिल्ला हो । काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा हाल छ वटा नगरपालिकाहरु गठन भएका छन । गठन भएका मध्ये यस नमोबुद्ध नगरपालिका पाँचौ नगरपालिका हो । नगरपालिका साविकका ८ वटा गाविसहरु मथुरापाटी, फुलवारी, मेथिनकोट, कानपूर कालापानी, खनालथोक, पुरानोगाउँ दाप्चा, छत्रेबाँझ दाप्चा, डराउने पोखरी र श्यामपाटि सिमलचौर मिलाएर बनाईएको छ । यस नगरपालिकामा ऐतिहासिक स्थान नमोबुद्ध, दाप्चा, फुलवारी र भकुण्डेबेशीँ लगायतका अधिकांश क्षेत्रमा कृषि, व्यापार र व्यवसाय संग सम्वन्धित प्रचुर सम्भावनाहरु रहेका छन ।

देशको राजधानी काठमाडौं देखि ५१ कि.मी. मा यो नगरपालिका अवस्थित छ । यस नमोबुद्ध नगरपालिकाको जम्मा क्षेत्रफल १०२.३६६ वर्ग कि.मी. रहेको छ । नगरपालिकाको तथ्याङ अनुसार,नमोबुद्ध नगरपालिकामा ६,५८४ घरधुरी रहेको छ । यसैगरी यहाँको कुल जनसंख्या २९,५१९ रहेको छ जसमध्ये पुरुष १३,६०४ जना छन भने, र महिला १५,९१५ जना रहेका छन । यस नगरपालिकामा विशेष गरी हिन्दु, बौद्ध र इशाई धर्मावालम्वीहरुको बसोबास रहेको छ । यहाँ ब्राह्मण, क्षेत्री र तामाङ्ग जातिको बाहुल्यता रहेको छ । यहाँका नागरिकहरुले कृषि, पशुपालन र व्यापारलाई मुख्य पेशाको रुपमा ऐतिहासिक कालबाटै अँगाल्दै आएका छन । धुलिखेल, बनेपा र काठमाडौं उपत्यकाबाट नजिक रहेकोले यस नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक विकासमा प्रत्यक्ष सकारात्मक प्रभाव परेको छ । यहाँ उत्पादन हुने कृषिजन्य तथा पशुजन्य उपजहरु तिनै बजार क्षेत्रमा बढी खपत र विक्री हुने गरेको छ । भौगोलिक रुपमा मध्यम स्तरीय पहाडी धरातल रहेको यस नगरमा मानव बसोबास र पर्यटन व्यवसायको लागि अति उपयुक्त स्थानहरु रहेका छन । यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेका धार्मिक स्थलहरुमा : नमोबुद्ध मन्दिर, कालिका मन्दिर, श्री कृष्ण मन्दिर, जगबैदेश्वर मन्दिर, भिमसेन स्थान, अमर अखण्ड हरिनाम सकीर्तन, फुलबारीको मथुरेश्वर, श्यामपाटीको शिव मन्दिर, रक्तकाली मन्दिर, कालिका मन्दिर, ढुँवाकोट देवी मन्दिर, भैरव कुण्ड, सातमूल बोहोरे, रेञ्जेन दोर्जे स्मृती प्रतिष्ठान (कोट तमाल) आदि रहेका छन । यस नगरपालिकाका मुख्य नदि रोशी खोला रहेको छ भने यहाँका खोलाहरुमा : दाप्चा, सोती, हिले, झिगु, दहरे, समुन्द्रे खोला आदि रहेका छन । यसैगरी यहाँ रहेका तालतलैयाहरुमा : डराउने पोखरी, भैरब कुण्ड, ठुल्धारा पोखरी आदि रहेका छन । यसका साथै यहाँका पार्कहरुमा : पौडेलचौर वातावरण मैत्री पार्क, बुच्चाकोट बाल उद्यान पार्क, लामीडाँडा सिटि पार्क आदि स्थानमा गई समुदायले मनोरञ्जन गर्ने गर्दछन ।

२.२ भौगोलिक अवस्थिति

नमोबुद्ध नगरपालिका नेपालको पहाडी भू-भागमा पर्दछ । यो नगरपालिका समुन्द्र सतह देखि करीब १७५० मिटर सम्मको उचाइमा रहेको छ । यस नगरपालिका २७.५६२१३° देखि २७°३३'४४" उत्तरी अक्षांश र ८५.६३७९५° देखि ८५°३८'१७" पूर्वी देशान्तर मा पर्दछ । १०२.०० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस नगरपालिकामा पहाडी भिरालो जमीन रहेको छ । समुन्द्री सतहबाट ८३५ मिटर देखि २०१० मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित यस नगरपालिका साविकका ८ वटा गाविसहरु मथुरापाटी, फुलवारी, मेथिनकोट, कानपूर कालापानी, खनालथोक, पुरानोगाउँ दाप्चा, छत्रेबाँझ दाप्चा, डराउने पोखरी र श्यामपाटि सिमलचौर मिलाएर बनाईएको छ । यस नमोबुद्ध नगरपालिका भौगोलिक रुपमा मध्यम स्तरीय पहाडी धरातलमा रहेको छ । यहाँको हावापानी मध्यम (समशितोष्ण) पहाडी वातावरण रहेको छ । यस नमोबुद्ध नगरपालिकाको पुर्वमा तेमाल गाउँपालिका, पश्चिममा धुलिखेल नगरपालिका र पनौति नगरपालिका, उत्तरमा पाँचखाल नगरपालिका र धुलिखेल नगरपालिका र दक्षिणमा रोशी गाउँपालिका र बेथानचोक गाउँपालिका पर्दछ ।

तालिका १: नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति

क.स	नयाँ वडा	समावेश गाविस / नगरपालिका	जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग किमी)
१	१	दाप्चा काशिखण्ड (१) र श्यामपाटी सिमलचौर (१-३)	२०६२	५.७४
२	२	दाप्चा काशिखण्ड (२,३)	३४२२	१२.३६
३	३	दाप्चा काशिखण्ड (४,५)	२६०९	७.७४
४	४	दाप्चा काशिखण्ड (६)	२११२	१३.६६
५	५	कानपुर कालापानी (१-९)	४३७६	१८.७६
६	६	दाप्चा काशिखण्ड (७)	१५१४	५.२२
७	७	दाप्चा काशिखण्ड (८,९)	३१९३	७.६
८	८	दाप्चा काशिखण्ड (१४,१५)	२६८४	८.६४
९	९	दाप्चा काशिखण्ड (१२,१३)	२७६६	९.२३
१०	१०	दाप्चा काशिखण्ड (१०,११)	१९८८	४.३८
११	११	श्यामपाटी सिमलचौर (४-९)	२७९३	९.०५
	जम्मा		२९५१९	१०२.३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

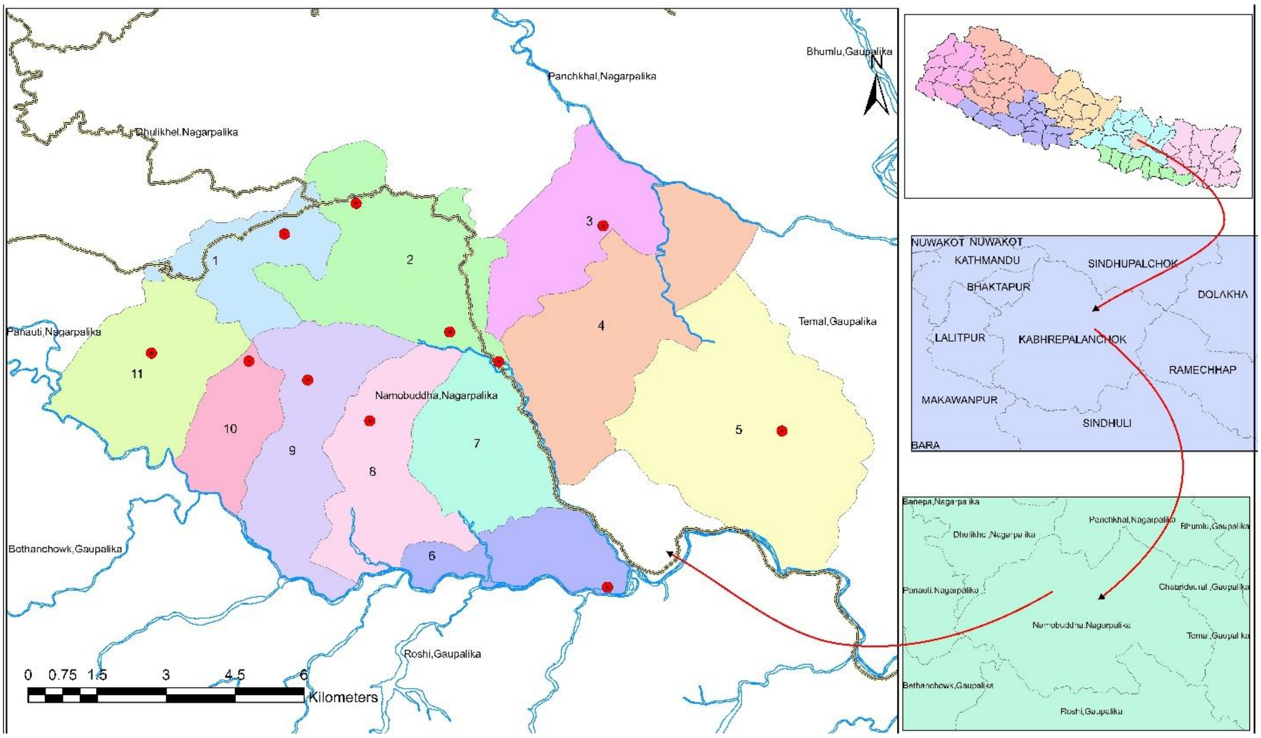

चित्र ३ : नमोबुद्ध नगरपालिका

२.३ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

किम्बदन्ती अनुसार आज भन्दा करिब ६ हजार बर्ष पहिले राजा सिंघत छेन्पो नाम गरेका राजाले राज्य गर्थे। उनका ३ भाई छोराहरु क्रमश: जेठा, माइला र कान्छा ड्राआ छेन्पो, लाहा छेन्पो, सेमचेन छेल्पो थिए । जेठा र माईला राजकाज एवं युद्धकलामा निपूर्ण रहेका र कान्छा छोरा सुशील, दयालु र सहनशील स्वभावका थिए । उनै कान्छा छोरा सेमचेन छेल्पोले आफ्ना पाँच ओटा डमरु सहितको बघिनीभोको र अचेत रुपमा सुतिरहेको अवस्थामा देखि आफ्नो तिघ्राको मासु टुक्राटुक्रा पारी, छाती खोपेर रगत निकाली बघिनीलाई खुवाएको इतिहास छ । साथै, उक्त

राजकुमार नै पछि गौतम बुद्ध बनेको र पाँचवटा बघिनीका बच्चाहरु शिष्य भएको साथै तिनै राजकुमारको नामबाट यस नगरपालिकाको प्रमुख धार्मिक स्थलको नाम नमोबुद्ध रहन गएको किम्बदन्ती छ ।

२.४ राजनीतिक अवस्थिति

नमोबुद्ध नगरपालिका संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको बागमती प्रदेश स्थित काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा अवस्थित रहेको छ। कुल ११ वटा वडा रहेको यस नगरपालिका काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा कायम भएका १३ स्थानीय तहहरु मध्य एक हो । यस नमोबुद्ध नगरपालिकाको पुर्वमा तेमाल गाउँपालिका, पश्चिममा धुलिखेल नगरपालिका र पनौति नगरपालिका, उत्तरमा पाँचखाल नगरपालिका र धुलिखेल नगरपालिका र दक्षिणमा रोशी गाउँपालिका र बेथानचोक गाउँपालिका पर्दछ। संसदीय निर्वाचन प्रयोजनका आधारमा प्रतिनिधि सभाका लागि २ र प्रदेश सभाका लागि २ 'क' र 'ख' क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ।

२.५ धरातलीय अवस्था

धरातलीय हिसावले नमोबुद्ध नगरपालिका नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा पर्दछ। यो नगरपालिका धुलिखेल, तेमाल, रोशी र पाँचखाल नगरपालिकाको काखमा पर्दछ। नगरपालिकामा केहि जसो भूभाग भिरालो रहेता पनि खेतीयोग्य फाँट, पाखो र वन क्षेत्र समेत उलेख्य रहेको छ । नगरपालिकाको भू-धरातल विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकाकाको भूधरातललाई भिरालोपनका आधारमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका २ : भिरालोपनका आधारमा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति

क.स	भिरालोपन (डिग्रि)	क्षेचफल (हेक्टर)	प्रतिशत
१	०-१५	२००६	१९.८१
२	१५-३०	३७४८	३७.०१
३	३०-४५	३१५०	३१.११
४	४५-६०	१२२२	१२.०७

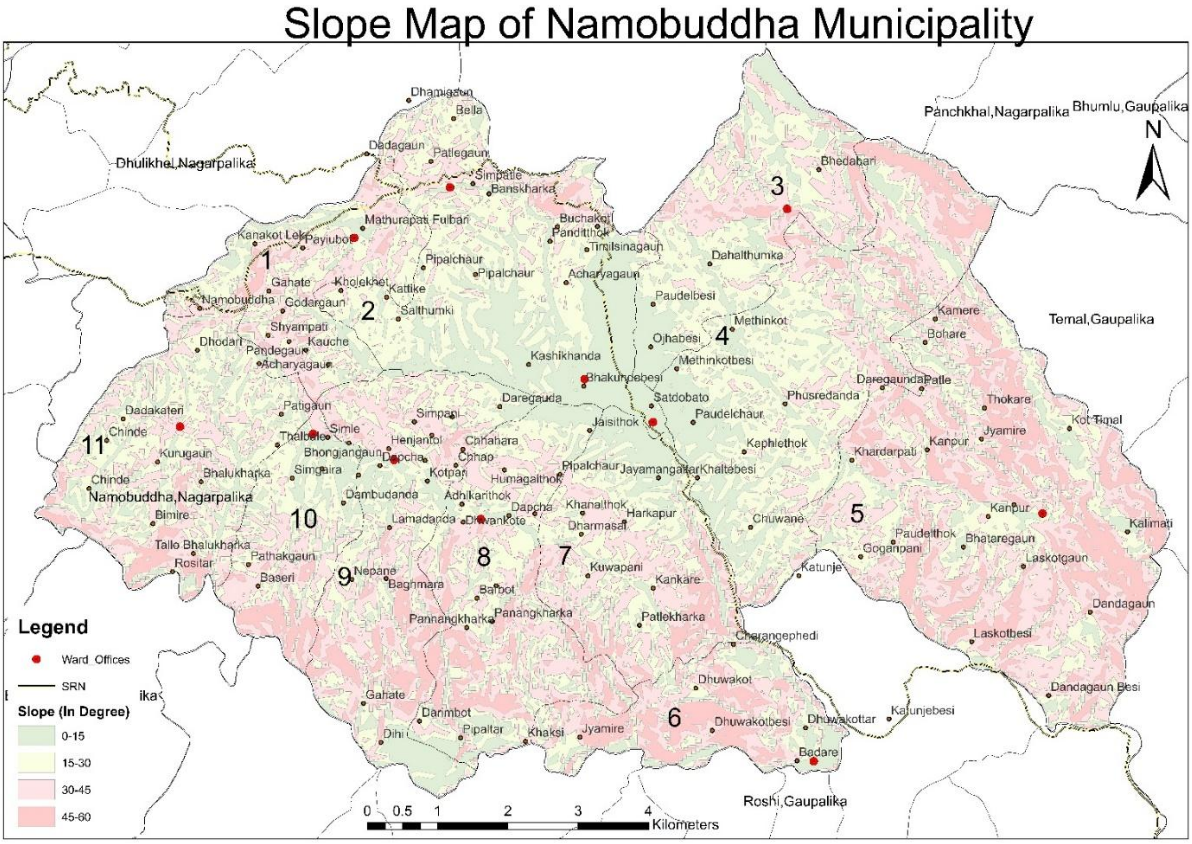

चित्र ४ : भिरालोपन नक्सा

नमोबुद्ध नगरपालिका नेपालको काठमाण्डौं उपत्यका नजिकै स्थित एक ऐतिहासिक र धार्मिक स्थान हो । नमोवुद्ध नगरपालिका समुद्र सतहबाट करिव २००० मिटरको उचाइका अवस्थित छ । यहको उचाइले गर्दा यो ठाउँ जलवायु पनि मध्यम र शितल हुन्छ, जसले गर्दा यहाका बासिन्दा र पर्यटकलाइ विशेष आनन्द प्राप्त हुन्छ । ७२.४३ प्रतिशत जमिन ११५० देखि १६५० सम्मको उच्चाइ रहेको छ । तल तालिकामा यसबारे विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३ : उचाइको आधारमा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति

उच्चाइ	क्षत्रफल (वर्ग किमि)	प्रतिशत
७५०-११५०	१९.८४	१९.३९
११५०-१६५०	७४.१४	७२.४३
१६५०-२०५०	८.३८	८.१९
कुल	१०२.३६	१००.००

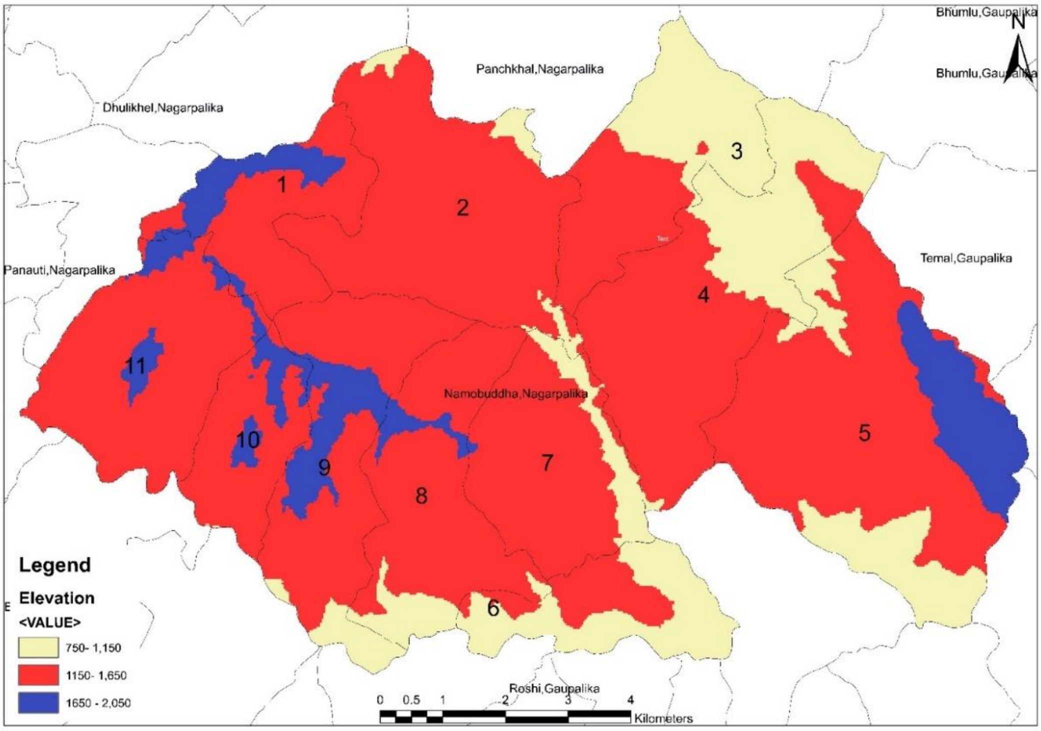

चित्र ५ : उचाइ नक्सा

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा विभिन्न जाती, धर्म सम्प्रदाय र भेषभुषाका मानिसहरु बसोबास गर्दछन्। यहाँ अधिकांश हिन्दू धर्म मान्ने मानिसहरु रहेका छन्। सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफनै खाले धर्म संस्कृति र चालचलनहरु छन् । जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी, महाशिवरात्री, हरितालिका, श्रीपञ्चमी, श्रीकृष्ण, जन्माष्टमी, विवाह पञ्चमी, होली, चैते दशैं, साउने-माघे संक्रान्ति, मातातीर्थ औंसी, अक्षय तृतीया, हरिशयनी-हरिबोधनी एकादशी, नागपञ्चमी, रक्षाबन्धन (जनैपूर्णिमा), कुशे औंसी, बालाचतुर्दशी, कोजाग्रत पूर्णीमा, श्री स्वस्थानी पूर्णिमा, नयाँ वर्ष, कर्कट संक्रान्ति, बुद्धजयन्ती, विभिन्न ल्होसार पर्वहरु, क्रिशमस डे, अंग्रेजी नयाँ वर्ष, होली, जेष्ठ पूर्णिमा, १५ असार आदि चाडपर्वहरु रहेका छन् ।

तालिका ४ : नगरपालिकामा मनाइने चाडपर्वका विवरण

क.स.	चार्डपर्वको नाम	मनाईने महिना	तिथि	मनाउने जातजाती
१	नयाँ वर्ष	बैशाख १ गते	वैशाख १ गते	सबै
२	आमाको मुख हेर्ने	बैशाख	मातातीर्थ औंसी	सबै
३	बुद्ध जयन्ती/उभौली पर्व	बैशाख	पूर्णिमा	सबै
४	गुरु पूर्णिमा	आषाढ	पूर्णिमा	सबै
५	साउने सकान्ति	श्रावण	श्रावण १ गते	सबै
६	नागे पञ्चमी	भाद्र	पञ्चमी	ब्राह्मण, क्षेत्री
७	रक्षा बन्धन	श्रावण	पूर्णिमा	ब्राह्मण, क्षेत्री

क.स.	चार्डपर्वको नाम	मनाईने महिना	तिथि	मनाउने जातजाती
९	श्रीकृष्ण जन्माष्ठमी	श्रावण	अष्ठमी	सबै
१०	बुवाको मुख हेर्ने	भाद्र	कुशे औंसी	सबै
११	हरितालिका तीज	भाद्र	तृर्तिया	ब्राह्मण, क्षेत्री
१२	ऋषि पञ्चमी	भाद्र	पञ्चमी	ब्राह्मण, क्षेत्री
१३	विश्वकर्मा पूजा	आश्विन	नव दुर्गा	सबै
१४	ईद			मुस्लिम
१५	विजया दशमी	आश्विन	दशमी	सबै
१६	तिहार	कार्तिक	भाइटिका	सबै
१७	बाला चतुर्दशी	मंसीर	चतुर्दशी	सबै
१९	धान्य पूर्णिमा/उधौली	मंसीर	पूर्णिमा	सबै
२०	क्रिमस–डे	पौष	पौष १० गते	क्रिस्चियनहरु
२१	तमु ल्होसार	पौष	पौष १५	गुरुङ्ग समुदाय
२२	श्री स्वस्थानी ब्रतारम्भ	पौष/माघ	पूर्णिमा	सबै
२३	माघे संक्रान्ति	माघ	माघ १ गते	सबै
२४	सोनम ल्होसार	माघ	माघ ४ गते	बुद्ध धर्मावलम्वी
२५	बसन्त पञ्चमी/सरस्वती पुजा	मााघ	पञ्चमी	सबै
२६	श्री स्वस्थानी ब्रत समाप्त	माघ	पूर्णिमा	सबै
२७	महाशिवरात्री	फाल्गुन	त्रयोदशी	सबै
२८	ग्याल्पो ल्होसार	फाल्गुन	फाल्गुन ४	बुद्ध धर्मावलम्वी
२९	फागु पूर्णिमा	फाल्गुन	पुर्णिमा	सबै
३०	चैते दशै	चत्रै	अस्टमी	सबै

२.७ विकासका संभावनाहरु

नमोबुद्ध नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरू, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानवीय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस नगरपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरूको आँकलन गर्न सकिन्छ । नगरपालिका क्षेत्रको संम्भावनाहरूलाई देहायअनुसार संक्षेपीकरण गरिएको छ :

१. सबल पक्ष

नगरपालिका गठन हुनु आफैमा ठूलो सबल पक्ष हो । स्थानिय तहको घोषणा भए पस्चात जनतामा अपार उत्साह छाएको र विकासले गति लिएको अवस्था रहेको छ । जनशक्ति र भौतिक साधन स्रोतको हिसावले तुलनात्मक रुपमा नगरपालिकाको अवस्था राम्रो रहेको छ । नगरपालिकाको आफ्नै भवन निर्माण सम्पन्न भैसकेको अवस्था छ । नमोबुद्ध नगरपालिकालाई पर्यटकिय गन्तव्यको रुपमा विकाश गर्न सकिने सम्भावना प्रसस्त रहेको छ । नमोबुद्ध विश्वभरिका बौद्ध धर्मालम्बिहरुको तिर्थस्थल रहेको कारण यस क्षत्रमा पर्यटन व्यवसायको प्रचुर सम्भावना रहेको छ । दन्तलहर झै मिलेका हिम शृङ्खला प्रष्टै देखिने फूलबारी तथा दाप्चा लगाएतका क्षेत्रमा घरवास संचालन गरि स्थानिय संस्कृति झल्काएर समेत पर्यटकलाई मनोरञ्न दिन सकिन्छ । यस नगरपालिकाको मध्य बिन्दु भएर गएको बि.पि राजमार्गले यस जिल्लालाई तराईसँग जोड्ने हुँदा आर्थिक बिकाशको समेत ठूलो सम्भावना रहेको छ ।

२. दुर्वल पक्ष

डाँडाकाँडा, भीर पाखा बढी भएको क्षेत्र हुनाले विकास निर्माण कार्य अत्यन्त खर्चिलो छ । काम गर्ने जोश जाँगर भएका सक्षम युवा समुदाय विदेशिएको अवस्था छ । उब्जाउ युक्त जमिन बाँझिदै गएको छ । पढे लेखेका र क्षमता भएका अधिकांश मानिस नगरपालिकालाइ छाडरे काठमाडौं र तराईतर्फ झर्ने क्रममा तिब्रता छ ।

३. चुनौती

१. साविकको गाविसबाट नगरपालिकामा रुपान्तरित भएको र बिसौ बर्ष पछि स्थानीय स्तरको निर्वाचन भइ जनप्रतिनिधिहरूको बहाली भएको सन्दर्भमा जनताका अपेक्षाहरु चुलीमा पुगेका छन् तर नगरपालिकाको आफ्नो स्रोत र संघ एवं प्रदश बाट आउने स्रोत ज्यादै न्युन भएको विषम परिस्थितिमा नागरीकको अपेक्षा पुरा गर्नु ज्यादै चुनौतिपूर्ण छ ।

२. कृषिको विकास नै नमोबुद्ध नगरपालिकाको समृद्दीको मूल आधार भन्ने लक्ष्यको सन्दर्भमा कृषिमा काम गर्ने तातो रगत भएका युवा जोश र जाँगर जति सबै विदेशिएको अवस्था छ । विदेशिएका युवाहरूलाइ रोकेर व्यावसायिक कृषिमा नलगाएसम्म फड्को मार्न सकिदैन जुन चुनौतिपूर्ण छ ।

३. नगरपालिकाका धेरै सडकहरू कच्ची अवस्थामा छन् । नगरपालिकाको केन्द्र र वडा केन्द्र जोड्ने प्रमुख सडकहरू समेत कच्ची अवस्थामा छन् । नगरपालिकाको कार्यसम्पादन र नागरिकहरूको आवश्यकताहरू पुरा गर्ने सन्दर्भमा हुने ओहोर दोहोरका लागि यी सडकहरू कम्तिमा पनि सबै मौसम (All Weather) चल्ने बनाउनु पर्ने अवस्था छ । तर त्यसका लागि ठूलो धनराशी खर्चिनुपर्ने कारणले हाम्रो लागि चुनौतीको ठूलो पर्खालको रूपमा खडा भएको छ ।

४. नगरपालिका विकासका सम्भावनाहरु

नमोबुद्ध नगरपालिका एक पहाडी नगरपालिका हो । यस नगरपालिकाका विकासका सम्भावनाहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. यस नगरपालिकामा रहेका थुप्रै धुले तथा कच्चि सडकको स्तरउन्नति गरेर नगर भित्र एक सुदृड सडक संजालको व्यवस्थापन गर्ने भने यहा रहेका होमस्टे , होटल, लज हरुको व्यवसाय फस्टाउने देखिन्छ । दाप्चा सडक , बिपि राजमार्ग र तेमाल सडक खण्डले यस नगरपालिकाको अधिकांश क्षेत्रलाई छोएर गएको हुदाँ, निम्न सडक खण्डहरुको उच्चतम प्रयोगबाट प्रशस्त लाभ लिन सकिन्छ । यी सडकहरूको राम्रो उपयोग गर्न सके हामिले विकासमा ठुलो फड्को मार्न सकिन्छ । यस नगरपालिकाको आकर्षणको केन्द्र नमोबुद्धमा काठमाडौं, धुलिखेल, बनेपा लगाएतका क्षेत्रबाट आएका पर्यटकहरूलाई एक दिनसम्म राख्न सकेमा यहाँका नागरिकहरुको जीवनस्तरमा राम्रो टेवा पुग्नेछ ।

२. बनेपा, भक्तपूर, काठमाडौंजस्ता ठूला व्यपारिक केन्द्रबाट नमोबुद्ध नगरपालिका नजिक भएकाले यहाँ उत्पादित सबै बस्तु तथा सेवाको बजारका रूपमा निम्न उल्लेखित विशाल केन्द्रहरुलाई उपयोग गर्न सकिन्छ । जुन हाम्रा लागि राम्रो अवसर हो ।

३. कृषिको रूपमा सुन्तला, आलु, काउली, टमाटर, मकै , तोरी खेतीको राम्रो संभावना बोकेको क्षेत्र भएको हुनाले यसको विकास गर्न सके कृषि क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ । जुन हाम्रा लागि राम्रो अवसर हो ।

४. सबैखाले बिषयगत कार्यालयका कर्मचारीहरु यस नगरपालिकाको मातहतमा रहने भएकाले नगर क्षेत्रमा हुने सबै खाले विकास निर्माणको कार्यमा एकरूपता आइ नयाँ फड्को मार्न सकिने अवस्था छ ।

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था

३.१ जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थासँग सम्बन्धित घरधुरी, जनसंख्याको बनोट तथा वितरण जस्ता विषयहरू समावेश गरिएका छन् ।

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नगरपालिकाको कुल जनसंख्या २६,१६० रहेको छ । वडा अनुसार सबैभन्दा बढी जनसंख्या वडा नम्बर २ मा ३८३९ जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा नम्बर ६ मा १३१९ जना रहेको छ । पारिवारिक सर्भेक्षण २०७८ अनुसार औसत घरपरिवारको आकार ३.६६ जना प्रति परिवार रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जनसंख्याको अवस्थालाई वडागत रुपमा देहाय बमोजिम तालिकामा उल्लेख गरिएको छ:

तालिका ५ : नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण

वडा. नं.	घरधुरी संख्या	जनसंख्या			औसत घरधुरी आकार	लैङ्गिक अनुपात
		पुरुष	महिला	जम्मा		
१	४३६	७७६	८३५	१६११	३.६९	९२.९३
२	१००६	१८३४	२००५	३८३९	३.८२	९१.४७
३	५७१	९९६	११३७	२१३३	३.७४	८७.६
४	६२१	११९८	१२६५	२४६३	३.९७	९४.७
५	९१५	१६३८	१६६७	३३०५	३.६१	९८.२६
६	३६०	६२१	६९८	१३१९	३.६६	८८.९७
७	१००८	१७८६	१८७७	३६६३	३.६३	९५.१५
८	५५७	८६७	१०४६	१९१३	३.४३	८२.८९
९	५३०	७६०	९२४	१६८४	३.१८	८२.२५
१०	४८४	८९९	९३१	१८३०	३.७८	९६.५६
११	६६०	११२१	१२७९	२४००	३.६४	८७.६५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

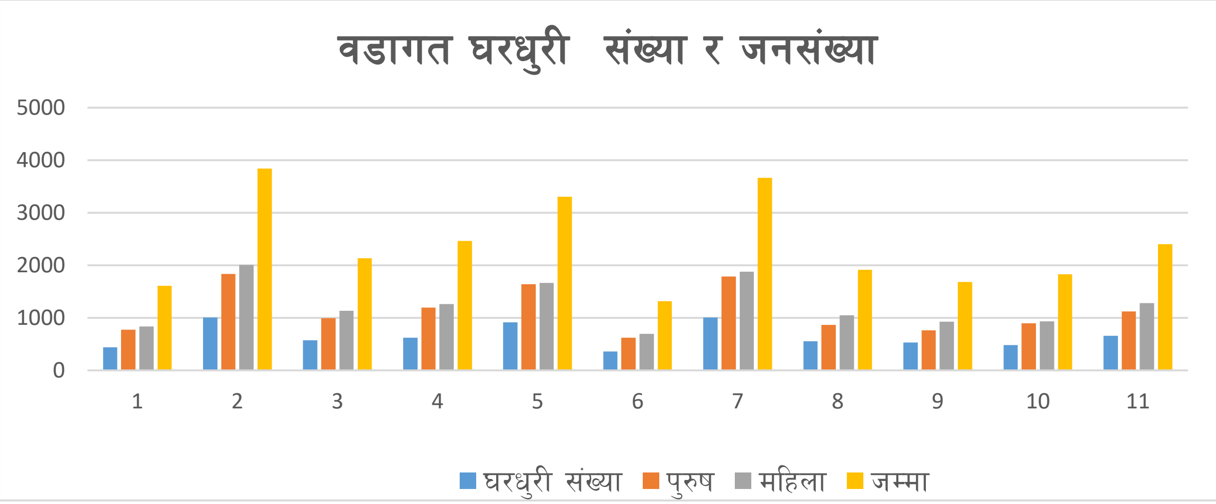

नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १०२.०० वर्ग कि.मी रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाका औषत जनघनत्व २५५.५ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ। वडागत रुपमा जनघनत्व हेर्दा वडा नम्बर ४ मा सबै भन्दा कम (१८०.३१ जना प्रति व. कि.मि) र वडा नम्बर ७ मा सबै भन्दा बढी (४८१.९७ जना प्रति व.कि.मि.) रहेको छ । विगत र हालको जनसंख्या अवस्थाको तुलना तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६ : नगरपालिकाको जनसंख्याको तुलना

विवरण	राष्ट्रिय जनगणना २०४८	राष्ट्रिय जनगणना २०५८	राष्ट्रिय जनगणना २०६८	राष्ट्रिय जनगणना २०७८
जनसंख्या	२८२८४	३२४८९	२९५१९	२६१६०
परिवार संख्या				७१४८
जनघनत्व (जना/वर्ग कि.मी.)				२५६
औसत बृद्धिदर	(०.८९)	(०.९१)	(०.९२)	
परिवारको औसत आकार				३.६६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

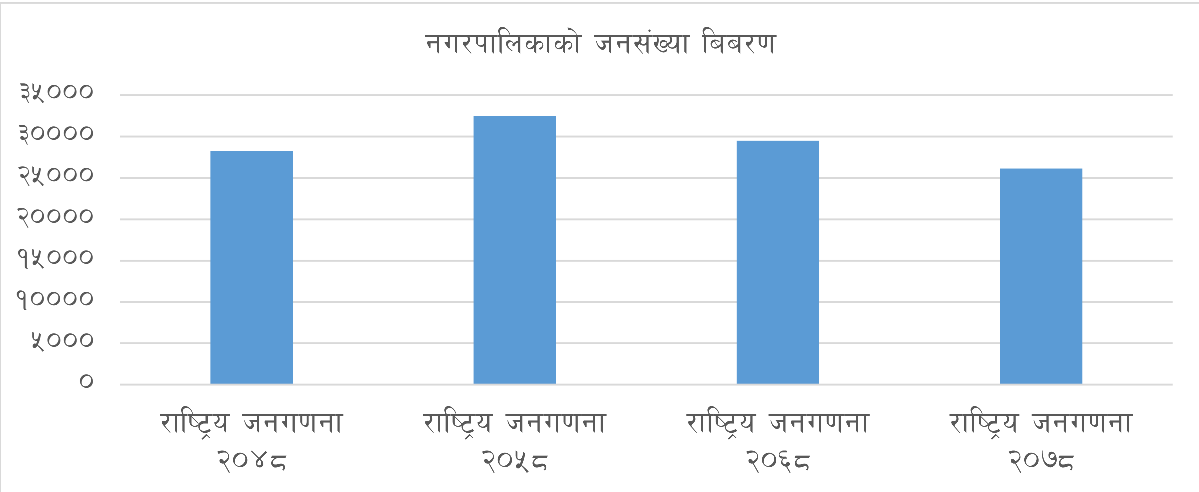

२०५८ सालको जनगणना पछि नमोबुद्धको जनसंख्या क्रमश घट्दै आएको देखिन्छ। यसको प्रमुख कारण बसाइसराइ नै भएता पनि २०५८ पछि जनगणना संचालन गर्ने प्रक्रिया फेरिएको हुदा जनगणनाको तथ्याङ्कलाइ जनगणना गर्ने प्रकियाले पनि असर गरेको हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

३.३ उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेरका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा पाँच वर्षमुनिका बालवालिकाको संख्या १,७२४ जना र ६० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या ४०४४ जना अर्थात रहेको देखिन्छ। उमेर समूह अनुसार लैंगिक रुपमा खण्डीकृत वडागत जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ७ : उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर समुह	वडा नं																						जम्मा
	१		२		३		४		५		६		७		८		९		१०		११		
	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	
९५+			०	१	०	२	१	१	२	३			३	१	१	१	२	०	०	१	१	३	२३
९०-९४	१	५	१	४	१	३	१	०	२	२	०	४	५	२	१	२	२	१	३	०	२	१	४३
८५-८९	१	५	१०	६	५	३	३	७	१७	६	२	५	७	१२	५	८	८	४	६	६	३	८	१३७
८०-८४	१२	७	१४	२१	७	९	१०	१२	१५	१२	११	१५	२३	१९	७	१४	१४	१४	१६	८	१३	१८	२९१
७५-७९	१९	१८	२६	२८	२२	२५	१६	१८	२९	२७	१८	२१	२७	३१	२७	१८	१९	२३	११	१४	१७	२०	४७४
७०-७४	२५	३२	३२	४१	२५	२३	२३	२३	४९	६३	२९	१९	३१	४८	४६	४३	३०	३०	२२	२१	२५	३५	७१५
६५-६९	३३	२५	६६	६९	३५	३९	५३	३३	७३	६३	२९	३५	४१	६४	४६	५९	४५	४१	३९	३८	४०	४३	१००९
६०-६४	३६	५९	६९	८४	४२	५३	५६	६९	१०१	११२	३६	३७	५४	६३	४९	५९	५९	७३	४२	४८	७३	७८	१३५२
५५-५९	४३	४८	७४	७७	४६	५५	४७	६६	९०	१११	३४	३७	८६	७१	५४	६२	४९	६७	५१	४७	७६	७९	१३७०
५०-५४	३७	६३	८३	१०१	४८	६४	५५	६४	११५	१२०	३२	५५	८९	१०८	६९	८०	६०	८७	५०	६९	७१	८७	१६०७
४५-४९	४२	४७	९८	१२२	६३	६५	५४	६२	८०	१०९	३१	४१	९०	१०३	५०	७३	४३	४८	५१	५४	६७	७९	१४७२
४०-४४	४७	४१	१०९	१३६	७८	८३	६९	६९	९९	११४	२८	४०	१३३	१२२	४५	७०	३६	६५	५२	६६	६१	८४	१६४७
३५-३९	४८	६०	१४९	१३६	६६	११०	१००	९२	८०	१२२	३६	४१	११५	१६२	४९	६०	४४	४३	६४	६९	५९	८०	१७८५
३०-३४	६८	५६	१६७	१६२	७५	७६	८८	११२	१२१	१०८	५३	५२	१४४	१६२	४७	६१	५१	५७	५०	४८	७६	८२	१९१६
२५-२९	५७	७१	१५०	१८६	६७	८२	९९	१२५	११३	११३	५८	४९	१६२	१७०	६९	७०	५१	६६	८७	७०	८७	९३	२०९५
२०-२४	५५	६६	१५४	१७४	७९	८९	८२	१०९	१३०	११५	३७	५७	१४७	१६८	४८	७०	३५	५७	७३	९९	८०	८५	२००९
१५-१९	६९	७०	१५१	१६३	१००	११२	११९	११५	१५०	१४०	४१	५३	१६०	१५०	६४	१००	४८	७६	७८	९८	१०५	१२६	२२८८
१०–१४	६५	६३	१६६	१९९	८५	१०३	१२१	१११	१४७	१२३	३७	५०	१५१	१५९	६२	७८	६४	७२	६२	५७	१२०	१०७	२२०२
५–९	६०	५२	१७९	१५८	७७	७१	११२	११४	१०८	११७	५३	५०	१६८	१५०	६०	५९	५१	६७	७४	५५	७६	९०	२००१
०-४	५८	४७	१३६	१३७	७५	७०	८९	६३	११७	८७	५६	३७	१५०	११२	६८	५९	४९	३३	६८	६३	६९	८१	१७२४
जम्मा	७७६	८३५	१८३४	२००५	९९६	११३७	११९८	१२६५	१६३८	१६६७	६२१	६९८	१७८६	१८७७	८६७	१०४६	७६०	९२४	८९९	९३१	११२१	१२७९	२६१६०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा मातृभाषाको रुपमा तामाङ्ग र नेपाली भाषा बोल्नहरुको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ । जस मध्ये नेपाली मातृभाषीको अनुपात ४३.०९ प्रतिशत तामाङ्ग मातृभाषा भएका जनसंख्या ४४.१ प्रतिशत रहेको छन भने अन्य भाषा बोल्नेहरुको अनुपात ११.७ प्रतिशत रहेको छ । मातृभाषाको आधारमा जनसंख्यालाई देहाय अनुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ८ : मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	प्रतिशत		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	तामाङ्ग	४४.१	४४.६	४४.४
२	नेपाली	४३.९	४३.९	४३.९
३	नेवारी	१०.२	१०.२	१०.२
४	मैथिली	०.४	०.२	०.३
५	अन्य	१.४	१.१	१.२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

मातृभाषा अनुसारको जनसंख्याको अवस्था देहायअनुसार ग्राफमा प्रस्तुत गरिएको छ :

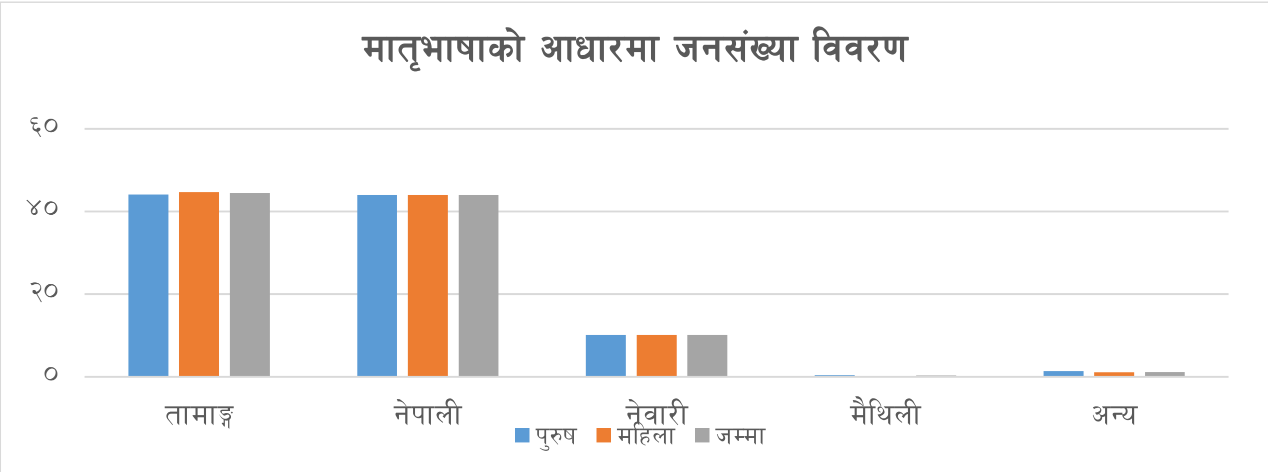

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धर्मको आधारमा जनसंख्याको स्थिति विश्लेषण हेर्दा हिन्दुधर्मालम्बी, बौद्ध धर्मालम्बी, क्रिस्चियन धर्मालम्बीको अनुपात क्रमशः ५६.१, ४१.५ र २.२ प्रतिशत रहेका छन । यस सम्बन्धी जनसंख्या विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ९ : धर्म आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	प्रतिशत		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	हिन्दु	५६.३	५६	५६.१

क्र.स.	धर्म	प्रतिशत		
		पुरुष	महिला	जम्मा
२	बौद्ध	४१.३	४१.७	४१.५
३	मुस्लिम	०.२	०.१	०.१
४	क्रिस्चियन	२.१	२.२	२.२
५	किरात	०.१	०.०३	०.०४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

धर्मको आधारमा जनसंख्याको अवस्था देहायअनुसार ग्राफमा प्रस्तुत गरिएको छ :

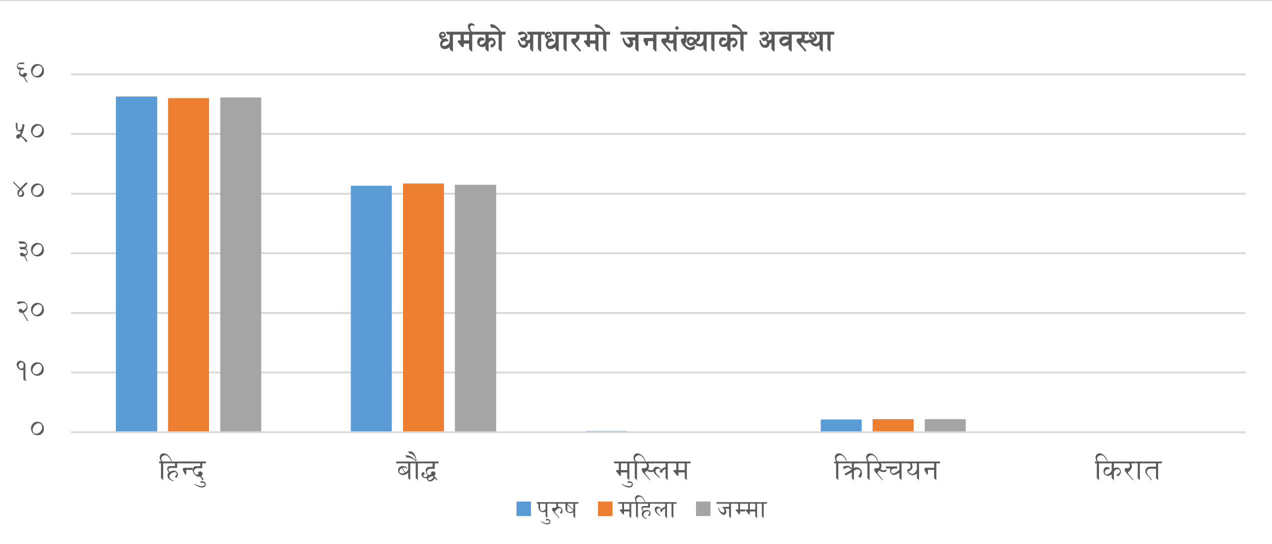

३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७८ अनुसार नगरपालिकाको कुल जनसंख्या २६,२६० रहेको छ । जनसंख्याको जातिगत संरचना विश्लेषण गर्दा नगरपालिकाको जनसंख्यामा तामाङ्ग जातीहरुको बाहुल्पता रहेको देखिन्छ जुन कुल जनसंख्याको झण्डै ४४.७ प्रतिशत रहेका छन भने दोस्रोमा पहाडी वाह्मण २३.५ प्रतिशत र तेस्रोमा नेवार १०.९ प्रतिशत रहेका छन । जातजातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १० : जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.स.	जाति	प्रतिशत		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	तामाङ्ग	४४.४	४५	४४.७
२	पहाडी वाह्मण	२३.५	२३.५	२३.५
३	नेवार	११	१०.९	१०.९
४	क्षेत्री	७.८	७.५	७.६
५	मिजार	३.५	३.८	३.६
६	बि.क	३.४	३.३	३.४
७	परियार	२.२	२.५	२.३

क्र.स.	जाति	प्रतिशत		
		पुरुष	महिला	जम्मा
८	मगर	१.३	१.०७	१.२
९	घर्ती	०.७	०.७	०.७
१०	ठकुरी	०.३	०.४	०.३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

जाति अनूसारको जनसंख्याको अवस्था देहायअनुसार ग्राफमा प्रस्तुत गरिएको छ :

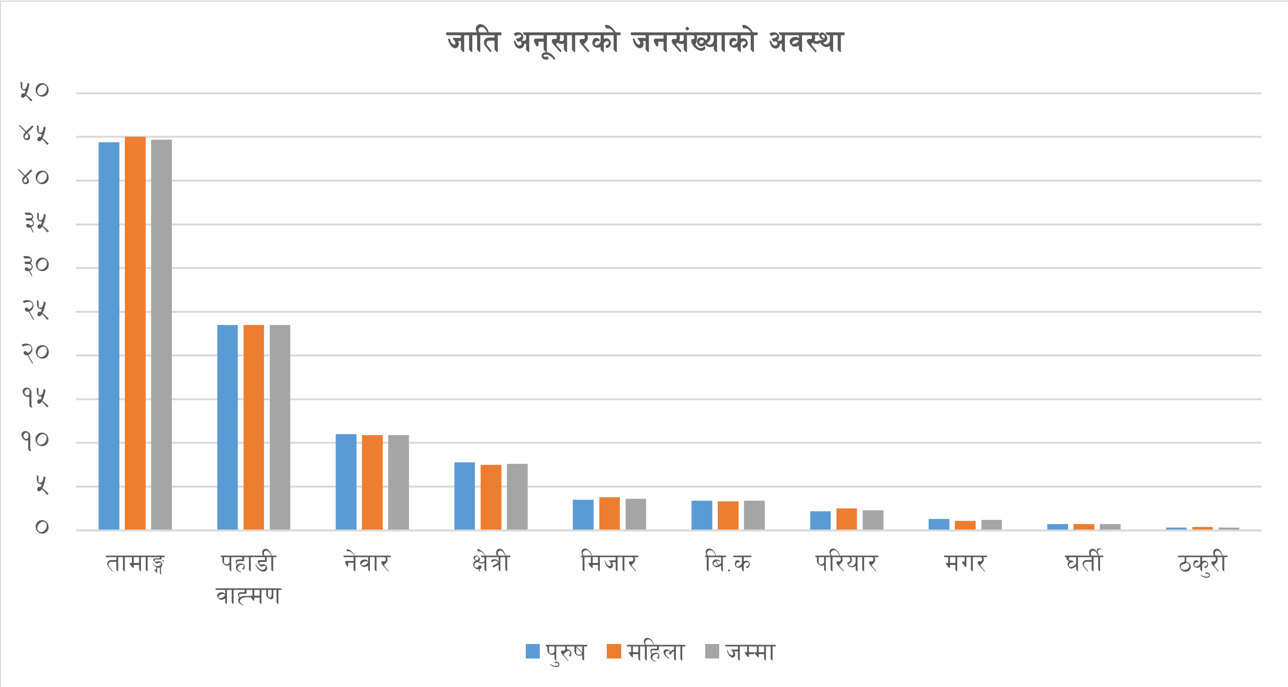

३.७ घरमुलीको विवरण

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा ८३५ मध्ये ६०७ पुरुष घरमूली र २५८ महिला घरमूली रहेको पाइएको छ। यस नगरपालीकाका घरमूलीको सङ्या उमेरहद अनुसार तल तालिकामा राखिएको छ।

तालिका ११ :घरमुलीको विवरण

लिङ्ग	घरमूलीको उमेर							
	१०-१४	१५-१९	२०-२९	३५-३९	४०-४९	५०-५९	६०-६९	७० देखी माथि
जम्मा	२	२५	५१७	१३३९	१५२१	१५४०	१३३९	८६५
पुरुष	१	१४	३२८	९३५	११०४	११६२	९६६	६०७
महिला	१	११	१८९	४०४	४१७	३७८	३७३	२५८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस नमोबुद्ध नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्या २६१६० मध्ये कुल ८११ जनसङ्ख्यामा अपाङ्गता रहेको देखिन्छ । कुल ८११ मध्ये ३९४ पुरुष र ४१६ महिला रहेको पाइएको छ । यस नगरपालीकाका अपाङ्गताको विवरण वडागत रुपमा तल तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका १२ : अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या			अपाङ्गता नभएका			अपाङ्गता भएका			नखुलेको		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१६११	७७६	८३५	१५८५	७६६	८१९	२४	८	१६	२	२	०
२	३८३९	१८३४	२००५	३६७४	१७५८	१९१६	१६५	७६	८९	०	०	०
३	२१३३	९९६	११३७	२१०२	९७७	११२५	३१	१९	१२	०	०	०
४	२४६३	११९८	१२६५	२३९२	११६३	१२२९	७१	३५	३६	०	०	०
५	३३०५	१६३८	१६६७	३१६१	१५५७	१६०४	१३९	७८	६१	५	३	२
६	१३१९	६२१	६९८	१२७९	६०६	६७३	४०	१५	२५	०	०	०
७	३६६३	१७८६	१८७७	३५७७	१७४१	१८३६	८५	४५	४०	१	०	१
८	१९१३	८६७	१०४६	१८३१	८३१	१०००	८२	३६	४६	०	०	०
९	१६८४	७६०	९२४	१६४०	७४२	८९८	४४	१८	२६	०	०	०
१०	१८३०	८९९	९३१	१८००	८८५	९१५	३०	१४	१६	०	०	०
११	२४००	११२१	१२७९	२३००	१०७१	१२२९	१००	५०	५०	०	०	०
जम्मा	२६१६०	१२४९६	१३६६४	२५३४१	१२०९७	१३२४४	८११	३९४	४१७	८	५	३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.९ बसाइंसराइ सम्बन्धी विवरण

जन्मस्थानको आधारमा जनसङ्ख्या

नमोबुद्ध नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्या २६१६० मध्ये नेपालभित्र जन्मेको ९९.७० प्रतिशत , बिदेशमा जन्मेको ०.२६ प्रतिशत र जन्मस्थान नखुलेको ०.०३ प्रतिशत जनसङ्ख्या रहेको छ । बिस्तृत जानकारी तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १३ : जन्मस्थानको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

	जम्मा जनसङ्ख्या	नेपालभित्र जन्मेको	नेपालभित्र जन्मेको						बिदेशमा जन्मेको	जन्म स्थान नखुलेको
			यहि जिल्लामा जन्मेको		अन्य जिल्लामा जन्मेको					
			यहि पालिकामा जन्मेको	अर्को पालिकामा जन्मेको	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
जम्मा	२६१६०	२६०८२	१९६८५	४३६६	२९७	१३४७	३८७	०	६९	९
प्रतिशत	१००	९९.७०	७५.४७	१६.७४	१.१४	५.१६	१.४८	-	०.२६	०.०३
पुरुष	१२४९६	१२४५४	११३८४	६२४	४८	२५३	१४५	०	३७	५

	जम्मा जनसङ्ख्या	नेपालभित्र जन्मेको	नेपालभित्र जन्मेको						बिदेशमा जन्मेको	जन्म स्थान नखुलेको
			यहि जिल्लामा जन्मेको		अन्य जिल्लामा जन्मेको					
			यहि पालिकामा जन्मेको	अर्को पालिकामा जन्मेको	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
प्रतिशत	१००	९९.६६	९१.४१	५.०१	०.३९	२.०३	१.१६	-	०.३०	०.०४
महिला	१३६६४	१३६२८	८३०१	३७४२	२४९	१०९४	२४२	०	३२	४
प्रतिशत	१००	९९.७४	६०.९१	२७.४६	१.८३	८.०३	१.७८	-	०.२३	०.०३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस अघि बसोबास गरेको स्थानको आधारमा जनसङ्ख्या

यस नगरपालिकामा , यसै नगरपालीकालाई आफ्नो सुरुवात बनाइ बस्नेको जनसंख्या ६३.६ प्रतिशत रहेको छ भने काभ्रे जिल्लाका अन्य पालिका बाट बसाइसराइ गर्नेको जनसंख्या १६.५ रहेको छ ।

यस नमोबुद्ध नगरपालिका बसाइसराइ गर्ने सबैभन्दा धेरै जनसंख्याले काभ्रेपलाञ्चोकका बिभिन्न पालिकाबाट गरेको देखिन्छ । बसाइसराइको अवस्था बारेमा बिस्तृत जानकारी तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १४ : यस अघि बसोबास गरेको स्थानको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

उमेर	यस अघिको बसोबास							
		अन्य पालिका			अन्य जिल्ला			
	नमोबुद्ध नगरपालिका	गाउँ	नगर	उल्लेख नभएको	गाउँ	नगर	उल्लेख नभएको	बिदेश
०-४	१६६३	१९	८	०	११	२३	०	०
५-९	१८४२	३९	१८	०	३८	६०	०	४
१०-१४	२०४१	७९	१०	०	२७	४१	१	३
१५-१९	२०१४	१२६	२८	१	५८	५३	०	८
२०- २४	१४५२	२२२	४८	७	१६२	१०४	०	१४
२५-२९	१२५४	३६५	५८	४	२४३	१३५	४	३२
३०-३४	११०३	४२१	६०	४	१७२	११६	१	३९
३५-३९	१०५३	४१९	३१	६	१६५	७७	२	३२
४०-४४	१०५२	३७०	३७	३	१०५	६३	०	१७
४५-४९	९३३	३६१	२५	४	९५	४२	०	१२
५०-५४	१०७०	३५७	१७	७	१०८	४१	०	७
५५-५९	८८४	३३८	१२	४	९५	२७	१	९
६०-६४	९२४	३२२	१३	७	६८	१७	०	१
६५-६९	७३३	१९१	१०	२	५९	९	०	५
७०-७४	५१३	१५५	६	०	२५	१०	०	६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

जन्मेको देश

जन्मस्थान बिदेश भएका व्यक्तिहरु जन्मेका मुलुकहरुको विवरण हेर्दा ९२.७५ प्रतिशत भारतमा जन्मेको देखिन्छ । पुरुष र महिलाको विवरण हेर्दा लगभग बराबर संख्यामा भारतमा जन्मेर जनगणनाको समयमा यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा बसोबास गरेको देखिन्छ ।

तालिका १५ :जन्मेको देशको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

	जम्मा	भारत	अन्य सार्क मूलुक	आसियन मूलुक	मध्य पुर्व	अन्य एसियालि मूलुक	अन्य
जम्मा	६९	६४	१	३	०	१	०
० देखी १४ बर्ष	९	७	०	२	०	०	०
१५ देखी ५९ बर्ष	५४	५२	१	१	०	०	०
६० देखी माथि	६	५	०	०	०	१	०
पुरुष	३७	३५	०	२	०	०	०
० देखी १४ बर्ष	९	७	०	२	०	०	०
१५ देखी ५९ बर्ष	२८	२८	०	०	०	०	०
६० देखी माथि	०	०	०	०	०	०	०
महिला	३२	२९	१	१	०	१	०
० देखी १४ बर्ष	०	०	०	०	०	०	०
१५ देखी ५९ बर्ष	२६	२४	१	१	०	०	०
६० देखी माथि	६	५	०	०	०	१	०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

मुलुक भित्रै आर्को स्थानबाट यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

जनगणनाको समयमा यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा बसोबास भएको तर बिगतमा नमोबुद्ध नगरपालिकामा भन्दा बाहिर अन्य पालिकामा बासोबास भएका व्यक्तिहरु यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा बासोबास गर्न आउने कारणको बिश्लेशण गर्दा ९.०७ प्रतिशत काम/रोजगारीको लागि, ३.०३ प्रतिशत व्यापार तथा व्यवसायको लागि, २.०६ प्रतिशत अध्ययन तथा तालिमको लागि, ६७.१४ प्रतिशत व्यक्तिहरु ववाह भइ, ८.८५ प्रतिशत परिवारका अन्य व्यक्तिसङ्ग आश्रित भइ, ०.६४ प्रतिशत प्राकृतिक प्रकोपको कारणले, १.७३ प्रतिशत कृषिको लागि, ३.३७ प्रतिशत बिभिन्न कामको शिलशिलामा अन्यत्र गएको र सो काम सकाइ घर फर्किएको तथ्याङ्क पाइएको छ। यस सम्बन्धी थप विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १६ :यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

	जम्मा	काम/रोजगारी	व्यापार तथा	अध्ययन तथा	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
जम्मा	६७०२	६०८	२०३	१३८	४५००	५९३	४३	११६	२२६	२३३	४२
प्रतिशत		९.०७	३.०३	२.०६	६७.१४	८.८५	०.६४	१.७३	३.३७	३.४८	०.६३
पुरुष	१२५२	३८०	१२२	७३	४६	२८३	२४	६०	१४१	११६	७
प्रतिशत		३०.३५	९.७४	५.८३	३.६७	२२.६०	१.९२	४.७९	११.२६	९.२७	०.५६
महिला	५४५०	२२८	८१	६५	४४५४	३१०	१९	५६	८५	११७	३५
प्रतिशत		४.१८	१.४९	१.१९	८१.७२	५.६९	०.३५	१.०३	१.५६	२.१५	०.६४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस अघि बसोबास भएको देश

जनगणनाको समयमा यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा बसोबास भएको तर बिगतमा नमोबुद्ध नगरपालिकामा नभइ बसोबास बिदेश भएका व्यक्तिहरुको बसोबास भएको देश हेर्दा भारतमा ३८.८६ प्रतिशत, सार्क मुलुकमा १.५५ प्रतिशत, आसियन मुलुकमा २१.७६ प्रतिशत, मध्य पुर्वमा ३५.७५ प्रतिशत, अन्य एशियालि मुलुकमा १.५५ प्रतिशत, उत्तर अमेरिकी मुलुकमा ०.५२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । लैङ्गिक हिसाबले हेर्दा पुरुषहरु ३१.०१ प्रतिशत भारतमा बसोबास गरेको देखिन्छ भने महिलाहरु ७४.२९ प्रतिशत भारतमा बसोबास गरेको देखिन्छ ।

तालिका १७ :यस अघि बसोबास भएको देशको विवरण

जन्म स्थान	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१९३		१५८		३५	
भारत	७५	३८.८६	४९	३१.०१	२६	७४.२९
अन्य सार्क मुलुक	३	१.५५	३	१.९०	०	-
आसियन मुलुक	४२	२१.७६	४०	२५.३२	२	५.७१
मध्य पुर्व	६९	३५.७५	६४	४०.५१	५	१४.२९
अन्य एशियालि मुलुक	३	१.५५	२	१.२७	१	२.८६
उत्तर अमेरिकी मुलुक	१	०.५२	०	-	१	२.८६
अन्य	-	-	-	-	-	-

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१० बसोबासको अवस्था सम्बन्धि विवरण

घरको स्वामित्व

यस नगरपालिकामा बसोबाश गर्ने घरधुरी मध्य आफ्नै निजी स्वामित्वमा बस्ने घरधुरी सबैभन्दा धेरै ९३.७७ प्रतिशत रहेको छ । त्यसै गरि सबैभन्दा कम घरधुरी संथागत स्वामित्व रहेको घरमा बसोबास गर्ने गरेका छन् ।

तालिका १८ : घरको स्वामित्वको आधारका जनसङ्या विवरण

वडा नं.	निजी	भाडामा	संस्थागत	अन्य
१	४२७	७	१	१
२	८८७	१०८	३	८
३	५६१	९	१	०
४	५७४	३९	८	०
५	८९५	१७	२	१
६	३५६	२	२	०
७	८११	१९१	१	५
८	५५५	२	०	०

वडा नं.	निजी	भाडामा	संस्थागत	अन्य
९	५०४	२१	५	०
१०	४७७	७	०	०
११	६५६	२	२	०
जम्मा	६७०३	४०५	२५	१५
प्रतिशत	९३.७७	५.६७	०.३५	०.२१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.११ व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गत पंजीकरणको तथ्यांकलाई हेर्दा जन्मदर्ता धेरै भएको छ भने बसाइ सरी आएको तथ्याङ्क सबैभन्दा कम दर्ता भएको छ। दर्ता मिति २०८०/०१/०१ देखि दर्ता मिति २०८०/१२/३० मा जम्मा १७११ वटा दर्ता भएको पंजीकरणको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १९ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

दर्ता प्रकार	दर्ता भएको बर्ष								
	१-३५ दिन	३५-३६५ दिन	१-१० बर्ष	११-२० बर्ष	२१-३० बर्ष	३१-४० बर्ष	४१-५० बर्ष	५१-६० बर्ष	जम्मा
जन्म	१२९	१९६	३७६	७८	३१	२५	२	-	८३७
मृत्यु	१५२	७४	२२	२६	१६	५	-	-	२९५
सम्वन्ध विच्छेद	२२	२०	२०	-	-	-	-	-	६२
विवाह	९७	१०२	१९९	२३	१८	१४	४	-	४५७
बसाइ सरी आएको	२३	-	-	-	-	-	-	-	२३
बसाइ सरी जाने	३७	-	-	-	-	-	-	-	३७
जम्मा	४६०	३९२	६१७	१२७	६५	४४	६	०	१७११

स्रोत पञ्जिकरण शाखा

३.१२ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण

सामाजिक सुरक्षा अन्तर्गत यस नमोबुद्ध नगरपालिकाबाट चौथो त्रैमासिकमा ४२२७ जनालाई विभिन्न शिर्षक अनुसार कुल ४२४५६३८६ रकम वितरण गरिएको छ।

यस नमोबुद्ध नगरपालिकाको पञ्जिकरण शाखा बाट लिइएको आ.ब २०८०/८१ को तथ्याङ्क अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण को विवरण यस प्रकार रहेको छ।

तालिका २० : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण

	प्रथम त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक		जम्मा
	वितरण सङ्ख्या	वितरण रकम	वितरण सङ्ख्या	वितरण रकम	वितरण सङ्ख्या	वितरण रकम	वितरण सङ्ख्या	वितरण रकम	
अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता	२,५२५	३०,१४६,३५३	२,५२५	३०,२०८,०२०	२,५५१	३०,३२९,६३६	२,६२०	३१,१६६,५५४	१२१,८५०,५६३
जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	१४७	१,१५४,४४०	१४८	१,१८१,०४०	१५७	१,२१२,९६०	१५५	१,२२०,९४०	४,७६९,३८०
जेष्ठ नागरिक एकल महिला	३४३	२,७३४,४८०	३४३	२,७३७,१४०	३४४	२,७१६,०३८	३२४	२,४६६,७२८	११,७५४,३८६
विधवा	५९८	४,७३४,८००	६०९	४,८१४,६००	६१६	४,८८३,८४९	६२३	४,९५०,२६०	१९,३८३,५०९
पूर्ण अपाङ्ग भत्ता	९५	१,१२९,१७०	९५	१,१३७,१५०	९९	१,१८५,०३०	१०४	१,२०१,४६३	४,३५२,८१२
अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	१५१	९४६,९६०	१५१	९५९,७२८	१५२	९५७,६००	१५२	९६३,९८४	३,८२७,३७२
दलित बालबालिका	२३८	३७३,३१०	२४४	३७९,८२९	२४८	३७६,४७८	२४९	३८२,०३१	१,५११,५४८
जम्मा	४,०९७	४१,२१९,५१३	४,११८	४१,४१७,५०७	४,१६७	४१,६६१,५९१	४,२२७	४२,४५६,३८६	१६७,७४९,५७०

स्रोत : पञ्जिकरण शाखा

चित्र ६ : सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणका तस्विरहरु

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र अधिक मात्रामा कृषि पेशा मुख्य रहेको जनसंख्या रहेको छ भने केहि गैर कृषि मुख्य पेशा रहेको जनसंख्या छ । जम्मा १६२९६ जना मुख्य पेशामा आबद्ध मध्ये पुरुष भन्दा महिलाहरु बढी पेशामा आवद्ध रहेका छन् । कृषि पेशाभित्र केहि खेतीपाती,पशुपालन तथा केहि कुखुरापालन,माछापालन गर्ने गर्दछन् । त्यसैगरि गैरकृषि भित्र केहि व्यापार,तथा केहि उद्योग,सरकारी जागिर तथा केहि वैदेशिक रोजगारका निम्ति विदेश रहेका छन् । नगरपालिका भित्रका मानिसहरुको मुख्य पेशा सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका २१ : मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

पेशागत विवरण	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
सैनिक अधिकारीहरु	१७	०.१०	१३	०.१६	४	०.०५
व्यवस्थापकहरु	५२१	३.२०	३५९	४.५१	१६२	१.९४
पेशाविद्हरु	३७९	२.३३	२२२	२.७९	१५७	१.८८
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	१८१	१.११	१११	१.३९	७०	०.८४
कार्यालय का सहायकहरु	११७	०.७२	५९	०.७४	५८	०.७०
सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरु	७३१	४.४९	४२२	५.३०	३०९	३.७१
कृषि,वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरु	११,३५८	६९.७०	४,९४०	६२.०४	६,४१८	७७.०१
शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदारहरु	७७१	४.७३	६४३	८.०८	१२८	१.५४
यन्त्र तथा मेशिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	४२७	२.६२	४१२	५.१७	१५	०.१८
सामान्य वा प्राथमिक कामदारहरु	१,७८६	१०.९६	७७९	९.७८	१,००७	१२.०८
उल्लेख नभएका	८	०.०५	२	०.०३	६	०.०७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.२ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा आर्थिक रुपमा निस्क्रिय जनसंख्या ५६९१ रहेको छ भने सक्रिय जनसंख्या १६७२४ रहेको पाइयो। आर्थिक रुपमा सक्रियताको आधारमा (उमेरहद अनुसार) नगरपालिकाको अन्य सबै बिबरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २२ : आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

उमेर	आर्थिक रुपमा सक्रिय						आर्थिक रुपमा निस्क्रिय		उल्लेख नभएको		जम्मा	
	अक्सर सक्रिय				अक्सर निस्क्रिय							
	रोजगार		बेरोजगार									
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१०-१४	४६	३४	४	७	२२३	२०३	८०७	८७८	०	०	१०८०	११२२
१५-१९	२३४	१९८	४१	३४	२२०	२७४	५८९	६९७	१	०	१०८५	१२०३
२०-२४	५५१	६१८	८१	६६	१०८	१४७	१७८	२५६	२	२	९२०	१०८९
२५-२९	८५१	८४१	३९	३४	३३	९०	७७	१३०	०	०	१०००	१०९५
३०-३४	८८०	८०५	१८	२०	२३	६३	१९	८७	०	१	९४०	९७६
३५-३९	७६८	८३६	१०	१६	९	५४	२१	६९	२	०	८१०	९७५
४०-४४	७१९	७७३	९	८	१२	४४	१५	६५	२	०	७५७	८९०
४५-४९	६३४	६९०	३	३	१३	५३	१९	५६	०	१	६६९	८०३
५०-५४	६४८	७०५	८	७	२२	९०	२७	९६	४	०	७०९	८९८
५५-५९	५८१	५४२	२	५	२९	८८	३८	८५	०	०	६५०	७२०
६०-६४	४९४	४७४	१	२	४८	९८	७२	१६०	२	१	६१७	७३५
६५-६९	३५५	२३०	२	२	४१	८८	१०१	१८८	१	१	५००	५०९
७०-७४	१५८	११०	०	२	५६	६६	१२३	२००	०	०	३३७	३७८
७५+	९७	६९	१	१	८६	७६	२८५	३५३	०	०	४६९	४९९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.३ आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसार विवरण

जनगणना अनुसार गणना भएको १२ महिना अगाडिको समयमा आर्थिक काम गरेका १० बर्ष बढी उमेरका यस नगरपालिकाका व्यक्तिहरु कुल १६२९६ छन् । जसमध्ये सबैभन्दा बढी आफ्नै काम गर्ने ७५.८८ प्रतिशत , परिवारमा सघाउने मात्र ८.५३ प्रतिशत र अरुको काम गर्ने १४.८१ प्रतिशत रहेका छन् । लिङ्गको आधारमा आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसारको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २३ : आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसार विवरण

	जम्मा	रोजगारीको अवस्था				
		अरुको काम गर्ने	रोजगारदाता	आफ्नै काम गर्ने	परिवारमा सघाउने मात्र	उल्लेख नभएको
जम्मा	१६२९६	२४१३	१२५	१२३६६	१३९०	२
प्रतिशत		१४.८१	०.७७	७५.८८	८.५३	०.०१
पुरुष	७९६२	१६१५	९५	५६८७	५६४	१
प्रतिशत		२०.२८	१.१९	७१.४३	७.०८	०.०१
महिला	८३३४	७९८	३०	६६७९	८२६	१
प्रतिशत		९.५८	०.३६	८०.१४	९.९१	०.०१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.४ आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण

जनगणना अनुसार गणना भएको १२ महिना अगाडिको समयमा आर्थिक काम गरेका १० बर्ष बढी उमेरका यस नगरपालिकाका व्यक्तिहरुको आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसार सबैभन्दा बढी घरयासी क्षत्रमा काम गर्ने

७८.०२ प्रतिशत , गैरवित्तिय संस्थामा काम गर्ने १८.६७ प्रतिशत , सरकारीमा काम गर्ने २.४३ प्रतिशत रहेका छन् । आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २४ : आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण

	जम्मा	रोजगारीको अवस्था					
		सरकारी	वित्तिय संस्था	गैरवित्तिय संस्था	नाफा नकमाउने संस्था	घरयासी क्षत्र	उल्लेख नभएको
जम्मा	१६२९६	३९६	११४	३०४३	२७	१२७१४	२
प्रतिशत		२.४३	०.७०	१८.६७	०.१७	७८.०२	०.०१
पुरुष	७९६२	२२८	५५	१८३१	२०	५८२७	१
प्रतिशत		२.८६	०.६९	२३.००	०.२५	७३.१९	०.०१
महिला	८३३४	१६८	५९	१२१२	७	६८८७	१
प्रतिशत		२.०२	०.७१	१४.५४	०.०८	८२.६४	०.०१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.५ आर्थिक काम नगर्नुको कारण

१० बर्ष बढी उमेरका यस नगरपालिकाका कुनैपनि आर्थिक काम नगरेका व्यक्तिहरुको संख्या ८६३६ रहेको छ जसमध्ये सबैभन्दा धेरै ४०.९८ प्रतिशत विद्यार्थी भएका कारणले काम नगरेको देखिन्छ । त्यसपछि अन्य कारणहरु क्रमश घरधन्दा १२.५१ प्रतिशत, पारिवारिक हेरचाहा ३.२५ प्रतिशत , वृद्ध अवस्था १५.८४ प्रतिशत, अशक्त ४.३४ प्रतिशत आदि रहेका छन् । आर्थिक काम नगर्नुको कारणको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २५ : आर्थिक काम नगर्नुको कारण

	जम्मा	विद्यार्थी	घरधन्दा	पारिवारिक हेरचाहा	वृद्ध अवस्था	अशक्त	पेन्शन	सामाजिक कार्य	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	८६३६	३५३९	१०८०	२८१	१३६८	३७५	३७	२०	१८९८	३८
प्रतिशत		४०.९८	१२.५१	३.२५	१५.८४	४.३४	०.४३	०.२३	२१.९८	०.४४
पुरुष	३५८४	१६६०	१६८	६६	५५२	१८९	३१	१०	८८८	२०
प्रतिशत		४६.३२	४.६९	१.८४	१५.४०	५.२७	०.८६	०.२८	२४.७८	०.५६
महिला	५०५२	१८७९	९१२	२१५	८१६	१८६	६	१०	१०१०	१८
प्रतिशत		३७.१९	१८.०५	४.२६	१६.१५	३.६८	०.१२	०.२०	१९.९९	०.३६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.६ गरिबीको दर

यस नगरपालिका भित्र रहेका २६१६० जासङ्ख्यालाई अति गरिव, गरिव, मध्यम, धनि, अति धनि जनसङ्ख्याको रुपमा विभाजन गर्दा , कुल ४४४० जनसङ्ख्या अति गरिव जनसङ्ख्या र २०१० जनसङ्ख्या अति धनि जनसङ्ख्याको

रुपमा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगठना लिइएको अति गरिव, गरिव, मध्यम, धनि, अति धनि जनसङ्ख्याको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २६ : गरिबीको रेखामुखी रहेको जनसंख्या

वडा	जनसङ्या			धन पञ्चाम्श (Wealth Quintile)					धन पञ्चाम्श (Wealth Quintile) %				
	जम्मा	पुरुष	महिला	अति गरिव	गरिव	मध्यम	धनि	अति धनि	अति गरिव	गरिव	मध्यम	धनि	अति धनि
१	१६११	७७६	८३५	२५३	५३०	४५३	२७९	९६	१५.७	३२.९	२८.१२	१७.३२	५.९६
२	३८३९	१८३४	२००५	४८१	७०५	११२९	९७९	५४५	१२.५३	१८.३६	२९.४१	२५.५	१४.२
३	२१३३	९९६	११३७	४४०	६७१	५९३	३४६	८३	२०.६३	३१.४६	२७.८	१६.२२	३.८९
४	२४६३	११९८	१२६५	१५६	५९६	७४६	७६६	१९९	६.३३	२४.२	३०.२९	३१.१	८.०८
५	३३०५	१६३८	१६६७	८३८	११९५	८५४	३१८	१००	२५.३६	३६.१६	२५.८४	९.६२	३.०३
६	१३१९	६२१	६९८	२९५	३५७	३३६	२१७	११४	२२.३७	२७.०७	२५.४७	१६.४५	८.६४
७	३६६३	१७८६	१८७७	३३०	८७६	८८३	८५५	७१९	९.०१	२३.९१	२४.११	२३.३४	१९.६३
८	१९१३	८६७	१०४६	४६०	६७५	५७४	१९७	७	२४.०५	३५.२८	३०.०१	१०.३	०.३७
९	१६८४	७६०	९२४	३०४	५८९	४९४	२४०	५७	१८.०५	३४.९८	२९.३३	१४.२५	३.३८
१०	१८३०	८९९	९३१	१७४	६५२	५७०	३८२	५२	९.५१	३५.६३	३१.१५	२०.८७	२.८४
११	२४००	११२१	१२७९	७०९	७७९	६५८	२१६	३८	२९.५४	३२.४६	२७.४२	९	१.५८
जम्मा	२६१६०	१२४९६	१३६६४	४४४०	७६२५	७२९०	४७९५	२०१०	१६.९७	२९.१५	२७.८७	१८.३३	७.६८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१.७ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र रहेका १८ देखि ५९ बर्ष उमेरका जनसङख्याले दिएको आवेदन अनुसार , यस पालिका भित्र २०८१/०८२ मा कुल ३९० सुचिकृत बेरोजगार रहेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका २७ : बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

आर्थिक बर्ष	सुचिकृत बेरोजगार	रोजगारीमा सँलग्न
२०७६/०७७	४०२	३९
२०७७/०७८	४१२	११३
२०७८/०७९	३०२	९३
२०७९/०८०	३५२	५९
२०८०/०८१	४७८	७०
२०८१/०८२	३९०	६५
कुल	२३२६	४३९

स्रोत : रोजगार शाखा

४.१.८ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

आफ्नो जीवनयापनको निम्ति देश छाडेर विदेशिने जनसंख्या यस नगरपालिकामा पनि रहेको छ। जसमध्ये मध्यपूर्वी राष्ट्र जाने जनसंख्या सबैभन्दा धेरै रहेको छ भने दक्षिण अमेरिका जाने जनसंख्या कम रहेको छ।वैदेशिक रोजगारमा गएका मानिसहरुको विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका २८ : वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

देश	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
भारत	८१	७.३०४	१८	५.१५८	९९	६.७९
सार्क राष्ट्र	४	०.३६१	०	०	४	०.२७४
आसियान राष्ट्र	१८६	१६.७७	१७	४.८७१	२०३	१३.९२
मध्यपूर्वी राष्ट्र	५६८	५१.२२	१३४	३८.४	७०२	४८.१५
अन्य एसियन राष्ट्र	११५	१०.३७	६४	१८.३४	१७९	१२.२८
युरोपियन देश	५०	४.५०९	४३	१२.३२	९३	६.३७९
अन्य युरोपियन देश	९	०.८१२	८	२.२९२	१७	१.१६६
उत्तरी अमेरिका	४६	४.१४८	३१	८.८८३	७७	५.२८१
दक्षिण अमेरिका	०	०	०	०	०	०
अफ्रीका	२	०.१८	१	०.२८७	३	०.२०६
प्यासिफिक	४०	३.६०७	२८	८.०२३	६८	४.६६४
अन्य	१	०.०९	१	०.२८७	२	०.१३७
नजनाइएको	७	०.६३१	४	१.१४६	११	०.७५४
जम्मा	११०९	१००	३४९	१००	१४५८	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ वर्तमान भू-उपयोग

यस नगरपालिकामा रहेको जमिनहरुरमा सबैभन्दा बढी कृषियोग्य भूमि रहेको छ। ६२.४१ प्रतिशत कृषियोग्य भूमि रहेको यस नगरपालिकामा सबैभन्दा कम ०.००१ प्रतिशत पोखरी तथा ताल रहेको छ। यस नगरपालिकाको भू-उपयोगको तालिका बिस्तृत रुपमा तल बिस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २९ : नगरपालिकाको भू-उपयोग

प्रकार	क्षत्रफल(वर्ग कि.मी)	प्रतिशत
बाझो जमिन	०.०२	०.०२
निर्मित क्षत्र	०.०१	०.०१
कृषिजन्य भूमि	६३.६५	६२.४१
वनले ढाकेको	२९.९१	२९.३३
बुट्यान घाँसे मैदान	७.९१	७.७५
पोखरी तथा ताल	०.००१	०

प्रकार	क्षत्रफल(वर्ग कि.मी)	प्रतिशत
खोला/जलाशय	०.३५	०.३४
चट्टान/बगर	०.९७	०.९५
अन्य	०.०१	०.०१
जम्म	१०२	१००

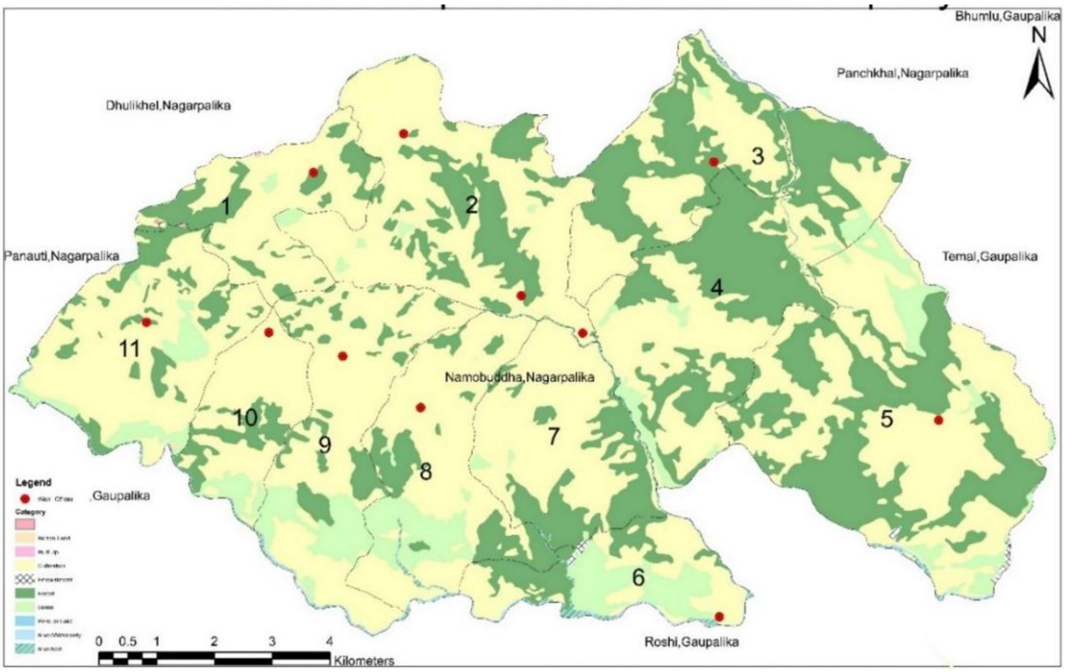

चित्र ७ : भू-उपयोग नक्सा

४.२.२ भू-स्वामित्व

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ बाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेको भू स्वामित्वको विवरण अनुसार ६२९७ कृषक परिवार मध्ये, परिवारको हकको जग्गा कमाउने ५४८९ परिवार संख्या रहेको छ । यस नगरपालिकाको भू-स्वामित्वको तालिका बिस्तृत रुपमा तल बिस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल	एक प्रकारको स्वामित्व						एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व	
		परिवारको हकको मात्र जग्गा कमाउने		अरुको हकको मात्र जग्गा कमाउने		अन्य प्रकारको उपभोगअन्तरगत			
		परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
६२९७	३०५८.२	५४८९	२६२१.५	६९	२५.७	०	०	७३९	४११

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.२.३ खेतीयोग्य जमिन सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकाको कृषि शाखाबाट प्राप्त तथ्यङ्क अनुसार , यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेको जमिनलाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छ ।

- नमोबुद्ध नगरपालिकाको कुल जमिनको क्षेत्रफल : १०२३८ हेक्टर
- कुल खेतीयोग्य जमिनको क्षत्रफल : ५४१५ हेक्टर
- कुल खेतीगरिएको जमिनको क्षत्रफल : ४९२० हेक्टर
- खेति गरिएको सिँचित क्षेत्रफल : १६३० हेक्टर
- खेति योग्य बाँझो जमिनको क्षेत्रफल : ४९५ हेक्टर

खेतीयोग्य जमिनको वडागत क्षेत्रफल तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ३० : खेतीयोग्य जमिनको वडागत क्षेत्रफल

वडा	क्षेत्रफल (हेक्टर)	खेती योग्य जमिनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	खेती गरिएको जमिनको क्षेत्रफल (हेक्टर)
१	५७४	४४०.२९	४२६.२५
२	१२३६	६९४.३१	६४०.५
३	७७४	४९२.२७	४५२.२७
४	१३६६	५६९.४८	५००.७६
५	१८७६	४३०.५५	४१०.५५
६	५२२	४२२.२५	३९२.२५
७	७६०	४२५.५५	३८८.८
८	८६४	६०४.८	५०८.३२
९	९२३	५६१.२१	५००.८
१०	४३८	२६२.८	२२३.३८
११	९०५	४८१.५७	४७६.१२
जम्मा	१०२३८	५३८५.०८	४९२०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.३ कृषि तथा पशु विकास

४.३.१ कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

मूलत : नेपाल कृषि प्रधान मुलुक भनिदै आएको अवस्थामा कृषिले कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा २३.९५ भाग ओगटेको पाईन्छ । जसमा झन्डै ६०.४ % कृषकहरु कृषि पेशामा आवद्ध रहेको अवस्था छ । हरेक आवधिक दीर्घकालिन योजनाले कृषिलाई थप उचाईमा लैजाने सोच बनाएता पनी प्रगति हासिल गर्न सकिरहेको अवस्था देखिदैन। कारण विभिन्न खालका भौगोलिक वातावरण प्रतिकुलता, यातायातको पहुँचमा असहजता, सिंचाईको अभाव, चरीचरनको अभाव र कृषि ऋणमा जग्गा धितोको अपेक्षीत मूल्याङ्कन हुन नसक्नु आदी कृषि (कृषि र पशुपालन) क्षेत्रमा चुनौतिको विषयहरु पर्दछन । अत: हाम्रो नगरपालिका पनि यस्ता खालका प्रतिकुल चुनौतीहरु बाट टाढा रहेको अवस्था देखिदैन । यस नगरपालिका भित्र विभिन्न किसिमका अन्न बाली,दलहन बाली,तेलहन बाली,तथा तरकारी बाली उत्पादन हुने गरेको छ । धान,मकै र गहुँ मध्ये धानको उत्पादन बढी हुने गरेको छ ।

तालिका ३१ : वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

कस	बाली विवरण	उत्पादन (मे.टन)	कैफियत
१	धान	२३१०.४	
२	गहुँ	७२१	
३	मकै	८२६५	
	कुल	११२९६.४	
१	दलहन	११०	
२	तेलहन	५२६.५	
३	तरकारी	१८२०	
४	आलु	२८६५	
५	मसला बाली (अलैचि,अदुवा,लसुन)	७७	
६	फलफुल	१४०१	

तालिका ३२ : मुख्य बालीहरुसम्बन्धी विवरण

प्रमुख फलफूल बाली		
१. कागित	२. सुन्तला	३. एभोकाडो
४.आलुबखडा	५. आँप	६. लिचि
७. ड्रागन फ्रुट		
प्रमुख तरकारी बाली		
१.आलु	२.गोलभेडा	३.काउली
४.बन्दा	५.साग	६.सिमि
७.बोडि	८.काका	९.च्याउ
१०.मुला	११.धनिया	१२.खुर्सानि
१३.करेला	१४.फर्सि	
प्रमुख तरकारी बाली		
१.बेसार	२.अदुवा	३.लसुन
४.प्याज	५.अलैंचि	

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.२ पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा खसीबोकाबाट २६० मे.टन मासु ,सुँगुर/बगुर सोबाट ७५ मे.टन मासु र कुखुराबाट १७० मे.टन बार्षिक मासु उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। नगरपालिका क्षेत्रमा अन्य पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३३ : पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	विवरण	एकाई	उत्पादन
१	दूध उत्पादन		
	गाईको दूध	मे.टन	२५५३०
	भैंसीको दूध	मे.टन	२६५००
	जम्मा दूध	मे.टन	५२०३०

क.सं	विवरण	एकाई	उत्पादन
२	मासु उत्पादन		
	रागो	मे.टन	२००
	बंगुर	मे.टन	७५
	खसी	मे.टन	२६०
	कुखुरा	मे.टन	१७०
	जम्मा मासु उत्पादन	मे.टन	७०५
३	अण्डा उत्पादन		
	कुखुरा	हजार गोटा	१००
	हाँस		-
	माछा उत्पादन		
	भेडा/च्याङ्ग्रा		१००
	खरायो		-
	छाला उत्पादन		
	ठूलो पशुको छाला		-
	सानो पशुको छाला		-

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.३ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

तालिका ३४ : कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण

तरकारी बालीमा लाग्ने किरा तथा रोगको नाम	फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोग	खाद्यान्न बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	दलहन बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	नगदे बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नामु
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	झुसिल किरा
लाहि	फुलमा औंसा पार्ने कीरा	गवारो	झुसिल किरा	लाहि
गवारो	फुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे किरा
फट्याङ्ग्रा		फौंजी किरा	फट्याङ्ग्रा	
पतेरो		फट्याङ्ग्रा		

४.३.४ पशुपंक्षिमा लाग्न रोग तथा कीरा

तालिका ३५ : पशुपंक्षिमा लाग्न रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण

	रोगको नाम
पशु	भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थ्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्ससिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वाइन फिवर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने, ज्वरो, जुम्रा, उपिया, किर्ना, लुतो , थुनेलो

पंक्षि	क्सीडिपेसिस, कोराइजा, गम्बारो, सि आर डि , सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फवल पक्स, हवाइडाइरिड, मेरेक्स, जुका, गवारो, रानी खेत

४.३.५ पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको कृषि तथा पशुपन्छी विकास शाखाबाट प्राप्त पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धी तथ्याङ्क अनुसारको विवरण तल तालिकामा दिइएको छ :

तालिका ३६ : पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धी विवरण

क.स	विवरण										
		जात	प्रजनन् साँढे	जोत्ने गोरु	दुधालु गाई	धारो गाई	बहर	कोरेली	बाच्छा	बाच्छी	जम्मा
		स्थानीय	५	५००	१५००	१५००	६००	५२०	५७५	३२०	५५२०
१	गाई	उन्नत	१०	-	७५२५	७०००	४५०	३२५०	१६७५	१८७०	२१७८०
		जात	प्रजनन् राँगो	जोत्ने राँगो	दुधालु भैंसी	थारो भैंसी	पाडो	थोरे	पाडा	पाडी	जम्मा
		स्थानीय	२१	-	७२५०	२५००	२६००	२२००	२३००	२५००	१९४२१
२	भैंसी	उन्नत	-	-	१२००	२००	४००	२१५	२१८	३३०	२५६३
		जात	प्रजन् बोका	खसी	ब्याएको बाखी	थारो बाखी	पठयाङ्ग्रा	पठयाङ्ग्री	पाठा	पाठी	जम्मा
३	बाखा	स्थानीय	१००	१४००	२७००	२०००	२२००	२३००	२०००	२२००	१४९००
		उन्नत	२५०	१६००	२६००	२६००	२२००	२२००	२५००	२८००	१६७५०
		जात	प्रजनन् थुमा	खसी पारेको	ब्याएको भेडी	थारो भेडी	छतौरा	छतौरी	पाठा	पाठी	जम्मा
४	भेडा	स्थानीय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		उन्नत	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		जात	प्रजनन् विर	खसी पारेको	ब्याएको भुनी	थारो भुनी	छतौरा	छतौरी	पाठा	पाठी	जम्मा
५	बंगुर	स्थानीय	१५	१६०	४७०	२००	३००	३५०	४६०	४३०	२३८५
		उन्नत	२०	३९५	५००	३००	४००	४८०	५८०	६१५	३२९०
		जलाशय	रहु	ट्राउट	सिल्भर कार्प	बिगहेड कार्प	ग्रास कार्प	कमन कार्प	अन्य माछा	जम्मा माछा	पोखरीको क्षे.फ(हे)
		व्यासायिक									
६	माछा	प्राकृतिक									
		जात	अण्डा दिने	अण्डा नदिने	जम्मा						
७	कुखुरा	स्थानीय	५००	९००	१४००						
		लेयर्स	१०००	-	१०००						
		ब्रोइलर	-	४००००	४००००						
		जम्मा			४२४००						

क्र.स	विवरण										
		जात	अण्डा दिने	अण्डा नदिने	जम्मा						
८	हाँस	स्थानीय हिले	-	-	-						
		उन्नत हिले	-	-	-						
		जम्मा	-	-	-						

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.६ व्यावसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

नमोबुद्ध नगरपालिका कृषकको लागि निकै अनुकुल स्थानका रुपमा रहेको छ । यहाको माटो निकै उर्वर रहेको यहाका स्थानियहरु बताउछन् । यस नगरपालिकाको कृषि विकास शाखामा सुचिकृत भएका साना तथा ठूला खालका ६७ वटा कृषि फर्महरू रहेका छन । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ३७ : व्यावसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	कृषि फर्मको नाम	वडा	सम्पर्क व्यक्ति	**सम्पर्क नं**
१	सुशिला माता कृषि फर्म	१०	केदार प्र. अधिकारी	९८४१९६३०४४
२	कामधेनु पशु तथा कृषि फर्म	५	श्याम कुमार मैनाली	९८४१७६७७४८
३	मुक्तान गाईभैंसी पालन फर्म	११	धन ब. मोक्तान	९८४१९३२९७६
४	नमुना कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	२	जगत ब. तामाङ	९८४१००६५९५
५	सद्घोजातेश्वर पशुपालन तथा कृषि फर्म	८	राम हरि अधिकारी	९८४१९१८५६५
६	कालिका के. यू एण्ड कृषि फर्म	१	केशव प्र. पाण्डे	९८५१००८६७२
७	प्र. ज्ञा. श्रोष्ठ कृषि फर्म	२	प्रकाश श्रेष्ठ	९८४१९१४३५७
८	रामेश्वर पशुपालन तथा कृषि लगु फर्म	८	रामेश्वर प्र. अधिकारी	
९	आर. एम. कृषि फर्म	१	विजय तामाङ	९८४१०३२५७६
१०	सार्किमान कुखुरा कृषि फर्म	४	सार्किमान तामाङ	९८०८९८९५७५
११	नमोबुद्ध कृषि फर्म	११	शंखर तामाङ	९८५१००४७४७
१२	कोट देवि कृषि तथा पशुपालन फर्म	२	दिपक अधिकारी	
१३	नागदेवी कृषि फर्म	२	यूवराज न्यौपने	९८४१६४५१३४
१४	नमोबुद्ध पशुपन्छी पालन कृषि फर्म	११	गणनेश ब. तामाङ	९८४१३२५२२६
१५	पञ्चदेवी फलफूल तथा अर्गानीक कृषि फर्म	११	शंखर देव भट्टराई	९८४१४४२०३४
१६	महांकाल कृषि पशुपन्छी फर्म	५	खड्गा ब. तामाङ	९८४१२३१४८७

क्र.स.	कृषि फर्मको नाम	वडा	सम्पर्क व्यात्ति	**सम्पर्क नं**
१७	समृद्धि प्रेम बाटिक बहुउद्देशिय अर्गानीक कृषि फर्म	९	प्रेम लामा	९८५११७१९८१
१८	हलेसी कृषि बहुउद्देशिय कृषि फर्म	२	हिराधन राई	९८१८५०६३३९
१९	श्री हिरा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	५	हिरालाल तामाङ	९८२३००४५८१
२०	श्री आर. आर कषि तथा पशुपन्छी फर्म	६	चन्द्रमणी न्यौपाने	९८०३८९३२७३
२१	सिर्जना पशुपालन फर्म	४	राम ब. भुजेल	९८४१०३५१८०
२२	आरोह कृषि फर्म	४	हरिकृष्ण काफ्ले	९८४१४६४५५०
२३	आयुषा कृषि तथा पशुपालन फर्म	५	निङमार तामाङ	
२४	प्रगतीशिल पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	९	मेल ब. लामा	९८६१३९५९७३
२५	काशिखण्ड ड्रागन एग्रीकल्चर फर्म	२	बेसमान श्रेष्ठ	९८६९२६०२४५
२६	श्री नमोबुद्ध बहुउद्देशिय कृषि फर्म	३	ममता लामा	९८६०८९५६०५
२७	चन्द्रमौलीका कृषि फर्म	७	रामहरि खनाल	९८५२६८४०५१
२८	पाल्ले गाँउ अर्गानीक कृषि फर्म	२	दिनेश प्याकुरेल	९८४३ ३७४५४१
२९	सुमन कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	१०	राम ब. ढकाल	९८४३५२८७७५
३०	युनिक कृषि तथा पशुपन्छी पालन फर्म	३	ठुली माया तामाङ	
३१	गोपी किसान एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	६	गोपिनी माया लामा	
३२	अञ्जु कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	१	अन्जु लामा तामाङ	९८४१९२०६१४
३३	पुर्णिमा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	१	पुर्णिमा तामाङ	९८६०६५६४५९
३४	माकेन एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	६	चिनी तामाङ	
३५	मरुभुमी कृषि विकास केन्द्र प्रा.लि			
३६	कृषि पुष्प दर्शन तथा पशुपन्छी फर्म	५	कर्मवाङ सिं लामा	९८४३८८८४०३
३७	गाङनाम्सा एकिकृत कृषि पुष्प तथा पशुपन्छी फर्म	५	वसन्त लामा	९८१३९३६७४२
३८	नमोबुद्ध मन्जपूर कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	११	तेज ब. तामाङ	९८४३५८८६२४
३९	जस्मीन कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	११	नानी माया बल	९८२८६९४९८७
४०	शेर्फङ एग्रो प्रा.लि.	३	भरत ब. दाहाल	९८५१०३८४६४
४१	जि. पि. एस एग्रो फर्म	२	संजोक गौतम	९८४१०६२०३१
४२	विन्दासीनी कृषि फर्म	८	शर्मिला अधिकारी	९८६२७०३३३२
४३	श्यामपाटी बंगुरपालन उद्योग	१	सानु मैया लामा	९८४१६२७१८८
४४	बंगुरपालन उद्योग	१	बिन्दुमाया तामाङ	९८१०३५२७३७

क्र.स.	कृषि फर्मको नाम	वडा	सम्पर्क व्यक्ति	**सम्पर्क नं**
४५	भण्डारी काजी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	८	काजी मान तामाङ	९८४०६६९५५८
४६	त्रिदेवी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	२	प्रेरणा लामा	
४७	तिमाल कृषि तथा पशुपन्छी पालन फर्म प्रा.लि	५	विश्वराज तामाङ	९८१३३४६६०४
४८	तुलशी कृषि व्यावसाय तथा पशुपालन फर्म	६	परशु राम के.सी	९८६०३०४२९०
४९	नमोबुद्ध एग्रिप्रोडक्ट	१	महेश पाण्डे	९८४३७५९८५४
५०	समृद्धि जुना कृषि पशुपंक्षी फर्म	११	संजिव तामाङ	९८४९८५८११७
५१	संगम नमोबुद्ध कृषि फर्म	-११	संगम मोक्तान	९८२३२२११२१
५२	जे. बि. एल. कृषि तथा पशुपंक्षी	-०९	बिल ब. लामा	९८५१२४४३५०
५३	श्री नमोबुद्ध पिपलटार कृषि फर्म	०८	तिलक ब. तामाङ	९७४१६९२११६
५४	मातारामशालि लामा कृषि फर्म	-०५	आईत सिँह तामाङ	९८२३२४९३५२
५५	वायुथान लाइभस्टक एण्ड एग्रो फर्म	८	पुस्कर अधिकारी	९८४१४५५१९२
५६	प्रगति बाखा पालन मिश्रीत कृषि फर्म	०२	खड्ग ब. तामाङ	९८५१२०१८४५
५७	देवि कृषि फर्म	०५	असी माया मोक्तान	९८१३९८९४०५
५८	पोतेमाया कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	०८	पोतेमाया लामा	९८१३९८९४०५
५९	मनिष कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	११	लक्ष्मी तामाङ	९८२३२१८६५३
६०	श्री शोभा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	०४	चमेलि काफ्ले	९८४९४४२२८६
६१	सुनमाया कृषि तथआ पशुपन्छी फर्म	०४	सुनमाया तामाङ	९८१३९६८३३९
६२	काशिखण्ड पशुपालन कृषि फर्म	०४	दिपेन्द्र अधिकारी	९८५१०१३१८४
६३	श्री दाप्चा उत्पादनशिल कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	09	भेटमाया तामाङ	९८४९५६८५४१
६४	श्री तिवारी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	०३	सरिता तिवारी	९८४१५१०२६३
६५	श्री अधिकारी कृषि तथा पशुपन्छी पालन फर्म	०३	बिदुर प्रसाद अधिकारी	९८४१९२३१४३
६६	श्री देविस्थान धुवाकोट कृषि तथआ पशुपन्छी फर्म	०६	अन्जना न्यौपाने	९८४९५६५१४३
६७	श्री एच. के. एस. कृषि तथआ पशुपन्छी बंगुर फर्म	०४	कविता परियार	९८४९०१५८१५

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.७ आधुनिक (व्यावसायिक) पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको कृषि विकास शाखामा सुचिकृत भएका साना तथा ठूला खालका २३ वटा गाईभैंसी फर्महरू रहेका छन । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ३८ : व्यावसायिक पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण

क्र.स	फर्मको नाम	ठेगाना
१	संगम नमोबुद्ध कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-११
२	दिप गंगा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
३	अनुज कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-४
४	अनिल कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-४
५	बिन्दावासीनी कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-८
६	नमुना पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-३
७	सुसन कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-१०
८	साबित्री पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-३
९	दाहाल दुग्ध उत्पादन तथा कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-३
१०	सुन्तली कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-८
११	आरजी एकृकीत कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१२	शोभा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१३	नमोबुद्ध बहुउद्देश्यीय कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१४	सवरा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-११
१५	जनमुखी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१६	राजिव रन्जिता कृषि पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१७	जमुना कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
१८	खाल्टेबेशी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-४
१९	महादेवस्थान कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
२०	प्रज्ञा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
२१	आचार्य सन्स एण्ड ब्रदर्स कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-२
२२	चरङ्गे कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-६
२३	सेफर्ट एग्रो प्रा.लि	नमोबुद्ध न.पा-३
२४	यशोदा कृषि फर्म	नमोबुद्ध न.पा-४
२५	रुद प्रसाद कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	नमोबुद्ध न.पा-५
२६	सेतीदेवी गाई फर्म	नमोबुद्ध न.पा-१०

त्यसैगरि यस नगरपालिकाको कृषि विकास शाखामा सुचिकृत भएका ०९ वटा एग्रोभेट रहेका छन । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ३९ : एग्रोभेट सम्बन्धी विवरण

क्र.स	एग्रोभेटको नाम	ठेगाना	सञ्चालकको नामथर
१	श्रीराम एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-९	प्रकाश आचार्य
२	राम एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-९	रामगोपाल श्रेष्ठ
३	श्रेष्ठ एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-९	सहदेव श्रेष्ठ
४	विन्दावासीनी एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-२	श्री कृष्ण
५	सत्याल एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-७	नवराज सत्याल
६	तिमिल्सिना एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-२	किशोर तिमिल्सिना
७	लक्ष्मी एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-२	लक्ष्मी दाहाल
८	भैँरबकुण्ड एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-२	नारायण सापकोटा
९	राज एग्रोभेट	नमोबुद्ध न.पा-८	राजकुमार श्रेष्ठ

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.८ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संशाधन

तालिका ४० : कृषि विकास शाखा अन्तरगतका कर्मचारी विवरण

क्र.स	कर्मचारीको नामथर	पद
१	नविन अधिकारी	कृषि विकास शाखा प्रमुख
२	शृजना अधिकारी	कृषि अधिकृत
३	सारदा तिम्सिना	ना.प्रा.स
४	चन्द्रमणि न्यौपाने	ना.प्रा.स
५	तारा देवी खनाल	का.स

तालिका ४१ : पशु सेवा शाखामा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विवरण

क्र.स	कर्मचारीको नामथर	पद
१	चिरञ्जिवी शर्मा	पशु विकास शाखा प्रमुख
२	डा. अमृत कुमार देउजा	पशु चिकित्सक
३	सुनिल श्रेष्ठ	पशु स्वास्थ्य प्रविधिक
४	दिपनारायण मेहेता	पशु स्वास्थ्य प्रविधिक
५	अर्जुन भट्टराई	ना.प.स्व.प्रा
६	शिवहरी कुइकेल	ना.प.स्व.प्रा

तालिका ४२ : खोप सम्बन्धी विवरण

क्र.स	रोगको नाम	खोप संख्या
१	खोरेत	३३००
२	पिपिआर	१५०००
३	एच.एस/बि.क्यू	१२५०
४	रानीखेत	७०००

क्र.स	रोगको नाम	खोप संख्या
५	क्लासिकल स्वाइन फिभर	१२००
६	रेबिज	४६१
७	लम्पी स्किन रोग	१२०५०
८	अन्य	५०

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.९ कृषक समूहको विवरण

यस नगरपालिकाको कृषि विकास शाखामा सुचिकृत भएका कृषक समूह ८९ वटा रहेका छन । यस सम्बन्धी नगरपालिकाको तथ्याङ्क अनुसारको विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका ४३ : कृषक समूहको विवरण सम्बन्धी विवरण

दर्ता नं.	कृषक समूहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
१	पञ्चकन्या कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा- १०	गोकुल प्र. तिमल्सीना	मिश्रीत	१३	८	०	०	०	२१
२	देउराली कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा- १०	सुर्य ब. थापा	मिश्रीत	७	१३	८	१	०	२९
३	रजबन पोखरी कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा- ७	कष्ण ब. तामाङ	मिश्रीत	०	१	१५	१	०	१७
४	नमुना कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा-२	जगत ब. तामाङ	मिश्रीत	०	०	२७	०	३	३०
५	सेतीदेवी सवल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	खेत कुमारी मैनाली	महिला	२०		९	०	०	२९
६	सृजनशिल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ३	शुभद्रा ओझा	महिला	२६	०	०	०	०	२६
७	कालीदेवी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १०	गीता वि.क	मिश्रीत	०	४	४	१५	०	२३
८	कालीकादेवी आई. पि.एम नारी चेतना कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-१०	मञ्जु थापा	मिश्रीत	२९	७	०	११	०	३६
९	जगबैज्यश्वर मकै विउ उत्पादक कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ३	केशव प्र. चिमौरीया	मिश्रीत	२	१४	०	०	०	१६
१०	सगरमाथा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ४	चन्द्र माया अधिकारी	महिला	३३	०	०	२	०	३३
११	पञ्चकन्या कृषि समूह	नमोबुद्ध न.पा-३	अम्विका हुमागाई	मिश्रीत	२७	०	५	३	०	२७
१२	राधा कृष्ण महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	सावित्री कोइराला	महिला	२५	०	०	१	०	२५

दर्ता नं.	कृषक समुहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
१३	राधा कृष्ण महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	सुनिता धिताल	महिला	२५	०	८	१	०	२५
१४	देछेलिङ कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-५	तारा तामाङ	महिला	२३	०	२३	०	०	२३
१५	सिलशिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ४	इन्दिरा पन्त	मिश्रीत	२१	१	७	०	०	२२
१६	समृद्धि कषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ९	प्रेम ब. लामा	मिश्रीत		१०	४		५	१९
१७	महारुद्र कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-१०	ज्ञानेन्द्र देवकोटा	मिश्रीत	६	२२	०	०	०	२८
१८	महिला व्यास्थापन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ८	शुभद्रा देवी हुमागाई	महिला	२५	०	०	१	०	२५
१९	थोपा सिंचाई आत्म निर्भर समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	विकास तोलाङ्गे	मिश्रीत	२६	०	९	८	९	२६
२०	वातावरण कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-४	कलपना कोइराला	मिश्रीत	२५	०	३	०	०	२८
२२	जय मंगलटार कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	मान कुमारी खनाल	महिला	०	०	५	४	१५	२४
२३	मिलन चौतारी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ९	हिरा माया लामा	महिला	०	०	३४	१	०	३५
२४	परिवर्तनशिल तरकारी विउ उत्पादन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-३	कृष्ण प्र. अधिकारी	मिश्रीत	०	०	०	०	०	१९
२५	कपरेढुङ्गा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ११	सम्झना तामाङ	महिला	०	०	२९	०	०	२९
२६	जनजागरन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ९	भुावनेश्वर श्रेष्ठ	मिश्रीत	०	०	१७	०	०	३८
२७	वेलवोट टार कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-६	पर्शु राम के.सि	मिश्रीत	१०	२०	९	०	०	३०
२८	सिर्जना कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	मिरा खनाल	मिश्रीत			४			२३
२९	राधा कृष्ण कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ६	भरत प्र. न्यौपाने	मिश्रीत	३१	६	०	०	०	३७
३०	आत्म निर्भर कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-७	अप्सरा हुमागाई	महिला			६			२२
३१	विन्धवासिनी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ८	ज्ञान कुमारी भुर्तेल	महिला			७			४२
३२	हरियाली तरकारी तथा विउ उत्पादन समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	अनन्त पौडेल	मिश्रीत			१			१७

दर्ता नं.	कृषक समुहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
३३	कालीका देवी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-६	जगत प्र. न्यौपने	मिश्रीत			७	४		२७
३४	झोलमल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १०	विष्णुमाया वि.क	मिश्रीत			९	१२		२९
३५	दलसिंङ्गे कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	दिल कुमार श्रेष्ठ	मिश्रीत			२१			२४
३६	सेतीदेवी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-६	रोमिका दोङ	मिश्रीत			२८	१		२९
३७	भैरबकुण्ड कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ३	दिपक महत	मिश्रीत				१		३३
३८	भागवते कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	गोपी कृष्ण श्रेष्ठ	मिश्रीत	१६	६				२२
३९	छापछहरा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ८	सरस्वती अधिकारी	महिला	१९					१९
४०	नमोबुद्ध कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १	रामशरण कंडेल	मिश्रीत			२			२२
४१	लालीगुरांस सवल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	सावीत्र कोइराला	महिला			३			२७
४२	सेतो गुरांस कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	मन्दिरा खरेल	महिला			९			२७
४३	महिला उत्थान सवल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	सम्झना वि.क	महिला	२४	०	१२	१२	०	२४
४४	उज्वलशिल महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	सरस्वती मैनाली	महिला			१	२		३५
४५	कालीका सवल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	राम प्र. मैनाली	मिश्रीत			१५	१		३७
४६	रातो गुरांस सवल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	अम्विका कोइराला	महिला			१७	१		२९
४७	सातमुल महिला कृषि सहकारी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	निर्मला धिताल	महिला			१९	२		३०
४८	नवज्योती महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	मञ्जु राउथ	महिला			१६			३०
४९	हिमालय महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	भगवती अधिकारी	महिला						२६
५०	उध्यमशिल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १०	उर्मिला अधिकारी	मिश्रीत			६	४		३७
५१	नागे डाँडा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	भिम प्र. खनाल	मिश्रीत		२०		९		२९

दर्ता नं.	कृषक समुहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
५२	सगरमाथा नारी चेतना आई.पि.एम कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ८	काजिमान लामा	मिश्रीत	९	४				१३
५३	दिगो भू व्यवस्थापन चेतना बहुउद्देशिय कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ४	लक्ष्मी काफ्ले	मिश्रीत			४			२१
५५	पिपलचौर कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	श्याम लाल श्रेष्ठ	मिश्रीत	२६	१५	४१			४१
५६	शुभ प्रभात तरकारी विउ उत्पादन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	बावुराम कोइराला	मिश्रीत			४			२६
५७	पञ्चकन्या कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १०	चुडामणी तिमल्सिना	मिश्रीत	६	१०	१			१७
५८	मातृभूमी सेवा बहुउद्देशिय कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ४	विनय मैनाली							
५९	सृजनशिल युवा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	चमार सिंह लामा	मिश्रीत	११	१८	२९			२९
६२	धुनि देवी महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	कविता सापकोटा	महिला	२४					२४
६३	जन जागृती कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	धुर्व रेग्मी	मिश्रीत			०			३०
६४	ओपि खोला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ३	सुनिता धिताल	मिश्रीत			२	१		१६
६५	परिवर्तन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ८	सन्त बं. लाखे	मिश्रीत			३	१२		२०
६६	मिश्रित लालिगुरास कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	यमनाथ खनाल	मिश्रीत			३			२३
६७	पाल्लेदेवी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	बद्रि प्रसाद खनाल	मिश्रीत	८	१०				१८
६८	तिनसल्ले कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	चन्द्रलाल तामाङ	मिश्रीत	४	१६	१८			१८
६९	नरायणस्थान कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	जमुना अधिकारी	मिश्रीत			७	१		२८
७०	सेतिदेवी तरकारी तथा विउ उतपादन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ५	बुद्धीमान तामाङ	मिश्रीत	१७	१२	२८			२९
७२	चिण्डे कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ११	विष्णुमाया तामाङ	महिला			२६			२६

दर्ता नं.	कृषक समुहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
७३	विमिरे कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ११	मञ्जु तामाङ	मिश्रीत			२५			२५
७४	जगबैज्यश्वर मौरीपालन कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	रुक्मीणी अधिकारी	महिला			२	२		३६
७५	जागृत महिला कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १	शुभद्रा प्याकुरेल	महिला	३७					३७
७६	शुभारम्भ कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	विष्णु गौतम	मिश्रीत	६	२४		१		३०
७७	धोविधारा कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- १	राम ब. तामाङ	मिश्रीत			९	१७		२८
७८	घट्टेटार मजुवा यूवा कृषि समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	शिव प्र. खनाल	मिश्रीत			१०			२७
७९	बाँभ्रु पोखरी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- २	उमा पराजुली	महिला			४	२३		२९
८०	जगबैज्यश्वर कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ७	सम्बु प्र. खनाल	मिश्रीत						
८१	कालीकादेवी कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा- ३	राजकुमार श्रेष्ठ	मिश्रीत	७	१८				२५
८२	डाँडागाँउ एकिकृत कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. ५	खडग बहादुर तामाङ्ग	मिश्रीत						२३
८३	नमोबुद्ध कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. १०	सुनमाया तामाङ	महिला	२०					२०
७९	सृजनशिल कृषक समूह	नमोबुद्ध न.पा-७	शिव अधिकारी	मिश्रीत	१८	१२				३०
८४	सल्लेडोल कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०७	कल्पना सिग्देल	मिश्रीत						
८५	फुर्के सल्ला घट्टेटार ल्यासे कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०७	रमेश प्रसाद खनाल	मिश्रित	१०	२०				३०
८६	गौतम बुद्ध कृषि समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०६	इन्द्र बहादुर तामाङ	मिश्रित	३	१४				१७
८७	कालिका युनिफर्म कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०९	हरेराम श्रेष्ठ	मिश्रित						

दर्ता नं.	कृषक समुहको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	समुहको प्रकार	समुह सदस्य संख्या					
					महिला	पुरुष	जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
८८	नमोबुद्ध कृषि समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०६	बाबुलाल लामा	मिश्रित	१२	१३				२५
८९	हर्कपुर कुवापानी महिला कृषक समुह	नमोबुद्ध न.पा. -०७	काइलि स्याङ्तान	महिला	९					

स्रोत : कृषि तथा पशुपंक्षि शाखा

४.३.१० सिचाइ स्रोत सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको कुल जमिनको क्षेत्रफल १०२३७ हेक्टर रहेको छ, त्यसमध्ये खेतियोग्य जमिन ५४१५ हेक्टर रहेको छ भने खेति गरिएको जम्मा जमिन ४९२० हेक्टर मात्र रहेको छ, जसमध्ये कुल १६३० हेक्टर जमिनमा मात्र सिंचाई सुविधा रहेको पाइन्छ। सिंचाई प्रणालीको उचित व्यवस्थापन नहुनु र सिंचाईको श्रोतको मर्मत सम्भार नहुनु यहाको मुख्य समस्या रहेको छ। अझै यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेका अधिकांश सिचाईका स्रोत २०८१ असोज १० गतेको अविरल बर्षाले तहसनहस पारेको देखिन्छ जसको मर्मत अति आवश्यक रहेको छ । वडाबाट प्राप्त तथ्यमङ्क अनुसार पालिकाभित्रका सिचाइ स्रोत सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ४४ : सिचाइ स्रोत सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सिंचाईको स्रोत	वडा नं	कैफियत
१	आकाशको पानी	सबै	
२	दाप्चाखोला	२	
३	अठेखोला चरिसिटार सिचाई	२	
४	बासखोला सिचाई	२	
५	रोशी खोला	५	रोशी
६	गहते सिचाई योजना	९	गहते
७	दाप्चाखोला	१०	
८	सिस्ने खोला	१०	
९	रोशीटार सिचाई	११	

स्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

४.४पर्यटन विकास

४.४.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

पर्यटन तथा संस्कृति पर्यटन विकासका लागि नमोबुद्ध नगरपालिकाको नमोबुद्ध मन्दिर एक प्रमुख आकर्षक केन्द्र हो । प्राकृतिक सौन्दयता अवलोकन नै यस क्षेत्रको मुख्य विशेषता हो । नमोबुद्ध आफैमा एक साँस्कृतिक र ऐतिहासिक क्षेत्रको रुपमा ग्रहण गर्ने गरिन्छ । कालिका मन्दिर दाप्चा, श्री कृष्ण मन्दिर दाप्चा, जगवैजेश्वर मन्दिर, नौबिसे, भिमसेन स्थान, दाप्चा, अमर अखण्ड हरिनाम संकीर्तन, फूलबारीको मथुरेश्वर, श्यामपाटीको शिव मन्दिर, रक्तकाली

मन्दिर, कालिका मन्दिर कालापानी कानपुर, धुँवाकोट देवी मन्दिर, भैरव कुण्ड, सातमूल बोहोर, रेन्जेने दोर्जे स्मृती प्रतिष्ठान (कोट तेमाल), बुच्चाकोट भगवती जस्ता विभिन्न धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरु यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका छन् । यस धार्मिक स्थलहरुमा विभिन्न चाडपर्वअनुसार विशेष पुजा हुने गरेको पाइन्छ । यहा रहेका थुप्रै पर्यटकिय स्थलमध्यका केहि पर्यटकिय स्थल तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ४५ : पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

क्रस	पर्यटकिय स्थल	वडा नं
१	नमोबुद्ध	११
२	फुलबारी पर्यटकिय क्षेत्र	१
३	कमलेश्वर पर्यटकिय क्षेत्र	१०
४	नेपाने बुद्ध पार्क	९
५	हात्तिपाइले ढुङ्गा	४
६	चङ्गेश्वर स्थल	४
७	वातावरण मैत्रि पार्क	४
८	भैरव कुण्ण पर्यटकिय क्षेत्र	३
९	खेलकुद मैदान	४
१०	थुम्का पर्यटकिय क्षेत्र	६
११	बुचाकोट लकाईने ठूलोपोखरी पर्यटकिय क्षेत्र	२
१२	कोट तिमाल पर्यटकिय क्षेत्र	५

श्रोतः वडागत तथ्याङ्क संकलन

४.४.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

बौद्ध धर्मावलम्वीका लागि पवित्र तिर्थस्थल नमोबुद्ध प्रकिृतिक रुपमापनि निकै सुदर छ । विहान वेलुका आकर्षक सूर्योदय र सूर्यास्त प्रस्टसँग हेर्न सकिन्छ । नमोबुद्धमा पर्यटकिय संरचना निर्माण तिव्र रुपमा निर्माण भइरहेको छ । स्तरीय होटेलहरु खुल्ने क्रममा छन्। पदयात्राबालागि बाटोहरु बन्दैछन्। सडक मार्ग राम्रो भएकाले गडि र मोटरसाइकल सजिलै पुग्न सकिन्छ । हाइकिङबाट पनि धेरै यात्रु नमोबुद्ध पुग्छन् । वडागत तथ्याङ्क संकलनका क्रममा टिपोट गरिएका नमोबुद्धमा रहेका केहि होटल, लज, तथा होमस्टे विवरण तल दिइएको छ ।

तालिका ४६ : होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट विवरण

क्रस	होटल, लज, तथा होमस्टे	वडा नं
१	फुलबारी होमस्टे	१
२	मानेगाउं होमस्टे	१
३	नमस्ते होमस्टे	१
४	नमोबुद्ध रिसोर्ट	१
५	नाम्सा होमस्टे	१
६	पाल्लेगाउं अर्गानिक फर्म तथा होमस्टे	२
७	वि.पी गेष्ट हाउस	७
८	नमोबुद्ध होटल	७

त्रस	होटल, लज, तथा होमस्टे	वडा नं
९	थकालि भान्साघर तथा रेष्टुरेन्ट	७
१०	रत्न होटल	९
११	दाप्चा होमस्टे	९
१२	कोट कालिका होटल	९
१३	बसेरी फर्म तथा होमस्टे	१०
१४	नमोबुद्ध होमस्टे	११

श्रोत: वडागत तथ्याङ्क संकलन

४.४.३ पर्यटनमा चुनौति तथा संभावना

यस नगरपालिकामा बौद्ध धर्मावलम्बीहरुको पवित्र स्थल नमोबुद्ध हुनुको कारण नेपालका मात्र नभई विश्वभरका पर्यटकलाई आफ्नो आँगनमा ल्याउने प्रयत्न गर्न जरुरी देखिन्छ । यद्यपी पर्यटनको क्षत्रका थुप्रै समस्याहरु रहेको पाईएको छ । केहि समस्याहरु तल उल्लेख गरिएको छ ।

- सम्भाव्य पर्यटकीय क्षेत्र र सेवाहरुको पहिचान भएको छैन ।
- साहसिक पर्यटन क्षेत्रको विकास भएको छैन ।
- धार्मिक एवं ऐतिहासिक क्षेत्रहरुको प्रचार प्रसार एवं प्रवर्द्धन हुन सकेको छैन ।
- कला संस्कृतिमा आधारित सङ्ग्रहालय निर्माण हुन सकेको छैन।
- सवै पर्यटकिय स्थलहरुको प्रचार प्रसार भएको छैन ।
- पर्यटकिय जनशक्तिको कमी भएको छ ।

समस्या रहदा रहदै पनि पर्यटनको भव्य सम्भावना रहेको नगरपालिकाको रुपमा नमोबुद्ध नगरपालिकालाई लिन सकिन्छ । यहा रहेका पर्यटकिय सम्भावनाहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- ऐतिहासिक, धार्मिक र पुरातात्विक महत्वको स्थान
- सडक यातायातको सुविधा
- बौद्ध तिर्थस्थल
- नगरपालिकाको प्राथामिकताको विषय

नमोबुद्धमा पर्यटनको प्रचुर सम्भावना रहेको छ । पर्यटनको विकास तथा प्रवर्धनमा सम्बन्धीत निकाय लाग्नुपर्ने देखिन्छ ।

४.५ उद्योग, व्यापार तथा वैंकिङ्ग

४.५.१ औद्योगिक विकास

यस नमोबुद्ध नगरपालिका क्षेत्रभित्र ७७ वटा साना, ठूला, लघु, घरेलु र मझौला उद्योगहरु सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ । यसैगरी नगरपालिकामा दर्ता र नियमित नविकरण गर्ने उद्योग तथा व्यवसायहरुको संख्या ६९० रहेको छ। तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न लगायत अत्यावश्यक उत्पादनहरुको नियमित अनपुर्ति तथा बिक्री वितरणका लागि यस नगरपालिकामा १ वटा बजार केन्द्र रहेको छ । यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेका विभिन्न प्रकारका उद्योग र उद्योगको संख्या तल तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका ४७ : विभिन्न उद्योगको विवरण

क.स	उद्योग प्रकार	संख्या
१	उत्पादनमूलक उद्योग	
१	५ अस्व शक्ति सम्म क्षमता भएको	१
२	उर्जामूलक उद्योग	
३	गोवर ग्यास	१
२	कृषि तथा अन्य उद्योग	
१	कुखुरा पालन उद्योग	३८
२	फर्निचर उद्योग	६८
३	पशु पालन	६
४	कृषि फार्म	१२०
५	वंगुरपालन	२
६	भैसी पालन	२
७	बाखा पालन	३
३	खनिज उद्योग	
१	क्रसर उद्योग	४
२	सबै प्रकारको खनिज उद्योग	४
४	पर्यटन उद्योग	
१	विपि राजमार्गको आसपासमा रहेको	३
२	विपि राजमार्गको बाहिर रहेको	८
३	साना पर्यटन व्यवसाय	३३४
५	सेवा उद्योग	९१
६	निर्माण उद्योग	५

श्रोत राजश्व शाखा

४.५.२ सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

तथ्याङ्क संकलनको क्रममा राजश्व शाखाबाटप्राप्त विवरण अनुसार , ९१ वटा सेवामूलक उद्योग रहेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४८ : सेवामूलक उद्योग विवरण

क.स	सेवा उद्योग	९१
१	दुग्ध व्यवसाय	१
२	दुग्ध संकलन केन्द्र	४०
३	कवाडि संकलन केन्द्र	६
४	वेल्डिङ वोर्कसप	११
५	ईन्जिनियरिङ वर्कसप	४
६	छापाखाना	१
७	फोटोग्राफि	६
८	टेलरिङ	४
९	अन्य सेवाहरु	१
१०	दुग्ध डेरी पसल	१
११	दुध चिस्यान	१
१२	ह्यान्डिक्र्याफ्ट	४
१३	खानेपानी तथा सरसफाई	११

श्रोत राजश्व शाखा

४.५.३ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)

यस नगरपालिका भित्र उल्लेखनीय मात्रामा औद्योगिक तथा व्यापार व्यवसाय गर्ने जनसंख्या रहेको छ जसमध्ये सबैभन्दा धेरै होटेल व्यवसायी रहेका छन् साथै दुग्ध व्यवसायी,सुनचादी व्यवसायी,भाडा व्यवसायी केही मात्रामा रहेका छन् । यस क्षेत्रमा पेट्रोल पम्प,मसला उद्योग,जुत्ता पसल,पुल हाउस आदि भने रहेका छैनन् । औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ४९ : व्यापार र व्यवसाय विवरण

क.स.	व्यापार व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	दुग्ध व्यवसायी	१
२	टेलर्स	३५
३	सुनचांदी व्यवसायी	११
४	भाडा व्यवसायी	७
५	होटल व्यवसायी	३७
६	फेन्सी व्यवसायी	४०
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	९
८	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	८
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	१३
१०	माछा मासु पसल, व्यवसायी	३१
११	हेयर सैलुङ	९
१२	फर्निचर उद्योग	६८
१३	वेल्डिङ वर्कसप	११

क.स.	व्यापार व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१४	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	०
१५	बाल मनोरञ्जन	६
१६	बँगुर पालन	२
१७	साइन बोर्ड तथा पेन्टिङ सेवा	३
१८	बोडिङ स्कुल सञ्चालन	६
१९	ह्याण्डीक्र्याफ्ट	४
२०	जुत्ता पसल	०
२१	फोटो स्टुडियो	६
२२	स्टिल, काठ तथा फर्निचर	२३
२३	किराना पसल तथा व्यवसायी	१२४
२४	सि.डि.पसल	०
२५	पुल हाउस	८
२६	अटो वर्कसप	१
२७	सवारी साधन विक्रेता	२
२८	राइस मिल	०
२९	घडी रेडियो मर्मत	३
३०	पेट्रोल पम्प	२
३१	मसला उद्योग	०
३२	चस्मा पसल	०
३३	पस्मिना पसल	०
३४	माटाका भाडा, मुकुण्डो तथा सेरामिक्स	०
३५	खोज अनुसन्धान सेन्टर	०
३६	खाजाघर तथा चिया पसल	५३
३७	ढुवानी सेवा	०
३८	पांगो माटो व्यवसाय	०
३९	टयुसन सेन्टर	०
४०	हाउजिंग	१
४१	कार्पेट पसल	०
४२	खानेपानी तथा सरसफाइ	११
४३	नर्सरी फुल व्यवसायी	०
४४	कुरियर	०
४५	मदिरा व्यवसाय	०
४६	गोवर ग्याँस उद्योग	१
४७	नृत्य प्रशिक्षण तथा संगित प्रशिक्षण केन्द्र	०
४८	पाउ भण्डार	०
४९	क्याटरिंग	०
५०	साना पर्यटन व्यवसायी	३३४

क.स.	व्यापार व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
५१	जिमखाना	०
५२	निर्माण सामाग्रि सप्लायर्स	२४
५३	कवाडी संकलन केन्द्र	६
५४	कृषि मल बिउ पसल	४
५५	कम्प्युटर टेनिंग सेन्टर साइवर व्यवसायी	१
५६	फिल्म हल	०
५७	सिसा ,प्लाईउड	२
५८	स्टेश्नरी	१०
५९	मनी ट्रान्सफर	०
६०	कृषि सहकारी	१९
६१	बाणिज्य बैंक	१०
६२	बिज्ञापन सेवा	१
६३	छापाखाना	१
६४	बाईक वोर्कसप	१६
६५	पार्टी प्यालेस	०
६६	भेटनरी	७
६७	कसर उद्योग	४

श्रोत राजश्व शाखा

४.५.४ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

पूरानो नेवारी बजार दाप्चा भोजपूर, ओखलढुङ्गा, सिन्धुलि र रामेछाप जस्ता ठाउँहरुलाई सेवा पूर्याउने व्यापारीक केन्द्रको रुपमा रहेको थियो । तर अहिले विपि राजमार्ग नगरको मुख्य राजमार्गको रुपमा रहेको हुदा र यसले दाप्चालाई नछुने हुदा, दाप्चामा व्यापारिक गतिविधि निकै कम हुदै गईरहेको छ ।

चित्र ८ : भकुण्डेबेशी बजार

भकुण्डेबेशी बजार जहाबाट विपि राजमार्ग जाने गर्दछ , सो बजार अहिले व्यापारीक केन्द्रको रुपमा उदाइरहेको छ । नगरपालिकाका मुख्य व्यापारीक गतिविधिहरु भकुण्डेबेशी बजारमै संचालन हुने गर्दछन् ।

४.५.५ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र भकुण्डेबेशीको वरपर केहिमात्रामा बैकहरु रहेको पाइएको छ । वडाका विभिन्न स्थानमा विभिन्न लघुवित्त, सहकारी आदि रहेतापनि बैक भने भकुण्डेबेशी बजारवरपर मात्र रहेको पाइएको छ । यस पालिकाभित्र रहेका बैंक तथा अन्य वित्तिय संस्थको विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५० : बैंक विवरण

बैंकको नाम	वडा	प्रबन्धक	सम्पर्क नं
लक्ष्मी सनराइज बैंक	७	सुमन मानन्धर	०११४०४०६३
ग्लोबल आ.इ.ए.मी बैंक	७	उज्जवल पोखेल	०११४०४०२२
सिन्धु बिकास बैंक	७	सबिन श्रेष्ठ	०११४०४१२०
राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक	७		०११४०४१९०
लुम्विनि बिकास बैंक	७	विनोद गिरि	०११४०४०६२

तालिका ५१ : वित्तीय संस्था विवरण

वित्तिय संस्थाको नाम	वडा	प्रबन्धक
कालिका लघुवित्त वित्तिय संस्था	७	नारायण वस्याल
नयाँ नेपाल लघुवित्त वित्तिय संस्था	७	नन्दराज रोकाया
लक्ष्मी लघुवित्त वित्तिय संस्था	७	
हिमालय लाइफ इन्सुरेन्स	७	सन्तोष कुमार दाहाल
एन.आइ.सी एसिया लघुवित्त वित्तिय संस्था	७	नेत्र प्रसाद निरौला
मेरो माइक्रो फाइनान्स लघुवित्त वित्तिय संस्था	६	सुमन कुमार खड्का
सामुदायिक लघुवित्त वित्तिय संस्था	७	आमोस कार्की
जिवन विकास लघुवित्त वित्तिय संस्था		पृथिवि नारायण सुतिहर
दिव्य लघुवित्त वित्तिय संस्था	२	
मातृभुमि लघुवित्त वित्तिय संस्था	२	
निर्धन उत्थान बैंक	९	सरद चन्द्र घिमिरे

यस नगरपालिकाको राजश्व शाखामा राजश्व बुजाइरहेका वित्तिय संस्थाहरु को सङ्ख्या यस प्रकार रहेको छ।

तालिका ५२ : वित्तीय संस्थाको प्रकार विवरण

नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेका वाहेकका आर्थिक कारोबार गर्ने बै.क	१०
आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तिय कम्पनीको मूख्य कार्यालय	१
वित्तिय कम्पनीको मूख्य कार्यालय	२
विमा कम्पनी	१
कृषि सहकारी	१९

वहु उद्देश्यि सहकारी संस्था	८
वचत तथा कृण सहकारी संस्था	२२
महिला सहकारी	५

४.५.६ सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र थुप्रै सहकारीहरु रहेका छन् । नगरपालिकाबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकामा सुचिकृत भएका सहकारीको विवरण यस प्रकार रहेको छन् ।

तालिका ५३ : सहकारी विवरण

क्र. स.	कृषि सहकारीको नाम	वडा	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं
१	श्री सिविल बचत तथा ऋृण सहकारी संस्था लि.	९	हरेराम श्रेष्ठ	९८४१४३१९१२
२	श्री दाप्चाली बचत तथा ऋृणसहकारी संस्था लि.	८	शिव श्रेष्ठ	९८४१९०९१७५
३	श्री टुनीटार बेशी सामुदायीक बचत तथा ऋृण सहकारी संस्था लि.	२	लक्ष्मी प्र. दाहाल	९८५१२०७२९३
४	श्री भकुण्डे कृषि विउ विजन सहकारी संस्था लि.	८	उद्धव प्र. हुमागाई	९८४१२६८५९१
५	श्री बज्रबाराही कृषि सहकारी संस्था लि.	२	मोहनदास श्रेष्ठ	९८५११००३४४
६	श्री परिश्रमी कृषि सहकारी संस्था लि.	५	अनन्त पौडेल	९८४१३०३०६८
७	श्री गन्तव्य कृषि सहकारी संस्था लि.	५	धनदास लामा	९८१८७१७८९४
८	श्री सातमुल महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	५	असली माया मोक्तान	९८१३९८९४०५
९	श्री नमोबुद्ध युवा कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	१		
१०	श्री लामिन कृषि सहकारी संस्था लि.	११	मिनलाल तामाङ	९८४१०३५३३४
११	श्री उज्जल कृषि सहकारी संस्था लि.	८	कृष्ण ब. श्रेष्ठ	९८४९६९६३०२
१२	श्री कानपुर कृषि सहकारी संस्था लि.	५	ज्ञान ब. तामाङ	९८१८३२४७५२
१३	श्री मथुरेश्वर साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	१	रामकुमार सुनुवार	९८५११४३४५७

क्र. स.	कृषि सहकारीको नाम	वडा	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं
१४	श्री सबल महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	१	देवकुमारी सिग्देल	९८४१३७२१६२
१५	श्री जोरसल्ला तरकारी विउ उत्पादक सहकारी संस्था लि.	४	रुद्र ब. बिसुन्के	९८५११७२९५३
१६	श्री भकुण्डे कृषि उपज संकलन केन्द्र	६	भरत प्र. न्यौपाने	९८१८६३३१४०
१७	श्री फुलबारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	२	पृथीमान तामाङ	९८४१४५८२८०
१८	श्री शुभप्रभात तरकारी विउ उत्पादक सहकारी संस्था लि.	५	बावुराम कोईराला	९८५१०४०१६४
१९	श्री छहारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४	इन्द्र प्र. गैरापिप्ली	९८४१४१४४८७
२०	श्री दारेगौंडा कृषि सहकारी संस्था लि.	१०	रामहरि पौडेल	
२१	तल्लोगाँउ कृषि सहकारी संस्था लि.	५	भिम कुमार मैनाली	९८५१०१६७२१
२२	हातेमालो वहुउद्देश्ययी सहकारी संस्था लि.	८	जय लामा	
२३	श्री पञ्चकन्या कृषि सहकारी संस्था लि.	३	बासुदेव पौडेल	९८४९३१९३६०
२४	श्री जगबैजेश्वर महादेव कृषि सहकारी संस्था लि.	७	श्याम गोपाल श्रेष्ठ	९८४१९६२९२८
२५	श्री मन गणेश महिला कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	नमोबुद्ध न.पा.		
२६	पिपलटार कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
२७	श्री विनाएक साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
२८	श्री कुविरेश्वर कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
२९	श्री सिमखोरिया कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३०	श्री काशिखण्ड साना कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३१	श्री रजवन कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३२	श्री पागु स्योङ कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		

क्र. स.	कृषि सहकारीको नाम	वडा	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं
३३	श्री हरियालि कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३४	श्री नमोबुद्ध कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३५	श्री दारेगाँउ कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३६	श्री रक्तकाली कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		
३७	श्री गहते कृषि सहकारी संस्था लि.	नमोबुद्ध न.पा.		

श्रोत कृषि शाखा

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक विकास

५.१.१ पाँच वर्षभन्दा माथिको साक्षरता विवरण

यस नगरपालिकामा ५ बर्ष भन्दा माथीको उमेर समूहको साक्षरता हेर्दा प्रा.वि.तह सम्मको शिक्षा प्राप्त गर्ने जनसंख्या धेरै रहेको छ। त्यसै गरि अन्य बिभिन्न तहको साक्षरता हासिल गर्ने जनसंख्या ८ रहेको छ। ५ बर्ष भन्दा माथीको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५४ : पाँच वर्षभन्दा माथिको साक्षरता विवरण

	जनसंख्याको अवस्था								
	साक्षर (beginners)	प्रा.वि.तह (१–५)	नि.मा.वि (६–८)	मा.वि. (९–१०)	एस.एल.सि.	प्रविणता प्रमाण पत्र तह	स्नातक तह	स्नाकोत्तर तह	अन्य
जम्मा	६३२	५४०७	३४०८	२५६१	१६८१	२१६९	४५६	१५७	८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.१.२ पाँच वर्ष र सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका ५ बर्ष भन्दा माथीको जनसंख्या मा सबैभन्दा बढी लेख्न र पढ्न सक्ने जनसंख्या १७३५६ रहेको छ भने पढ्न मात्रै सक्ने जनसंख्या २०१ जना रहेको छ। ५ बर्ष भन्दा माथिको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण वार्ड अनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ५५ : पाँच वर्षभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

वडा नं.	लिङ्ग	५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या	लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्रै सक्ने	पढ्न लेख्न नसक्ने	थाहा नभएको	साक्षरता दर
१	पुरुष	७१८	५८४	२७	१०७	०	८१.३४
	महिला	७८८	५०४	२९	२५५	०	६३.९६
२	पुरुष	१६९८	१४१९	१	२७८	०	८३.५७
	महिला	१८६८	१२७३	३	५९२	०	६८.१५
३	पुरुष	९२१	६८०	९	२३१	१	७३.८३
	महिला	१०६७	६३०	५	४३१	१	५९.०४
४	पुरुष	११०९	९५१	७	१५१	०	८५.७५
	महिला	१२०२	८११	१४	३७७	०	६७.४७
५	पुरुष	१५२१	११७१	११	३३९	०	७६.९९
	महिला	१५८०	८९६	२०	६६४	०	५६.७१
६	पुरुष	५६५	४४९	५	१११	०	७९.४७
	महिला	६६१	३९०	३	२६८	०	५९
७	पुरुष	१६३६	१४३३	०	२०३	०	८७.५९
	महिला	१७६५	१२६०	०	५०५	०	७१.३९

वडा नं.	लिङ्ग	५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या	लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्रै सक्ने	पढ्न लेख्न नसक्ने	थाहा नभएको	साक्षरता दर
८	पुरुष	७९९	६२०	६	१७३	०	७७.६
	महिला	९८७	५६०	१२	४१५	०	५६.७४
९	पुरुष	७११	५४८	०	१६३	०	७७.०७
	महिला	८९१	५२२	०	३६९	०	५८.५९
१०	पुरुष	८३१	७०२	०	१२९	०	८४.४८
	महिला	८६८	५८८	२	२७८	०	६७.७४
११	पुरुष	१०५२	७३३	२७	२९२	०	६९.६८
	महिला	११९८	६३२	२०	५४६	०	५२.७५
	जम्मा	२४४३६	१७३५६	२०१	६८७७	२	
	प्रतिशत		७१.०३	०.८२३	२८.१४	०.००८	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.१.३ तहगत रुपमा विद्यालय र विद्यार्थी विवरण

नगरपालिकाको शिक्षा विवागबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकामा ४६ वटा बिध्यालयहरु रहेका छन् जसमध्ये वडा ४ को जनक माविमा विद्यार्थी सङ्ख्या सबैभन्दा उच्च देखिन्छ र त्यसैगरि वडा ५ को महांकाल आविमा सबैभन्दन न्यून देखिन्छ। यस सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ५६ : तहगत रुपमा विद्यालय र विद्यार्थी विवरण

क्रस	वडा	विध्यालय	प्रधान अध्यापक	ECD / PPC		१		२		३		४		५		६		७		८		९		१०		जम्मा
				छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	
१	२	भिमेश्वर आवि	रामचन्द्र रेग्मि	११	१८	३	१०	६	९	३	९	७	१०	८	५	९	२	४	९	६	३	०	०	०	०	१३२
२	८	गणेश आवि	सुमित्रा श्रेष्ठ	९	८	७	५	९	७	४	४	५	४	३	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६९
३	११	गौतम बुद्ध आवि	रविन्द्र लामा	५	१	८	४	५	२	५	१	४	१	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४०
४	११	नमोबुद्ध आवि	अनन्त प्रसाद पौडेल	५	३	५	१	४	१	१	२	१	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२६
५	११	नमोबुद्ध आवि	रामचन्द्र रेग्मि	१०	३	४	८	७	४	३	२	३	३	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५१
६	४	अमर आवि	गोकुल दास श्रेष्ड	८	३	२	५	१	२	१	३	५	३	३	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३८
७	१०	बाल उज्जवल मावि	नारायण भक्त श्रेष्ठ	१३	१५	१०	१	७	४	६	९	११	१०	१५	१५	१४	१४	१८	१०	१६	२३	२४	१७	१५	११	२७८
८	६	भगवति आवि		३	८	३	२	४	०	३	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२७
९	८	दाप्चा मावि	लोकेन्द्र शिहं घताल	६	५	३	९	५	५	६	७	५	५	४	८	७	९	४	६	१०	५	३	६	३	३	१२४
१०	९	गणेश आवि	सूर्य बहादुर लामा	२	४	२	२	१	१	०	०	४	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१९
११	२	ग्रामिण पाठशाला शिक्षा प्रतिश्ठान	बिदुर भण्डारी	५२	६६	१६	३५	८	१२	१७	१७	१२	१४	१९	१८	१०	२०	६	८	०	०	०	०	०	०	३३०
१२	९	ज्ञानोदया आवासिय मावि	सरिता तामाङ	५१	५१	११	२०	८	१८	१	१२	७	१९	८	२१	९	१४	४	८	५	९	५	७	०	०	२८८
१३	५	जन जागृति आवि	लक्ष्मी माया लामा	१	१	४	०	०	२	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११

क्रस	वडा	विध्यालय	प्रधान अध्यापक	ECD / PPC		१		२		३		४		५		६		७		८		९		१०		जम्मा
				छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	
१४	२	जन जागृति आवि	सितल धिताल	१७	१०	४	५	५	३	४	३	५	४	७	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७२
१५	५	जन शक्ति आवि	प्रभा आचार्य	२	४	२	३	२	१	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१७
१६	७	जनहित मावि	बालकृष्ण बराल	१	९	८	७	२	६	३	६	५	१	४	३	२५	१४	११	१२	१९	१३	१८	१२	१९	१८	२१६
१७	४	जनक मावि	प्रदिप पोखरेल	२६	३५	३३	४२	१९	१८	१९	१८	२६	१८	२६	३४	४०	५८	४९	४६	३९	४८	९६	६६	५०	६१	८६७
१८	२	जनकल्याण मावि	गोविन्द प्रसाद शर्मा	१०	५	४	७	४	६	९	२	२	३	३	२	५	३	६	५	६	२	८	५	५	६	१०८
१९	२	जनता आवि	तुल्सा घिमिरे	१९	१२	८	१२	८	१०	२	६	३	४	५	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९३
२०	६	कालिगंगा आवि	रामेश प्रसाद न्यौपाने	५	३	२	१	०	४	१	०	०	०	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२०
२१	५	कालिका आवि	रामलाल श्रेष्ठ	३	१	२	०	०	३	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२
२२	३	कालिका आवि	पुष्पराज भुर्तेल	१३	२	४	१	०	३	४	२	३	२	३	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४१
२३	५	कानपूर मावि	ज्ञान ब. भुजेल	२	४	२	२	१	१	४	४	६	११	८	१०	२४	१७	१२	१५	१७	१८	१५	१४	१४	११	२१२
२४	३	कृष्ण आवि	वसन्त कुमार अधिकारी	६	४	७	७	३	४	६	३	८	२	३	९	५	८	७	६	८	८	०	०	०	०	१०४
२५	९	कृष्ण मावि	राजन प्रसाद अधिकारी	४	१	२	२	२	२	२	३	८	१	४	०	५	१	२	५	५	७	८	८	३	६	८१
२६	९	कुशादेवी आवि	संगिता अधिकारी	१	६	२	२	४	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१७
२७	१	लक्ष्मि नारायण मावि	महेश प्रसाद कोइराला	४	५	४	३	५	३	७	६	५	१२	१०	११	९	१४	१३	१०	१६	१२	१०	१२	१६	१६	२०३
२८	५	महांकाल आवि	सुष्मा तामाङ	२	०	१	१	२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७

क्रस	वडा	विद्यालय	प्रधान अध्यापक	ECD / PPC		१		२		३		४		५		६		७		८		९		१०		जम्मा
				छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	
२९	११	महांकाल आवि	प्राण गोपाल बैद्द	२	१	०	१	१	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८
३०	३	महांकाल आवि	शान्त देवी ओभ्का	२	५	४	५	२	३	२	३	०	५	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३५
३१	१	मथुरापाटि मावि	नारायण कुमार गौतम	५	९	३	१	२	४	६	६	४	६	४	४	४	८	५	७	९	३	२	१३	१५	१२	१३२
३२	७	नविन आवि	अर्जुन ब. खनाल	४	१४	७	३	३	४	२	६	३	१	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५४
३३	७	नव प्रतिभा आवासिय मावि	रिता सिग्देल	६८	७९	१५	१९	११	१९	१३	१७	१३	२२	११	२०	१४	१०	१०	७	८	१०	४	११	८	६	३९५
३४	१०	पञ्चकन्या आवि	राम चन्द्र पौडेल	९	३	६	४	४	२	५	५	३	२	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४६
३५	५	रक्तकालि आवि	शान्तिमाया तामाङ	२	२	१	५	३	३	१	२	१	३	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३०
३६	३	राम मावि	नविन जङ शाहि	५	४	४	६	४	३	३	३	२	७	३	१	९	६	९	०	१२	८	३	५	९	५	१११
३७	७	सगुन विध्या मन्दिर	कुमार थापा	०	०	६	८	९	८	८	११	११	११	४	३	६	६	५	७	४	६	४	४	०	०	१२१
३८	४	संसारीदेवी आवि	गोविन्द बहादुर चिमोरिया	१७	१४	५	१२	६	११	११	७	८	८	१०	१०	७	९	११	५	१४	७	०	०	०	०	१७२
३९	७	सरस्वति आवि	गणेश लामा	५	५	५	४	३	५	७	४	८	५	१०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६३
४०	५	सत्मुल मावि	विष्णु ब. थापा	४	६	६	४	७	२	४	७	५	८	६	५	९	४	३	५	६	५	१०	५	५	७	१२३
४१	८	सेतिदेवी आवि	गोपाल ब. रोकाया	६	१०	२	४	५	२	२	४	६	३	३	४	२	०	६	२	५	४	०	०	०	०	७०
४२	५	सेतिदेवी आवि	शुब्बा शिंह तामाङ	४	४	३	४	४	७	५	३	६	३	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५०

क्रस	वडा	विध्यालय	प्रधान अध्यापक	ECD / PPC		१		२		३		४		५		६		७		८		९		१०		जम्मा
				छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	
४३	८	सेतिदेवी आवि	बिदुर अधिकारी	८	२	५	३	३	२	३	२	३	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३४

श्रोत शिक्षा शाखा

५.१.४ साक्षर जनसंख्याले उतिर्ण गरेको तह सम्बन्धी विवरण

जनगणनामा प्राप्त नतिजाअनुसार कुल साक्षर जनसंख्याको सबैभन्दा बढी ३१.०६% व्यक्तिहरुले प्राथमिक तह मात्र उर्तिण गरेका छन् । निम्न माध्यामिक तह उर्तिण गरेका जनसंख्या १९.५७% रहेका छन् । माध्यामिक तह उर्तिण गरेका व्यक्तिहरुको जनसंख्या भने १४.७१% रहेको छ ।

प्राप्त नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका ५ बर्ष वा सो भन्दा बढि उमेरका साक्षर पुरुष र महिलाले सबैभन्दा बढी प्राथमिक तह मात्र उर्तिण गरेका छन् जसमा ३१.८७% पुरुष र ३०.११% महिला रहेका छन् । साक्षर जनसंख्याले उर्त्तीण गरेको तह सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ५७ : साक्षर जनसंख्याले उतिर्ण गरेको तह विवरण

उर्तिण गरेको तह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	१७४११		९३१५		८०९६	
पूर्व प्राथमिक तह	६३२	३.६३	३५९	३.८५	२७३	३.३७
प्राथमिक तह	५४०७	३१.०६	२९६९	३१.८७	२४३८	३०.११
निम्न माध्यामिक तह	३४०८	१९.५७	१९३५	२०.७७	१४७३	१८.१९
माध्यामिक तह	२५६१	१४.७१	१४०५	१५.०८	११५६	१४.२८
एस एल सि वा सो सरह	१६८१	९.६५	९१५	९.८२	७६६	९.४६
प्रामाणपत्र वा सो सरह	२१६९	१२.४६	१०३१	११.०७	११३८	१४.०६
स्नातक वा सो सरह	४५६	२.६२	२२८	२.४५	२२८	२.८२
स्नातकोत्तर वा सो सरह	१५७	०.९०	९६	१.०३	६१	०.७५
अन्य	८	०.०५	२	०.०२	६	०.०७
तह नभएको वा नखुलेको	७४०	४.२५	३०२	३.२४	४३८	५.४१
उल्लेख नभएको	१९२	१.१०	७३	०.७८	११९	१.४७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रेखाचित्र

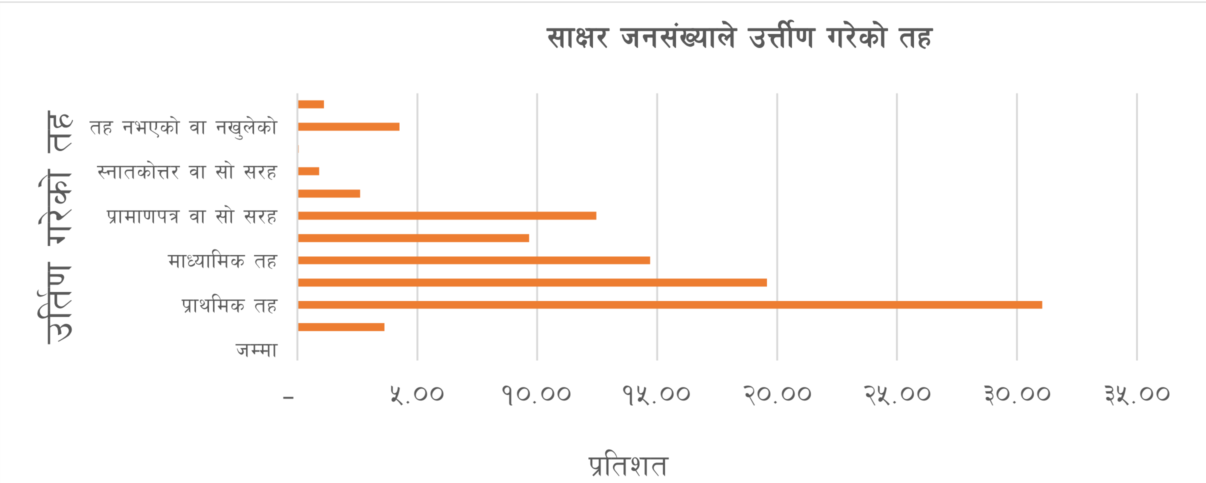

५.१.५ ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणनामा ५ बर्ष वा सो भन्दा माथिका व्यक्तिलाई अध्ययन गर्न हाल स्कुल गइरहनुभएको छ भनी सोधिएको प्रश्नलाई बिश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकामा ५ देखी २५ बर्ष सम्मका ६७४१ जनसंख्या मध्ये ७५.८०% हाल स्कुल गइरहेको देखिन्छ भने २१.३८% बिगतमा स्कुल गएको तर हाल स्कुल नगएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५८ : ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

उमेर	जम्मा		हाल स्कुल गइरहेको		बिगतमा स्कुल गएको		कहिल्यै नगएको		नखुलेको	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
५	२१८	१८३	२०६	१७०	०	०	११	१२	१	१
६	२१३	२०५	२०९	२०३	१	०	३	२	०	०
७	१८६	१७५	१८४	१७५	०	०	२	०	०	०
८	२०१	२१९	१९७	२१७	१	०	३	२	०	०
९	२००	२०१	२००	२००	०	०	०	१	०	०
१०	२२३	२११	२०७	१९३	१४	१८	२	०	०	०
११	२००	२१८	१८७	२०७	११	८	२	३	०	०
१२	२१९	२२०	२१०	२१०	५	१०	४	०	०	०
१३	२३५	२४०	२२६	२२९	९	८	०	३	०	०
१४	२०३	२३३	१९४	२२४	८	९	१	०	०	०
१५	२०२	२५५	१८१	२३६	१९	१४	२	५	०	०
१६	२००	१६८	१६३	१५७	२९	१०	८	१	०	०
१७	१३०	१०१	८७	७९	४१	२१	२	१	०	०
१८	१२०	९९	४९	५२	६६	४३	५	४	०	०
१९	७७	६८	१४	१५	५८	४८	५	५	०	०
२०	९४	८३	४	८	८६	७१	४	४	०	०
२१	७३	६०	४	३	६९	५२	०	५	०	०
२२	९३	८३	२	३	७९	७५	१२	५	०	०
२३	७८	११९	१	१	६६	९८	११	२०	०	०
२४	८२	१०६	०	१	७७	९५	५	१०	०	०
२५	१३६	१११	१	१	१२७	९५	८	१५	०	०
जम्मा	३३८३	३३५८	२५२६	२५८४	७६६	६७५	९०	९८	१	१
प्रतिशत	५०.१९	४९.८१	३७.४७	३८.३३	११.३६	१०.०१	१.३४	१.४५	०.०१	०.०१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रेखाचित्र

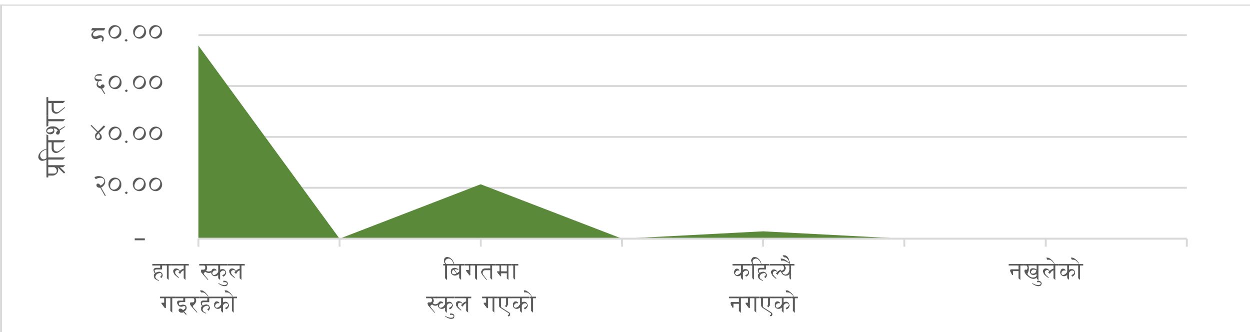

५.१.६ अध्ययन गरेको क्षेत्र

जनगणनामा प्राप्त नतिजाअनुसार यस नगरपालिकामा प्रामाणपत्र वा सो सरह भन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता भएका जनसंख्याले अध्ययन गरेको क्षत्र हेर्दा ७.७६% ले मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र, ४२.०२% ले व्यस्थापन,३०.३७% ले शिक्षा, ४.७१% ले बिज्ञान तथा प्रबिधि २.९१% ले स्वस्थ्य, १.०८% ले इन्जिनियर, ०.२९% ले कानुन, ०.२९% ले वन, ०.२२% ले चिकित्सा/मत्स्य पालन, ०.९०% ले कम्प्यूटर/सुचना प्रविधि, १.६२% ले अन्य बिषयहरु अध्ययन गरेको देखिन्छ।

यस सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५९ : अध्ययन गरेको क्षेत्र विवरण

	जम्मा	मानविकी तथा सामाजिक	व्यस्थापन	शिक्ष	बिज्ञान तथा प्रविधि	स्वस्थ्य	इन्जिनियर	कानुन	कृषि	वन	चिकित्सा / मत्स्य पालन	कम्प्यूटर / सुचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नगरेको
जम्मा	२७८२	२१६	११६९	८४५	१३१	८१	३०	८	७	८	६	२५	४५	२११
%		७.७६	४२.०२	३०.३७	४.७१	२.९१	१.०८	०.२९	०.२५	०.२९	०.२२	०.९०	१.६२	७.५८
पुरुष	१३५५	१३६	६२६	२९३	९१	२५	२४	३	१	४	५	१६	३२	९९
%		१०.०४	४६.२०	२१.६२	६.७२	१.८५	१.७७	०.२२	०.०७	०.३०	०.३७	१.१८	२.३६	७.३१
महिला	१४२७	८०	५४३	५५२	४०	५६	६	५	६	४	१	९	१३	११२
%		५.६१	३८.०५	३८.६८	२.८०	३.९२	०.४२	०.३५	०.४२	०.२८	०.०७	०.६३	०.९१	७.८५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रेखाचित्र

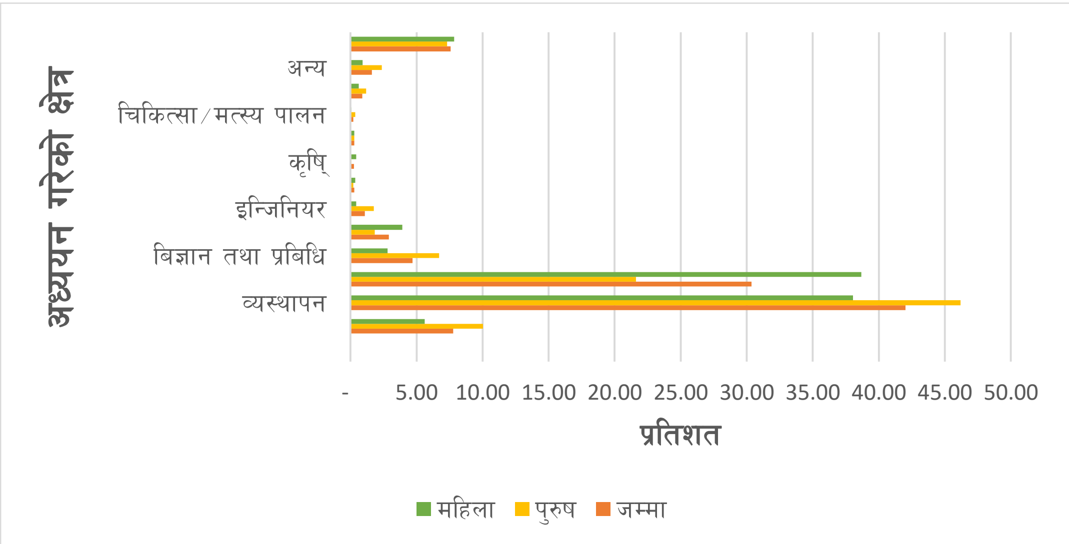

५.१.५ क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण

नगरपालिकाको शिक्षा विवागबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकामा ६ वटा माध्यामिक बिध्यालयहरु रहेका छन् जसमा ११ कक्षामा कुल २१६ जना र १२ कक्षामा कुल २३५ जना बिध्यार्थी रहेका छन् । यस सम्बन्धी बिस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ६० : क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण

वडा	बिध्यालयको नाम	कक्ष ११ बिध्यार्थी संख्या			कक्षा १२ बिध्यार्थी संख्या		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१०	बाल उज्जवल मावि	१७	१५	३२	३	९	१२
७	जनहित मावि	४	१३	१७	५	३	८
४	जनक मावि	६२	६३	१२५	८१	८९	१७०
५	कानपुर मावि	७	५	१२	५	९	१४
९	कृष्ण मावि	३	६	९	३	९	१२
१	लक्ष्मी नारायण मावि	१२	९	२१	१२	७	१९

श्रोत : शिक्षा शाखा

५.१.७ विद्यालयको शौचालय प्रयोगको अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका विद्यालयहरुमा शौचालयको अवस्था बुझ्दा सबै विद्यालयमा शौचालय रहेको पाइएको छ भने अधिकांश विद्यालयमा सामान्य सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको शौचालय रहेको छ । अपाङ्ग मैत्री शौचालय भने नरहेको देखिन्छ । सबै विद्यालयमा यस किसिमको शौचालयको संख्या बढाउन पर्ने देखिन्छ । नगरपालिकामा रहेका विद्यालयहरुमा शौचालयको अवस्था तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क.स	सेवा स्तर	चर्पीको संख्या			
		छात्रा	छाता	अपाङ्ग मैत्री	मस्वव्य सुविधा
१	सेवा नभएको	०	०	०	०
२	आधारभूत	०	०	०	०
३	सिमित	८९	८५	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०
५	जम्मा	८९	८५	०	०

श्रोत : खा.स.स्व योजना

५.१.६ शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न सुचक

तालिका ६१ : शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न सुचक

सूचक	इकाई	आ ब २०७९/ ०८०
कक्षा १२ को निरन्तरता दर	प्रतिशत	९८
कक्षा ८ को निरन्तरता दर	प्रतिशत	९५
कक्षा १० को निरन्तरता दर	प्रतिशत	९८
स्नातक तहको निरन्तरता दर	प्रतिशत	९५
१५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका महिलाको साक्षरता दर	प्रतिशत	९०

सूचक	इकाई	आ ब २०७९/ ०८०
१५ देखि २४ वर्ष उमेर समूहका महिलाको साक्षरता दर	प्रतिशत	९५
१५ देखि २४ वर्ष उमेर समूहका पुरुषको साक्षरता दर	प्रतिशत	९५
बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	९५
वालमैत्री आधारभूत पूर्वाधार र सुविधा भवन, खेलकुद मैदान, घेरावार, फर्निचर) उपलब्ध	विद्यालय	३०
पक्की शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	९३
महिला मैत्री शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	९५
अपाङ्ग मैत्री शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	७५
बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बन गर्नेविद्यालय	प्रतिशत	९५
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	अनुपात	१:२३
महिला र पुरुष शिक्षकको अनुपात	अनुपात	०:१२
शुद्धिकरण सहितको खानेपानी भएका विद्यालय	प्रतिशत	५०
छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या/छात्रा दलित	प्रतिशत	१०० (१–८)
वालक्लव गठन भएका आ.वि तथा मा.वि विद्यालय	प्रतिशत	१००
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत)	संख्या	१:१८
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात माद्यमिक	संख्या	१:२३
उच्च शिक्षा क्याम्पस	संख्या	३
माध्यमिक तहको कक्षा छोडने दर	प्रतिशत	२
स्नातक तहको कक्षा छोडने दर	प्रतिशत	१०
प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१
वालमैत्री भौतिक संरचना विद्यालय	प्रतिशत	९०
अपाङगता मैत्री भौतिक ‸ संरचना विद्यालय	संख्या	७५
व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका विद्यालय	संख्या	१५
उच्च शिक्षा अध्ययपन गर्ने (क्याम्पस) शिक्षण संस्था	संख्या	३

श्रोत : आवाधिक योजना

५.१.८ स्रोत नक्शा

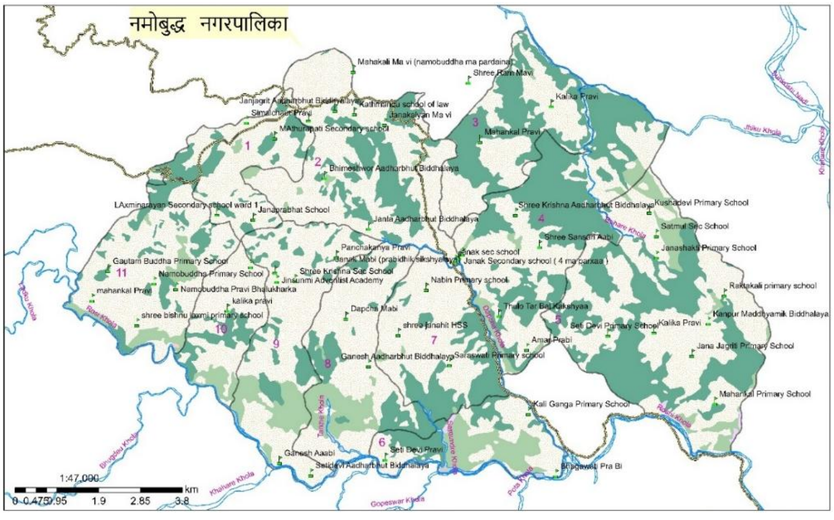

चित्र ९ : नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्था

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्रको विवरण

यस नगरपालिकामा स्वास्थ्य संस्था उल्लेखनिय मात्रामा रहेको पाइएको छ । प्रत्यक वडामा वडा कार्यालयको आसपास वा वस्तिहरुबाट सहज पहुँचमा स्वास्थ्य केन्द्र रहेका छन् । स्वास्थ्य उपचारमा नागरकिको सहज पहुँच रहेको छ, स्वास्थ्य जाँच क्लिनिकहरु सञ्चालन समयसमयमा हुने गर्दछ , नवजात शिशु मृत्यु, वालमृत्युदर र मातृमृत्यु दर न्यून रहेको छ । विभिन्न समस्याका बिचपनि नगरबासिलाई राम्रो स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ । यस नगरभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्र सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६२ : स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्रको विवरण

क्र स	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	खोप केन्द्रको नाम	वडा नं	सेसन किसिम		जम्मा	खोप सेसन सन्चालन मिति	खोप दिने स्वास्थ्यकर्मीको नाम	सम्पर्क नं
				संस्थागत					
१	श्यामपाटी सिमलचौर स्वा.चौ	स्वास्थ्य संस्था	१	१		१	२० गते प्रतेक महिना	वर्वा लामा	९८४१६६३६४९
२	मथुरापाटी फुबारि स्वा.चौ	स्वास्थ्य संस्था	१	१		१	१८ गते प्रतेक महिना	भवानी पोखरेल	९८६०८३३२५९
३	लकाईने आ.स्वा.के	चिस्यान खोप केन्द्र	२		१	१	२० गते प्रतेक महिना	प्रकृति न्यौपलने	९८४३१८५३३७
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	१९ गते प्रतेक महिना	मिठु भुजेल	९८४९३१७०१५
४	आ. स्वा. के. ३	स्वास्थ्य संस्था भिडाबारी	३	१		१	२१ गते प्रतेक महिना	मिनबहादुर गिरी	९८४७३८२०६३
		चरुवा			१	१	२२ गते प्रतेक महिना	सर्मिला उप्रेती	९८४९५७०७२१
५	मेथिनकोट अस्पताल	स्वास्थ्य संस्था	४	४		४	बिहिबार प्रतेक महिना	बिनु लामा	९८४१८९८२६३
६	कानपुर कालापानी स्वा चौ	लारुकोट बेसी	५		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	बिना राई	९८४१६२२१८९
		कोटतिमाल			१	१	१९ गते प्रतेक महिना		
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	२० गते प्रतेक महिना		
७	बोहोरे शहरी स्वा.के	स्वास्थ्य संस्था	५	१		१	१९ गते प्रतेक महिना	गेमा श्रेष्ठ	९८१३४९९३६६
८	चङ्गेफेदी आ.स्वा.के	खाक्सि	६		१	१	१९ गते प्रतेक महिना	अनिता के.सी	९८४१३४९९३६६

त्र स	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	खोप केन्दको नाम	वडा नं	सेसन किसिम		जम्मा	खोप सेसन सन्चालन मिति	खोप दिने स्वास्थ्यकर्मीको नाम	सम्पर्क नं
				संस्थागत					
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	२० गते प्रतेक महिना	सविता कुइकेल	९८४९७९६८२८
९	खनालथोक स्वा.चौ	बतासे	७		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	अमृता खनाल	९८४३५७४३७२
		काक्रे बजार			१	१	१९ गते प्रतेक महिना		
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	२० गते प्रतेक महिना		
१०	पिपलटार आ.स्वा.चौ	स्वास्थ्य संस्था	८	१		१	१९ गते प्रतेक महिना	तारा मोक्तन	९८४९८५०१५१
११	डाउनेपोखरी स्वा.चौ	बरकोट	८		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	दुर्गा अधिकारी	९८४९३१२५८८
		डराउनेपोखरी स्वा.चौ		१		१	१९ गते प्रतेक महिना		
१२	दाप्चा स्वा.चौ	नेपाने	९		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	रन्जना श्रेष्ठ	९८६११९९१०९
		गहते			१	१	१९ गते प्रतेक महिना	सृजना दाहाल	९८२५८८७२४४
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	२० गते प्रतेक महिना		
१३	पुरानागाँउ स्वा.चौ	एसेलचौर	१०		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	सबिना तामाङ	९८६३१८७१२५
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	१९ गते प्रतेक महिना		
		बसेरी			१	१	२० गते प्रतेक महिना		
१४	आ.स्वा.के कुरुगाँउ	भालुखर्क	११		१	१	१८ गते प्रतेक महिना	मन्जु अधिकारी	९८४३४२९००८
		डाँडाकटेरी			१	१	१९ गते प्रतेक महिना		
		स्वास्थ्य संस्था		१		१	२० गते प्रतेक महिना		
जम्मा				१७	१४	३१			

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

५.२.२. स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

नगरपालिका अन्तरर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत सवास्थ्य शाखा प्रमुखहरुको ईमेल ठेगानाको विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६३ : वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

क्र.म	नाम	स्वास्थ्य संस्था	इमेल	सम्पर्क नम्वर
१	सुनिल केसी	स्वास्थ्य निकाय	Sunilkc350@gmail.com	९८४१९८९०८०
२	कर्मा वान्तेल लामा	स्वास्थ्य निकाय	Karmalama1985@gmail.com	९८५१२५५७६०
३	सुसिल न्यउपाने	स्वास्थ्य निकाय	themonstersus@gmail.com	९८६०१२४७९९
४	रोशनी जीम्बा	स्वास्थ्य निकाय	Rosejimba66@gmail.com	९८४९६६४४६५
५	रुवी यादव	मथुरापाटी फुलबारी स्वा. चौ	Mathurapatiphulbarihp75@gmail.com	९८६२०१७२२९
६	सितु योन्जन	श्यामपाटी स्वा. चौ	shyampatihealthpost@gmail.com	९८४१६७२५८५
७	प्रम मगर	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, लकैने		९८६७१३७२७२
८	प्रल्लाद थापलिया	आ.स्वा.से.के, भिडाबारी	Thapaliyapralhad117@gmail.com	९८६५१२७४४८
९	रीना यादव	कान्पुर कालापानी स्वा.चौ	Ydcreena708@gmail.com	९८६३८२५५८४
१०	अनिता केसी	आ.स्वा.से.के, चाराङ्गे	Anitakc873@gmail.com	९८४१०२५८८३
११	प्रमोद नगरकोटी	खनालथोक स्वा.चौ	Pramodnagarkoti47@gmail.com	९७४९४०७६५६
१२	राज्यलश्र्मी श्रेष्ठ	डराउनेपोखरी स्वा.चौ	Rajyalaxmishrestha40@gmail.com	९८४३०११७०२
१३	तारा लामा	आ.स्वा.से.के, पिपलटार	Saratilama1@gmail.com	९८४९८५०१५१
१४	दिपा राउत	डाप्चा स्वा.चौ	Deeparawat0059@gmail.com	९८६४९५३८९२
१५	टिकानिधि कोईराला	पुरानागाँउ स्वा.चौ	Koiralatnk@gmail.com	९८५११६३०९८
१६	निमेश खनाल	आ.स्वा.से.के, कुरगाँउ	Khanalnimesh38@gmail.com	९८६०७१९८७८
१७	ललिता मैनाली	आ.स्वा.से.के, बोहारे	Lmanali2053@gmail.com	९८६००२३६३७
१८	भिमराज बुढा	मेथिनकोट अस्पताल	Budhabhimraj555@gmail.com	९८६६९४८१८१
१९	मोहन कृष्ण श्रेष्ठ	डाप्चा स्वास्थ्य चिकित्सालय, काँके	dapcha@kusms.edu.np Krishnamohan4117@gmail.com	९८४१००४११७
२०	कर्मा न्यामगेल लामा	थाङ्गु फेदी चिकित्सालय, नमेबुद्ध	Thrangclinic@gmail.com	९८०८९३४३४८

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट दिईने सेवाहरू प्रतिकारात्मक सेवा, प्रबर्धनात्मक सेवा, उपचाररात्मक सेवालाई व्यवस्थित रुपमै रहेका छन् । नमोबुद्ध नगरपालिकाले गर्भवती, सुत्केरी र शिशुको स्वास्थ्य स्याहार तथा पोषण कार्यक्रम सफल पारेको छ । नगरपालिकाभित्रका सबै स्वास्थ्य केन्द्र र अस्पतालबाट सबै वडामा गर्भवती महिला, सुत्केरी तथा

नवजात शिशु स्याहार तथा पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरी कुपोषण न्यूनीकरणमा समेत सफल भएको छ । हाल गर्भवतीको स्वास्थ्य परीक्षण, सुत्केरी गराउने र आमा तथा नवजात शिशु स्याहारका लागि बाहिर जानुपर्ने अवस्थामा कमि भएको छ । अबका बर्षहरुमा मातृशिशु मृत्यूदर घटाउने र स्वस्थ मानव सहर बनाउने उद्देश्य नगरपालिकाको रहेको छ ।

तालिका ६४ : प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

विवरण	अवस्था
३० मिनेटको दुरीमा स्वास्थ्य संस्थामा पहुँच भएको घरपरिवार प्रतिशत	९५
क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	८२
दक्ष प्रसुतीबाट गराईएको जन्म प्रतिशत	४०
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने गर्भवती प्रतिशत	४०
पूर्ण रुपमा सवै प्रकारका खोप लगाउने वालवालिका प्रतिशत	९६.१
औषत आयु वर्ष (जन्म हुँदाको))	७१

श्रोत : नगरपालिका अभिलेख, २०८०

५.२.४ स्वास्थ्य संस्थाहरुको दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेका स्वाथ्य संस्थामा ४३ जनाको दरबन्दी स्वीकृत गरिएको देखिन्छ जसमध्ये स्थायी करार र ज्यालादारीको रुपमा कर्मचारी राखी पदपूर्ति गरिएको छ जसको विस्तृत विवरण तल तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका ६५ : स्वास्थ्य संस्थाहरुको दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

क.स	पद	तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति		
				स्थायी	करार	ज्यालादारी
१	सि.अ.हे.ब अधिकृत	छैठौं	७	२		
२	हे.अ/सि.अ.हे.ब.	पाँचौ	७	६/५	२	
३	सि.अ.न.मी.	छैठौं/पाँचौ	७	३/८		
४	अ.हे.ब.	चौथो	७		६	१
५	अ.न.मी.	चौथो	७	१	६	१
६	का.स.	श्रेणी विहिन	८		४	१
	जम्मा		४३	२५	१८	३

श्रोत : बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०८०/८१

५.२.५ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

नमोबुद्ध नगरपालिका द्वारा सन्चालित खोप कार्यक्म्रमा यँहाका जनसमुदायलाई रोटा, पोलियो, एफ.आई.पि.भी., पी.सी.भी., डी.पी.टी-हेब., दादुरारुबेला, जे.ई, टाईफाईड, टि.डी.(गर्भवती महिला) जस्ता खोपहरु लगाईएको छ जस्को विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ६६ : खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व विवरण

खोपको प्रकार	बि.सी.जी. (BCG)	रोटा (Rota)		पोलियो (OPV)			एफ.आई.पि.भी. (FIPV)		पी.सी.भी. (PCV)			डी.पी.टी-हेब. (DPT,Hep_B,Hib)			दादुरारुबेला (DPT, HEP-B, HIB)		जे.ई (JE)	टाईफाईड (TCV)	२३ म.भित्र पूर्णखोप प्राप्त गरेका बच्चा	टि.डी.(गर्भवती महिला) (TD)		
		पहिलो	दोस्रो	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	पहिलो	दोस्रो	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	पहिलो	दोस्रो				पहिलो	दोस्रो	दोस्रो+
खोप पाएका बच्चाहरुको संख्या	१२६	३४४	३११	३४४	३११	३३१	३३१	३५१	३४४	३११	३५१	३४४	३११	३३१	३५१	३६०	३८४	३६०	३६०	१२९	१२३	१०३
खोप (डोज) – यस महिनामा प्राप्त भएको	४६६०	१२१६		२४१०			१८५०		१९०४			२४१०			२९३०		१४६५	११७५		१८००		
खोप (डोज) – खर्च भएको – खोप दिन खोलेको	१५२०	६५५		१९२०			१२९५		१२८४			१९२०			२१७०		८९५	७५५		१०४०		
खोप (डोज) – खर्च भएको – अन्य कारणले बिग्रेको																						
खोप (डोज) – फिर्ता	३१४०	५६१		४९०			५५५		६२०			४९०			५७०	४२०	५७०	४२०		७६०		

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

५.२.६ रोग र उपचार सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकाले आफ्नो सङकलन गरेको डाटा अनुसार यस नगरपालिकामा रहेका नगरबासीमा रहेका प्रमुख रोगहरु उच्च रक्तचात, हृदय सम्बन्धी रोग, मधुमेह, दीर्घकालीन अवरोधक श्रवारप्रवास रोग, दम, थाइरोइड जस्ता रहेका छन । यस नगरपालिकामा विभिन्न रोगहरु र सो रोगको उपचार सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६७ : गैर सरुवा रोग विवरण

उपचारमा रहेको एनसीडी केसहरुको संख्या (आपलकालिन/ओपीडी)	सेवा लिनेको प्रकार		लिङ (नयाँ मात्र)		उमेर समुह (नयाँ मात्र)				बाहिर सिफारिस गरिएको
	नयाँ	पुन अनुगमन	पुरुष	महिला	२० भन्दा तल	२०-२९	३०-६९	७० र माथि	
उच्च रक्तचाप	९८४	३४७७	७२३	७८८	२	३	८४७	३०७	५
हृदय सम्बन्धी रोग								२	
मधुमेह	४०२	७८५	२७८	२४४		१	३२५	१३२	४
दीर्घकालीन अवरोधक श्रवासप्रश्रवास रोग	३४२	३००	१८४	१९९			१४०	२४०	१
दम	१०२	२४३	७८	९३			९५	३५	१
थाइरोइड रोग	१९	५	११	८		१	१८		
मद्यपान कलेजो रोग		२	१				३		
मोटोपना	११		७	४			१०	१	
अन्य	६०	३१	२४	३६			५४	६	

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

तालिका ६८ : मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

उपचारमा रहेका मानसिक स्वास्थ्यका बिरामीहरुको संख्या (ओपिडी/आपतकालीन)	सेवा लिनेको प्रकार		लिङ (नयाँ मात्र)		उमेर समुह (नयाँ मात्र)				बाहिर सिफारिस गरिएको
	नयाँ	पुन अनुगमन	पुरुष	महिला	<२०	२०-२९	३०-६९	७० र माथि	
डिप्रेसन	२९	२५	१६	१३	१	९	१६	३	
मिर्गी	९	१८	७	२	३	२	४		
मानसिक बिकार	३७	४४	१७	२०	६	८	१८	५	
चिन्ता (एङ्जाइटी)	७१	४६	२५	४६	२	२२	३६	१२	
मष्तिष्क विकृति (डिमेन्सिया)	३		३				२	१	
रुपान्तरण	२	१	२		१	१			
दिध्रुवीय विकार	१५	१०	८	७	१	३	११		
अन्य मानसिक विकार	१७	३	५	१२	१	६	९	१	१
मद्यपान प्रयोग विकार	९		६	३		२	७		

उपचारमा रहेका मानसिक स्वास्थ्यका बिरामीहरुको संख्या (ओपिडी/आपतकालीन)	सेवा लिनेको प्रकार		लिङ (नयाँ मात्र)		उमेर समुह (नयाँ मात्र)				बाहिर सिफारिस गरिएको
	नयाँ	पुन अनुगमन	पुरुष	महिला	<२०	२०-२९	३०-६९	७० र माथि	
अन्य नसालु पदार्थको विकार	१			१			१		

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

नमोबुद्ध नगरपालिकामा आ.ब २०८०/८१ म दर्ता भएका मानसिक रोगिहरुको कुल ३४० संख्या मध्ये १९३ केसहरु नयाँ दर्ता भएका छन् भने १४७ पुन अनुगमन केसहरु हुन । यस बारेमा विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६९ : दर्ता भएका केसहरुको प्रकार

केसहरुको प्रकार अनुसार	केसको संख्या	
	नयाँ	पुन अनुगमन
मानसिक स्वास्थ्य केसको कुल संख्या	१९३	१४७
नियमित पुन अनुगमन केसहरुको कुल संख्या		२४
जम्मा ठिक भएको संख्या		२४

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

नमोबुद्ध नगरपालिकामा २ बर्ष मुनिका बालबच्चाको विवरण हेर्दा, कम तौल भएका बच्चाहरुको संख्या जम्मा १० रहेको छ । स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराएका जनसंख्या उल्लेखनिय मात्रामा रहेका छन् , यस मानेमा पनि नगरपालिकाले निकै राम्रो सेवा पूर्याएको देखिन्छ। यस पालिकामा बसोबास गरिरहेका विभिन्न जातजातिहरुमा देखा परेका विभिन्न रोगहरु सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका ७० : विभिन्न जातजातिहरुमा देखा परेका विभिन्न रोगहरु

जात/ जाती	पूर्ण खोप पाएका बच्चाको संख्या		नवशिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन सेवा लिएका बच्चा संख्या				२ बर्ष मुनिका कम तौल भएका बच्चाहरुको संख्या		स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराएका	सुरक्षित गर्भपतन सेवा पाएका	नयाँ क्षयरोग बिरामीहरुको संख्या		ओ.पी.डी.मा आएको संख्या (५ वर्ष माथि)		अस्पतालबाट डिस्चार्ज भएका बिरामी	
			२ महिना तल		२ देखी ५९ महिना											
	म.	पु.	म	पु	म.	पु.	म.	पु.			म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.
दलित	१८	२४	८	८	९३	१२२	१	४	२५	६	१	१	२९०८	१७४६	६९	३२
जनजाती	१०३	११९	२५	३३	४५४	५९१	१	२	६१	५५	३	१५	१२३९२	९४६०	२२३	७७
मधेशी					६	६			१				१२०	१८८	२	१

जात/ जाती	पूर्ण खोप पाएका बच्चाको संख्या		नवशिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन सेवा लिएका बच्चा संख्या				२ बर्ष मुनिका कम तौल भएका बच्चाहरुको संख्या		स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराएका	सुरक्षित गर्भपतन सेवा पाएका	नयाँ क्षयरोग बिरामीहरुको संख्या		ओ.पी.डी.मा आएको संख्या (५ वर्ष माथि)		अस्पतालबाट डिस्चार्ज भएका बिरामी	
			२ महिना तल		२ देखी ५९ महिना											
	म.	पु.	म	पु	म.	पु.	म.	पु.			म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.
मुस्लिम						१							११	२३		
ब्राह्मीन/ क्षेत्री	४४	५०	११	१३	१९२	२३१	१	१	१९	२३	२	४	८०५०	६०५८	१८५	१४२
अन्य		२			६	१०			३	२			१८०	९०	४	२

श्रोत : स्वास्थ्य शाखा

तालिका ७१ : विभिन्न चोटपटक लागेका जनसंख्याको विवरण

चोटको प्रकार	ग्राहक प्रकार		लिङ्ग (नयाँ मात्र)		उमेर समुह (नयाँ मात्र)				बाहिर सिफारिस गरिएको
	नयाँ	पुन अनुगमन	पुरुष	महिला	२० भन्दा तल	२० देखी २९	३० देखी ६९	७० र माथि	
यातायात चोटपटक	११२	१०	९४	३०	२५	४०	५३	८	१
लडेको	१९८	३६	१३०	९२	३९	४१	१२७	२१	३
पोलेको	३०	१०	२३	१२	११	७	१०	७	
डुबेको									
टोकेको	३९५	१८१	२४५	१५०	९९	१३१	१५१	१४	४
व्यावसायिक चोट	१६६	२५	९०	६८	६	४५	१००	४	
हिँसा									
आत्महत्या									

५.२.७ मृत्यु सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा पछिल्लो १२ महिनाको अन्तरालमा २३० जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ जसमध्ये १२४ जना पुरुष र १०६ जना महिला रहेका छन्। पुरुषको मृत्यु ८० बर्ष वा सो भन्दा बढि उमेरमा २५.०% र महिलाको मृत्यु ८० बर्ष वा सो भन्दा बढि उमेरमा २६.४% रहेको देखिन्छ। बिस्तृत बिवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७२ : बिगत १२ महिनामा ज्यान गुमाउने सङ्ख्या

उमेर समुह	मृत्यु भएको सँख्या					
	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
०-१	३.०	२.४	३.०	२.८	६.०	२.६
१-४	–	–	–	–	–	–
५-९	१.०	०.८	–	–	१.०	०.४
१०-१४	२.०	१.६	१.०	०.९	३.०	१.३
१५-१९	–	–	२.०	१.९	२.०	०.९
२०-२४	२.०	१.६	३.०	२.८	५.०	२.२
२५-२९	३.०	२.४	२.०	१.९	५.०	२.२
३०-३४	६.०	४.८	३.०	२.८	९.०	३.९
३५-३९	१.०	०.८	३.०	२.८	४.०	१.७
४०-४४	३.०	२.४	३.०	२.८	६.०	२.६
४५-४९	४.०	३.२	१.०	०.९	५.०	२.२
५०-५४	१०.०	८.१	६.०	५.७	१६.०	७.०
५५-५९	१०.०	८.१	७.०	६.६	१७.०	७.४
६०-६४	७.०	५.६	९.०	८.५	१६.०	७.०
६५-६९	८.०	६.५	५.०	४.७	१३.०	५.७
७०-७४	१९.०	१५.३	११.०	१०.४	३०.०	१३.०
७५-७९	१४.०	११.३	१८.०	१७.०	३२.०	१३.९
८०+	३१.०	२५.०	२८.०	२६.४	५९.०	२५.७
उल्लेख नभएको	–	–	१.०	०.९	१.०	०.४
जम्मा	१२४.०	१००.०	१०६.०	१००.०	२३०.०	१००.०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा पछिल्लो १२ महिनामा मृत्यु भएका २३० मध्ये नसर्ने रोगको कारण मृत्यु हुनेको सङ्ख्या १२२ (५३%), सरुवा रोगको कारण मृत्यु हुनेको सङ्ख्या २२ (९.६%), यातायात दुर्घटना र अन्य दुर्घटनामा मृत्यु हुनेको सङ्ख्या ३(१.३%) र ३(१.३%) रहेको छ। बिगत १२ महिनामा मृत्यु भएकाको कारण र सङ्ख्याको बिस्तृत बिवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७३ : बिगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण

बिवरण	कुल	मृत्युको कारण								
		सरुवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवति संम्बन्धी	अपराध तथा हत्या	आत्महत्या	प्राकितिक प्रकोप	अन्य
जम्मा	२३०.०	२२.०	१२२.०	३.०	३.०	–	१.०	८.०	८.०	६३.०
प्रतिशत		९.६	५३.०	१.३	१.३	–	०.४	३.५	३.५	२७.४
पुरुष	१२४.०	१२.०	६५.०	१.०	२.०	–	–	४.०	४.०	३६.०
प्रतिशत		९.७	५२.४	०.८	१.६	–	–	३.२	३.२	२९.०
महिला	१०६.०	१०.०	५७.०	२.०	१.०	–	१.०	४.०	४.०	२७.०
प्रतिशत		९.४	५३.८	१.९	०.९	–	०.९	३.८	३.८	२५.५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१५ देखी ४५ बर्षका महिलाको मृत्यु हुदाको अवस्था

जनगणना भएको समय देखी १२ महिनासम्म नमोबुद्ध नगरपालिकामा १५ देखी ४५ बर्षका महिलाको मृत्यु हुदाको अवस्था अध्ययन गर्दा गर्भअवस्थाको कारणले हुने मातृमृत्युको कारण देखिएन। सो उमेर समुहका १७ जना महिलाको मृत्युको कारण गर्भअवस्था भन्दा अन्य देखिएको छ। नेपालमा मातृमृत्युको अवस्था प्रतिलाख जीवित जन्ममा १५१ जना र वागमति प्रदेशमा प्रतिलाख जीवित जन्ममा ९८ जना रहेको छ।

५.२.८ स्रोत नक्शा

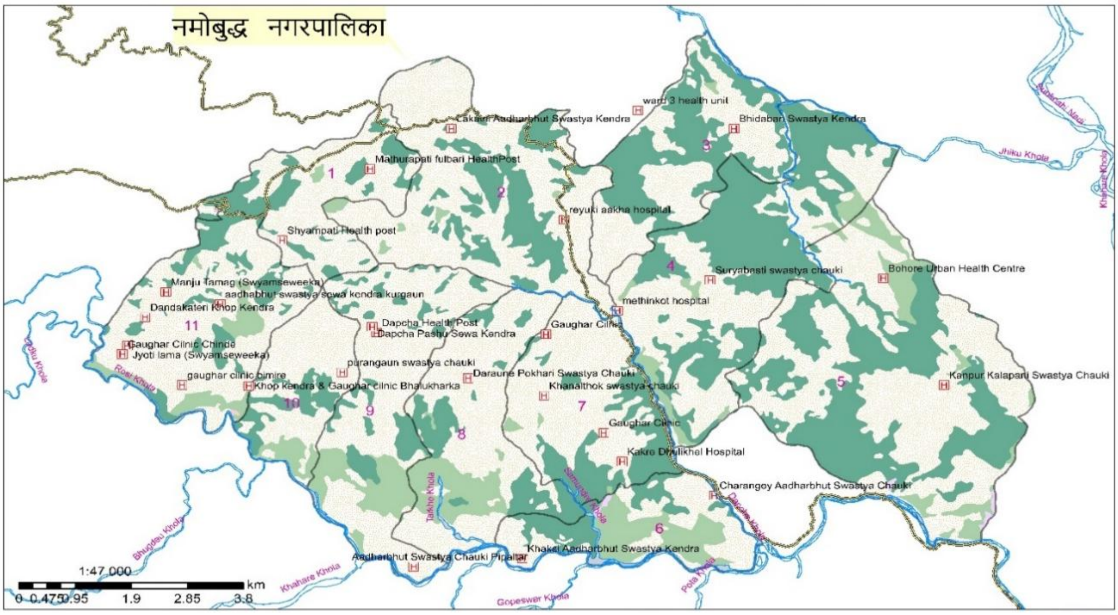

चित्र १० : नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्था

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानी सुविधाको अवस्था

नमोबुद्ध नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माणका क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार नगरपालिकाभित्र पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवाले ४८.५६ प्रतिशत ओगटेको छ। नगरपालिकामा पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवा अन्तर्गत केकल १ योजनाले न्युनतम फिल्टरेसन प्रविधि अपनाए पनि सो को संचालन अवस्थामा विश्वस्निएता नदेखिएकोले सुरक्षित खानेपानीको सेवा छैन भन्न सकिन्छ र ३७.५६ प्रतिशत आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा पुगेको देखिन्छ। ११ सिमित सेवा पुगेको छ यस अर्थमा कुल ४८.५६ प्रतिशतले खानेपानी सेवा पाइरहेको देखिन्छ।

हाल संचालनमा रहेका खानेपानी योजना

क्रस	योजनाको नाम	(वडा)	प्राथामिकता
१	मेथिनकोट खानेपानी योजना	वडा ४	अति उच्च
२	डराउने पोखरी खानेपानी योजना (क)	वडा ८	

क्रस	योजनाको नाम	(वडा)	प्राथामिकता
३	देउभूजे खानेपानी योजना	वडा ८	निम्न
४	चुवाने खानेपानी योजना	वडा ४	निम्न
५	डराउने पोखरी खानेपानी योजना (ख)	वडा ८	उच्च
६	नमोबुद्ध खानेपानी योजना	वडा ११	उच्च
७	लप्से खानेपानी आयोजना	वडा ३	मध्यम
८	सिस्नेरी खानेपानी आयोजना		निम्न
९	मानेगाँउ खानेपानी आयोजना	वडा १	अति उच्च
१०	श्यामपाटि खानेपानी आयोजना	वडा १	मध्यम
११	कानकोट खानेपानी आयोजना	वडा १	निम्न
१२	लप्से भिडाबारी खानेपानी आयोजना	वडा ३	अति उच्च
१३	हाडिखोला कुइरेनी खानेपानी आयोजना	वडा ५	मध्यम
१४	बुद्ध खानेपानी पिपलटार दरिमबोट आयोजना	वडा ८	उच्च
१५	बगरखोला सिम्ले खानेपानी आयोजना	वडा १०	उच्च
१६	रुम्ति पूरानोगाउँ खानेपानी आयोजना	वडा १०	अति उच्च

श्रोत : खा.स.स्व योजना

अति उच्च प्राथामिकता रहेका, नया संचालनमा आउन लागेका खानेपानी योजना

क्रस	प्रणाली	(वडा)	प्राथामिकता
१	कात्तिके खानेपानी योजना	वडा १	अति उच्च
२	खक्से खानेपानी योजना	वडा ६	
३	गहते खानेपानी योजना	वडा १	
४	रोशि लिफ्ट मेथिनकोट खापा	वडा १,६,८	
५	चिन्डेगाउँ खानेपानी योजना	वडा ११	
६	मरुवा बगर भिडाबारी टार पुछार घोरे ढुङ्गाा लिफ्ट खानेपानी योजना	वडा ३	
७	डाँडाकटेरी खानेपानी योजना	वडा ११	
८	ठुला धारा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	वडा ७	
९	दारेगौंडा, ज्यामिरे खानेपानी योजना	वडा ५	

श्रोत : खा.स.स्व योजना

५.३.२ खानेपानीको श्रोतको विवरण

खानेपानी श्रोत अनुसार यस नगरपालिका बाट आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको पाइपधारामा सबैभन्दा बढी ४४.१० प्रतिशत घरधुरी निर्भर रहेका छन् । त्यसैगरि ट्युबवेल/हातेपम्प, जार/बोत्तल तथा अन्य श्रोतमा निर्भर घरधुरी ज्यादै न्युन रहेको छ ।

तालिका ७४ : खानेपानीको श्रोतको विवरण

वडा नं.	धारा/पाइप (परिसर बाहिर)	धारा/पाइप (परिसर भित्र)	ट्युबवेल/ हातेपम्प	ढाकिएको कुवा/ इनार	खुला कुवा/ इनार	मूल/धार ।	खोला/ नदि	जार/ बोत्तल	अन्य
१	१५१	१६५	०	२३	५	९०	२	०	०
२	२९२	६१९	०	३४	५९	२	०	०	०
३	५०	११०	५	२	२३०	१७३	०	०	१
४	३०	५७३	०	२	१४	१	१	०	०
५	५३४	२४१	१	७	६	१२५	१	०	०
६	१३३	१३४	३	३४	२	१	५३	०	०
७	३४१	४३९	३	७१	५७	८९	५	१	२
८	५६	४१९	१	०	३३	४८	०	०	०
९	३०३	१९४	१	२९	१	२	०	०	०
१०	२११	२२७	०	२६	८	११	१	०	०
११	३०९	३१	२	६३	१२८	६३	६३	०	१
जम्मा	२४१०	३१५२	१६	२९१	५४३	६०५	१२६	१	४
प्रतिशत	३३.७२	४४.१०	०.२२	४.०७	७.६०	८.४६	१.७६	०.०१	०.०६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.३.३ शौचालय प्रयोगको अवस्था

यस नगरपालिकामा फ्लस भएको सेप्टिक ट्यांक जडित शौचालय सबैभन्दा धेरै ६८.०३ प्रतिशत रहेको छ , त्यसैगरी साधारण शौचालय प्रयोग गर्ने घरधुरी २७.९१ प्रतिशत रहेको छ। जम्मा घरधुरी को १.६८ प्रतिशत घरधुरी शौचालय बिहिन घरधुरी रहेको पाइएको छ।

तालिका ७५ : शौचालय प्रयोगको विवरण

वडा नं.	फ्लस भएको (ढलमा जोडिएको)	सेप्टि टंकीमा जडित फ्लस भएको	साधारण	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको
१	१५	३५२	४७	१७	५
२	१२	५८०	३८०	१०	२४
३	२	२९	५३०	१	९
४	२४	५७४	९	२	१२
५	१२	५८३	३०२	८	१०
६	१५	२१६	१२६	०	३
७	२	९१३	७४	३	१६
८	१२	३४५	१८६	१०	४
९	८	४७४	४७	०	१
१०	७	३६८	१०५	०	४
११	३	४२९	१८९	७	३२
जम्मा	११२	४८६३	१९९५	५८	१२०
प्रतिशत	१.५७	६८.०३	२७.९१	०.८१	१.६८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.३.४ स्रोत नक्शा

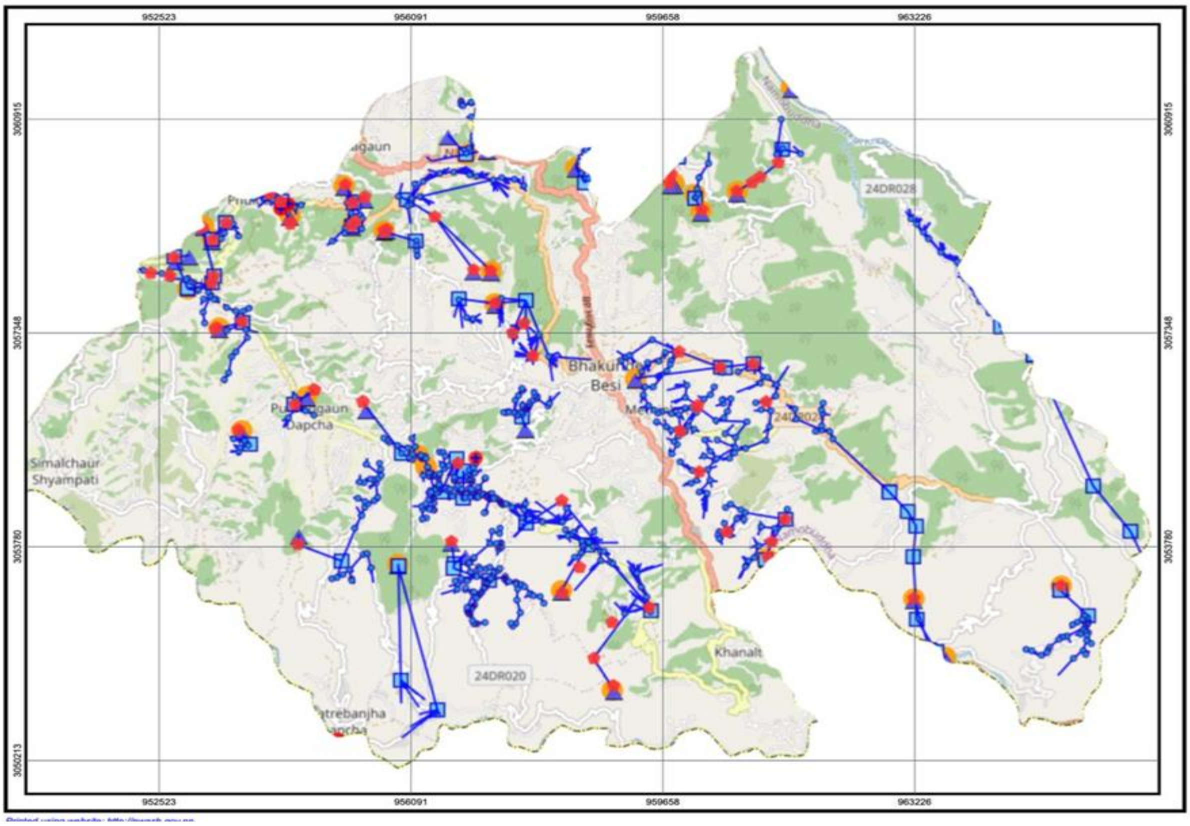

चित्र ११ : विद्यमान खानेपानी प्रणाली भित्रका योजना स्थान स्रोत

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ बाल विवाहको अवस्था

नमोबुद्ध नगरपालिकामा वालविवाहको सङ्ख्या न्यून रहेको छ। १० देखी १४ बर्षसम्म बिहे गर्नेको सङ्ख्या ६ रहेको छ भने १५ देखी १९ को उमेरमा विवाह गर्नेको सङ्ख्या भने १३९ रहेको छ। उमेरहद अनुसार वैवाहिक स्थितिको बिस्तृत जानकारी तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७६ : बाल विवाहको अवस्था

उमेर	बिहे नभएको	बिहे भएको	बिधवा/बिधुर	सम्बन्ध बिच्छेद	छुटिएर बस्ने
१०-१४	२१९६	६	०	०	०
१५-१९	२१४८	१३९	१	०	०
२०-२४	११८७	८१२	२	१	७
२५-२९	५१८	१५५४	८	६	९
३०-३४	१३६	१७४८	९	८	१५

उमेर	बिहे नभएको	बिहे भएको	बिधवा/बिधुर	सम्बन्ध बिच्छेद	छुटिएर बस्ने
३५-३९	३९	१६९६	३२	६	१२
४०-४४	२३	१५५५	५१	५	१३
४५-४९	१९	१३७४	५८	१	२०
५०-५४	१७	१४५०	१२१	२	१७
५५-५९	११	१२१८	१२८	१	१२
६०-६४	१४	११०४	२१९	२	१३
६५-६९	१५	७७३	२१३	१	७
७०-७४	५	४७०	२३३	१	६
७५+	६	५००	४५२	०	१०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.४.२ ५ देखि १५ बर्षको उमेर समुहका बिद्यालयमा भर्ना भए नभएका बालबालिकाको बिबरण

बिद्यालय शिक्षको उमेर समूह ५ देखि १५ बर्ष सम्मको बालबालिका कति जना बाहिर छन् ? भन्ने प्रश्न पनि गहन प्रश्न रहेको छ। यस सम्बन्धमा तल उल्लेखित तालिकामा भएको तथ्यांक अनुसार नमोबुद्ध नगरपालिका भित्रका ५ देखि १५ बर्ष उमेर समुहका ३८२१ जना बालबालिका मध्ये ३४ जना बालबालिका विद्यालयमा भर्ना नभई बिद्यालय भन्दा बाहिर रहेको देखिन्छ। यो संख्या ०.८८ प्रतिशत हुन आउछ।

तालिका ७७ : ५ देखि १५ बर्षको उमेर समुहका बिद्यालयमा भर्ना भए नभएका बालबालिकाको बिबरण

वडा नं	बिद्यालय भर्ना भएको बालबालिका	बिद्यालय भर्ना नभएको बालबालिका	जम्मा
१	४८०	१	४८१
२	४६०	१	४६१
३	३०६	०	३०६
४	२६८	०	२६८
५	३५३	४	३५७
६	२७८	५	२८३
७	३४९	५	३५४
८	४५९	१०	४६९
९	१८८	०	१८८
१०	२४४	७	२५१
११	४०२	९	४११
जम्मा	३७८७	४२	३८२९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.४.३ बाल संजालको विवरण

यस नगरपालिकामा विभिन्न बिद्यालयका बिद्यार्थीलाइ समेटेर नगरस्तरिय बाल संजालको गठन गरियएको छ जसको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७८ : बाल संजालको विवरण

क्र.स	वडा नं	नाम	पद	बिद्यालयको नाम	सम्पर्क नं
१	१	नमुना प्याकुरेल	अध्यक्ष	श्री मथुरापाटि मावि	९८४९५६८१७९
२	४	निरोज अधिकारी	उपाध्यक्ष	श्री जनक मावि	९८१०३६२७९८
३	२	सदिक्षा प्याकुरेल	सचिव	श्री भिमेश्वर आवि	९८४७३११०२३
४	३	रिजन अधिकारी	कोषाध्यक्ष	श्री राम मावि	९७६१६०२६६४
५	९	रञ्जु लामा	सह सचिव	श्री कृष्ण मावि	९८१८९२८१५१
६	३	कविता थिङ		श्री कृष्ण आवि	९८२८५८८५९५
७	४	उमङ्ग काफ्ले		श्री नवप्रतिभा मावि	९८४१०५६९०१
८	४	नवराज श्रेष्ठ		श्री जनक मावि	९८०८८४८९३३
९	५	गोर्कण धिताल		श्री सातमुल मावि	९८१८५७४९७१
१०	६	सुसान न्यौपाने		श्री कालिगंगा प्रवि	९८१८५०३३१०
१२	७	सिद्धान्त श्रेष्ठ		श्री जनहित मावि	९८६८८३४११५
११	७	निष्मा तामाङ		श्री जनहित मावि	९८६२४१०७७८
१३	७	राजेश्वरी श्रेष्ठ		श्री जनहित मावि	९७४९३३३६६६
१४	८	सविन श्रेष्ठ		श्री दाप्चा मावि	९८४९३२५७०६
१५	८	मोनिका तामाङ		श्री सेतिदेवि आवि	
१६	८	युनिक लामा		श्री गणेश प्रावि	९७०२०५२१४६
१७	९	निकिता तामाङ		श्री कृष्ण मावि	
१८	२	दिपिका तिमल्सिना		श्री जनता प्रवि	
१९	९	राम सुर्खेति		श्री कृष्ण मावि	९८६३६२१०६९
२०	१०	नविना तिमल्सिना		श्री बाल उज्जवल मावि	९८०३२३७८१३
२१	१	रोश्नी लामा		श्री लक्ष्मिनारायण मावि	९८२८२७३३१७

श्रोत : महिला तथा बालबालिका विभाग

५.४.४ घरपरिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था

बालबालिकाको संरक्षणको दृष्टिकोणले हेर्दा बाबु आमा गुमाएको बालबालिकाको संख्या पनि उल्लेख्य देखिन्छ। ४८ जना बालबालिका बुबा नभएको देखिन्छ भने ३६ जना बालबालिका आमाविहिन बालबालिका देखिन्छ र १३ जना बुबा र आमा दुबै गुमाएको बालबालिका देखिन्छ। बुबा गुमाएका बालबालिका मध्ये वडा नं २ मा १५ जना र वडा नं ५ मा १८ जना देखिन्छ। त्यसैगरि आमा नभएका बालबालिका पनि वडा नं २ मा सबैभन्दा धेरै १० जना देखिन्छ।

तालिका ७९ : घरपरिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था

वडा नं	बुबा नभएको बालबालिका	आमा नभएको बालबालिका	दुबै नभएको बालबालिका
१	२	०	०
२	१५	१०	८
३	१	१	०
४	०	१	०

वडा नं	बुबा नभएको बालबालिका	आमा नभएको बालबालिका	दुबै नभएको बालबालिका
५	१८	८	१
६	३	०	०
७	०	०	०
८	३	३	२
९	१	४	१
१०	५	८	१
११	०	१	०
जम्मा	४८	३६	१३

श्रोत : महिला तथा बालबालिका विभाग

५.४.५ अपाङ्गताका परिचय पत्र संख्या

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा दर्ता भएका अपाङ्गता परिचय पत्रको संख्यालाई मूल्याङकन गर्दा यस आ.व २०८०/८१ मा कुल ३९ परिचय पत्र दर्ता भएका छन् । विगत तिन वटा आर्थिक वर्षमा नयाँ तथा पूराना दर्ता भएका परिचय पत्र संख्या तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ८० : अपाङ्गताका परिचय पत्र संख्या विवरण

आ.व २०७८/७९ मा नयाँ तथा पूराना दर्ता भएका परिचय पत्र संख्या

क रातो		ख निलो		ग पहेलो		घ सेतो		जम्मा	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
६	१०	१७	२५	६	४	३	१०	३२	४९
९		१५		१२		१			
कुल जम्मा ३७									

आ.व २०७९/८० मा नयाँ तथा पूराना दर्ता भएका परिचय पत्र संख्या

क रातो		ख निलो		ग पहेलो		घ सेतो		जम्मा	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
३	१४	३	२०	२	१	०	२	८	३७
२१		१९		५		२			
कुल जम्मा ४५									

आ.व २०८०/८१ मा नयाँ तथा पूराना दर्ता भएका परिचय पत्र संख्या

क रातो		ख निलो		ग पहेलो		घ सेतो		जम्मा	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
५	७	१२	११	२	१	१	०	२०	१९
१२		२३		३		१			
कुल जम्मा ३९									

श्रोत : महिला तथा बालबालिका विभाग

५.४.१० विधवा तथा एकल महिला

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा दर्ता भएका १० बर्षमाथिका महिला मध्ये ९.५४ प्रतिशत अर्थात ११३५ जना विधवा र ११.११ प्रतिशत अर्थात १३२१ जना एकल महिला रहेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी वडागत रुपमा विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ८१ : विधवा तथा एकल महिला विवरण

वडा	१० बर्ष माथिका महिला			%	
	जम्मा	विधवा	एकल महिला	विधवा	एकल महिला
१	७३६	९०	१०२	१२.२	१३.८६
२	१७१०	१३५	१६८	७.८९	९.८२
३	९९६	९८	१२०	९.८४	१२.०५
४	१०८८	९६	१०७	८.८२	९.८३
५	१४६३	८८	११३	६.०२	७.७२
६	६११	७६	८४	१२.४	१३.७५
७	१६१५	१३३	१६०	८.२४	९.९१
८	९२८	११०	१२२	११.९	१३.१५
९	८२४	९७	११२	११.८	१३.५९
१०	८१३	९४	१०५	११.६	१२.९२
११	११०८	११८	१२८	१०.७	११.५५
जम्मा	११८९२	११३५	१३२१	९.५४	११.११

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.४.११ महिलाका नाममा दर्ता भएका विभिन्न व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

समाजमा महिला तव मात्र बलियो देखिन्छन् जव उनिहरु आर्थिक क्रियाकलापमा प्रतक्ष रुपमा संलग्न हुछन्। यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा आ.ब २०८०/०८१ महिलाका नाममा २० वटा व्यवसाय दर्ता भएका छन् , जसमध्ये ८ वटा व्यापार सम्बन्धी व्यवसायहरु रहेका छन्। विगतका ५ आ.बमा यस सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ८२ : महिलाका नाममा दर्ता भएका विभिन्न व्यवसाय विवरण

आर्थिक वर्ष	व्यापार व्यवसाय	घुम्ति पसल	ठेक्का पसल	कृषि फम	वर्कसप	होटल व्यवसाय	अन्य
२०७५/०७६	०	०	०	०	१	२	०
२०७६/०७७	२	१	०	२	१	०	०
२०७७/०७८	६	०	१	८	०	९	२
२०७८/०७९	१२	१	०	५	०	२३	३
२०७९/०८०	५	३	३	१५	०	२२	११
२०८०/०८१	८	१	०	४	०	४	३

श्रोत : महिला तथा बालबालिका विभाग

५.५ युवा तथा खेलकूद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जनस्थल सम्वन्धी विवरण

युवा वर्ग परिवर्तनको वाहक शक्ति हो । युवाहरू आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र सांस्कृतिक रूपान्तरणका अग्रदूत तथा परिवर्तनका संवाहक शक्ति हुन् । नगरपालिका भित्र युवा समुहहरु क्रियाशिल रहेको दखिन्छ । यसका अलावा युवाहरु खेलकुदमा पनि सक्रिय भएको देखिन्छ । खेलमैदानहरु पनि यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा प्रसस्त मात्रामा रहेको पाइन्छ । वडागत तथ्याङ्क संकलनको त्रममा टिपोट गरिएका यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न खेलमैदान मध्ये केहि तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८३ : खेलमैदान विवरण

क्र.सं.	वडा नं	खेल मैदानको नाम	स्थान
१	१	ठाटिथोक खेल मैदान	ठाटिथोक/मानेगाँउ
२	२	सिरानबस्ती	बुचाकोट
३	३	दालचौर खेल मैदान	दालचौर
४	४	सिद्धिविनायक बस्तीको खेलमैदान	वडा नं ४ को सिद्धिविनायक बस्ती
५	४	लामीडाँडा कवर्इहल	वडा नं ४को लामीडाँडा
६	५	फुटबल ग्राउन्ड	
७	८	पिपलटार कमर्डहल	पिपलटार
८	९	नागेचौर खेलमैदान	दाप्चा
९	११	कुरुगाँउ खारा खेल मैदान	कुरुगाँउ

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

५.५.२ राष्ट्रिय खेलाडीको विवरण

यस नगरपालिकामा युवाहरु खेलकुदमा सक्रिय रुपमा लागेका छन् । सानैदेखि खेलकुदमा मेहेनत गर्दै आएपनि राष्ट्रिय खेलाडि बन्ने सपना पूरा गर्न निकै कठिन हुने अवस्था रहदा पनि यस पालिकामा ३ जना राष्ट्रिय खेलाडीको रहेको तथ्याङ्क वडागत तथ्याङ्क संकलनका क्रममा पाइएको छ । यस नगरपालिकामा रहेका राष्ट्रिय खेलाडीको विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८४ : राष्ट्रिय खेलाडी विवरण

राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरुको नाम			
क्र.सं.	खेलाडिको नाम	वडा नं	खेलको नाम
१	सुवास खकुरेल	१	श्यामपाटि
२	सुनिल लामा	८	फुटबल
३	सुमन नेपाली	१०	किक बक्सिङ

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

५.५.३ स्रोत नक्शा

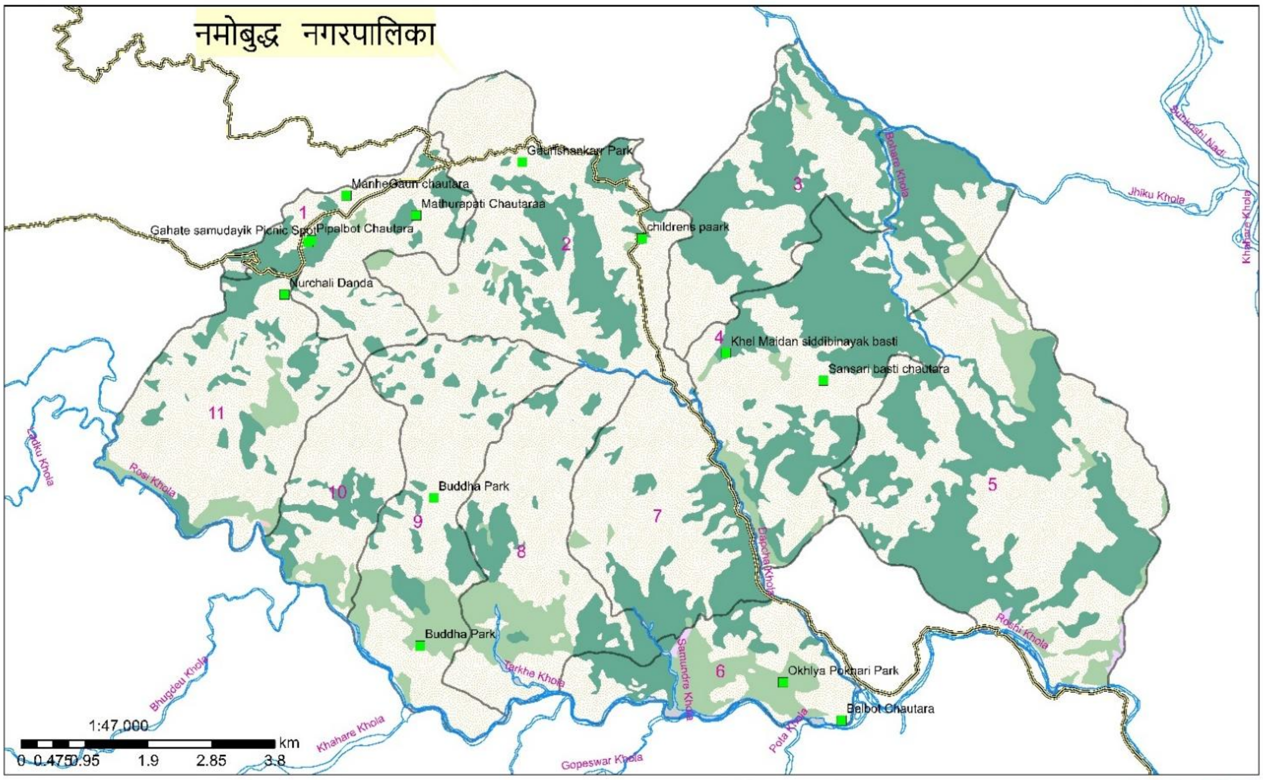

चित्र १२ : नगरपालिकामा रहेका पार्क तथा खेलमैदान

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल

नमोबुद्ध आफैमा एक साँस्कृतिक र ऐतिहासिक क्षेत्रको रुपमा ग्रहण गर्ने गरिन्छ । कालिका मन्दिर दाप्चा, श्री कृष्ण मन्दिर दाप्चा, जगवैजेश्वर मन्दिर, नौबिसे, भिमसेन स्थान, दाप्चा, अमर अखण्ड हरिनाम संकीर्तन, फूलबारीको मथुरेश्वर, श्यामपाटीको शिव मन्दिर, रक्तकाली मन्दिर, कालिका मन्दिर कालापानी कानपुर, धुँवाकोट देवी मन्दिर, भैरव कुण्ड, सातमूल बोहोर, रेन्जेने दोर्जे स्मृती प्रतिष्ठान (कोट तेमाल), बुच्चाकोट भगवती जस्ता विभिन्न धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरु यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका छन् । यस धार्मिक स्थलहरुमा विभिन्न चाडपर्वअनुसार विशेष पुजा हुने गरेको पाइन्छ । नमोबुद्ध नगरपालिका तामाङ जातिको बाहुल्यता भएको नगरपालिका हो । साथै नगरपालिकावाट नमोबुद्ध गुम्वा क्षेत्रलाई विश्व सम्पदा सुचिमा सुचिकृत गर्नको लागी पहल भएको छ । यहा रहेका जङ्गल, भिर, पहाड, खोला, नाला पर्यटकको लागि आकर्षणको केन्द्रबिन्दु बनेका छन्। यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल मध्ये केहि स्थलहरु तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८५ : ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल

क्रस	ऐतिहासिक, धार्मिक स्थल	वडा नं
१	कात्तिके शिव मन्दिर	१
२	देविस्थान	१

त्रस	ऐतिहासिक, धार्मिक स्थल	वडा नं
३	मथुरेश्वर शिव मन्दिर	१
४	सत्याल कुल देवता मन्दिर	१
५	तल्लोचौर माने	१
६	मानेगाँउ माने	१
७	धोविधारा शिव मन्दिर	१
८	घाटे पाटि	१
९	शहिद स्मारक	१
१०	बुचाकोट भगवति मन्दिर	२
११	भिमेश्वर मन्दिर	२
१२	गोल्मादेवि मन्दिर	२
१३	इन्द्रेश्वर मन्दिर	२
१४	हरिहर मन्दिर	२
१५	भैरव कुण्ण	३
१६	महाङ्काल मन्दिर	३
१७	पञ्चकन्या मन्दिर	३
१८	देविस्थान	३
१९	कालिदेवि मन्दिर	३
२०	दिक्पाल देवि	३
२१	सेतिदेवि	३
२२	राधाकृष्ण मन्दिर	३
२३	अमर अखण्ड हरेराम	४
२४	संसारी देवी मन्दिर	४
२५	पञ्चकन्या मन्दिर	४
२६	सिद्धिबिनाएक मन्दिर	४
२७	तासी छोयालिङ मन्दिर	४
२८	देविस्थान	४
२९	महाङ्कालस्थान	४
३०	संसारीदेवी मन्दिर	४
३१	जगबाजेश्वरी मन्दिर	४
३२	राधाकृष्ण मन्दिर	४
३३	रक्तकाली मन्दिर	५
३४	विन्दावासिनि मन्दिर	५
३५	कालिका मन्दिर	५
३६	सेतिदेवि मन्दिर	५
३७	सत्मुल माहादेव	५
३८	लस्कोट दोसेलिङ गुम्वा	५
३९	महांकाल मन्दिर	५
४०	देविस्थान मन्दिर	६
४१	खाक्सि गुम्बा	६

त्रस	ऐतिहासिक, धार्मिक स्थल	वडा नं
४२	सिद्धेश्वर मन्दिर	६
४३	वगर भिमसेनथान	६
४४	राधाकृष्ण मन्दिर	६
४५	कार्के भिमसेनथान	७
४६	जगबाजेश्वरी मन्दिर	७
४७	राजबाम पोखरी गुम्बा	७
४८	धर्मशाला	७
४९	सपनेश्वर	८
५०	सन्तानेश्वर	८
५१	विन्दावासिनि मन्दिर	८
५२	बुद्ध स्तुपा बरबोट	८
५३	मामको थान	८
५४	दाप्चाकोट कालिका मन्दिर	९
५५	कृष्ण मन्दिर	९
५६	भिमसेन मन्दिर	९
५७	रिशेश्वर मन्दिर	९
५८	कमलेश्वर मन्दिर	१०
५९	रामकिृष्ण मन्दिर	१०
६०	पञ्चकन्या मन्दिर	१०
६१	नमोबुद्ध	११
६२	भालुखर्क देविस्थान	११
६३	विन्दावासिनि मन्दिर	११
६४	देविस्थान	११
६५	महाङ्कालस्थान	११
६६	बनदेवि	११
त्रस	पर्यटकिय स्थल	वडा नं
१	नमोबुद्ध	११
२	फुलबारी पर्यटकिय क्षेत्र	१
३	कमलेश्वर पर्यटकिय क्षेत्र	१०
४	नेपाने बुद्ध पार्क	९
५	हात्तिपाइले ढुङ्गा	४
६	चङ्गेश्वर स्थल	४
७	वातावरण मैत्रि पार्क	४
८	भैरव कुण्ण पर्यटकिय क्षेत्र	३
९	खेलकुद मैदान	४
१०	थुम्का पर्यटकिय क्षेत्र	६
११	बुचाकोट लकाईने ठूलोपोखरी पर्यटकिय क्षेत्र	२
१२	कोट तिमाल पर्यटकिय क्षेत्र	५

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

५.६.२ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा

नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र विभिन्न वडाहरुमा भजनकृतन, भोज, बैठक आदि हुदै आइरहेका सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौताराहरु प्रसस्त मात्रामा रहेका छन् । वडागत तथ्यङ्क संकलनका क्रममा टिपोट गरिएका केहि सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८६ : सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा विवरण

त्रस	सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा	वडा नं
१	धोविधारा पार्क	१
२	श्यामपाटि गुठि	१
३	मथुरापाटि गुठि	१
४	बाङ्गेपाटि गुठि	१
५	सिरानबस्ती बुचाकोट भजनगृह	२
६	देउरालि चौतारी	३
७	चरुवा चौतारी	३
८	खरिदार पाटी	५
९	बेलचौर पौवा	६
१०	खाक्सि चौतारी	६
११	ढोकेपाटि धर्मशाला	७
१२	फुर्केशल्ला चौतारी	७
१३	रामझुपडि पाटि	९
१४	गैरापाटि	९
१५	दाप्चा बजार पाटि	९
१६	पूरान्गाउ चौतारी	१०
१७	सिम्ले चौतारी	१०
१८	डाडाँकटेरी पिपल चौतारी	११
१९	भालुखर्क सिमलबोट	११

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

५.६.३ स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण

नमोबुद्ध नगरपालिका विभिन्न जात,धर्म भएका मानिसहरुको एक सुन्दर बासस्थान पनि हो । राष्ट्रिय रुपमा मनाइने चाडपर्व बाहेक पनि यस नगरपालिका थुर्पै स्थानीय जात्रा र मेलाहरुपनि मनाइने गरिन्छ । थुप्रै मेला, जात्रा मध्ये केहि तल दिइएको तालिकामा समाबेश गरिएको छ ।

तालिका ८७ : स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण

क्रं.स	वडा	स्थानिय जात्रा, मेला तथा पर्वहरुको नाम
१	१	कात्तिक जात्रा
२	१	नमोबुद्ध जात्रा

क्रं.स	वडा	स्थानिय जात्रा, मेला तथा पर्वहरुको नाम
३	१	ठूला एकादशी मेला
४	२,८	भिमसेन जात्रा
५	२,८	कृष्ण अस्टमी
६	४	सँसारी देवि मन्दिर ठूलि एकादशि मेला
७	४	अमर अखण्ड हरेराम मंदिर भजन कृतन
८	५	एकादशी मेला
९	११	नमोबुद्ध कात्तिक पूर्णिमा
१०	सबै	गाईजात्रा
११	सबै	लोसार

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

५.६.४ स्रोत नक्शा

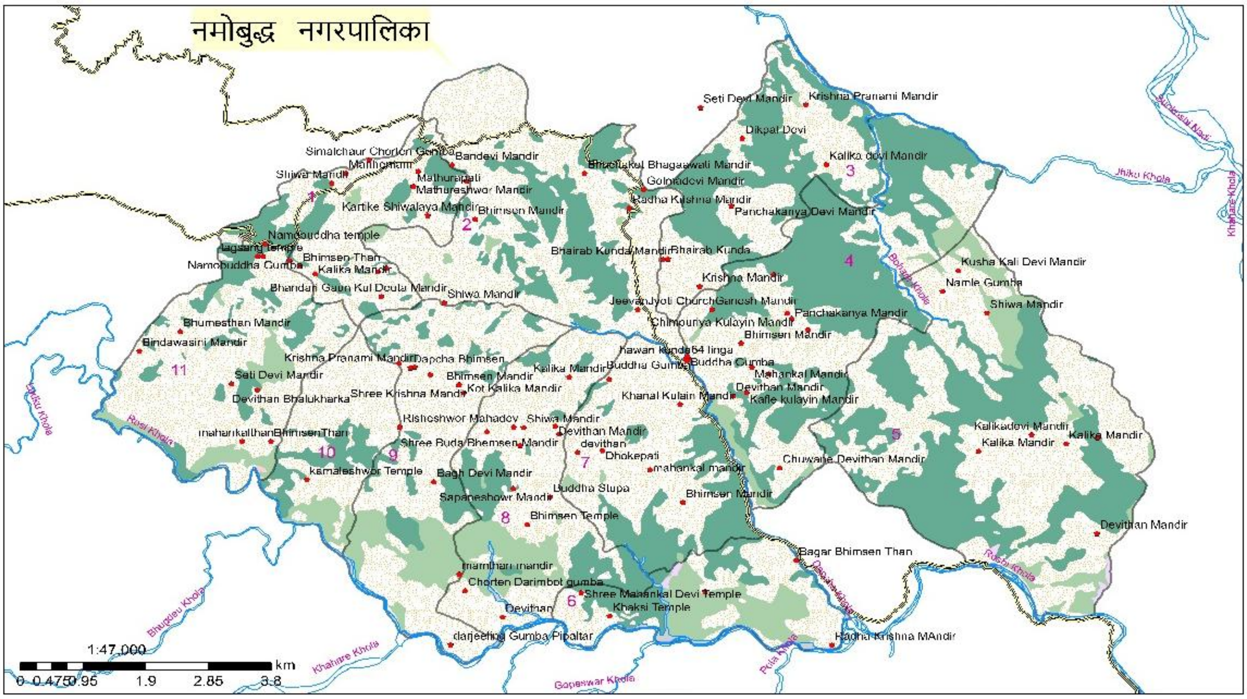

चित्र १३ : नगरपालिकामा रहेका मन्दिरहरु

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

नमोबुद्ध नगरपालिकामा रहेका विभिन्न किसिमका वनस्पतिहरूको अध्ययन, अनुसन्धान हुन जरूरी छ। यसैगरी वन क्षेत्रभित्र रहने किराफट्याङ्गा, घस्रने जीवजन्तु, विभिन्न पुतलीहरू साथै जंगली जनावरहरू समेत रहेका छन । तर, यसको व्यवस्थित अध्ययन अनुसन्धान हुन सकेको छैन भने समतल भागमा भएको जङ्गलक्षेत्र पनि फाँडेर बस्ती बसेको छ। केही संरक्षित बनको रूपमा रहेका ठाउँमा घना वनक्षेत्र रहेको छ।

६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

वडागत तथ्याङ्क संकलनको क्रममा वडा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी सङ्ग समन्वय गरि संकलन गरिएको तथ्याङ्क अनुसार नमोबुद्ध नगरपालिकामा ४० वटा सामुदायिक तथा सार्वजनिक वन रहेको पाईएको छ । वडागत रुपमा वनको नाम तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ८८ : स्थानीय जात्रा र मेलाहरुको विवरण

क्रस	वडा नं	वनको नाम
१	१	धोविधारा सामुदायिक वन
२	१	गहते सामुदायिक वन
३	१	धारापानि खरेटि सामुदायिक वन
४	१	प्याकुरेल गाउँ सामुदायिक वन
५	१	पाण्डेपाठक सामुदायिक वन
६	१	श्यामपाटि शिवालय सामुदायिक वन
७	२	ठाडोपाखो भोल्टासे सामुदायिक वन
८	२	बासखर्क सामुदायिक वन (क)
९	२	बासखर्क सामुदायिक वन (ख)
१०	२	ठूलिचौर चरन क्षेत्र
११	२	सानिपोखरी सामुदायिक वन
१२	२	ठूलिपोखरी सामुदायिक वन
१३	२	जुरेलिथुम्का सामुदायिक वन
१४	३	सा.पा.रु.पा सामुदायिक वन
१५	३	ओडारे पाखा सामुदायिक वन
१६	४	सा.पा.रु.पा सामुदायिक वन (क)
१७	४	सा.पा.रु.पा सामुदायिक वन (ख)
१८	४	सा.पा.रु.पा सामुदायिक वन (ग)
१९	५	चुचेराम सामुदायिक वन
२०	५	कानपुर ठूलोपातल सामुदायिक वन
२१	५	बाचघारी सामुदायिक वन
२२	५	सल्लेनी सामुदायिक वन
२३	६	कटुन्जे पाखा

त्रस	वडा नं	वनको नाम
२४	६	धुवाकोट देविस्थान सामुदायिक वन
२५	७	भिरालचौर सामुदायिक वन
२६	७	ढोडिनि सामुदायिक वन
२७	७	ल्यासे सामुदायिक वन
२८	७	पाल्लेखर्क सामुदायिक वन
२९	७	जोगिडाँडा सामुदायिक वन
३०	७	नर्सरी डाँडा सामुदायिक वन
३१	८	पिपलटार सामुदायिक वन
३२	८	दरिमबोट सामुदायिक वन
३३	८	घटडाँडा सामुदायिक वन
३४	९	बागमारा सामुदायिक वन
३५	१०	बसेरी सामुदायिक वन
३६	१०	ठूलोवन सामुदायिक वन
३७	१०	कुलदेवता सामुदायिक वन
३८	१०	चिहानथुम्का सामुदायिक वन
३९	११	चिहानडाँडा सामुदायिक वन
४०	११	ढोडारी गाउँ सामुदायिक वन

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

६.१.२ वृक्षारोपणका लागि खालि स्थान सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाभित्र थुप्रै खालि स्थानहरु रहेका छन् जुन कुनै प्रयोगमा नआइरहेको अवस्थामा छन्। यस्ता ठाउँहरुमा विभिन्न प्रकारका वृक्षारपोण संचालन गर्न सकिने अवस्था छ। वडागत तथ्याङ्क संकलनको क्रममा वडाबाट त्यस्ता खाली ठाउँहरुको नाम संकलन गरिएको थियो जसको विस्तृत विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८९ : खालि स्थान सम्बन्धी विवरण

क.स	वडा नं	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल	स्वामित्व
१	१	धोविधारा पार्क (सामुदायिक)		ने.स
२	१	सिमलचौर		ने.स
३	२	ठूलीचौर गौचरण	१०३ रोपनी	ने.स
४	५	घोसे	६० हेक्टर	ने.स
५	५	कोट तिमाल	५०० रोपनी	ने.स
६	६	ओख्लेपोखरी	१५ रोपनी	ने.स
७	७	ठूलधारा	१ हेक्टर	ने.स
८	७	देउराली	४ हेक्टर	ने.स
९	७	रैकर	३ हेक्टर	ने.स
१०	७	जयमंगलटार	३ रोपनी	ने.स
११	७	हलेती		ने.स
१२	९	नागेचौर	१९ रोपनी	सरकारी र वडा कार्यालय

क.स	वडा नं	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल	स्वामित्व
१३	१०	पूरानागाँउ	१ हेक्टर	ने.स
१४	१०	सिम्ले	५ हेक्टर	ने.स
१५	१०	अैसेलुचौर	१.५ हेक्टर	ने.स
१६	१०	पौडेलथोक	१ हेक्टर	ने.स

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

६.१.३ वनजन्य उत्पादन

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको कुल क्षत्रफलको ५२.२ प्रतिशत जङ्गलले ढाकिएको छ। त्यसैगरि नमोबुद्ध नगरपालिकाको भने करिव ३० प्रतिशत जङ्गलले ढाकिएको छ। यस नगरपालिकामा कृषि, पशुपालन, मौरिपालन जस्ता कार्य विर्हत रुपमा गरिने गरिन्छ। वनसङ्ग प्रतक्ष जोडिएको फर्निचर उद्योग र आयुर्वेद औशाधलय पनि यस नमोबुद्धमा रहेका छन्। काभ्रे जिल्लामा भने प्रसस्त मात्रामा वनसङ्ग सम्बन्धित उद्योगहरु जस्तै नेपाली कागज, मैनवत्ती , कोइला उद्योग, आयुर्वेदालय, काठे भाडा आदि रहेको पाइन्छ। विभिन्न वनसङ्ग सम्बन्धित उद्योगको लागि वनजन्य उत्पादनहरु यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न वनहरुबाट उत्पादन हुने गर्दछन्। यस नगरपालिकाका केहि मुख्य वनजन्य उत्पादन यसप्रकार रहेका छन्।

- काठ
- बाँस
- जङ्गलि फलफूल तथा सागसब्जि
- औषधि तथा जडिबुटि
- मह
- फाइवर आदि

६.१.६ स्रोत नक्शा

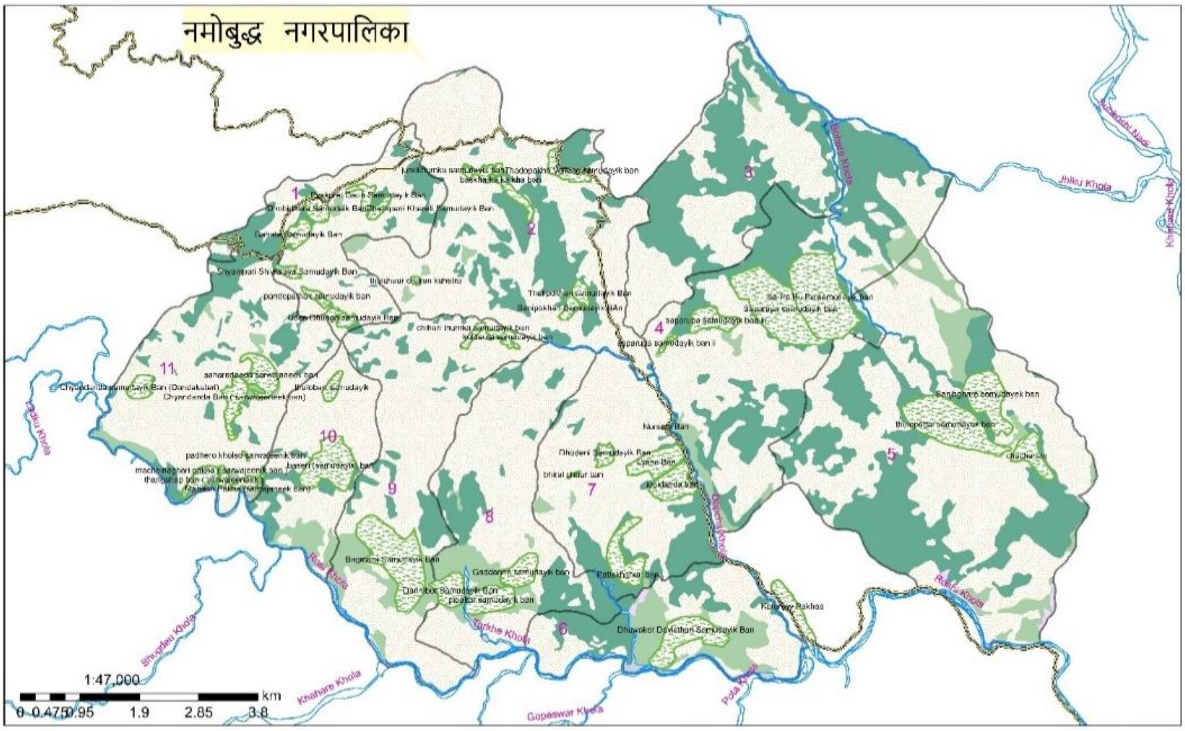

चित्र १४ : नगरपलिकामा रहेका सामुदायिक वन

६.२ जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र

६.२.१ प्रमुख जलाधार तथा संरचित पानीमुहान सम्बन्धी विवरण

व्यवस्थित एवं समृद्ध जलाधार क्षेत्रले पानीको श्रोतलाई बचाउँदछ, वनजंगल, रूखविरुवा, जीवजन्तु, जनावरहरूलाई जोगाउँदछ भने माटोलाई मलिलो बनाउन मद्दत पुर्याउँदछ र आफैंमा समृद्ध समुदायको स्थापना गराउँदछ । तथापि यस नगरपालिकाका जलाधार क्षेत्रमामा भएका ठूला परिवर्तन जस्तैः रुख विरुवाको कटानी, झारपातहरूको फंडानी फोहरमैलाको अव्यबस्थित विसर्जनले जलाधार क्षेत्रमा क्षति पुगेको छ र यसले पानीको स्रोतलाई पनि क्षति गरेको छ । यस नगरपालिकामा पानिको संरक्षित मुहान वडा नं २मा मात्र रहेको पाइएको छ । वडा नं २ मा पातलको धारा भगवतेमा संरक्षित पानीको मुहान रहेको नगरपालिकाको वन तथा वातावरण शाखाबाट तथ्याङ्क संकलनको क्रममा सुचना प्राप्त भएको छ ।

६.२.२ नदी, खोला तथा तालतलैया र पोखरी सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा साना ठूला थुप्रै नदिहरु नगरपालिकाका विभिन्न वडालाई छोएर बग्ने गर्दछन् । साथै यस नगरपालिकाका वार्डहरुमा विभिन्न ताल,तलैया र प्राकृतिक पोखरीहरु रहेका छ जसमा केहि सुक्खा तथा केहि जिर्ण अवस्थामा छन् । यस सम्बन्धि विवरणहरु तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

मुख्य नदिहरु : रोशि खोला

मुख्य खोलाहरु : दाप्चा, खोती, हिले, झिङ्गु,दहरे,समुन्द्रे खोला आदि

पोखरीहरु : डराउने पोखरी, भैरवकुण, ठूल्धारा पोखरी, आरुबारी चौर पोखरी, जोगिपानि कुवा आदि

चित्र १५ : डराउने पोखरी

६.४ विपद् जोखिम व्यवस्थापन

६.४.१ नगरपालिकाको सङकटासन्नता स्तरीकरण

नमोबुद्ध नगरपालिकामा विगतमा क-कस्ता प्रकोपका घटना भएका थिए, तिनको सूची तयार गरी त्यसबाट भएको क्षतिको विवरण तयार गरी प्राप्त सूचनाको विश्लेषण तथा नगरपालिका सँग छलफल गरी कुन वडाको कुन वस्ती कुन प्रकोपका कारण कुन स्तरमा सङकटासन्न छ भन्ने पत्ता लगाईएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९० : सङकटासन्नता स्तरीकरण विवरण

वडा.	प्रकोप तथा विपद	वडा तथा टोल	उच्च सङकटासन्न	मध्यम सङकटासन्न	न्यून सङकटासन्न
वडा नं.-१	भूकम्प	फुलबारी, श्यामपाटी, काउसे, पाँडे, कडेल टोल	गहते, गोदार गाँउ,आचार्य गाँउ लगायत वडा सबै		
	जनावर आतंक	आचार्यगाँउ, नरचलेडाँडा, काउसे,			
	हुरीवतास	स्यामपाटी, पाण्डेय गाँउ, फुलबारी	श्यामपाटी उच्च		
	चट्याङ	स्यामपाटी, पाण्डेय गाँउ, फुलबारी, आचार्य गाँउ			
	पहिरो	स्यामपाटी, पाण्डेय गाँउ, गोदार गाँउ			
	सडक दुर्घटना	फुलबारी, नमोबुद्ध			
	आगलागी	ढोडारी गाँउ, गौरी पाखा			
वडा नं.-२	भूकम्प		नमोबुद्ध नं पा.- २ वडा सबै		
	खडेरी		नमोबुद्ध न.पा-२ विशेष धान खेत		
	आगलागी		नमोबुद्ध न.पा-२ ठाडोपाखो, सामुदायिक वन, पञ्चकन्या सामुदायिक वन, कुईकेल थुम्का वाँसखर्क, सानीपोखरी, सामुदायिक वन आचार्य गाउ		
	पहिरो	वाँसखर्क र पात्ले गाउ, सालमुकी खोले खेत	नमोबुद्ध न.पा- २ वडा सब		
	चट्याङ		नमोबुद्ध न.-२ वडा सबै, विशेषगरी वन क्षेत्र		
	विद्युतीय दुर्घटना		नमोबुद्ध न.- २ वडा सबै		

वडा.	प्रकोप तथा विपद	वडा तथा टोल	उच्च सङकटासन्न	मध्यम सङकटासन्न	न्यून सङकटासन्न
	बाढी/ खहरे		नमोबुद्ध न.- २, दलसिंगे काशी खण्ड		
वडा नं.-३	भूकम्प		सबै वडा		
	खडेरी		सबै वडा		
	आगलागी		चरुवा लप्से सामुदायिक वन, साउने पात्ले रुम्टो पदाली सामुदायिक वन		
	चट्याङ		सबै वडा		
	वाढी		खहरे खोला झिकु र वोहेरे खोलाका कारण खेतीयोग्य जमिन कटान		
	पहिरो		भेडावारी पहिरो, चरुवा मेथिनकोट		
वडा नं.-४	भूकम्प		नमोबुद्ध नं पा. ४ वडा सबै		
	पहिरो		नमोबुद्ध न. पा ४ फुस्रे डाँडा, चुहाने जोरसल्ला		
	आगलागी		नमोबुद्ध न. पा ४ पँदाली पाखो, सामुदायिक वन		
	खडेरी		नमोबुद्ध न. ४ वडा सब		
	चट्याङ		नमोबुद्ध न. ४ वडा फुस्रेडाँडा चुहार्ने जोरसल्ला		
	बाढी/ खहरे		सोतीखोला		
वडा नं.-५	भूकम्प		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सबै		
	बाढी/ खहरे /खहर		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सब		
	पहिरो		नमोबुद्ध न. पा ५ लासकोट डाँडा गाँउ		
	आगलागी		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सबै		
	खडेरी		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सबै		
	हुरीवतास		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सबै		
	चट्याङ		नमोबुद्ध नं पा. ५ वडा सबै		
वडा नं.- ६	भूकम्प		नमोबुद्ध नं पा. -६ वडा सबै		
	बाढी/ खहरे		-६ खाक्सी भण्डारे,खरीबोट		

वडा.	प्रकोप तथा विपद	वडा तथा टोल	उच्च सङकटासन्न	मध्यम सङकटासन्न	न्यून सङकटासन्न
	पहिरो		धुवाकोट देवीस्थान,भण्डारे खाक्सी चरंगे फेदी लगायत वडा नं.-६ पुरै,		
	आगलागी		नमोबुद्ध न. पा ६ देवीस्थान सामुदायिक वन,कटुन्जे पाखो सा.व.		
	चट्याङ		नमोबुद्ध न. पा ६		
	खडेरी		नमोबुद्ध न. ६ वडा		
वडा नं.-७	भूकम्प		वडा नं ७ सबै		
	बाढी/ खहरे		काँक्रेली टोल, जोगीको डि, गैरी खेत, हलेदे	वास्थानी टोल (खनाल थोक)	
	पहिरो		नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नं ७ खनालथोक		
	आगलागी		वडा नं ७ सब		
	खडेरी		नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नं ७ खनालथोक		
	चट्याङ		नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नं ७ खनालथोक		
वडा नं.-८	भूकम्प		वडा नं ८ का सवै गाउँ टोल		
	पहिरो		तार्केभिर पानाखर्कको वस्ती जोखिममा	वरवोट गाउँ	
	चट्याङ		वडा नं ८ का सवै गाउँ टोल		
	जनावर आतंक		वडा नं ८ का सवै गाउँ टोल		
	आगलागी		वडा नं ८ का सवै गाउँ टोल		
	हुरीवतास		वडा नं ८ का सवै गाउँ टोल		
	सडक दुर्घटना		वाटो निर्माण गरिएका क्षेत्रहरु		
वडा नं.-९	भूकम्प		डाँडागाउँ, गैरीगाँउ लगाएत, नेपाने, गैरापाटी, गहते डम्वुडाँडा, तिमल्सेना टोल, दाप्चा वजारका लगायत वडा सब		
	आगलागी	नेपाने डाँडा वन, गैरीगाउ, डाँडा गाँउ तिमल्सेना टोल	वागमारा सामुदायिक वन, नेपानेडाँडा सामुदायिक वन		
	चट्याङ		सत्यालथोक नमोबुद्ध न. पा वडा नं ९		

वडा.	प्रकोप तथा विपद	वडा तथा टोल	उच्च सङकटासन्न	मध्यम सङकटासन्न	न्यून सङकटासन्न
	पहिरो	नेपाने गहते	वागमारा, योञ्जनटोल, गहते, नेपाने, वागमारा, योञ्जनटोल, डम्वुडाँडा, लामाडाँडा		दाप्चा वजार तिमल्सेना गैरापाटी
	हुरीवतास	वडा नं ९	वडा नं ९	वडा नं ९	वडा नं ९
	वाढी	दाप्चा खोला	दाप्चा खोला		रोशी खोलामा पुल भएका कारण जोखिम कम
वडा नं.-१०	भूकम्प		वडा भरी		
	आगलागी		वडा भरी		
	चट्याङ		वडा भरी		
	वाढी		बसेरी, दाप्चे खोला, सिस्ने खोला		
	पहिरो		बसेरी, ऐसलुचौर, पौडेल थोक		
	हुरीवतास		सिम्पानीछाप, बसेरी,		
वडा नं.-११	भूकम्प		रोशीटार, विमिरेको चाडछाप चिण्डे च्यानडाँडा	डाँडाकटेरी, भालुखर्क, कुरुगाँउ, कपुरेढुङ्गा	
	पहिरो		रोशीटार, विमिरे, भालुखर्क, सिमलडाँडा, चिण्डे, च्यानडाँडा		
	जनावर आतंक		वडा भरी		
	बाढी /खहरे		चिण्डे, विमिरेको चाडछाप, रोशीटार	भालुखर्क, डाँडाकटेरी, तल्लो स्वारा	

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

६.४.२ विपदबाट भएको मानवीय क्षतिको विवरण (पछिल्लो एक बर्ष)

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा पछिल्लो एक बर्षमा, २०८१ साल असोज १० गते देखि परेको अविरल तथा भिषण बर्षातका कारणबाट आएको बाढि तथा पहिरोले ठूलो रुपमा जन धनको क्षती पूर्याएको छ । यस विपतले नमोबुद्ध नगरपालिकाका विभिन्न क्षत्रमा पूर्याएको क्षतिको विस्तृत विवरण तल दिइएको छ ।

तालिका ९१ : विपदबाट भएको मानवीय क्षति

क्रस	वडा नम्बर	मृतक	घाइते	बेपत्ता
१	वडा नम्बर १	२	०	०
२	वडा नम्बर २	०	०	०
३	वडा नम्बर ३	०	०	०

क्रस	वडा नम्बर	मृतक	घाइते	बेपत्ता
४	वडा नम्बर ४	०	०	०
५	वडा नम्बर ५	४	०	०
६	वडा नम्बर ६	१	१	०
७	वडा नम्बर ७	०	१	०
८	वडा नम्बर ८	०	२	०
९	वडा नम्बर ९	०	२०	०
१०	वडा नम्बर १०	०	०	०
११	वडा नम्बर ११	०	२	०

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

६.४.३ विपद्को स्तरीकरण

नमोबुद्ध नगरपालिकाको ११ वटै वडामा वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधीहरु स्थानीय बुद्धीजीविहरू, ज्येष्ठ नागरिक, स्थानीय संघ संस्थाका प्रतिनीधि तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा के- कस्ता प्रकोपहरू छन र त्यसमध्ये कुन प्रकोप मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ भनेर जोडी तुलना विधिबाट वडाको स्तरीकरण गरिएको थियो । जुन यस प्रकार रहेको छ :

तालिका ९२ : विपद्को स्तरीकरण

वडा	नमोबुद्ध नगरपालिकाको वडाहरूका विपद तथा विपदको स्तरीकरण							
	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	चौथो	पाचौं	छैठौं	सातौं	आठौं	नवौ
१	भूकम्प	जनावर आतंक	हुरीवतास	चटयाङ	पहिरो	सडक दुर्घटना	आगलागी		
२	भूकम्प	खडेरी	आगलागी	पहिरो	चटयाङ	हुरीवतास	विद्युतीय दुर्घटना	बाढी/ खहरे	
३	भूकम्प	खडेरी	आगलागी	हुरीवतास	चटयाङ	बाढी/खहरे	पहिरो		
४	भूकम्प	पहिरो	बाढी/ खहरे	आगलागी	खडेरी	चट्याङ	हुरीवातास		
५	भूकम्प	बाढी/ खहरे	पहिरो	आगलागी	खडेरी	हुरीवतास	चट्याङ		
६	भूकम्प	बाढी/ खहरे	पहिरो	आगलागी	चट्याङ	खडेरी	हुरीवतास	महामारी	
७	भूकम्प	बाढी/ खहरे	पहिरो	आगलागी	हुरीवतास	खडेरी	चट्याङ		
८	भूकम्प	पहिरो	चट्याङ	जनावर आतंक	हुरीवतास	आगलागी	सडक दुर्घटना		
९	भूकम्प	अगलागी	चट्याङ	पहिरो	हुरीवतास	बाढी/खहर	जनावर आतंक		
१०	भूकम्प	अगलागी	हुरीबतास	खडेरी	जनावर आतंक	पहिरो	चट्याङ	बाढी/ खहरे	महामारी

वडा	नमोबुद्ध नगरपालिकाको वडाहरूका विपद तथा विपदको स्तरीकरण								
११	भूकम्प	पहिरो	जनावर आतंक	आगलागी	बाढी/ खहरे	हुरीवतास	चट्याङ		

वडा स्तरीय प्रकोप स्तरीकरणमा देखिएमा मुख्य विपद्हरु :

वडामा गरिएको स्तरीकरणको आधारमा नमोबुद्ध नगरपालिका मुख्य विपद्हरु निम्न रहेका छन ।

१.भूकम्प	३.बाढी/खहरे	५.खडेरी	७.हुरीवतास	९.सडक दुर्घटना
२.पहिरो	४.आगलागी	६.चटयाङ	८.जनावर आतंक (मुख्य बादर आतंक)	१०.महामारी

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

६.४.४ विपद्बाट क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार विवरण - (पछिल्लो एक बर्ष)

यस नमोबुद्ध नगरपालिकामा २०८१ साल असोज १० गते देखि परेको अविरल तथा भिषण बर्षातका कारणबाट आएको बाढि तथा पहिरोले ठूलो रुपमा जन धनको क्षती पूर्याएको छ। यस विपतले नमोबुद्ध नगरपालिकाका विभिन्न क्षत्रमा पूर्याएको क्षतिको विस्तृत विवरण तल दिइएको छ।

१. विद्यालय तर्फ

तालिका ९३ : क्षतिग्रस्त विध्यालयको विवरण

क.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	क्षतिको विवरण
१	लक्ष्मीनारायण मा.वि.	०१	विद्यालयको कम्पाउण्ड भत्केको खेलमैदानको केही भाग पहिरोले लगेको। २ जना विद्यार्थीको निधन (परमा पहिरोमा परेर)
२	मथुरापाटि मा.वि.	०१	विद्यालयको खेलमैदानमा रोडबाट पहिरो खसेको। कक्षाकोठामा लेदो पसेको।
३	जनता आ.वि.	०२	विद्यालयको भवन पछाडी पहिरो खसेकोले भवनहरु जोखिमयुक्त रहेको।
४.	जनजागृति आ.वि	०२	४ वटा कोठाहरु उच्च जोखिममा वरपरबाट पहिरो खेलमैदानमा खसेको।
५	जनकल्याण मा.वि.	०२	विद्यालयको भवन पछाडीबाट पहिरो गई भवन जोखिममा रहेको।
६	भिमेश्वर आ.वि.	०२	विद्यालयको गेट आगाडी पहिरो खसेर बाटो अवरुद्ध स्टापरुम भासिएको।
७	महांकाल आ.वि.	०३	विद्यालयको भवन पछाडी पहिरो खसेको भवनको पेटी चर्केको।
८	अमर प्रा.वि.		पर्खाल भत्केर घेरबारको तार सहित क्षतिग्रस्त।
९.	संसारी आ.वि	०४	वडा नम्बर ०४ विद्यालयको आगाडीको पर्खाल खसेको करिब २२ मि. जति।
१०	जनक मा.वि.	०४	प्राविधिक धार पशु विज्ञानको पशुपंक्षी अनुसन्धानशाला (कुखुराको खोर) क्षति भएको।। विद्यालयको घेराबार पर्खाल भत्केको।
११.	कानपुर मा.वि	०५	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।

१२.	सातमुल मा.वि	०५	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
१३	भगवती प्रा.वि.	०६	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
१४	जनहित मा.वि	०७	विद्यालयको कम्पाउण्ड भत्केको ट्वाईलेट तिरको जमिन भासिएको।
१५	सरस्वती आ.वि.	०७	विद्यालयको कम्पाउण्ड भत्केको गेट सहित।
१६.	दाप्चा मा.वि	०८	विद्यालयको कम्पाउण्ड भत्केको भवनको चारै दिशामा पहिरो। सौर्य उर्जा राखिएको क्षेत्रमा पहिरो र बाढीले पूर्ण क्षति गरेको।
१७	गणेश प्रा.वि., बरबोट	०८	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
१८	सेतीदेवी आ.वि.	०८	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
१९	गणेश प्रा.वि., गहत	०९	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
२०	पन्चकन्या प्रा.वि.	१०	खेलमैदान कम्पाउण्ड विद्यालयको पेटी क्षतिग्रस्त।
२१	कालिका प्रा.वि.	१०	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
२२	नमोबुद्ध प्रा.वि., भालुखर्क	११	खेलमैदान कम्पाउण्ड विद्यालयको जाने सिडीहरु क्षतिग्रस्त।
२३	नमोबुद्ध प्रा.वि., कुरूगाउँ	११	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
२४	गौतमबुद्ध प्रा.वि.	११	विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको।
उल्लेखित विद्यालय बाहेकमा अन्य विद्यालयको हकमा प्राप्त प्रारम्भिक तथ्यांक अनुसार विद्यालयको घेराबार र विद्यालयको भवन वरपर पहिरो गई विद्यालय जोखिममा रहेको हुँदा आंशिक क्षति भई मर्मत सम्भार पश्चात मात्र कक्षा संचालन गर्न सकिने अवस्थामा रहेको।			

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

२. खानेपानी पूर्वाधार तर्फ

तालिका ९४ : क्षतिग्रस्त खानेपानी पूर्वाधार विवरण

क.सं.	वडा नम्बर	विगतमा संचालन तथा निर्माणाधीन खानेपानी योजनाको संख्या	क्षतिको अवस्था	कैफियत
१	०१	१४	खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	हालका लागि अस्थायी रुपमा मात्र खानेपानी संचालन गर्न सकिने
२	०२	२०	बाँसखर्क लकाईने खानेपानी, नमोबुद्ध वृहत खानेपानी र भगवते खानेपानी लगायतका अन्य खानेपानीको	

क.सं.	वडा नम्बर	विगतमा संचालन तथा निर्माणाधीन खानेपानी योजनाको संख्या	क्षतिको अवस्था	कैफियत
			मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
३	०३	१२	कालिका देवी भेडाबारी खानेपानी र वृहत सुनकोशी तिमाल खानेपानी लगायतका अन्य खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
४	०४	४	चुहाने खानेपानी र मेथिनकोट खानेपानीको संरचना आंशिक रुपमा क्षति अन्यको हकमा खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
५	०५	११	कानपुर खानेपानी, पात्ला खानेपानी र वृहत सुनकोशी तिमाल खानेपानी लगायतका अन्य खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
६	०६	७	खाक्सी लिफ्ट खानेपानी र खनालथोक वृहत खानेपानी लगायतका अन्य खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
७	०७	६	खनालथोक वृहत खानेपानी, भष्मे खानेपानी, भुसुने खानेपानी र भकुण्डेबेशी खानेपानी लगायतका अन्य खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
८	०८	१२	दाप्चा काशीखण्ड वृहत खानेपानी, दारिमबोट पीपलटार लिफ्ट खानेपानी लगायत खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
९	०९	९	नमोबुद्ध वृहत खानेपानी, बागमारा खानेपानी, छत्रेबाँझ खानेपानी लगायत खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
१०	१०	१७	नमोबुद्ध वृहत खानेपानी लगायत खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
११	११	१२	फ्याङ खोला खानेपानी, भालुखार्क खानेपानी, नमोबुद्ध वृहत खानेपानी लगायतका खानेपानीको मुहान, ट्यांकी, पाईप लाईन लगायतका संरचनाहरु पूर्ण रुपमा क्षति	
जम्मा		११९		

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

३. सडक तथा पुल तर्फ

३.१ सडक तर्फ

नमोबुद्ध नगरपालिकाको मुख्य राजमार्गको रुपमा रहेको विपी राजमार्ग अधिकाशं ठाउँमा पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालन हुन नसक्ने अवस्थामा रहेको साथै प्रादेशिक राजमार्ग भकुण्डे - तिमाल- मेच्छे सडक, काभ्रेभञ्ज्याङ – नमोबुद्ध – दाप्चा– काक्रे चौकीडाँडा सडक, पनौति – शँखु – नमोबुद्ध सडक, दाहालटार–चौकीडाँडा सडक, दाप्चा–गहते–फलामेसाँघु सडक आदि र साथै अन्य मुख्य नगरस्तरीय सडकहरु दाप्चा–बसेरी सडक, भकुण्डे–आरुबारीचौर–दाप्चा सडक, विपि राजमार्ग–हिराको पसल– मथुरापाटि सडक, कुरगाउँ सडक, भालुखर्क सडक लगाएतका सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भइ संचालन हुन नसक्ने अवस्थामा रहेका छने। यस सम्बन्धि थप विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ९५ : क्षतिग्रस्त सडक पूर्वाधार विवरण

क्र.सं.	वडा नम्बर	नगर तथा वडा स्तरीय सडकको संख्या	क्षतिको अवस्था	कैफियत
१	वडा नम्बर ०१	१३	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	हालका लागि अस्थायी रुपमा वैकल्पिक मार्गबाट यातायात संचालनका लागि सरसफाई भई रहेको
२	वडा नम्बर ०२	५४	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
३	वडा नम्बर ०३	४४	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
४	वडा नम्बर ०४	११	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
५	वडा नम्बर ०५	११	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
६	वडा नम्बर ०६	६	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
७	वडा नम्बर ०७	५०	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
८	वडा नम्बर ०८	१२	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
९	वडा नम्बर ०९	१३	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
१०	वडा नम्बर १०	१८	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
११	वडा नम्बर ११	१६	सम्पूर्ण सडकहरु पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालनमा नरहेको	
जम्मा		२४७	करिब ३५७ कि.मि. सडकका भौतिक संरचनामा क्षति	

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

३.२ पुल तर्फः

पक्की पुल तर्फ नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०६ स्थित थानसिङबेशी-रोशी गाउँपालिका जोड्ने पक्की पुल पूर्ण रुपमा क्षति भई यातायात संचालन गर्न नसकिएको।

पक्की पुल तर्फ नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०६ स्थित चरंगेफेदी पक्की पुल आंशिक रुपमा क्षति भएको मर्मत सम्भार पश्चात यातायात संचालन गर्न सकिने, नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०९ स्थित गहते फलामेसाँघु पक्की पुल आंशिक रुपमा क्षति भएको मर्मत सम्भार पश्चात यातायात संचालन गर्न सकिने।

झोलुङ्गे पुल तर्फ नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०६ स्थित खाक्सी झोलुंगे पुल रोशी खोलाले बगाएर पूर्ण रुपमा क्षति भई हाल नँया निर्माण गर्नुपर्ने, नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०९ स्थित फलामेसाँघु पुल रोशी खोलाले बगाएर पूर्ण रुपमा क्षति भई हाल नँया निर्माण गर्नुपर्ने।

झोलुङ्गे पुल तर्फ नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०६ स्थित चरंगेफेदी झोलुंगे पुल, थानसिङबेशी झोलुङ्गे पुल, भडारे झोलुङ्गे पुल आंशिक रुपमा क्षति भई भएको मर्मत सम्भार पश्चात संचालन गर्न सकिने, नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ११ स्थित रोशीटार झोलुंगे पुल, चिण्डे-नमोबुद्ध ११ र पनौती ११ जोड्ने झोलुङ्गे पुल आंशिक रुपमा क्षति भई भएको मर्मत सम्भार पश्चात संचालन गर्न सकिने।

नगरपालिकाले निर्माण गरेको ट्रष्ट पुल नमोबुद्ध नगरपालिका वडा नम्बर ०७ स्थित जगबैदेश्वोर मन्दिर जोड्ने पुल, लामा जक्सन दाप्चा खोला पुल दाप्चा खोलाले बगाएर पूर्ण रुपमा क्षति भई हाल नँया निर्माण गर्नुपर्ने।

३.३ कल्भर्ड तर्फः

दाप्चा खोला तर्फ ४ वटा र विभिन्न वडामा गरी बाँकि १० वटा कल्भर्ड पूर्ण रुपमा क्षति भई पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने।

५. विद्युत र संचार तर्फः

नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र मिति २०८१ साल असोज १० गते देखि परेको अविरल तथा भिषण वर्षातका कारणबाट आएको बाढी र पहिरोको प्रकोपले नगर भित्रका सम्पूर्ण वडाका विद्युतीय पोल, ट्रान्सफर र विद्युत लाईनमा पूर्ण रुपमा क्षति गरी विद्युत आपूर्ति/संचालनमा अवरुद्ध भई हाल अस्थायी रुपमा संचालन गरिएको। अस्थायी रुपमा संचारको संचालन गरेको तर इन्टरनेटहरु पूर्ण रुपमा संचालनमा नरहेको।

६. आवास तर्फः

तालिका ९६ : क्षतिग्रस्त आवास विवरण

क्र.सं.	वडा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण रुपमा क्षति भएको घरधुरी संख्या	आंशिक रुपमा क्षति भएको तथा जोखिम घरधुरी संख्या	सामान्य रुपमा क्षति भएको तथा जोखिम घरधुरी संख्या	तत्काल खाद्यान्न(राहात) आवश्यक घरधुरी
१	०१	५.७४	४३६	१६११	५५	२१	१०	२२०
२	०२	१२.३६	१००६	३८३९	४०	८	७	५००
३	०३	७.७४	५७१	२१३३	४४	१९	११	२५०
४	०४	१३.६६	६२१	२४६३	२४	३३	१२	३२०

क.सं.	वडा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण रुपमा क्षति भएको घरधुरी संख्या	आंशिक रुपमा क्षति भएको तथा जोखिम घरधुरी संख्या	सामान्य रुपमा क्षति भएको तथा जोखिम घरधुरी संख्या	तत्काल खाद्यान्न(राहात) आवश्यक घरधुरी
५	०५	१८.७३	९१५	३३०५	४४	२६	१	४००
६	०६	५.२२	३६०	१३१९	३१	२५	३	१७०
७	०७	७.६	१००८	३६६३	२८	६३	१	५००
८	०८	८.६४	५५७	१९१३	७८	३१	२५	२३०
९	०९	९.२३	५३०	१६८४	८९	५	१	२५५
१०	१०	४.३८	४८४	१८३०	४३	४०	१	२२०
११	११	९.०५	६६०	२४००	५४	४४	३१	३२०
जम्मा		१०२	७१४८	२६१६०	५३०	३१५	१०३	३३८५

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

७. सामुदायिक भवन तर्फ

यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र मिति २०८१ साल असोज १० गते देखि परेको अविरल तथा भिषण बर्षातका कारणबाट आएको बाढि तथा पहिरोको प्रकोपले यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न सामुदायिक भवनहरुमा पनि आंशिक रुपमा क्षति पूर्याएको छ। यस बारेका विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९७ : क्षतिग्रस्त सामुदायिक भवन विवरण

क्रस	वडा नम्बर	वडा प्रशासनिक भवन	स्वास्थ्य चौकि भवन	सामुदायिक भवन	कैफियत
१	वडा नम्बर १	१	१	०	आंशिक रुपमा क्षति भई मर्मत संभार पश्चात संचालन गर्न सकिने
२	वडा नम्बर २	१	१	१	
३	वडा नम्बर ३	०	१	२	
४	वडा नम्बर ४	१	०	०	
५	वडा नम्बर ५	१	१	२	
६	वडा नम्बर ६	१	२	०	
७	वडा नम्बर ७	१	१	१	
८	वडा नम्बर ८	१	२	०	
९	वडा नम्बर ९	१	०	२	
१०	वडा नम्बर १०	०	०	१	
११	वडा नम्बर ११	१	१	१	
जम्मा		९	१०	१०	

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

८. कृषि तथा सिंचाई तर्फ

यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र मिति २०८१ साल असोज १० गते देखि परेको अविरल तथा भिषण बर्षातका कारणबाट आएको बाढि तथा पहिरोको प्रकोपले दाप्चा खोला, रोशी खोला लगाएतका अन्य खोला र खहरेको पानिले नगरपालिकाका भित्रका अधिकाशं वडाका कृषि योग्य जमिनमा पूर्ण रुपमा जमिन र उत्पादनमा क्षति पुर्याएको र हाल सम्म प्राप्त प्रारम्भिक तथ्यांक अनुसार कुल ९६७२७.२ रोपनी कृषि योग्य जमिन मध्ये ४८३६३.८५ रोपनी कृषि योग्य जमिन र अन्नमा क्षति पुर्याएको छ ।

यसका साथै दाप्चा खोला, रोशी खोला लगाएतका क्षेत्रबाट संचालन गरिएको सम्पूर्ण वडा भित्रका सिंचाइका संरचानाहरु पूर्ण रुपमा क्षति भएका छन् ।

६.४.५ विपद जोखिम व्यवस्थापन

नमोबुद्ध नगरपालिकाले विपद जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार कार्यदलहरू (जस्तै-समन्वय, सञ्चार तथा पूर्वचेतावनी; खोज तथा उद्धार; राहत व्यवस्थापन तथा पुर्नस्थापना क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषणजस्ता कार्यदल) गठन गरेको छ । विपद व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरूलाई व्यवस्थित गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा तर्जुमा गरिने विकास योजनाको एउटा प्रमुख भागका रूपमा निरन्तर रूपमा यो योजना कार्यान्वयन हुनु आवश्यक छ । विपदको घटना मानव समुदायका लागि सम्वेदनशील भएकोले यस्तो अवस्था नआओस भन्नाका निम्ति हरेक विकासका कार्यलाई विपद व्यवस्थापन कार्यसँग समायोजन गरी दीगो विकासका क्रियाकलापमा समुदायको सक्रिय सहभागिता हुनु जरुरी छ ।

- विपद पूर्वको क्रियाकलापहरु (जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि, जोखिम न्यूनीकरण,आपतकालीन पूर्वतयारी

  विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा विपदप्रति रहेको अज्ञानता हटाएर जोखिम व्यवस्थापनमा समुदायको सजगता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यहरु, विपदजन्य सङकटासन्नता तथा जोखिम कम गर्न गर्नुपर्ने कार्यहरु तथा कुनै पनि विपदको घटना भएमा त्यसको सामना गर्न आवश्यक पर्ने पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु गर्न आवश्यक देखिन्छ ।
- विपदको समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू

  नगरपालिकामा कुनै पनि समयमा विपद परेमा प्रभावित तथा पीडितको उद्धार र जीवनरक्षा र सम्पत्ति संरक्षणका लागि आपतकालीन समयमा गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरुमा : पूर्वसूचना र चेतावनी प्रवाह गर्ने, हराएकाको खोजी, पीडितको उद्धार, सुरक्षा निकायमा खबर, आपतकालीन बसोबास र राहत व्यवस्थापनका कार्यहरु गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
- विपद पश्चातका पुर्नलाभ अर्न्तगत पुर्नस्थापना र पुनर्निर्माणका क्रियाकलापहरू

  विपद भइसकेपछि त्यसबाट परेको प्रभाव र भएको क्षतिको विश्लेषण गरी जनजीवनलाई सामान्य बनाउन, पूर्ण विस्थापित परिवारको पुर्नस्थापना गर्न, क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाको मर्मत-सम्भार तथा पुनर्निर्माण गर्न र भविष्यमा पर्नसक्ने त्यस्तै विपदको सामना गर्न आवश्यक क्रियाकलाप गर्नु पर्ने देखिन्छ

६.४.६ जोखिम र समस्या विश्लेषण

नगरपालिका भित्र हुने प्रकोप, त्यसको कारण र प्रभावको पहिचान हुनु जरुरी हुन्छ । प्रकोपको आवृत्ति र त्यसको मूल कारण तथा सम्भावित समाधानका उपायहरु के-के हुनभनेर पहिचान गरिएको छ ,जुन यस प्रकार रहेको छ :

तालिका ९८ : जोखिम र समस्या विश्लेषण

समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरु
भूकम्प	भौगोलिक कारण	कमजोर भौतिक संरचना	मानिसको मृत्यु हुने तथा घाईते हुने	भूकम्प सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने
	भैगर्भिक कारण	जनचेतनाको कमी तथा लापरवाहीका कारण थप जोखिम बढनु	खानेपानीको अभाव सृजना हुने	समुदायमै प्राथमिक उपचार सम्बन्धी ज्ञान दिने

समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरु
			मनोवैज्ञानिक असर	भवन निर्माण संहिता अनुसार भौतीक संरचनाहरू बलियो बनाउने
			बासस्थानको विनास	समुदायमा खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने जनशक्ति तथा सामग्री तयार गर्ने
			खाद्यान्नको अभाव	
पहिरो	वन जङ्गल विनास	वनजगङ्गल फडानी,	जनधनको क्षति	वृक्षारोपण गर्ने
	वन डडेलो	खोला नालाको कारण,	बासस्थानको क्षति	कुलोको मर्मत गर्नुपर्ने
	अव्यवस्थित सडक निर्माण	भिरालो जमिनमा गरा नबनाइ खेती गर्नाले	खेतबारी पुरीएको र बगाएको	बाधँ बाधेर ग्याविन लगाउने,
				जोखिमपूर्ण स्थानमा तारजाली तथा मेशिनेरी वाल लगाउने
				भिरालो जमिनमा गरा बनाएर खेती गर्ने
बाढी/खहरे	अतिवृष्टि	अव्यवस्थित विकास,	लगाएका बालीनाली नष्ट, तथा बालीनाली लगाउन गाह्रो,	ग्याविन लगाउने तथा बाँध बाध्ने
	मौसमी कारण	विकास योजनामा ध्यान नदिनु, भूव्यवस्थापन	मनोबैज्ञानीक असर,	खाली स्थानमा वृक्षारोपण गर्ने
	खहरेबाढी/ खहरे का कारण ढल कटान व्यस्थित गर्न नुसक्नु	खोला बढ्नाले		खोला वरिपरी तटबन्ध लगाउने
				वनजङगल संरक्षण गर्ने
				बाढी/खहरे आएका बेला अपनाउनुपर्ने उपायका बारेमा समुदायमा जानकारी दिने
आगलागी	जनचेतनाको अभाव	विद्युतीय स्रोतको असावधानी पूर्वक प्रयोग	जनधनको क्षति	आगलागी सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने
	कमजोर विद्युतिय संरचना	आगोको अव्यवस्थित प्रयोग,	बासस्थानको क्षति	विद्युतीय उपकरणको जडान गर्दा सावधानी अपनाउने
	सामुदायिक वन नजिकका बस्ती बढी जोखिममा	सलाइ, लाइटर, तथा आगोजन्य वस्तुहरु अव्यवस्थित रुपले राख्नाले	वनजङगलको नाश	विद्युतिय संरचना तथा ग्यास सिलिण्डरको प्रयोगमा सावधानी अपनाउनु
			प्राकृतिक सम्पति तथा जिव जन्तु लोप हुने	बालबालिकाले पुग्ने स्थानमा सलाइ, लाइटर, तथा आगोजन्य पदार्थहरु नराख्ने,
खडेरी	धेरै समय सम्म पानी नपर्नाले	तिव्र वन फडनी	खानेपानीको अभाव	आकाशे पानी संकलन गन
	अत्याधिक गर्मी	वर्षात नहुनु	खेतीवाली नष्ट	भूकम्पका कारण सुकेका पानीका मुहान संरक्षण गर्ने
	जलवायु परिर्वतन	भूकम्पका कारण पानीका मुहान सुक्नु	महामारी समेत फैलन सक्ने	वन विनाश नियन्त्रण गर्ने
	भूकम्पका कारण पानीका मुहान सुक्नु	वन विनाश	उत्पादनमा कमी	खडेरी सँग सामाना गर्न सक्ने विउ विजनको प्रयोग गर्नु पर्ने

समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरु
			आगालागीको जोखिम बढन	खडेरी अनुकुलन कृषि बालीनालीको विकास
चट्याङ	प्राकृतिक कारण	घर तथा भवनहरूमा कमजोर वायरीङ तथा अर्थिङ्ग हुनु	मानिस घाईते हुनु	बिजुलीका खम्बा तथा तारहरु व्यवस्थित गर्ने
	कमजोर विद्युतिय संरचना	विद्युतीय साधनको अव्यवस्थित प्रयोग	विद्युतीय तारहरुको क्षति	चटयाङका समयमा ठूला रूख तथा विद्युतिय टावरको नजिक नबस्ने
	सुरक्षा सम्बन्धी सचेतनाको कमी			घर तथा भवनहरूमा वाईरिङ तथा अर्थिङ्ग गर्ने
				चटयाङका समयमा खुल्ला स्थान खाली खुटटा नबस्ने तथा पौडी खेल्ने खोला तर्ने जस्ता काम नगर्ने भनी जनचेतना फैलाउने
हुरीवतास	मौसमी कारण	कच्ची तथा अव्यवस्थित घरहरु	घरका छानाहरु उडाउने	घरका छानाहरु व्यवस्थित बनाउने
	जलवायु परिवर्तन	अस्थागी जस्ताका टहरामा बस्नु पर्ने बाध्यता	रुखहरु ढल्ने	हुरीवतासले पुऱ्याउन सक्ने असर तथा क्षतिको बारेमा समुदायलाई जानकारी गराउने
			बालिनालि नष्ट	वनजङ्गलको संरक्षण गर्ने

श्रोत : LDCRP प्रतिवेदन

चित्र १६ : असोज १० गते परेको अविरल बर्षा पछिको बाढि/पहिरो

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

नगरपालिकाको समग्र विकास कृयाकलापहरू संचालन गर्न पूर्वाधार एक महत्वपुर्ण आधार हो, यसैका माध्यमवाट व्यवस्थित सहरी विकासको संभावना उजागर हुन्छ। सडक यातायात विशेषगरी राष्ट्रिय राजमार्ग, जिल्ला सडक, नगरपालिका स्तरीय सडक र स्थानीय वस्तिहरू सम्म पुग्ने सडहरू नै यस नगरपालिका मुख्य यातायातका साधनहरू हुन्। यस नगरपालिकाका सवै वडाहरूमा सडक यातायातको सुविधा रहेको छ। प्रमूख सडकहरूमा पक्की पूलहरू तथा कल्भर्ट आदिको व्यवस्था गरिएको छ। यद्यपी यी सवै साधनहरू प्रयाप्त नरहेको अवस्था विद्यमान छ।

७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था

नगरपालिकामा उपलव्ध अभिलेख अनुसार नगरपालिका क्षेत्रभित्र करीव ३६६ किमि लम्वाइका सडक खण्डहरु निर्माण भएका छन। यसरी निर्माण भएका सडकहरु १ प्रतिशत अर्थात ४.७४ किमि कालोपत्रे गरिएको , ग्राभेल गरिएको सडक ३ प्रतिशत अर्थात ११.८४ किमि, ८९ प्रतिशत अर्थात ३२२.९९ किमि धुले सडक र ७ प्रतिशत अर्थात २६.१९ किमि सोलिङ गरिएको सडक रहेका छन्। धुले सडकको लम्वाइ वढी रहेको देखिन्छ। नगरपालिकाका सवै वडा तथा अधिकांश वस्तीहरुको मोटर वाटोमा पहुँच रहेको देखिन्छ। नगरपालिकाका सडक खण्डहरुलाई ४ वर्गमा विभाजन गरिएको छ जसको विस्तृत विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

नमोबुद्ध नगरपालिका भित्रका सडकलाई क, ख, ग र घ वर्गमा विभाजन गरिएको छ।

तालिका ९९ : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेको क वर्गको सडक

सडकको नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
चौकीडाडा सिपाली सडक	१४ मिटर	१.८ मिटर			१.५ मिटर	०.३ मिटर

श्रोत : नगर सडक गुरुयोजना

तालिका १०० : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका ख वर्गका सडक

क्र.स	सडकको नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
१	ठाठीथोक मथुरापि लकाईने भकुण्डे सडक	१०	२.८			२.८	
२	ढुंगासाँघु देउराली मसारखोला सडक	१०	९.०		०.६	६.४	२
३	श्रीराम मार्ग (२० किलो महांकाल छाप)	१०	३.३			३.३	
४	जोरसल्ला महांकाल सडक	१०	२.५			२.५	
५	चरुवा सेरा सडक	१०	१.९			१.९	
६	जनक मा.वि चुहाने पौवा सडक	१०	५.३५	०.०५	०	४	१.३
७	जनक मा.वि हरेराम मन्दिर कामिटोल जोरसाल्ला सडक	१०	३.२	१.०५	०.०५	२.१	
८	जनक मा.वि सेतीपिपल टिमुरे सडक	१०	१.२			१.२	
९	पौडेलचौर खाल्डेबेशी तिमाल सडक	१०	१.३		०.५	०.६	०.२
१०	बि.पी. राजमार्ग जनक मा बि जयतार सडक	१०	१		१		

क.स	सडकको नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
११	पौडेलचौर खेलमैदान सेती पिपल सडक	१०	१.१			१.१	
१२	नैबिसे रातमाटा पुजारी तपु सडक (नबिन प्रा.बि मार्ग)	१०	१.२१	१		०.१	०.११
१३	तीनधारा दुइपिपल सडक	१०	०.५		०	०.५	
१४	भकुण्डेचोक आर्मी ब्यारेक दलसिङ्गे सडक	१०	१.५	०.८		०.७	
१५	भकुण्डे आरुबारीचौर तल्लोहटिया पिपल्टार फलमेसाँघु सडक	१०	१४.८	०.९	३.६	१०.१	०.२
१६	दाप्चा नेपाने गहाते फलमेसाँघु सडक	१०	८.६		०	७.१५	१.४५
	जम्मा		५९.२६	३.८	५.७५	४४.४५	५.२६

श्रोत : नगर सडक गुरुयोजना

तालिका १०१ : नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका ग वर्गका सडक

क.स	सडक नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
१	वि.पी राजमार्ग तल्लोचौर नरलटोल सडक	८	३			३	
२	वि.पी राजमार्ग सालथुम्की भकुण्डे सडक	८	४.२		०.२	४	
३	रातोमाटिक जनकल्याण दलसिङ्गे सडक	८	४.५		०.५	४	
४	ढुङ्गासाँघु नयाँबस्ती ओभ्फावेसी सडक	८	२.९	०.१	०.२	२.६	
५	कानपुर बोहरे खोला कमीरे भेडाबारी सडक	८	७.८			७.४	०.४
६	बसपार्क बाघखोर सडक	८	१.६			१	०.६
७	आरुटार चोक बाघाखोर सडक	८	०.९			०.९	
८	बाघाखोर देउराली सडक	८	२.५			२.५	
९	श्रीराम बस्ती देवीडाडा पुश्रेडाँडा पटला (बोहरे) सडक	८	४.९			४.९	
१०	चिलिमथुम्का चिसापानी सार्कीटोल जोरसल्ला सडक	८	१.५			१.५	
११	जोरसल्ला फुस्रेडाँडा सडक	८	२			२	
१२	जोरसल्ला श्रीकृष्ण मा.वि देउराली सडक	८	५.१			५.१	
१३	पिपलबोट कार्कीटोल पुरानोस्वारा सडक	८	१.४		०	१.४	
१४	पौडेलचौर रतमाटा हरेराम मन्दिर रोड	८	१			१	
१५	खानीडाडा बतासे कामिटोल सडक	८	२			२	
१६	हुलाकी पिपल सौनेपाखा बतासेडाँडा सडक	८	१.१			१.१	
१७	भाद्रेडाँडा मैनालीटोल ठूलोटार सडक	८	१			१	
१८	भाद्रेखोला चिहानेडाँडा सडक	८	०.५			०.५	
१९	पौडेलचौर खाल्डेबेसी नेवारटोल सडक	८	०.८			०.८	
२०	धारापाटी ठूलोटार सडक	८	१.१			१.१	
२१	हरेराम मन्दिर माजडाडो सार्कीटोल सडक	८	०.५			०.५	
२२	पिपलबट ढिकीडाँडा धारापाटी सडक	८	०.७		०.४	०.३	

क.स	सडक नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
२३	कानपुर बोहोरे कमरे सडक	८	४.९५			४.७	०.२५
२४	१ नम्बर पुल देविस्थान सडक	८	३			२.५	०.५
२५	चौकीडाँडा टार ओखलेकोपोखरी काक्रे सडक	८	४.६		०.२	४.२	०.२
२६	चौकीडाँडा ६ वडा नम्बर कार्यालय भवन सडक	८	०.५			०.३	०.२
२७	२६ किलो कालीगंगा माझगाउँ चौतरा सडक	८	१.१	०	०.१	०.६५	०.३५
२८	बारबोट खाक्सी सडक	८	६.४		०	४.७	१.७
२९	एक नं पुल बौदाई टार भडारे खास्की सडक	८	७.२		०	५.४	१.८
३०	२२ किलो भागेडाँडा सडक	८	०.७			०.७	
३१	भकुण्डे राजबमपोखरी पुजारीटापू काक्रे सडक(प्रणाम संभाव मार्ग १)	८	४.२	०.१		३.९	०.२
३२	ढोडेनि पिपलचौर धर्मशाला सडक	८	१.३	०.२		१.१	
३३	तिमल सडक दरिमटार नौबिसे बीपी राजमार्ग सडक(करुणा मार्ग)	८	०.५			०.५	
३४	नौबिसे आसी घट्टेटार ल्यासे करेलीटोल काक्रे सडक	८	३.९४	०.०४		३.७	०.२
३५	बीपी राजमार्ग झ्ाउटार पिपल बोट राजबम्पपोखरी सडक(गुरु पदम सम्भव मार्ग)	८	०.८	०.४		०.४	
३६	काँक्रे पातलदेवी भूलभूले ज्यामिरे खाक्सी सडक(खनाल थोक खानेपानी मार्ग)	८	३.८			३.८	
३७	नम्बर १ पुलफेदी सडक	८	१.४			१.४	
३८	घट्टेटार फुर्के सल्ला ढोडेनी	८	१			१	
३९	दोभानखोला देउराली सडक		०.४			०.४	
४०	बीपी राजमार्ग भित्री धरिमटार सडक	८	०.३			०.३	
४१	बीपी राजमार्ग धरिमटार सडक		०.२			०.२	
४२	बीपी राजमार्ग सोती खोला सडक	८	०.२			०.२	
४३	करुणामार्ग नमोबुद्ध चोक पूर्व ०२ मार्ग जोड्ने सडक	८	०.३			०.३	
४४	करुणामार्ग नवप्रतिभा चोक उत्तर सडक	८	०.१			०.१	
४५	नेपाने बाघमारा दरिमबोट पिपलटार सडक	८	४.२५			३.१	१.१५
४६	नास्पतिकोबोट गैरिगाँउ नेपाने ध्योगाँउ सडक	८	३.५			३.५	
४७	गोपालपोखरी खोलेखेत सडक	८	१.२			१.२	
४८	डमरु डाँडा हिलेखोला कल्लेरी सडक		३.८			३.८	
४९	नेपाने ठिङ्गडाँडा बुद्धपार्क सडक		०.७			०.७	
५०	दलसिङ्गे ऐसेलु चौर दारागौडा दाप्चा सडक		६			५.६	०.४
५१	सिम्पानीछाप दारेगौडा चापा छहरा सडक	८	१.३			१.३	

क.स	सडक नाम	चौडाई (मि)	लम्बाइ (मि)	कालो पत्रे (मि)	ग्राभेल (मि)	धुले (मि)	ढुङ्गा सोलिङ (मि)
५२	दलसिङ्गे काउसे श्यमपाटि कुरिगाँउ भालुखर्क सडक	८	४.१		०	३	१.१
५३	नमोबुद्ध डाँडा कटेरी छिङ्गे लर्केश्वर सडक	८	५.३			५.३	
५४	कपरे ढुङ्गा थापा दल भलु खर्का सडक	८	२.२			२.२	
५५	माथिल्लो डाँडाकटेरी स्वारा सडक	८	३			३	
५६	कुरगाउँ स्वारा बिमिरे पिपलबोट सडक	८	१.५			१.५	
५७	भालुखर्क रोसटार सडक	८	१.३			१.३	
५८	कपारेढुङ्गा पातिगाँउ थलमेल सडक	८	१.६			१.६	
५९	डाँडा कटेरी एक्लेखोला सडक	८	१.१			१.१	
६०	घट्टेपाखा सिस्नेखोला सडक	८	०.४			०.४	

श्रोत : नगर सडक गुरुयोजना

नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका अन्य सबै सडकलाई घ वर्गका सडकका रुपमा वर्गिकरण गरिएको छ जस्को चौडाइ ६ मिटर रहेको छ ।क वर्गमा १.८ किमि सडक खण्ड रहेको छ भने ख, ग र घ मा ५९.२६ किमि, १३९.१४ किमि र १६५.५६ किमि साडक खण्ड रहेका छन् ।

तालिका १०२ : नमोबुद्ध नगरपालिका सडकहरु

वडा नं	क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग	घ वर्ग	जम्मा	प्रतिशत
१	१.८	२.८	३	२०.३२	२७.९२	७.६
२		०	८.७	३१.४९	४०.१९	११
३		१६.७	१५.७	६.७	३९.१	१०.७
४		१३.१५	२३.६	२.९	३९.६५	१०.८
५		०	४.९५	३७.३८	४२.३३	११.६
६		०	२३.५	३.३	२६.८	७.३
७		३.२१	१८.४४	१७.२५	३८.९	१०.६
८		१४.८	४.२५	१४.७७	३३.८२	९.२
९		८.६	९.२	५.४	२३.२	६.३
१०		०	७.३	२३.७	३१	८.५
११		०	२०.५	२.३५	२२.८५	६.२
जम्मा	१.८	५९.२६	१३९.१४	१६५.५६	३६५.७६	१००

श्रोत : नगर सडक गुरुयोजना

७.१.२ सवारी सुबिधा र रुट

यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र सवारी सुविधा निकै न्यून मात्रामा रहेको छ। एक स्थानबाट अर्कोमा पुग्न पैदल वा आफ्नै निजि सवारीको प्रयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ । यद्यपि नगरभित्र चल्ने निकै कम सवारी र सम्वन्धित रुट तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०३ : सवारी सुबिधा र रुट

क्र.स	रुट	सवारी साधन
१	दाप्चा–धुलिखेल–बनेपा हुदै सोहि रुट फिर्ता	बस , मिनि बस
२	भकुण्डे–धुलिखेल–बनेपा हुदै सोहि रुट फिर्ता	बस , मिनि बस
३	तेमाल–धुलिखेल–बनेपा हुदै सोहि रुट फिर्ता	बस , मिनि बस
४	बिपि राजमार्ग	बस , मिनि बस , माइक्रो, टाटा सुमो

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.१.३ झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा

यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र रहेका धेरै पुलहरुलाइ २०८१ असोज १० गतेको बाढिले क्षति पूर्याएको देखिन्छ जसको विवरण ६.५.४मा राखिएको छ। नगरपालिकामा रहेका पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा राखिएको छ।

तालिका १०४ : झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा विवरण

पक्की तथा आर.सि.सि.पुल, तथा झलुङ्गे पुलहरुको विवरण:					
क्र.सं.	वडा नं	पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल
१	५	रोशी पुल	पाँच	रोशी	
२	५	रातोमाटे झोलुङ्गे पुल	टार	चारसय	
३	६	खरिबोट थाङसिङ पुल (झो)	खरिबोट	थाङसिङ	५० बर्ष पहिले निर्मित
४	६	चरङ्गे फेदि पक्की पुल (झो)	चरङ्गे	फेदि	२०८० (३० बर्ष पहिले निर्मित)
५	९	फलामेसाघु	रोशि	नमोबुद्ध	४ बर्ष पहिले
६	११	रोशि खोला	नमोबुद्ध, ११	वेथानचोक	
७	११	पिण्डे लड्केश्वरी	नमोबुद्ध, ११	पनौती	

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.१.४ टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

यस नगरपालिकाको मुख्य केन्द्र अर्थात नगरपालिकाको भवन रहेको स्थान भकुण्डेबेशिबाट यसै नगरपालिकाको विभिन्न स्थानमा रहेका वस्तिहरुमा पूग्न निजि सवारीको प्रयोग कि पैदल हिड्नुपर्ने अवस्था रहेको छ। ४ घण्टाको दुरिमा रहेका वस्तिहरुपनि प्रसस्त मात्रामा रहेको पाइएको छ। त्यसकारण पनि यस नगरपालिकामा सार्वजनिक यातायातको अति आवश्यकता महशुस गरिएको छ। यहा रहेका केहि टाढाका वस्ति र त्यहा सम्म पूग्न लाग्ने समयलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०५ : टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धित नगरपालिकाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

क्र.सं.	बस्तीको नाम	दुरी (कि.मी)	लाग्ने समय
१	मथुरापाटी फुलबारी	६.६	१ घण्टा ४० मिनेट
२	गहते	१०	२ घण्टा १४ मिनेट
३	श्यामपाटी	८.९	२ घण्टा ११ मिनेट
४	खोलीखेत	८.५	२ घण्टा १९ मिनेट

क.सं.	बस्तीको नाम	दुरी (कि.मी)	लाग्ने समय
५	बेला	७.१	१ घण्टा ४१ मिनेट
६	बोहरे	१२.९	३ घण्टा ३२ मिनेट
७	चिन्डे	१३.५	३ घण्टा ३० मिनेट
८	नमोबुद्ध	९.८	२ घण्टा ३० मिनेट
९	भालुखर्क	११.२	३ घण्टा २ मिनेट
१०	बसेरी	१०.५	२ घण्टा ४६ मिनेट
११	कालिमाटी	१३.२	३ घण्टा ०९ मिनेट

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.१.५ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्बन्धी विवरण

यस नमोबुद्ध नगरपालिका भित्र वसपार्क तथा वस विसौनीको रुपमा कुनै ठोस स्थानलाई उल्लेख गरिएको छैन तर योजना निर्माणको क्रममा भकुण्डेबेशीमा सम्भावित वसपार्कको अवधारण भने अघि सारिएको छ । कुनै बिशेष ठाउँलाई बसपार्कको रुपमा उल्लेख नगरिएको हुदा नगरपालिकाका मुख्य स्थान जस्तै भकुण्डेबेशी, दाप्चा जस्ता ठाउँका सडकमा यत्रतत्र पार्किङ गरिरहेका गडिहरु प्रसस्त देख्न सकिन्छ। भविष्यको जनसङ्या तथा सडकको चाप आकलन गर्दा , यो समस्याले नगरपालिकामा ठूलो असर गर्नसक्ने देखिन्छ। त्यसकारण यथासिग्ररुपमा वसपार्क तथा वस विसौनी निर्माण कार्य अगडि बढाउन जरुरी रहेको छ।

७.१.६ सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइका तथा स्वच्छता सुविधाहरु

यस नगरपालिका भित्र जम्मा ४ सार्वजनिक शौचालयहरु छन् तर ती सार्वजनिक शौचालयहरुको संचालन, मर्मत संभार र व्यवस्थापन एउटा चुनौतिको रुपमा रहेको छ। २ वटा शौचालयमा हात धुने र पर्याप्त पानीको उपलब्धता रहेको छ। संचालनमा रहेका शौचालयमा सार्वजनिक शौचालय ५ वटा छन् ।

सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइका सुविधाहरु तल तालिकामा दिइएको छ।

क्रस	सेवा स्तर	सङ्ख्या
	सार्वजनिक स्थानमा खानेपानी	
१	हात धुने र शौचालयका सुविधाहरुमा पर्याप्त पानीको उपलब्दता	२
	सार्वजनिक स्थानमा सरसफइ	
२	महिला शौचालय भएको	४
३	कम्तिमा एउटा शौचालय अपाङ्गमैत्री भएको	१
४	कम्तिमा एउटा शौचालय बालमैत्री भएको	३
	सार्वजनिक स्थानहरुमा पहुँच	
५	सबैको पहुच	१
६	बालबालिकाको लागि पहुच नभएको	०
७	अपाङ्गमैत्री नभएको	२
	बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री नभएको	१
	सार्वजनिक स्थानहरुमा स्वच्छता	
८	हात धुने सुविधाहरु भएको	३

श्रोत : खा.स.स्व योजना

७.१.७ स्रोत नक्शा

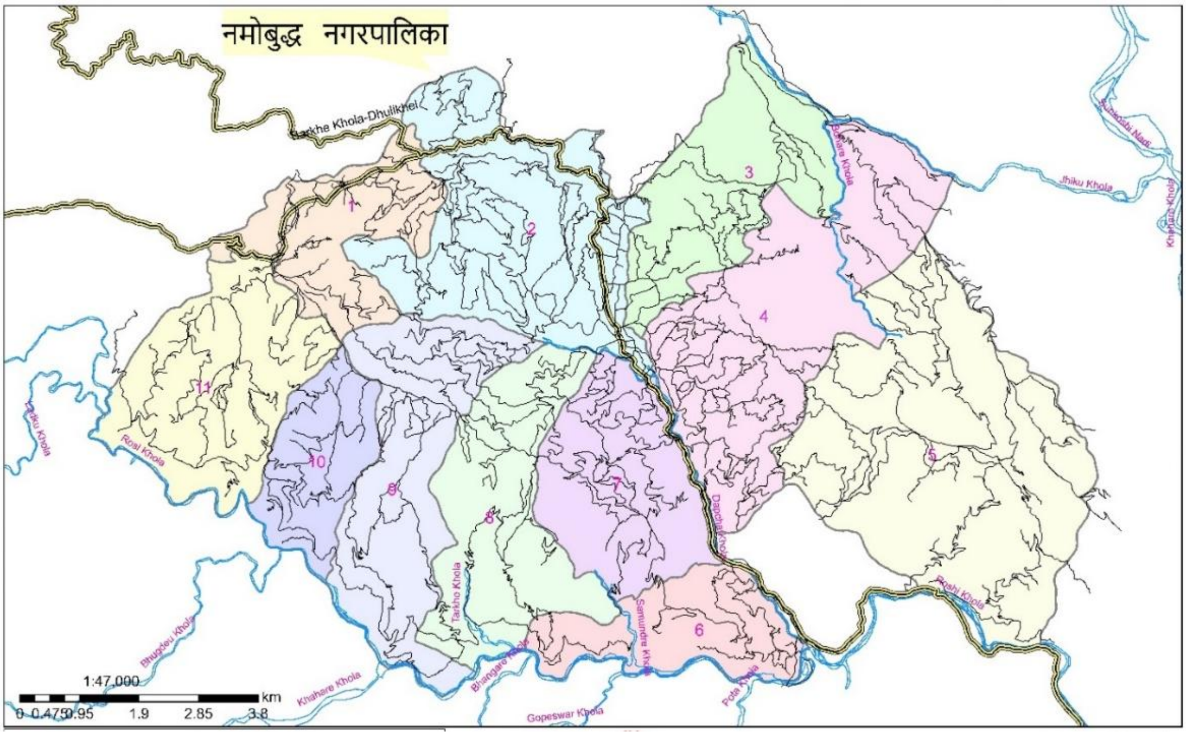

चित्र १७ : नगरपालिकामा रहेका सडक संजाल

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

इन्धन्को प्रयोग अनुसार यस नगरपालिका बाट सबैभन्दा बढी काठ/दाउराको प्रयोग गर्ने ४४.१० प्रतिशत घरधुरी रहेका छन् । त्यसैगरि बिजुलि, मट्टितेल , गुइठा/गोरहा तथा अन्य कुराको प्रयोग गर्ने घरधुरी ज्यादै न्युन रहेको छ ।

तालिका १०६ : इन्धन उपयोग विवरण

वडा नं.	काठ/दाउरा	एल.पि ग्यास	बिजुलि	गुइठा/गोरहा	बायो ग्यास	मट्टितेल	अन्य
१	२६६	१६३	०	०	७	०	०
२	४७५	५१४	५	०	११	०	१
३	३५१	१५८	२	०	६०	०	०
४	३२०	२८७	०	०	१४	०	०
५	७३६	१७४	०	०	५	०	०
६	२२४	१३६	०	०	०	०	०

वडा नं.	काठ/दाउरा	एल.पि ग्यास	बिजुलि	गुइठा/गोरहा	बायो ग्यास	मट्टितेल	अन्य
७	३९४	५९७	०	०	७	९	१
८	४२७	१२१	२	०	३	४	०
९	४२३	१०७	०	०	०	०	०
१०	३२७	१५४	०	०	३	०	०
११	५३८	११७	०	०	४	०	१
जम्मा	४४८१	२५२८	९	०	११४	१३	३
प्रतिशत	६२.६९	३५.३७	०.१३	-	१.५९	०.१८	०.०४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

बत्ति बाल्न प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार यस नगरपालिका बाट सबैभन्दा बढी बिजुलिको प्रयोग गर्ने ९८.९२ प्रतिशत घरधुरी रहेका छन् । त्यसैगरि सोलार, मट्टितेल , बायो ग्यास तथा अन्य कुराको प्रयोग गर्ने घरधुरी ज्यादै न्युन रहेका छन् ।

तालिका १०७ : बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोग विवरण

वडा नं.	बिजुलि	सोलार	मट्टितेल	बायो ग्यास	अन्य
१	४३४	१	१	०	०
२	९९७	६	१	०	२
३	५६९	२	०	०	०
४	६१२	७	२	०	०
५	९०८	४	१	०	२
६	३५७	२	०	०	१
७	९९३	१०	५	०	०
८	५४९	७	१	०	०
९	५२०	७	२	०	१
१०	४७९	४	१	०	०
११	६५३	४	०	०	३
जम्मा	७०७१	५४	१४	०	९
प्रतिशत	९८.९२	०.७५५	०.१९६	०	०.१२६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.२.३ विद्युत उपलब्ध घरपरिवार विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकामा ९८.९ प्रतिशत घरपरिवामा विद्युत सेवा उपलब्ध छ । राष्ट्रिय विद्युत प्रशारण लाइनवाट यसप्रकारको सेवा उपलब्ध भएको पाइन्छ । वैकल्पिक ऊर्जा खासगरी सौर्य ऊर्जा प्रयोग गर्ने घरपरिवार ०.८ प्रतिशत रहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा वायोग्याँस जस्ता वैकल्पिक ऊर्जाका प्रयोग भने नगरेको पाईएको छ ।

७.३ सुचना, सञ्चार तथा प्रविधि

सुचना, सञ्चार तथा प्रविधि राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङक अनुसार ९५ प्रतिशत घरपरिवारसंग मोवाइल फोन रहेको छ। इन्टरनेट सेवा सुविधा करीव ३७.८ प्रतिशत घरपरिवारमा पुगेको छ भने सञ्चारका कुनै एक साधन उपलव्ध घरधुरीहरु करीव ९६.१ प्रतिशत छ । सञ्चारका साधनहरुमा एफएम रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका र अनलाइन खवर पत्रिकाहरु क्रियाशील छन । नगरपालिका क्षेत्रभित्र एफएम रेडियो सेवा, टेलिभिजन प्रशारण सेवा, पत्रपत्रिका सेवा जस्ता सुविधाहरु काठमाडौ उपत्यकावाट प्राप्त हुँदै आएको छ । नगरपालिका क्षेत्रका विभिन्न स्थानहरुमा सिसि क्यामरा जडान गरेको छ ।

७.४ आवास तथा भवन

७.४.१ विद्यमान वसोवासको अवस्था

घरको जग

यस नगरपालिकाका अधिकांश घरहरुमा (५५.५३ प्रतिशत) माटो जडित ईट्टा ढुङ्गा रहेको पाइएको छ भने परम्परागत काठ/बासँको खम्बा रहेको घरहरुको सख्या सबैभन्दा कम २.२८ प्रतिशत रहेको छ र साथै अन्य सामाग्रीको प्रयोग १.३७ प्रतिशत घरहरुमा रहेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत छ।

तालिका १०८ : घरको जग विवरण

वडा नं.	माटो जडित ईट्टा ढुङ्गा	सिमेन्ट जडित ईट्टा ढुङ्गा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ/बासँको खम्बा गाडेको	अन्य
१	२७५	१४१	१६	३	१
२	३८८	४११	१५१	३३	२३
३	२९३	२०७	४८	६	१७
४	२४९	२७०	७५	४	२३
५	६४३	२३९	१०	१८	५
६	२४२	११२	१	५	०
७	४७८	२६६	२१३	३२	१९
८	३६०	१८७	२	७	१
९	३६६	१४२	१३	३	६
१०	२८०	१९२	८	२	२
११	३९५	१८९	२५	५०	१
जम्मा	३९६९	२३५६	५६२	१६३	९८
प्रतिशत	५५.५३	३२.९६	७.८६	२.२८	१.३७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

घरको भुइ

यस नगरपालिकामा अधिकांश घरको भुइहरुमा माटोको प्रयोग ५५.९२ प्रतिशत रहेको पाइएको छ। साथै घरको भुइहरुमा सिमेन्ट ढलान रहेको घरधुरीहरु ३९.१४ प्रतिशत रहेको पाइएको छ भने परम्परागत ईट्टा/ढुङ्गा र अन्य सामाग्रीको प्रयोग न्युन रहेको छ ।यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत छ :

तालिका १०९ : घरको भुइ विवरण

वडा नं.	माटो	काठको फल्याक/बासँ	ईट्टा/ढुङ्गा	सेरामिक टाएल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
१	२६४	८	२	०	१५८	४
२	४१७	१६	१	१३	५५५	४
३	२८१	३	१	०	२७९	७
४	२७०	११	०	४९	२८१	१०
५	६४०	१४	५	२६	२२७	३
६	२५०	५	०	०	१०४	१
७	४४९	१५	१	८	५२९	६
८	३६९	८	२	०	१७८	०
९	३६३	४	१८	४	१३५	६
१०	२७०	२६	८	७	१७०	३
११	४२४	४	१	४	१८२	४५
जम्मा	३९९७	११४	३९	१११	२७९८	८९
प्रतिशत	५५.९२	१.५९	०.५५	१.५५	३९.१४	१.२५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

घर बाहिरको गाह्रो

यस नगरपालिकामा अधिकांश घरहरुमा प्रयोग गरिएको घर बाहिरको गाह्रो मध्य माटो जडित ईट्टाको गाह्रोको सख्या सबैभन्दा बढि ५४.७० प्रतिशत रहेको पाइएको छ। काठ/फल्याक, बासँजन्य सामाग्री, काचो ईट्टा, प्रिफ्याब र अन्य सामाग्रीको प्रयोग न्युन रहेको छ।

तालिका ११० : घर बाहिरको गाह्रो विवरण

वडा नं.	माटो जडित ईट्टा	सिमेन्ट जडित ईट्टा	काठ/फल्याक	बासँजन्य सामाग्री	काचो ईट्टा	जस्ता /टिन	प्रिफ्याब	अन्य
१	२६६	१५६	१	३	०	१०	०	०
२	३६३	५५७	६	२	३	७५	०	०
३	३१६	२३१	१	०	०	१९	०	४
४	२४१	३३८	३	१	०	३७	०	१
५	६३०	२६१	१	१	०	२१	०	१
६	२४१	११३	१	१	०	३	१	०
७	४६९	४७०	४	२	४	५७	०	२
८	३५७	१८६	४	०	०	१०	०	०
९	३५८	१५९	२	०	०	१०	०	१
१०	२७८	२०२	१	१	०	२	०	०
११	३९१	२२५	३	५	०	३६	०	०
जम्मा	३९१०	२८९८	२७	१६	७	२८०	१	९

वडा नं.	माटो जडित ईट्टा	सिमेन्ट जडित ईट्टा	काठ/फल्याक	बासँजन्य सामाग्री	काचो ईट्टा	जस्ता /टिन	प्रिफ्याब	अन्य
प्रतिशत	५४.७०	४०.५४	०.३८	०.२२	०.१०	३.९२	०.०१	०.१३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

यस नगरपालिकामा अधिकांश घरहरुमा जस्ताको छाना रहेको घरधुरीहरु ४९.४२ प्रतिशत रहेको पाइएको छ भने परम्परागत खरको छाना रहेको घरधुरीको सख्या सबैभन्दा कम ०.०६ प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत छ :

तालिका १११ : घरको छानो विवरण

वडा नं.	खर	जस्ता	ढुङ्गा	ढलान	टायल/खपडा	ढलान	काठ
१	०	२९५	१	१३७	२	१३७	१
२	२	५२६	१	४६१	१४	४६१	१
३	०	३८७	०	१८१	२	१८१	०
४	०	३६७	०	२४४	८	२४४	२
५	१	६३२	२	२१९	६०	२१९	०
६	०	२५९	१	८४	१६	८४	०
७	०	५७७	८	४१०	१३	४१०	०
८	३	४०७	०	१४५	१	१४५	१
९	०	३९१	१	१२४	१४	१२४	०
१०	०	३२६	१	१५५	२	१५५	०
११	०	५०२	२	१४३	१२	१४३	१
जम्मा	६	४६६९	१७	२३०३	१४४	२३०३	६
प्रतिशत	०.०६	४९.४२	०.१८	२४.३८	१.५२	२४.३८	०.०६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.४.३ नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा विभिन्न वडाहरुमा रहेका विभिन्न सरकारी भवनहरुको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका ११२ : सामुदायिक भवन विवरण

क्र.स	वडा नं	भवनको नाम
१	१	माने गाउँ महिला समुह भवन
२	१	प्याकुरेल गाउँ महिला भवन
३	१	विक टोल कृयापुत्री भवन
४	१	श्यामपाटि गुणी भवन
५	१	पूरानो गाविस भवन

क.स	वडा नं	भवनको नाम
६	२	कृषि भवन
७	३	खाध्य भण्डारण
८	३	वडा मिटिङ हल
९	३	मतदान केन्द्र वडा ३
१०	४	क्षीराम सामुदायिक संस्था
११	४	क्षीसंसारीदेवी सामुदायिक संस्था
१२	४	सूर्य सामुदायिक संस्था
१३	४	सिद्धिविनायक सामुदायिक संस्था
१४	७	फुर्केसल्ला सामुदायिक भवन
१५	१०	क्षी कृष्ण सामुदायिक भवन
१६	१०	सिम्ले सामुदायिक भवन
१७	११	डाडोकटेरी सामुदायिक भवन
१८	११	भालुखर्क सामुदायिक भवन
१९	११	स्वारा सामुदायिक भवन
२०	११	कपरेढुङ्गा सामुदायिक भवन

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.४.४ नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी

यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न वडाहरुमा सडक संजाल पुगेको अवस्था छ। बर्खायाममा बाटोको अवस्था भने नाजुक हुने गर्दछ तर अन्य समयमा चाहि बाटो राम्रै अवस्थामा रहने पाइएको छ। नगरपालिकाको भवन देखि विभिन्न वडा कार्यालयसम्म पूग्न लाग्ने समयलाई तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११३ : प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी

वडा नं	नगरपालिका	दुरी कि.मी	समय (पैदल)	रुट
१	नगरपालिका	६.४	१ घंण्टा ३७ मिनेट	बनेपा -सिन्दुली बद्धीबास राजमार्ग
२	नगरपालिका	४.५	१ घंण्टा ५ मिनेट	बद्धिबास राजमार्ग
३	नगरपालिका	६.५	१ घंण्टा ३६ मिनेट	नयाँ बस्ती मार्ग
४	नगरपालिका	१.८	२५ मिनेट	फुलबारी-भकुन्डे मार्ग
५	नगरपालिका	८.९	२ घंण्टा ९ मिनेट	तिमाल मार्ग
६	नगरपालिका	८	२ घंण्टा ६ मिनेट	बि.पी राजमार्ग
७	नगरपालिका	५.५	१ घंण्टा २२ मिनेट	फुलबारी-भकुन्डे मार्ग
८	नगरपालिका	४.९	१ घंण्टा १६ मिनेट	बनेपा -सिन्दुली बद्धीबास राजमार्ग
९	नगरपालिका	६.३	१ घंण्टा ३७ मिनेट	दाप्चा मार्ग
१०	नगरपालिका	७.०	१ घंण्टा ४६ मिनेट	दाप्चा मार्ग
११	नगरपालिका	११.८	२ घंण्टा ५९ मिनेट	नमोबुद्ध मार्ग

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.४.५ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न वडाहरुमा विभिन्न जातजातिहरुले प्रयोग गर्ने शवदाहस्थलको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ११४ : शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

क.स	वडा नं	जाति	शवदाहस्थल	स्थान
१	१	प्याकुरेल/सत्याल	सोखाल घाट	मथुरापाटि
२	१	तामाङ	नमोवुद्ध चिहानडाँडा	
३	१	खड्का/पाण्डे/भण्डारी/आचार्य	तिखेढुङ्गा	श्यामपाटि
४	१	विक	विक टोल	मानेगाउँ
५	२	नेवार	भंगेरी घाट	
६	२	ब्राहमण/दलित	बासखर्क घाटेपाटी	
७	२	तामाङ	बुचाकोट घाट	
८	२	दलित	मेथिनकोट	वडा बाहिर (चर्च जानेहरु)
९	३	सबै	घाट	
१०	३	तामाङ	चिहान	ढिकुरेडाँडा चिहान
११	४	तामाङ	चुवाने घाटेपाटी (चिहान)	चुवाने, भद्रेडा
१२	४	तामाङ	फुस्रेडाँडा घाटे पाटी (चिहान)	फुस्रेडाँडा
१३	५	तामाङ	रातोमातो चिहानडाँडा	
१४	५	ब्राहमण	रोशि पुल	
१५	५	तामाङ	डाँडागाँउ चिहान	
१६	५	तामाङ	दुई पोखरी चिहान	
१७	५	तामाङ	चापा चिहानडाँडा	
१८	५	तामाङ	मानेडाँडा	
१९	६	क्षेत्री, ब्राहमण	चरगेखोला दोभान घाट	
२०	६	तामाङ	सिरानचौर घाटेपाटी	
२१	७	सबै	जगवैदेश्वर-त्रिवेणी घाट	
२२	७	तामाङ	हाटडाँडा घाट	
२३	७	तामाङ	काँकेडाँडा घाट	
२४	८	तामाङ	समुन्द्रे चिहानपाटी	
२५	८	ब्राहमण, क्षेत्री, नेवार	सन्तानेश्व घाट	
२६	८	तामाङ	दारिमबोट च्यानपाटी	
२७	८	तामाङ	पिपलटार च्यानपाटी	
२८	९	नेवार, ब्राहमण, दमाई	गंगा घाट	
२९	९	तामाङ	तामाङ घाट	बागमारा
३०	१०	नेवार, बाहुन	गँगा घाट	
३१	१०	नेवार, बाहुन	कमलेश्वर घाट	
३२	१०	नेवार, बाहुन	काशिकुण्ड घाट	
३३	१०	नेवार, बाहुन	घटेखोला घाट	

क.स	वडा नं	जाति	शवदाहस्थल	स्थान
३४	१०	तामाङ	चिहान डाँडा	
३५	११	तामाङ	चिण्डे	
३६	११	तामाङ	भालुखर्क	
३७	११	तामाङ	डाँडाकटेरी	
३८	११	तामाङ	कुरुगाँउ स्वारा, बिमिरे	

श्रोत : वडागत तथ्याङ्क संकलन

७.४.६ स्रोत नक्शा

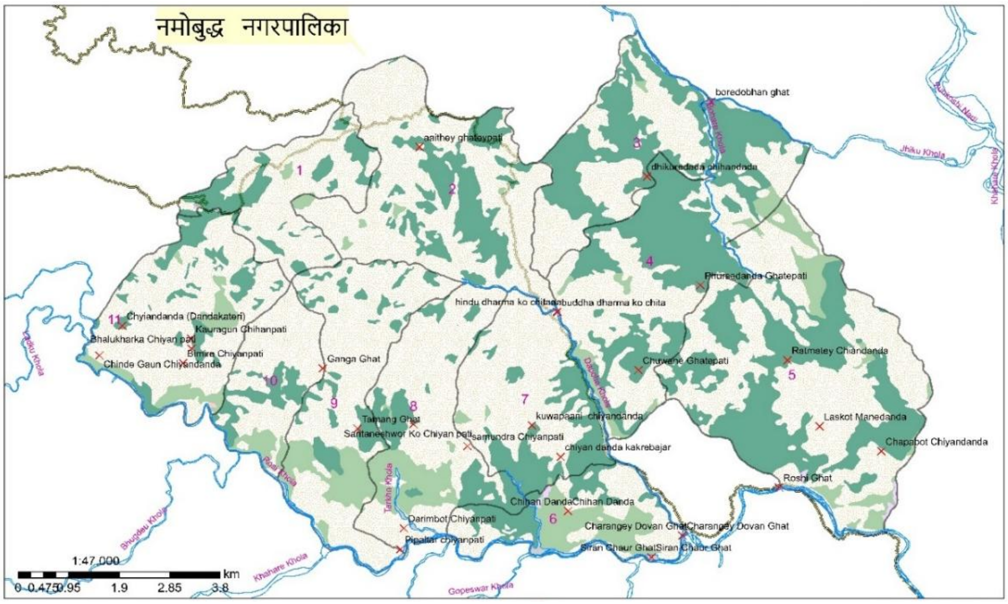

चित्र १८ : नगरपालिकामा रहेका घाटहरु

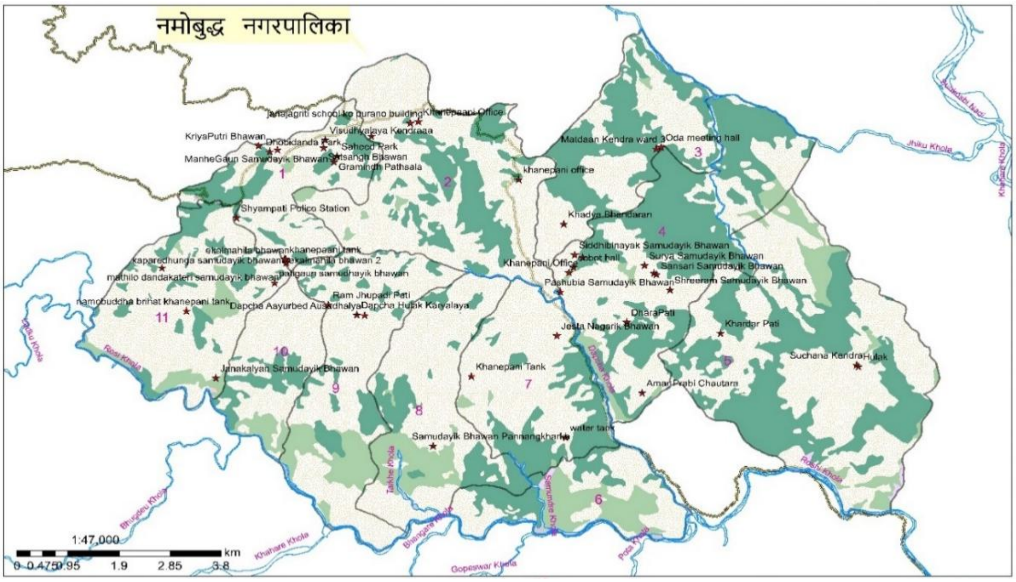

चित्र १९ : नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक भवनहरु

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

८.१.१ नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

स्थानीय सरकारका रुपका संविधान प्रदत्त अधिकार र स्थानयि सरकार संचालन ऐनले प्रवन्ध गरेको व्यवस्था अनुरुप सेवा प्रवाहमा नागरिकहरुको सन्तुष्टिलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा लैजान मानव संसाधन (उपलव्ध जनाशक्ति) को महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। यसै तथ्यलाई आत्मसात सोहि अनुरुप उपलव्ध जनशक्तिको कार्यविभाजन तथा जिम्मेवारी वांडफांड गरेको छ । पालिकाको कार्य प्रकृति तथा कार्यभारका आधारमा समय सापेक्ष संगठन विकास सर्वेक्षण गरि आवश्यकता अनुसार दरवन्दी श्रृजना तथा कार्य विवरण समेत तयार गरि नगर सभावाट पारित गरि लागु गर्नुपर्ने हुन्छ यसै सन्दर्भमा यस पालिकाले जनशक्ति व्यवस्थापनलाई महत्व दिदै शाखागत कार्यविवरण तयार गरि उपलव्ध जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन र प्रवन्ध गरेकोछ साथै समयसापेक्ष नविन प्रविधीमैत्री जनशक्ति निर्माका लागी समेत क्षमता विकासका विभिन्न कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्दै आएकोछ । जनशक्ति व्यवस्थापन सर्वेक्षण सर्भे गरी त्यसलाई आवश्यकता अनुसार अद्यावधिक गर्दै लैजाने नीति समेत नगरपालिकाले अंगिकार गरेको देखिन्छ । अझैपनि कतिपय शाखाहरुमा विषयगत कर्मचारीहरुको अभाव छदैछ । कार्यरत स्वीकृत दरवन्दी र कर्मचारी विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११५ : नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

क.स.	संगठनात्मक संरचना अनुसार स्वीकृत स्थायी दरवन्दी	संख्या	पदपुर्तीको अवस्था		कैफियत
			पदपुर्ती	रिक्त	
क	नगर कार्यपालिकाको कार्यालय तर्फ				
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (१०आौं तह)	१	१	०	
२	अधिकृत प्रशासन (७ औ तह)	१	१	०	
३	अधिकृत लेखा (छैठौं .तह)	१	१	०	
४	अधिकृत शिक्षा (९ औ./१० औं तह)	१	०	१	
५	अधिकृत शिक्षा (साता .तहैं	१	१	०	
६	ईन्जीनियर (९ औ./१० औं तह)	१	०	१	
७	ईन्जीनियर (छैठौं .तह)	३	२	१	
८	आलेप (छैठौं .तह)	१	०	१	
९	अधिकृत जनस्वास्थ (छैठौं .तह)	३	३	०	
१०	अधिकृत पशु सेवा((७ औ तह)	१	१	०	
११	अधिकृत प्रशासन (छैठौं तह)	१	१	०	
१२	सहायक पांचौ	११	११	०	
१३	महिला विकास निरिक्षक पांचौ तह	१	१	०	
१४	सव ईन्जिनीयर	३	३	०	
१५	सर्वेक्षक (पांचौं तह)	१	१	०	
१७	प्रा.स. कृषि	२	२	०	
१८	प्रा.स. शिक्षा	१	१	०	

क.स.	संगठनात्मक संरचना अनुसार स्वीकृत स्थायी दरवन्दी	संख्या	पदपुर्तीको अवस्था		कैफियत
			पदपुर्ती	रिक्त	
१९	लेखापाल	२	२	०	
२०	खरिदार चौथो तह	१५	१५	०	वडा सचिव सहति

श्रोत : क्षमता विकास योजना २०७९/८०

नगरपालिकाको कामको प्रकृति र चाप अनुसार उपलब्ध जनशक्ति प्रयाप्त नै देखिन्छ , स्वीकृत दरवन्दी वाहेक आवश्यकताका आधारमा नगरपालिकाले आफ्नै श्रोत वाट व्यहोर्ने गरि सेवा करारमा समेत कर्मचारी नियुक्त गरेको छ जसले गर्दा कर्मचारी अभाव खटकिएको देखिदैन । तर उपलब्ध कर्मचारीहरुको वृद्धिविकास र क्षमता विकास आवश्यक देखिएकोछ जसले गर्दा कर्मचारीहरुमा उत्प्रेरणा श्रृजना भई सेवा प्रवाहमा सकारात्मक असर पर्छ । यसर्थ उपलव्ध जनशक्तिको व्यवस्थापन र परिचालनका लागी उत्प्रेरणा उत्तिकै महत्वपूर्ण औजार हो ।

८.१.२ नगरपालिकाको विगत ३ आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण

नमोवुद्ध नगरपालिकाको आर्थिक शाखाबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार ,नगरपालिकाको विगत तीन आ.व.को आयव्ययको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ११६ : नगरपालिकाको ३ आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण

आर्थिक बर्ष	आय				व्यय			
	प्रस्तावित आय	वास्तविक आय	आम्दानी %	मौज्दात	बार्षिक बजेट	खर्च	खर्च %	मौज्दात
२०७९/८०	७८,४३,७५,९९७.०९	६४,८९,२७,६९९.२४	८२.७	१३.५४.४७.२९७.८५	७८,४३,७५,९९७.०९	६२,०९,१४,१८५.३३	७९	१६,३४,६१,८११.७६
२०८०/८१	७५,०३,१७,८७३.००	६१,०१,४६,७९६.३१	८१.३	१४,०१,७१,०७६.६९	७५,०३,१७,८७३.००	५९,६९,४७,४४९.००	८०	१५,३३,७०,४२४.००
२०८१/८२	७५,८३,६०,७७७.२४	८,०४,६४,६१८.६३	१०.६	६७,७८,९६,१५८.६१	७५,८३,६०,७७७.२४	१,४९,०६,००७.५७	२	७४,३४,५४,७६९.६७

श्रोत : लेखा शाखा

८.२ सेवा सुविधा व्यवस्थापन र नागरिक संगठन

८.२.१ सेवा प्रवाह प्रक्रिया र पृष्ठपोषण

नगरपालिकाको समग्र समन्वय र विषयगत निकायहरूको सफलता विद्यमान नेतृत्वमा भर पर्दछ। जसले, सार्वजनिक उत्तरदायित्व र स्थानीय लोकतान्त्रिक पद्धतिलाई स्थानीय तहमा संस्थागत गर्ने प्रयास गरेका हुन्छन । यो बास्तवमा विकासको सफलताको प्रमुख आधार संरचना हो । यसले जनताका चासोसँग सम्बन्ध राख्ने संस्थाहरू, तिनका प्रतिनिधिहरू र ती संस्थाहरूलाई सञ्चालन गर्न जिम्मेवारी पाएका अधिकारीहरू संस्थागत दक्षता र आफ्नो दायित्वप्रति गम्भीर छन छैनन भन्ने प्रश्नको उत्तर नागरिकहरूका लागि स्पष्ट रूपमा दिने गर्दछ । यसका लागि संविधान, ऐन, कानुन वा स्थानीय तहहरूको कार्यसम्पादन नियमावलीमा तोकिएको कार्यभार यथार्थमा अनुसरण हुनु जरूरी छ। तथापि, व्यवहारमा यो भिन्न हुने गर्छ। नीतिगत रूपमा नगरपालिकाको रणनीतिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने, स्वीकृत कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, आयोजना तथा कार्यक्रमको नतीजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने प्रणाली संस्थागत भएको पाईन्छ। यसबाट नगरको एकीकृत विकासमा

स्थानीय तथा वाह्य श्रोत साधनको पहिचान तथा परिचालन र नगर विकासका सरोकारवाला (सरकारी, गैर सरकारी, निजी र नागरिक) बीच समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारीमा अभिवृद्धि भई विकासका प्रयासहरू व्यवस्थित, नतीजामूलक तथा प्रभावकारी हुदैं गएको स्पष्ट त छ तर संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह अन्तर्गत सबै वडामा सार्वजनिक सुनुवाई औपचारिकताका लागि गरिएको हुन्छ ।

८.२.२ नगरपालिकाभित्रका विषयगत समिति सम्बन्धी विवरण

नमोबुद्ध नगरपालीकाको मिति २०७९ साल असार ३ गते बसेको नगर कार्यपालिका बैठकको निर्णय र मिति २०७९ असार २७ गते बसेको नमोबुद्ध नगरपालीकाको दाश्रो नगर सभाको पहिलो अधिवेशनको दोश्रो बैठकबाट अनुमोदन भएका समितिको विवरण :

१. न्यायिक समिति

- उपप्रमुख श्री रत्न बहादुर लामा : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री अर्जुन बहादुर कार्की : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री धर्म सिंह लामा : सदस्य

२. स्थानीय राजस्व परामर्श समिति

- नगर उपप्रमुख श्री रत्न बहादुर लामा : संयोजक
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री रमेश तिवारी : सदस्य
- कार्यपालिका सदस्य श्री शुशीला परियार : सदस्य
- उद्योग वाणीज्य संघको प्रमुख/प्रतिनिधि : सदस्य
- नेपाल चेम्बर अफ कमर्शको प्रमुख/प्रतिनिधि : सदस्य
- कार्यपालिकाको राजस्व महाशाखा, विभाग वा शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

३. श्रोत अनुमान तथन बजेट सीमा निर्धारण समिति

- नगर प्रमुख श्रीमान् कुनसाङ लामा : संयोजक
- नगर उपप्रमुख श्री रत्न बहादुर लामा : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री कवि राज श्रेष्ठ : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री शेर बहादुर तामाङ : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री कवि राज श्रेष्ठ : सदस्य
- कार्यपालिका सदस्य श्री गोपाल नेपाली : सदस्य
- कार्यपालिका सदस्य श्री बुद्ध कुमारी तामाङ : सदस्य
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत : सदस्य सचिव

४. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

- नगर उपप्रमुख श्री रत्न बहादुर लामा : संयोजक
- बिषयगत समितीका संयोजकहरु (सबै) : सदस्य
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत : सदस्य
- योजना अधिकृत : सदस्य

५. आर्थिक विकास समिति

- वडा अध्यक्ष श्री रमेश तिवारी : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री प्रेम बहादुर तामाङ : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री राम कृष्ण उपाध्याय : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री रेशम बहादुर दाहाल : सदस्य
- पशु तथा कृषि विकास शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

६. सामाजिक विकास समिति

- वडा अध्यक्ष श्री वीर बहादुर लामा : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री कृष्ण बहादुर तामाङ : सदस्य
- कार्यपालिका सदस्य श्री शुशीला परियार : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री गोकुल प्रसाद भुर्तेल : सदस्य
- शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

७. पूर्वाधार विकास समिति

- वडा अध्यक्ष श्री कवि राज श्रेष्ठ : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री सुरे तामाङ : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री श्याम गोपाल श्रेष्ठ : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री शहदेव अधिकारी : सदस्य
- योजना अधिकृत : सदस्य

८. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति

- वडा अध्यक्ष श्री प्रेम वहादुर तामाङ : संयोजक
- कार्यपालिका सदस्य श्री गीता श्रेष्ण : सदस्य
- कार्यपालिका सदस्य श्री गोपाल नेपाली : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री दुर्गा बहादुर लामा : सदस्य
- वातावरण, सरसफाई, तथा विपद व्यवस्थापन शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

९. संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति

- वडा अध्यक्ष श्री राम कृष्ण उपाध्याय : संयोजक
- नगर सभा सदस्य श्री संजय लामा : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री कुमार सिह लामा : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री बुद्धिमान तामाङ : सदस्य
- प्रशासकिय अधिकृत : सदस्य सचिव

१०. सार्वजनिक लेखा समिति

- वडा अध्यक्ष श्री कृष्ण बहादुर तामाङ : संयोजक
- कार्यपालिका सदस्य श्री सुरेश तोलांङ्गे : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री मुरारी सत्याल : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री शेर बहादुर तामाङ : सदस्य
- अर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

११. विधायन समिति

- वडा अध्यक्ष श्री टिका बहादुर के.सी : संयोजक
- कार्यपालिका सदस्य श्री सुरे तामाङ : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री धर्म सिह लामा : सदस्य
- नगर सभा सदस्य श्री विनोद खड्का : सदस्य
- कानुन सम्वन्धी हेर्ने शाखा प्रमुख : सदस्य सचिव

१२. कार्य व्यवस्था परामर्श समिति

- नगर प्रमुख श्रीमान् कुनसाङ लामा : संयोजक
- वडा अध्यक्ष श्री टिका बहादुर के.सी : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री धर्म सिं लामा : सदस्य
- वडा अध्यक्ष श्री शेर बहादुर तामाङः सदस्य
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत : सदस्य सचिव

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली

८.३.१ नगरपालिका स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अन्तर्गत स्थानीय तहलाई २२ वटा एकल अधिकार र १५ वटा साझा अधिकारहरूको व्यवस्था गर्नुका साथै खर्चको जिम्मेवारी र राजस्वको श्रोतहरू समेत प्रदान गरेको छ । बदलिदो

परिवेशसँगै सेवा प्रवाह र विकास व्यवस्थापनमा नवीनता अबलम्बन गर्न हाल सम्म नगरपालिकाले ५८ वटा ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यबिधिको वनाईसकेको छ । सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्न नगरपालिकाका सवै वडाहरूलाई कानुन सम्मत अधिकार प्रदान गरिएको छ ।

तालिका ११७ : नगर कार्यपमलिका तथा नगर सभाबाट स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यबिघि

क.स	नगर कार्यपमलिका तथा नगर सभाबाट स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यबिधिको नाम	पारित मिति
१	स्थानीय तहका योजना तथा बजेट तर्जूमा दिग्दर्शन, २०७४	२०७४/०२/१४
२	नमोबुद्ध नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविघि,२०७४	२०७४/०२/३२
३	नमोबुद्ध नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अघिकार पत्रको प्रमाणीकरण (कार्यबिघि) नियमावली, २०७४	२०७४/०२/३२
४	नमोबुद्ध नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको (कार्यसम्पादलन) नियमावली, २०७४	२०७४/०२/३२
५	नमोबुद्ध नगरपालिका नगर सभा संचालन कार्यविधि, २०७४	२०७४/०३/३०
६	नमोबुद्ध नगरपालिको विनियोजान ऐन, २०७४	२०७४/०३/३०
७	नमोबुद्ध नगरपालिको आर्थिक ऐन, २०७४	२०७४/०३/३०
८	नमोबुद्ध नगरपालिको आघारभूत तहका अन्तिम परीक्षा संचालन कार्यबिघि,२०७४	२०७४/१०/२२
९	नमोबुद्ध नगरपालिका नगरपालिको (कार्य विभाजन) नियमावली कार्यबिघि, २०७४ (संसोघन)	२०७४/११/०६
१०	नमोबुद्ध नगरपालिका नगरपालिको ज्येष्ठ नागरिक परिचय- पत्र वितरण निर्देशिक, २०७४	२०७४/११/१५
११	नमोबुद्ध नगरपालिको स्थानीय राजपत्र प्रकाशन कार्यबिधि, २०७४	२०७४/११/१५
१२	नमोबुद्ध नगरपालिको घ' वर्गको निर्माण व्यवसायी ईजाजत पत्र सम्बन्घी कार्यबिघि, २०७४	
१३	नमोबुद्ध नगरपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७५	२०७५/०१/१३
१४	नमोबुद्ध नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविघि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
१५	नमोबुद्ध नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविघि जियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
१६	नमोबुद्ध नगरपालिकाले न्यायिक समितिले उजुरीको कारवाही किनार गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविघिका सम्बन्घमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
१७	नमोबुद्ध नगरपालिकाको सहकारीको स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्घमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
१८	नमोबुद्ध नगरपालिकाको वातावरण संरक्षण सम्बन्घमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन,२०७५	२०७५/०१/१३
१९	नमोबुद्ध नगरपालिकाको फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्घि ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
२०	नमोबुद्ध नगरपालिकाको एफ.एम रेडियो (संचालन तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
२१	नमोबुद्ध नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रबर्द्धन ऐन, २०७५	२०७५/०१/१३
२२	नमोबुद्ध नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७५	२०७५/०४/२७
२३	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७५	२०७५/०४/२७
२४	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विपद जोखिम न्युनीकरण तथा संचालन कार्यविघि, २०७५	२०७५/०४/२७

क.स	नगर कार्यपमलिका तथा नगर सभाबाट स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यबिधिको नाम	पारित मिति
२५	नमोबुद्ध नगरपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन तथा संचलान कार्यविधि, २०७५	२०७५ / ०५ / २५
२६	नमोबुद्ध नगरपालिकाको नगर बाल अक्षयकोष संचालन कार्यविघि, २०७५	२०७५ / ०५ / २५
२७	नमोबुद्ध नगरपालिकाको मेसिनरी औजार संचालन कार्यविघि, २०७५	२०७५ / ०५ / २५
२८	नमोबुद्ध नगरपालिकाको करारमा प्रविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्याविधि, २०७५	२०७५ / ०५ / २५
२९	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७५	२०७५ / ०७ / २६
३०	नमोबुद्ध नगरपालिकाको मर्मत संभार कोष संचालन कार्यविधि, २०७५	२०७५ / ०७ / २६
३१	नमोबुद्ध नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७५	२०७५ / १० / ०६
३२	नमोबुद्ध नगरपालिकाको वहाल कर सम्बन्धी कार्याविधि, २०७५	२०७५ / १२ / २१
३३	नमोबुद्ध नगरपालिकाको सहकारी संस्था एकिकरण सम्बन्धी कार्याविधि	२०७५ / १२ / २१
३४	नमोबुद्ध नगरपालिकाको बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७५	२०७५ / १२ / २१
३५	नमोबुद्ध नगरपालिकाको एमबूलेन्स संचालन सम्बन्धी अन्तरिम कार्याविधि, २०७५	
३६	नमोबुद्ध नगरपालिकाको क्षेत्रमा अटोरिक्सा संचालन सम्बन्धी कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०१ / ०६
३७	नमोबुद्ध नगरपालिकाको क्षेत्रमा दमकल संचालन सम्बन्धी कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०१ / ०६
३८	नमोबुद्ध नगरपालिका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि विदेश भ्रमण सम्बन्धी कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०१ / ०६
३९	नमोबुद्ध नगरपालिका स्वास्थ्य संस्था दर्ता अनुमति तथा नवीकरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६	२०७६ / ०१ / २०
४०	नमोबुद्ध नगरपालिकाको सम्पति कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६	२०७६ / ०३ / २९
४१	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७६	२०७६ / ०३ / ३०
४२	नमोबुद्ध नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७६	२०७६ / ०३ / ३०
४३	नमोबुद्ध नगरपालिकाको शिक्षा संचालन व्यवस्थापन तथा नियमन कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०४ / २०
४४	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विद्यालय शिक्षक व्यवस्थापन तथा दरबन्दी मिलान मापदण्ड, २०७६	२०७६ / ०४ / २०
४५	नमोबुद्ध नगरपालिकाको नगर युवा परिषद् कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०५ / ०५
४६	मेयर कप अन्तर वडा फुटबल प्रतियोगिता संचालन निर्देशिका, २०७६	२०७६ / ०७ / ०५
४७	नमोबुद्ध नगरपालिका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्याविधि, २०७६	२०७६ / ०८ / २७
४८	नमोबुद्ध नगरपालिकाको राहत सामाग्रि वितरण कायाविधि , २०७६	२०७६ / १२ / २४
४९	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७७	२०७७ / ०३ / ३०
५०	नमोबुद्ध नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७७	२०७७ / ०३ / ३०
५१	नमोबुद्ध नगरपालिकाको सवारी साधन मर्मत तथा इनधन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७	२०७७ / ०४ / ०७
५२	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विपद राहात वितरण सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७	२०७७ / ०४ / ०७

क.स	नगर कार्यपमलिका तथा नगर सभाबाट स्वीकृत ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यबिधिको नाम	पारित मिति
५३	नमोबुद्ध नगरपालिकाको बेधिचित्त माला संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्याविधि, २०७७	२०७७/०४/२२
५४	नमोबुद्ध नगरपालिकाको विद्यालय संचालन तथा विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरण कार्याविधि, २०७७	२०७७/०६/१८
५५	नमोबुद्ध नगरपालिकाको नगर प्रहरी संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्याविधि, २०७७	२०७७/०६/१८
५६	नमोबुद्ध नगरपालिकाको नगर झण्डा प्रयोग सम्बन्धी कार्याविधि, २०७७	२०७७/०८/१२
५७	नगर युवा परिषद् कार्यविधि, २०७६ (पहिलो संसोधन)	२०७७/०६/१८
५८	करारमा प्रविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्याविधि, २०७५ (पहिलो संसोधन)	२०७७/०६/१८

श्रोत : बार्षिक नगर बिकास योजना

८.३.२ संविधान प्रदत्त अधिकार र कार्यसम्पादन अवस्थाको संक्षिप्त विश्लेषण

संविधान प्रदत्त स्थानीय तहका २२ वटा एकल अधिकारहरुको कार्यान्वयन अवस्था हेर्दा अधिकांश अधिकारहरु कार्यान्वयनका लागीआवश्यक कानून समेत निर्माण गरि कार्यान्वयनमा गएको देखिन्छ भने व्यवहारतह अझैं पनि पूर्ण रुपमा प्रभावकारी कार्यान्वयनको खांचो छ । कतिपय अधिकार क्षेत्र उपभोगमा आए पनि प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागी आवश्यक कानूनहरु अझै निर्माण गरिएको छैन यसै गरी कतिपयका लागी कानून निर्माण गरिए पनि जनशक्तिको व्यवस्थापन नहुंदा प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागी कठिनाई रहेको छ। साझा अधिकार अन्तरगतका प्राप्त अधिकार क्षेत्रहरुको कार्यान्वयन अवस्था पनि प्रभावकारी हुनसकेको छैन १५ वटा अधिकार मध्ये केहि अधिकारहरु उपभोगमा आएपनि कानून निर्माण भएका छैनन भने प्रयाप्त जनशक्तिको व्यवस्थापन पनि चुनौती छ।

तालिका ११८ : संविधान प्रदत्त अधिकार र कार्यसम्पादन अवस्था

क.स	अधिकार क्षेत्रहरु	उपभोग भए नभएको	जनशक्ति भए नभएको	आवश्यक कानुन वने नवनेको
क) एकल अधिकारको क्षेत्र				
१	नगर प्रहरी	भएको	भएको	वनेको
२	सहकारी संस्था	भएको	भएको	वनेको
३	एफ.एम. संचालन	भएको	नभएको	वनेको
४	स्थानीय कर, सेवा शुल्क, दस्तुर	भएको	भएको	वनेको
५	स्थानीय सेवा व्यवस्थापन	भएको	भएको	वनेको
६	स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख व्यवस्थापन	भएको	भएको	नवनेको
७	स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजना	भएको	भएको	वनेको
८	आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा	भएको	भएको	वनेको
९	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइ	भएको	भएको	वनेको
१०	स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता	आंशिक भएको	नभएको	वनेको

क.स	अधिकार क्षेत्रहरु	उपभोग भए नभएको	जनशक्ति भए नभएको	आवश्यक कानुन वने नवनेको
११	स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषि सडक र सिंचाइ	भएको	भएको	नवनेको
१२	नगरसभा, मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन	भएको	भएको	वनेको
१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन	भएको	भएको	वनेको
१४	जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण	नभएको	नभएको	नवनेको
१५	कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य, सहकारी	भएको	भएको	वनेको
१६	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङगता भएका व्यक्ति र् अशक्तहरूको व्यवस्थापन	भएको	भएको	नवनेको
१७	बेरोजगारको तथ्यांक संकलन	भएको	भएको	नवनेको
१८	कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण	भएको	भएको	नवनेको
१९	खानेपानी, साना जलविद्युत् आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा	भएको	भएको	नवनेको
२०	विपद् व्यवस्थापन	भएको	भएको	वनेको
२१	जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण	भएको	भएको	नवनेको
२२	भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास	भएको	भएको	नवनेको
(ख) साझा अधिकारबाट प्राप्त अधिकार				
१	खेलकुद र पत्रपत्रिका	भएको	भएको	नवनेको
२	स्वास्थ्य	भएको	भएको	नवनेको
३	विद्युत, खानेपानी तथा सिंचाइ जस्ता सेवाहरू्	भएको	भएको	नवनेको
४	वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरूङ्गी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता	भएको	नभएको	नवनेको
५	सामाजिक सुरक्षा र गरीबी निवारण	भएको	भएको	वनेको
६	व्यक्तिगत घटना, जन्म, मृत्यु, विवाह र तथ्याङ्क	भएको	भएको	वनेको
७	स्थानीय स्तरमा पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, संवर्द्धन र पुनर्निर्माण	भएको	नभएको	नवनेको
८	सुकुम्बासी व्यवस्थापन	भइरहेको	नभएको	नवनेको
९	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	भएको	नभएको	नवनेको
१०	सवारी साधन अनुमति	नभएको	नभएको	नवनेको
११	संघसंस्था दर्ता तथा नवीकरण	भएको	भएको	नवनेको
१२	भूमि व्यवस्थापन	नभएको	नभएको	नवनेको
१३	सञ्चार सेवा	नभएको	नभएको	नवनेको
१४	यातायात सेवा	नभएको	नभएको	नवनेको
१५	घरेलु तथा साना उद्योग	भएको	नभएको	नवनेको

श्रोत : क्षमता विकास योजना २०७९/८०

८.३.३ नगर गौरवका योजना

आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा वृहत्तम परिवर्तन ल्याउन सहयोगी हुने गौरव आयोजनाहरुको प्रकृति, साधान स्रोत, लगानी, समयावधि, प्राविधिक जस्ता पक्षहरुका कारण एकल नगरपालिकाको प्रयासमा आयोजनाहरु सम्पन्न गर्न कठिन हुने पक्षलाई महसुस गर्दै नगरपालिकाहरुले संघ, प्रदेश, निजीक्षेत्र, सहकारी एवं अन्य बिकास साझेदारहरुसंगको सहकार्य, साझेदारी वा सहलगानीमा गौरवा आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने हुन्छ। यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारवाट पनि राष्ट्रिय गौरव आयोजनाहरु कार्यान्वयनका लागि ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरु तर्जुमा हुन सकिरहेको छैन । यसका लागि संघको अभ्यासलाई आत्मसाथ गर्दै नगरपालिकाहरुले एक अलगै ऐन, नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ ।

नगर गौरव आयोजना छनौटका आधारहरु देहाय वमोजिम निर्धारण गरिएको छ।

- आयोजनाको वहुआयामिक प्रभाव (आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक)
- पूँजी लगानी
- आयोजना सम्पन्न हुन लाग्ने समयावधि न्यूनतम ५ वर्ष
- आयोजनाको भौगोलिक सम्वन्धीकरण (अन्तर नगरपालिका, जिल्ला तथा क्षेत्र)
- आयोजनाको प्राथमिकता
- परिवर्तनको सम्वाहक

नमोबुद्ध नगरपालिकाका नगर गौरवका योजना देहाय वमोजिम रहेका छन् ।

तालिका ११९ : नगर गौरवका योजना

क.स	आयोजना कार्यक्रम	अनुमानित लागत रु करोड	संभावित श्रोत				
			संघ	प्रदेश	न.पा	निजी क्षेत्र	अन्य
१	रोसी खोला बहुउदेश्य आयोजना (सिचाई तथा विद्युत)	२००	७५	२५	१०	९०	
२	संयुक्त जलासय (रोसी ँ नमोबुद्ध ६)	१०	५	२	१	१	
३	स्लेट तथा मार्वल उद्योग	१००	०	०	१	९९	
४	नमोबुद्ध पर्यटन प्रवर्द्धन बृहत आयोजना (विश्व सम्पदा सुचिमा सुचिकृत गर्ने समेत)	१	०.२५	०.२५	०.५०	०	
५	नमोबुद्ध विद्युतीय चक्रपथ	५००	१०	५	५	४८०	
६	वन्य पैदावार संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण	१०	०	०	१	९	
७	तरकारी फलफुल तथा अन्नवाली चिस्यान केन्द्र कोल्ड स्टोर)	२०	२	१	५	१२	
८	कृषि उपज प्रशोधन आयोजना	१०	१	१	२	६	
	जम्मा	७५१	९३.२५	३४.२५	२५.५०	६९७	

श्रोत : क्षमता विकास योजना २०७९/८०

नगर गौरवका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुका लागि कूल ७ अर्व ५१ करोड वरावरको श्रोत आवश्यकता पर्ने प्रारम्कि अनुमान गरिएको छ। यस सम्वन्धमा परियोजना विकासको क्रममा हुने पूर्व संभाव्यता अध्ययन, संभाव्यता अध्ययन,

विस्तृत परियोजना विकासको चरण पश्चात मात्र लगानी यकिन गर्न सकिने भएको हुंदा हाललाई सामान्यतया अनुमान गरिएको छ। नगर गौरवका आयोजना कार्यक्रमहरुका लागि आवश्यक पर्ने श्रोतका लागि १२.४१ प्रतिशत अर्थात ९३ कराड २५ लाख संघ सरकार, ४.५६ प्रतिशत अर्थात ३४ करोड २५ लाख रुपैया प्रदेश सरकार, ३.३९ प्रतिशत अर्थात २५ करोड ५० लाख नगरपालिका र वांकी ९२.८० प्रतिशत लगानी निजी वा समुदाय क्षेत्रबाट परिचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ। यसका लागि लगानी सम्मेलन मार्फत निजी लगानी प्रर्वद्धन गर्न समेत सिफारिस गरिएको छ।

८.३.४ नगरपालिकाले संचालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु

तालिका १२० : प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु

क.स	योजनाको नाम	वडा न	वडा/नगर बाट विनियोजित बजेट
१	नगरस्तरीय पक्की सडक मर्मत		
2	भिडाबारी चरुवा बिरुवा र ओझाबेसीमा गरी ४ ओटा चौतारो निर्माण	३	२,६६,०००
3	कुबिन्डे डाँडा चौतारो निर्माण	७	२,००,०००
4	पिपलचौर ठुल्धारा मर्मत दलित बस्ती,मान डाँडा बस्ती गोरेटो बाटो निर्माण	७	१,६०,०००
5	बिभिन्न सार्बजनिक मर्मत निर्माण तथा बरबोट चौतारो निर्माण	८	२,००,०००
6	गैर्हापाटी देबिस्थान उकालो सिढी निर्माण	९	१,००,०००
7	डाँडा गाउँ मौलो चौर निर्माण	९	२,००,०००
८	बिभिन्न सार्बजनिक मर्मत निर्माण	१०	
९	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	११	३,००,०००
		कुल	१४,२६,०००

तालिका १२१ : योजना अनुसार सम्पादित कामहरु

वडा	योजना अनुसार सम्पादित काम
७	नगरस्तरीय पक्कि सडक मर्मत तथा सफाई
७	भकुन्डे चोक देखि दल्सिंगेसम्म सडक नाला सफाई
७	भकुन्डे चोक देखि दाप्चाखोला हुदै आरुबारी चौरसम्म सडक नाला सफई
७	बुद्धचोक देखि आरुटार हुदै नौबिसे सडक नाला सफाई
४	अमर निवास गेट नौविसेबाट जनक मावि हुदै तेमाल जाने सडकसम्म नाला सफाई
४	जनक मावि देखि अमरनिवास सम्म सडक नाला सफाई
१	वडा नं १ फुलबारी गेटदेखि श्यामपाटि ठूलो पहिरोसम्म सडक नाला सफाई
३	भेडाबारीमा ३ वटा चौतारो निर्माण
३	चरुवामा १ वटा चौतारो निर्माण
३	कुबिन्डे डाँडामा चौतारो सहित ६५ वटा सिढी निर्माण
८	बरबोट चौतारो निर्माण
७	पिपलचौर बस्ति सडक ५० मिटर ढुङ्गा सोलिङ
७	ठूल्धारा पुनर्निमाण सहित सिढी निर्माण

वडा	योजना अनुसार सम्पादित काम
७	मान डाँडा बस्ति ६५ मिटर सोलिङ ढलान सहितको ५ फुटे गोरेटो बाटो निर्माण
७	दलित बस्ति ७५ मिटर सोलिङ ढलान सहितको ५ फुटे गोरेटो बाटो निर्माण
७	महाँकाल थान मन्दिर सोलिङ ढलान
९	गैर्हापाटिदेखि देविस्थानसम्म बिभिन्न स्थानमा पक्की वाल सहितको सिढी निर्माण
९	वडा कार्यालय जाने ११२ मिटर सडक ढुङ्गा सोलिङ
१०	वडा भित्रका सम्पूर्ण पक्कि सडक मर्मत तथा निर्माण
११	वडा भित्रका सम्पूर्ण नाला मर्मत तथा सफाई
११	भट्टराई बस्ति १५० मिटर सडक ढुङ्गा सोलिङ
११	कुरगाउ सडक १५३ मिटर ढुङ्गा सोलिङ

श्रोत : रोजगार शाखा

चित्र २० : योजना सम्पादन गर्दाका केहि तस्विरहरु

अनुसूचीहरु

१ वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्न तथ्याङ्क संकलन फारमहरु

mail-ridaabishkarpaudel @ gmail.com
whatsapp-9847620278

वडा- ८

वडास्तरीय तथ्याङ्क संकलन प्रश्नावलीहरु

1= वन क्षेत्र सम्वन्धि विवरण

विवरण	सख्या	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत	वनको नामहरु
सामुदायिक वन	४	६.१ हेक्टर		पिप्लटार सामुदायिक वन
		करिब २ हेक्टर		दारिमबोट सामुदायिक वन
कबुलियती वन		करिब १.५ हेक्टर		बाङदाङखर्क सामुदायिक वन
धार्मिक वन		१.८ हेक्टर		घटडाँडा सामुदायिक वन
सरकारी संरक्षित वन				
अन्य				
जम्मा				

2= सरकारी सार्बजनिक जग्गाहरुको बिवरण

क्र.सं.	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल (वर्ग.कि.मि.)	स्वामित्व

3= अपाङ्गता परिचयपत्र लिंएकाको विवरण

अपाङ्गता परिचय पत्रको किसिम	परिचयपत्र लिएका महिला पुरुषको सङ्ख्या		
	पुरुष	महिला	जम्मा
पूर्ण अशक्त अपांगता (रातो रंगको)	९	४	१३
अति अशक्त अपांगता परिचय पत्र (नीलो रंगको)	६	२	८
मध्यम अपांगता (पहेंलो रंगको)			
सामान्य अपांगता (सेतो रंगको)			
जम्मा			

4= शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी विद्यालय	कुल
मन्टेश्वरी				
आधारभूत	१.श्री सेतीदेवी आधारभूत विद्यालय २.श्री गणेश आधारभूत विद्यालय			२
मा.वि.	श्री दाछा मा.वि			१
क्याम्पस				
वेद				
मदरशा				
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय			
	सीप विकास तालिम केन्द्र			
	सामुदायिक बालविकास केन्द्र			

5= सञ्चालित कलेजहरु

क्र.सं.	उ.मा.वि., कलेजको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	विद्यार्थी संख्या
१.	—			
२.	—			

6= बिद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरुको विवरण: (संख्या उल्लेख गर्ने)

तह	सरकारी विद्यालय				नीजि विद्यालय				कुल जम्मा
	कक्षा	छात्र	~~छात्रा~~ जम्मा	जम्मा	कक्षा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
आधारभूत	१		८२	८२					
	२		२५	२५					
	३		२६	१६					
	४		२०	२६					
	५		१८	१८					
मा.वि	६		१२	6					
	७		१४	१८					
	८		२३	१५					
क्याम्पस	९		९	१४					
	१०		६	९					

7= बालविकास केन्द्रको विवरण वा बाल क्लवहरु

वडा नं.	बाल विकास केन्द्रको जम्मा संख्या	भर्ना भएका बालबालिका संख्या		जम्मा
		बालक	बालिका	
जम्मा				

8= बाल सञ्जालको अवस्था

वडा नं.	बाल सञ्जालको विवरण	सदस्य संख्या					जम्मा
		लैंगिक आधार		सामाजिक आधार			
		बालक	बालिका	दलित	जनजाती	अन्य	
जम्मा							

9=. शिक्षक तथा कक्षा कोठाको पर्याप्तता

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यार्थी शिक्षक अनुपात (STR)	विद्यार्थी कक्षा कोठा अनुपात (SCR)
1	श्री दाद्या मा.वि	52			
2	श्री सेतीदेवी आधारभूत	60			
3	श्री गणेश आधारभूत	68			
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
hDdf					

10= विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	बेड संख्या
१	स्वास्थ्य चौकी		
२	उप-स्वास्थ्य चौकी आधारभूत स्वास्थ्य सेवाकेन्द्र	9	9
३	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र	9	9
४	फार्मेसी	–	–
५	क्लिनिक	–	–
६	बर्थिङ सेन्टर:	9	–
७	पोलि क्लिनिक	—	—
८	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत	–	–
९	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट सूत्केरी गराउने प्रतिशत	–	
१०	सुडेनीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत:	—	
११	खोप केन्द्र	2	
१२	महिला स्वयम सेविका संख्या:	90	-

11= कृषि सेवा केन्द, उपकेन्द्र, कृषक समूह

क्र.सं.	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
	केन्द उपकेन्द वा कृषक समूहको नाम	कच्ची	पक्की		

12= पशुसेबा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समुह

क.सं.	भवनको प्रकृतिः वटा			वडा नं.	कैफियत
	केन्द ,उपकेन्द वा कृषक समुहको नाम	कच्ची	पक्की		

13= हुलाक सेबा केन्द्र, उपकेन्द्र

क.सं.	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
	हुलाक केन्द ,उपकेन्दको नाम	कच्ची	पक्की		
	—				
	—				

14= वडाको हालका भवनहरु

क.सं.	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
	भवनको नाम	भाडामा /आफ्नै	कच्ची /पक्की		
	तमोवुद्ध न.पा. ८ नं वडा कार्यालय	आफ्नै	पक्की	८	

15= सिंचाईको स्रोत

क.सं.	सिंचाइ स्रोत	वडा नं.	कैफियत

16= लघु बित्त संस्था (नाम सहित)

क.सं.	सहकारी संस्था नाम	फाइनान्स नाम	विकास बैंक नाम	बैंक नाम	कैफियत
१.	पाटच्याली	—	—	—	
२.	हतिमाली				
३.	कुसमती				
४.	स्वतानी				
जम्मा	सात (७)				

vflgsf] ljj/)f

om=;+=	vflgsf] gfd		vfgL /x]sf] :yfg

४

पुलपुलेसा सम्वन्धि विवरण

17= पक्की तथा आर.सि.सि. पुल, कल्भर्ट तथा झोलुङ्गे पुलहरुको विवरण:

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
—	—	—	—	—

18= निर्माणाधीन सडकहरु

सडकको किसिम	अनुमानित लम्वाइ कि.मी.	सडकको औसत चौडाइ (मि.) अनुमानित	सडकले सेवा पुग्न सक्ने वडा तथा बस्तीहरु	लाभान्वित जनसंख्या
कालो पत्रे	४.५ km	८ मि	क्याउरेपोखरी, तल्लोहदीया, आरुबारीयोर, दुम्सागाउँ	१३१०
ग्राभेल	१५ km	६ मि	पागमारा, परिमबोट	३००८
कच्ची तथा धुले	३५ km	६ मि	पिप्लटार, पान्दाङखर्क	
जम्मा			[illegible]	४३१०८

19= सामुदायिक भवनहरुको विवरण :

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरुको नाम	वडा नं. बस्ती	हालको उपयोग
१			
२			
३			
४			
५			

20= सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्वन्धि विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक वस्तु विवरण	स्थान	उपयोग	कैफियत

१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				

21= खेल मैदानहरु

क.सं.	खेल मैदानको नाम	स्थान
१	पिपलटार कभर्डहल	पिपलटार
२		
३		
४		
५		
६		

22= राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरुको नाम (राष्ट्रिय स्तरका भए मात्र)

क.सं.	खेलाडीको नाम	वडा नं.	खेलको नाम
१	सुनिल लामा	८	फुटबल
२			
३			

23= धार्मिक तथा एतिहासिक स्थानहरु

क.सं.	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानको नाम	स्थान
१	भिमसेन थान मन्दिर	तल्लोहटिया
२	बुद्ध स्तुपा बरबोट	बरबोट
३	ड्याङक्रुप गुम्बा	पिपलुटार
४	शिव मन्दिर	डाँडापौवाखर्क
५	विन्धुवासिनी	अधिकारीथोक
६	सपतेश्वर	पाल्दाङखर्क
७	सल्लेनेश्वर	साबिक सालबोटगाउँ
८	मामको थान	धारिमबोट
९.	विन्धवासिनी	छापडाँडा
१०.	देवीथान	गुपालवन

24= स्थानिय जात्रा,मेला तथा पर्वहरु

क.सं.	स्थानिय जात्रा मेला तथा पर्वहरुको नाम	स्थान
१	भिमसेन जात्रा	तल्लो हटिया
२	कृष्ण अष्टमी जात्रा	"
३	बुद्ध जयन्ती	पिपलटार
४	गाईजात्रा	तल्लो हटिया
५	विभिन्न प्रजातन्त्र	नगरोबुद्ध - ८

६		
७		
८		

25= घाटहरु वा चिहानको नाम

क.सं.	घाटहरु वा चिहानको नाम	स्थान (कुन जातजातीका मानिस)	वडा नं.
१.	समुन्द्रे चिहान पाटी	तामाङ	८
२.	सन्तानेश्वर घाट	ब्राह्मण, क्षेत्री नेवार	८
३.	दारिमकोट श्मशानघाटी	तामाङ	८
४.	पिप्लटार श्मशानघाटी	तामाङ	८

26= स्थानिय जात्रा,मेला तथा पर्वहरु

क.सं.	स्थानिय जात्रा ,मेला तथा पर्वहरुको नाम	स्थान
१		
२		
३		
४		
५		
६		
७		
८		

27= होटल, लज, रेष्टुरेन्ट तथा होमस्ट्रे

वडा नं.	होटल ,लज, रेष्टुरेन्ट तथा होमस्टे	स्थान

28= गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैर सरकारीसस्थाको नाम र ठेगाना	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
१. ड्याउतपोखरी रेडक्रस		[illegible] नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

७

गैर सरकारीसंस्थाको नाम र ठेगाना	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम

29= औद्योगिक तथा व्यापार,व्यवसाय सम्वन्धी विवरण

क्र.सं.	व्यपार,व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
1	दुग्ध व्यवसायी	२०५
2	टेलर्स	२
3	सुनचाँदी व्यवसायी	—
4	भाडा व्यवसायी	२
5	होटल व्यवसायी	६८
6	फेन्सी व्यवसायी	२
7	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	१
8	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	२
9	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	१
10	माछामासु पसल, व्यवसायी	३५
11	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	—
12	उद्योग	१
13	आर्ट व्यवसायी	—
14	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	—
15	वाल मनोरञ्जन	—
16	बंगुर पालन	—
17	बोर्डिंग स्कुल संचालन	—
18	ठेक्कापट्टा	६०
19	जुत्ता पसल	७
20	फोटो स्टुडियो	१
21	फर्निचर	२
22	किनारा पसल तथा व्यवसायी	३ १०–१५
23	सि.डि.पसल	—
24	पुल हाउस	—
25	अटो वर्कसप	—

८

२ नगर कार्यपालिका वा गाउँ कार्यपालिका पदाधिकारीको विवरण

नाम	पद	शाखा	फोन नं
कुनसाङ लामा	नगर प्रमुख		९८५१२५३६८०
रत्न बहादुर लामा	उप- प्रमुख		९८६६१९५९४४
कृष्ण गिरी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		९८५१२५००३२
कल्पना घिमिरे	उपसचिव अधिकृतस्तर दशौँ	शिक्षा, युवा, तथा खेलकुद शाखा	९७६५२०२५९१
बुद्धिराज अर्याल	सूचना अधिकारी	शिक्षा, युवा, तथा खेलकुद शाखा	९८४१३७३२६६
विदुर शर्मा नेपाल	वरिष्ठ लेखा अधिकृत (आठौँ)	लेखा शाखा	९७६८७६७२३९
विष्णु कुमार अधिकारी	शाखा अधिकृत	योजना शाखा	९८४९५७०२४४
तारादेवी सुनुवार	अधिकृत छैठौं	महिला बालवालिका तथा समाज कल्याण शाखा	९८५११२४२९६
नानीमैया विष्ट	सि अ न मि छैठौं	स्वास्थ्य शाखा	
विप्लप हमाल	आ इ टि अफिसर	सूचना प्रविधि	
उज्ज्वल अर्याल	इन्जिनियर	योजना शाखा	९८४१०९५५३९
सन्तोष काफ्ले	वातावरण अधिकृत	वातावरण शाखा	९८४१७१५१३०
अमृत खनाल	रोजगार संयोजक	रोजगार शाखा	९८४१४७८७४५
सुनिल केसी	अधिकृत छैठौं	स्वास्थ्य शाखा	९८४१९८९०८०
दिप नारायण मेहता	पशु सेवा शाखा प्रमुख	पशु सेवा शाखा	९७४६९६०५३२
भिमसेन थापा	यम आइ यस अपरेटर	सामाजिक सुरक्षा तथा पंजीकरण उप-शाखा	९८४००२६३२०
रामचन्द्र पौडेल	आ ले प	लेखा शाखा	९८४७६१९१४३
रिषभ अधिकारी	सव इन्जिनियर	योजना शाखा	९८४३९५३८९९
नविन राज श्रेष्ठ	सव इन्जिनियर	योजना शाखा	९८४३०४४९९०
बीरेन्द्र सिंह साउद	सहाएकस्तर पाचौँ	शिक्षा, युवा, तथा खेलकुद शाखा	९८६३६६५६५८
नविन अधिकारी	सहाएकस्तर पाचौँ	कृषि शाखा	९८६८७०६९१०
सुनिल श्रेष्ठ	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक पाचौँ	पशु सेवा शाखा	९८४४४६५९६२

नाम	पद	शाखा	फोन नं
नम्रता आचार्य	लेखापाल	लेखा शाखा	९८६२९७७२५७
कर्म वाङ्गेल लामा	हे अ	स्वास्थ्य शाखा	९८५१२५५७६०
दिलिप दाहाल	सहायक चौथो	प्रशासन शाखा	९८६८०८६१३
दुर्गाप्रसाद अधिकारी	अमिन	नक्शा शाखा	९८५११६५८६६
अनिता नेपाली	अ सव इन्जिनियर	योजना शाखा	
सरस्वती पंडित कार्की	सहायक चौथो	राजश्व उप-शाखा	९८४१७८५५३५
एङ्किला तामाङ	रोजगार सहायक	रोजगार शाखा	९८०८४१५८१७
कृष्ण कुमार श्रेष्ठ	स कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन शाखा	९८४९०१३३०५
रामहरि भण्डारी	स कम्प्युटर अपरेटर	योजना शाखा	९८४११७६२९९
प्रविण अधिकारी	स कम्प्युटर अपरेटर	राजश्व शाखा	९८५११४९४१५

३ निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु

सि.नं.	नामथर	पद	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	कुनसाङ लामा	नगर प्रमुख		९८५१२५३६८० ९८५१०६०४३७
२	रत्नबहादुर लामा	नगर उप प्रमुख		९८१३६००६९९
वडा न. १				
३	प्रेमबहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	१	९८६९०९७१२४
४	रुपा प्याकुरेल धिताल	म. वडा सदस्य	१	९८४३७५९२७२
५	राधिका शंकर	द.म.वडा सदस्य	१	९८३४०५३८२२
६	कृष्णबहादुर तामाङ	वडा सदस्य	१	९८४१३७८४५७
७	मुरारी सत्याल	वडा सदस्य	१	९८४१७१५५६८
वडा न. २				
८	कविराज श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	२	९८५१११००६३
९	उषा परियार	द.म.वडा सदस्य	२	९८४०८७७१६२
१०	लक्ष्मण गौतम	वडा सदस्य	२	९८४१८२८९०४
११	विनोद खडका्	वडा सदस्य	२	९८५११८४३२९
वडा न. ३				
१२	रमेश तिवारी	वडा अध्यक्ष	३	९८४१२३०२८४
१३	सुन्तली वि.क.	द.म.वडा सदस्य	३	९८६०४३०६१०
१४	गोकुलप्रसाद भूर्तेल	वडा सदस्य	३	९८५१००५३९२
१५	रेशमबहादुर दाहाल	वडा सदस्य	३	९८५११४३९२२
वडा न. ४				
१६	अर्जुनबहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष	४	९८४१२८०१८१
१७	विमला श्रेष्ठ	म. वडा सदस्य	४	९८६५०५१३४९
१८	चरी सर्किनी	द.म.वडा सदस्य	४	९८४३४७३८४८
१९	बुद्धिमान तामाङ	वडा सदस्य	४	९८४१०२०३४५
२०	सुरेन्द्रराज चिमौरिया	वडा सदस्य	४	९८४१२५८६०९
वडा न. ५				
२१	सुरे तामाङ	वडा अध्यक्ष	५	९८४५४३७८३८
२२	सुस्मा वि.क.	द.म.वडा सदस्य	५	९८०८८५२५७८
२३	शेरबहादुर तामाङ	वडा सदस्य	५	९८४०५५५१२७
२४	विष्णुबहादुर धिताल	वडा सदस्य	५	९८४१३७८१२०
वडा न. ६				

सि.नं.	नामथर	पद	वडा नं.	सम्पर्क नं.
२५	टिकाबहादुर के.सी.	वडा अध्यक्ष	६	९८१०११३८३६
२६	बसन्तीमाया श्रेष्ठ	म. वडा सदस्य	६	९७४५६६०१२१
२७	सीता बराईली	द.म.वडा सदस्य	६	९८१३०७०४९८
२८	संजय लामा	वडा सदस्य	६	९८५१०८३०३८
२९	हिराकाजी लामा	वडा सदस्य	६	९८१८९३३३३२
वडा न. ७				
३०	धर्मसिं लामा	वडा अध्यक्ष	७	९८५११२४४७०
३१	शर्मिला रिमाल खनाल	म. वडा सदस्य	७	९८४१८७३८३०
३२	चमेली विश्वकर्मा	द.म.वडा सदस्य	७	९८४०४८४३०५
३३	सहदेव अधिकारी	वडा सदस्य	७	९८४१००५६५३
३४	श्यामगोपाल श्रेष्ठ	वडा सदस्य	७	९८४१९६२९२८
वडा न. ८				
३५	शेरबहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	८	९८५१०७७८५०
३६	मन्दिरा अधिकारी	म. वडा सदस्य	८	९८४९२६१४२७
३७	सुन्तली सार्की	द.म.वडा सदस्य	८	९८४९८५१४५
३८	नारायण श्रेष्ठ	वडा सदस्य	८	९८४१४८१४७२
३९	राममणी हुमागाई	वडा सदस्य	८	९८४१९६६५१२
वडा न. ९				
४०	बीरबहादुर लामा	वडा अध्यक्ष	९	९८५११०३९३९
४१	शोभा परियार	द.म.वडा सदस्य	९	९८०८९६५७१८
४२	कान्छामान तामाङ	वडा सदस्य	९	९८६५५४२६४२
४३	दुर्गाबहादुर लामा (तामाङ)	वडा सदस्य	९	९८६१३३२११५
वडा न. १०				
४४	रामकृष्ण उपाध्याय	वडा अध्यक्ष	१०	९८५११९५७८७
४५	गीता विश्वकर्मा	द.म.वडा सदस्य	१०	९८१८७५२६६०
४६	कुमार सिं लामा	वडा सदस्य	१०	९८१३१३५४६८
४७	सन्ताष पाठके	वडा सदस्य	१०	९८४१४३१९१२
वडा न. ११				
४८	कृष्णबहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	११	९८१८९५७१७८
४९	अञ्जु लामा	म. वडा सदस्य	११	९८४१६२८३४५
५०	ज्ञानी वि.क.	द.म.वडा सदस्य	११	९८१०२३१३१०
५१	प्रकाश तामाङ	वडा सदस्य	११	९८१८१८६२१९

सि.नं.	नामथर	पद	वडा नं.	सम्पर्क नं.
५२	सानुकान्छा तामाङ	वडा सदस्य	११	९८४९३१९७१३
कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु				
५३	बेली निलम लामा	कार्यपालिका सदस्य/ महिला वडा सदस्य	२	९८६०८०४५३९
५४	शान्तिमाया तामाङ	कार्यपालिका सदस्य/ महिला वडा सदस्य	३	९७४१०३५५१२
५५	असलीमाया मोक्तान	कार्यपालिका सदस्य/ महिला वडा सदस्य	५	९८१३९८९४०५
५६	गीता श्रेष्ठ	कार्यपालिका सदस्य/ महिला वडा सदस्य	९	९८४९१२५४२१
५७	बुद्धकुमारी तामाङ	कार्यपालिका सदस्य/ महिला वडा सदस्य	१०	९८५१३२८२०७
५८	सुरेश तोलाङ्गे	कार्यपालिका सदस्य		९८४११०५८४२
५९	गोपाल नेपाली	कार्यपालिका सदस्य		९८६०१०९९०३
६०	शुशिला परियार	कार्यपालिका सदस्य		९८४१००४७०७

४ नगरपालिकाको सिमाना सहितको नक्शा

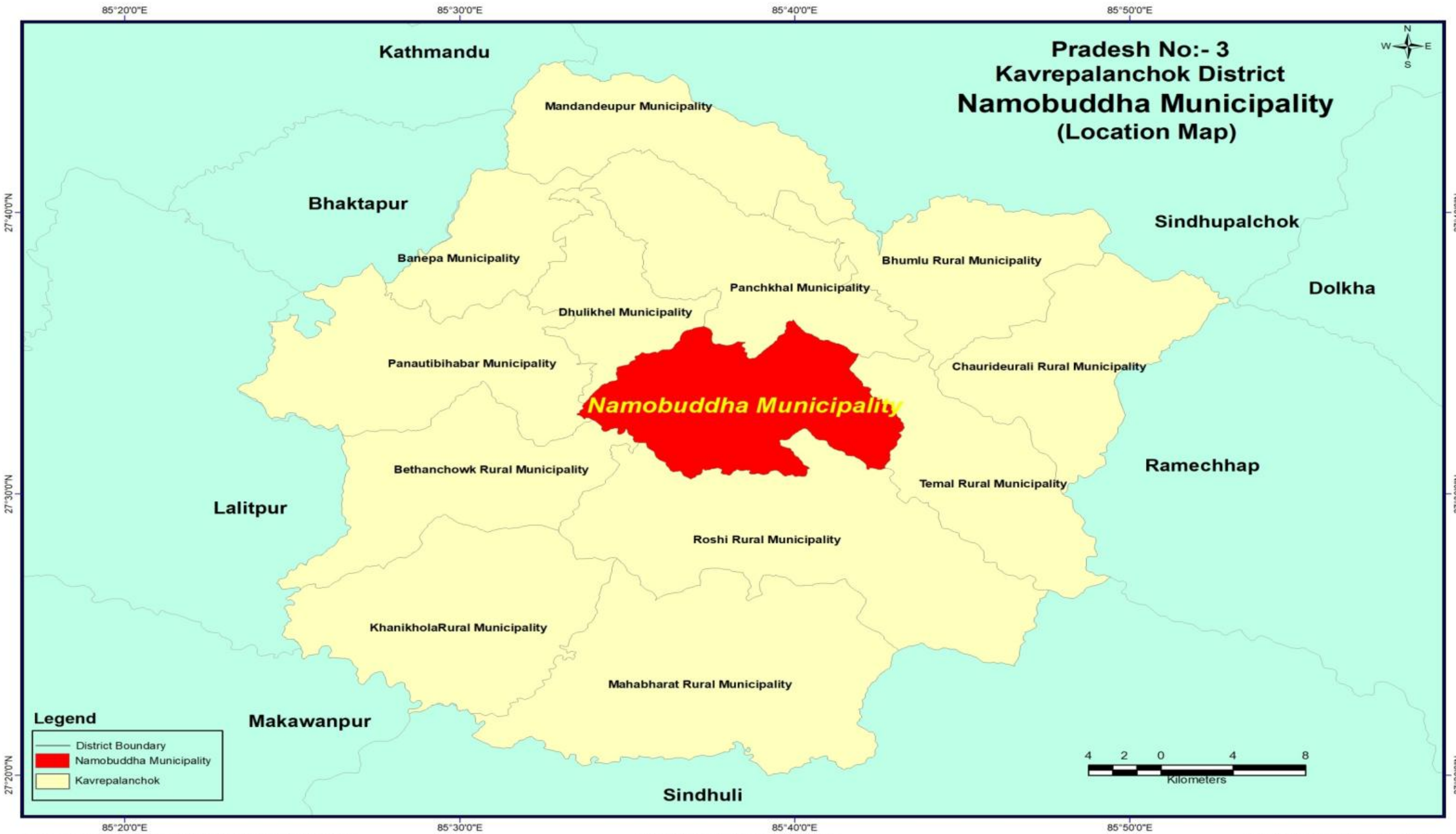

Source: Topo-sheet 1:25000/LLRC, MoFALD Report/Population CBS 2011

Projection: MUTM, Spheroid - Everest 1830

Prepared by :- Chandra Bhakta Dhaubanjar
Mobile No: - 9841436665/9843803814

५ चालू आ.व.को बजेट विवरण

यस नगरपालिकाको आ.ब २०८१/८२ को बजेट तल प्रस्तुत गरिएको छ।

नमोबुद्ध नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक
कार्यालयको कोड : ८०३२६४०२३००

आय व्ययको विवरण

आ.व. : २०८१/८२ अवधी : २०८१/०४/०१-२०८१/०६/०८ क्षेत्र : कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक उप क्षेत्र : कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक

आय

शीर्षक	प्रस्तावित आय	वास्तविक आय	आम्दानी(%)	मौज्दात
संघीय सरकार	४३,८९,४२,०००.००	७,४०,००,०००.००	१६.८६	३६,४९,४२,०००.००
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०,४२,००,०००.००	१,००,००,०००.००	९.६	९,४२,००,०००.००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	२८,७७,४२,०००.००	६,४०,००,०००.००	२२.२४	२२,३७,४२,०००.००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	३,८०,००,०००.००	०.००	०	३,८०,००,०००.००
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजीगत	९०,००,०००.००	०.००	०	९०,००,०००.००
प्रदेश सरकार	६,६६,८१,०००.००	०.००	०	६,६६,८१,०००.००
१३३११ समानिकरण अनुदान	१,०१,५८,०००.००	०.००	०	१,०१,५८,०००.००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	१,०७,०३,०००.००	०.००	०	१,०७,०३,०००.००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	१,५८,२०,०००.००	०.००	०	१,५८,२०,०००.००
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजीगत	३,००,००,०००.००	०.००	०	३,००,००,०००.००
राजस्व बाडफाड	१६,९१,२९,७४९.००	६४,६४,६१८.६३	३.८२	१६,२६,६५,१३०.३७
११३१५ घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	३,००,००,०००.००	०.००	०	३,००,००,०००.००
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर	७,०८,६१,९८६.००	५४,६४,६१८.६३	७.७१	६,५३,९७,३६७.३७
११४२१ बाँडफाँड भ ड प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	२,५७,३८,०१४.००	०.००	०	२,५७,३८,०१४.००
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	२,७९,९४,३५०.००	१०,००,०००.००	३.५७	२,६९,९४,३५०.००
१४१५७ बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको बिक्रिबाट प्राप्त हुने आय	१,४५,३५,३९९.००	०.००	०	१,४५,३५,३९९.००
अन्तरिक श्रोत	८,३६,०८,०२८.२४	०.००	०	८,३६,०८,०२८.२४
११३१३ सम्पती कर	५७,२३,३००.००	०.००	०	५७,२३,३००.००
११३१४ भुमिकर/मालपोत	९३,१७०.००	०.००	०	९३,१७०.००
११३१७ वहाल कर	३,१८,१०९.००	०.००	०	३,१८,१०९.००
१४२१३ अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	८६,५१५.००	०.००	०	८६,५१५.००
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	१५,९७,२००.००	०.००	०	१५,९७,२००.००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	४५,२५,४००.००	०.००	०	४५,२५,४००.००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	८,७८,४६०.००	०.००	०	८,७८,४६०.००
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	२,२६,२७०.००	०.००	०	२,२६,२७०.००
१४२४९ अन्य दस्तुर	१५,७६,४२२.२५	०.००	०	१५,७६,४२२.२५
१४२५३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४३,९२,३००.००	०.००	०	४३,९२,३००.००

व्यय

शीर्षक	वार्षिक बजेट	खर्च	खर्च(%)	मौज्दात
चालु	५५,१५,५०,४९४.२४	१,३७,१२,०२५.५७	२.४९	५३,७८,३८,४६८.६७
२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	२७,०७,६५,६३९.००	१७,७५,६८७.३०	०.६६	२६,८९,८९,९५१.७०
२११२१ पोशाक	१४,५०,०००.००	०.००	०	१४,५०,०००.००
२११३२ महंगी भत्ता	३३,६०,०००.००	६४,०००.००	१.९	३२,९६,०००.००
२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	२०,००,०००.००	३,३९,०००.००	१६.९५	१६,६१,०००.००
२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	१५,००,०००.००	०.००	०	१५,००,०००.००
२११३९ अन्य भत्ता	१८,०४,०००.००	०.००	०	१८,०४,०००.००
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	३३,५६,८००.००	०.००	०	३३,५६,८००.००
२११४२ पदाधिकारीअन्य सुबिधा	१,०२,४८,०००.००	८,४०,५००.००	८.१९	९४,०७,५००.००
२१२१२ कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च	३०,२४,०००.००	०.००	०	३०,२४,०००.००
२१२१३ कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	५,७६,०००.००	७,६००.००	१.३२	५,६८,४००.००
२२१११ पानी तथा बिजुली	२५,००,०००.००	०.००	०	२५,००,०००.००
२२११२ संचार महसुल	१९,००,०००.००	०.००	०	१९,००,०००.००
२२११३ सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	१०,००,०००.००	०.००	०	१०,००,०००.००
२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)	१५,००,०००.००	३,००,०००.००	२०	१२,००,०००.००
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	८५,००,०००.००	९,४९,४०२.९१	११.१७	७५,५०,५९७.०९
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	८०,००,०००.००	०.००	०	८०,००,०००.००
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	७,००,०००.००	०.००	०	७,००,०००.००
२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	१०,००,०००.००	०.००	०	१०,००,०००.००
२२२९१ अन्य सम्पत्तिहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च	२०,००,०००.००	०.००	०	२०,००,०००.००
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	५२,३८,०००.००	०.००	०	५२,३८,०००.००
२२३१४ इन्धन - अन्य प्रयोजन	१,००,०००.००	०.००	०	१,००,०००.००
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	३७,००,०००.००	०.००	०	३७,००,०००.००
२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	४३,५०,०००.००	०.००	०	४३,५०,०००.००
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	४५,००,०००.००	०.००	०	४५,००,०००.००
२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१०,००,०००.००	०.००	०	१०,००,०००.००
२२४१९ अन्य सेवा शुल्क	४,९८,९७,३७५.००	१३,८२,८८०.००	२.७७	४,८५,१४,४९५.००

नमोबुद्ध नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक
कार्यालयको कोड : ८०३२६४०२३००

आय व्ययको विवरण

आ.व. : २०८१/८२ अवधी : २०८१/०४/०१-२०८१/०६/०८ क्षेत्र : कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक उप क्षेत्र : कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक

आय

३२१२१ नगद	६,४१,९०,८८१.९९	०.००	०	६,४१,९०,८८१.९९
जम्मा	७५,८३,६०,७७७.२४	८,०४,६४,६१८.६३	१०.६१	६७,७८,९६,१५८.६१

व्यय

२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	२७,००,०००.००	०.००	०	२७,००,०००.००
२२५२१ उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	८,००,०००.००	०.००	०	८,००,०००.००
२२५२२ कार्यक्रम खर्च	७,५०,९२,३६८.२४	१,०३,९१०.००	०.१४	७,४९,८८,४५८.२४
२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	९०,४१,९१६.००	०.००	०	९०,४१,९१६.००
२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	१७,००,०००.००	१,५२,५४३.००	८.९७	१५,४७,४५७.००
२२६१२ भ्रमण खर्च	२७,००,०००.००	०.००	०	२७,००,०००.००
२२७११ विविध खर्च	५२,५५,७६६.००	१,३१,२५०.००	२.५	५१,२४,५१६.००
२५३११ शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता	३,२४,४४,६३०.००	०.००	०	३,२४,४४,६३०.००
२५३१५ अन्य सस्था सहायता	१५,००,०००.००	०.००	०	१५,००,०००.००
२६३३२ सशर्त अनुदान (चालु)	२,८७,०००.००	०.००	०	२,८७,०००.००
२७१११ सामाजिक सुरक्षा	२१,६८,०००.००	५५,०००.००	२.५४	२१,१३,०००.००
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	४०,०००.००	०.००	०	४०,०००.००
२७२११ छात्रवृत्ति	८,४९,०००.००	०.००	०	८,४९,०००.००
२७२१३ औषधीखरिद खर्च	२६,१७,०००.००	०.००	०	२६,१७,०००.००
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	८८,८५,०००.००	०.००	०	८८,८५,०००.००
२८१४२ घरभाडा	५,००,०००.००	०.००	०	५,००,०००.००
२८१४३ सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	१०,००,०००.००	०.००	०	१०,००,०००.००
२८२१९ अन्य फिर्ता	१,००,००,०००.००	७६,१०,२५२.३६	७६.०९	२३,८९,७४७.६४
पूंजीगत	२०,६८,१०,२८३.००	११,९३,९८२.००	०.५७	२०,५६,१६,३०१.००
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	१५,५०,०००.००	०.००	०	१५,५०,०००.००
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	६,४५,२७,०००.००	०.००	०	६,४५,२७,०००.००
३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	३,००,०००.००	०.००	०	३,००,०००.००
३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	९४,०५,०००.००	०.००	०	९४,०५,०००.००
३११५८ सरसफाई संरचना निर्माण	२,५०,००,०००.००	०.००	०	२,५०,००,०००.००
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	१०,५५,२८,२८३.००	११,९३,९८२.००	१.१२	१०,४३,३४,३०१.००
३११७१ पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	५,००,०००.००	०.००	०	५,००,०००.००
जम्मा	७५,८३,६०,७७७.२४	१,४९,०६,००७.५७	१.९६	७४,३४,५४,७६९.६७

६ तथ्याङ्क संकलनका क्रममा खिचिएका तस्विरहरु

	वडा नं १
	वडा नं २
	वडा नं ३

	वडा नं ४
	वडा नं ५
	वडा नं ६

	वडा नं ७
	वडा नं ८
	वडा नं १०

	वडा नं ११

७ GIS नक्साहरु

Location Map of Namobuddha Mur

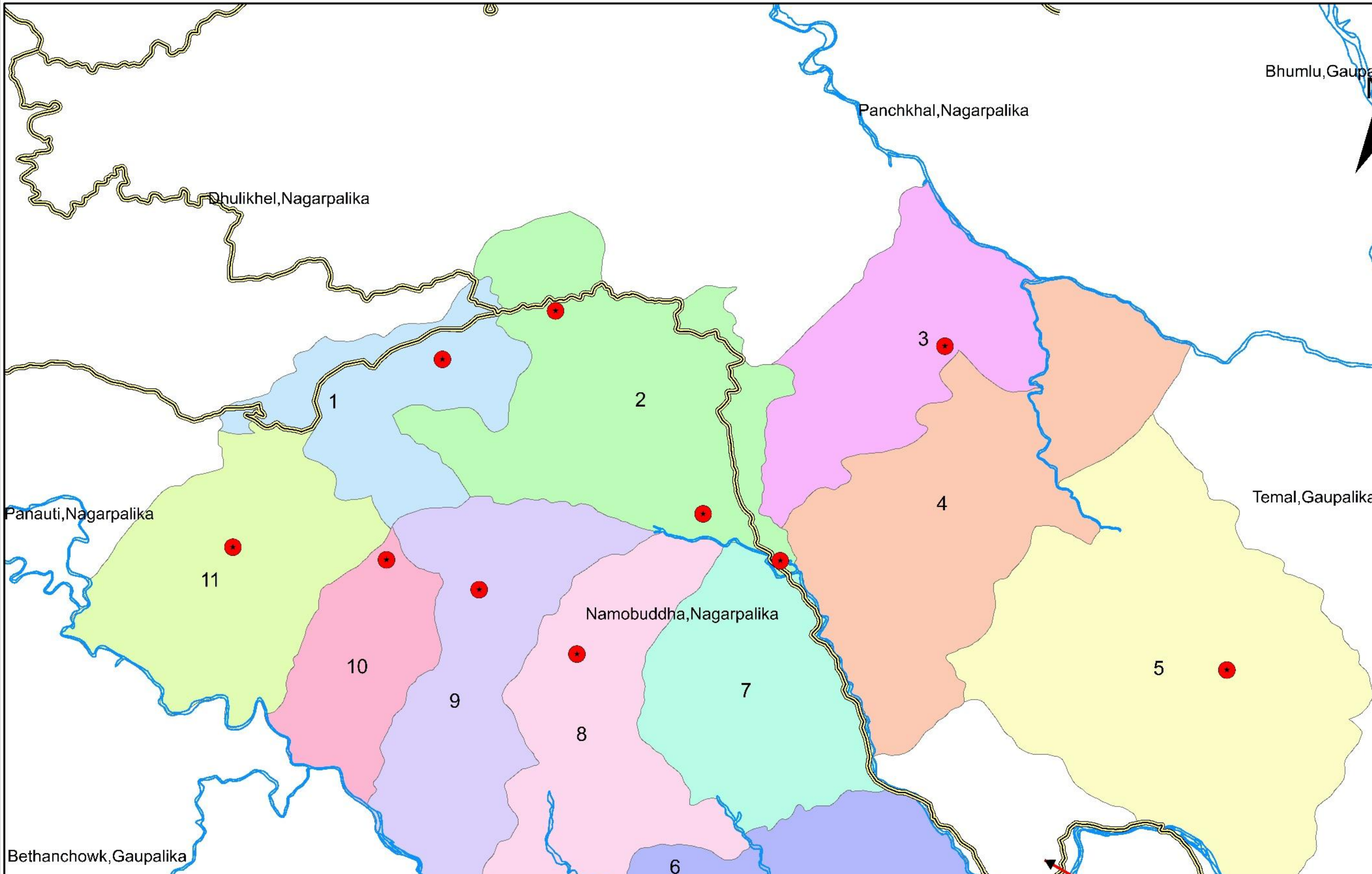

LOCATION MAP SHOWING LANDUSE IN NAMOBUDDHA

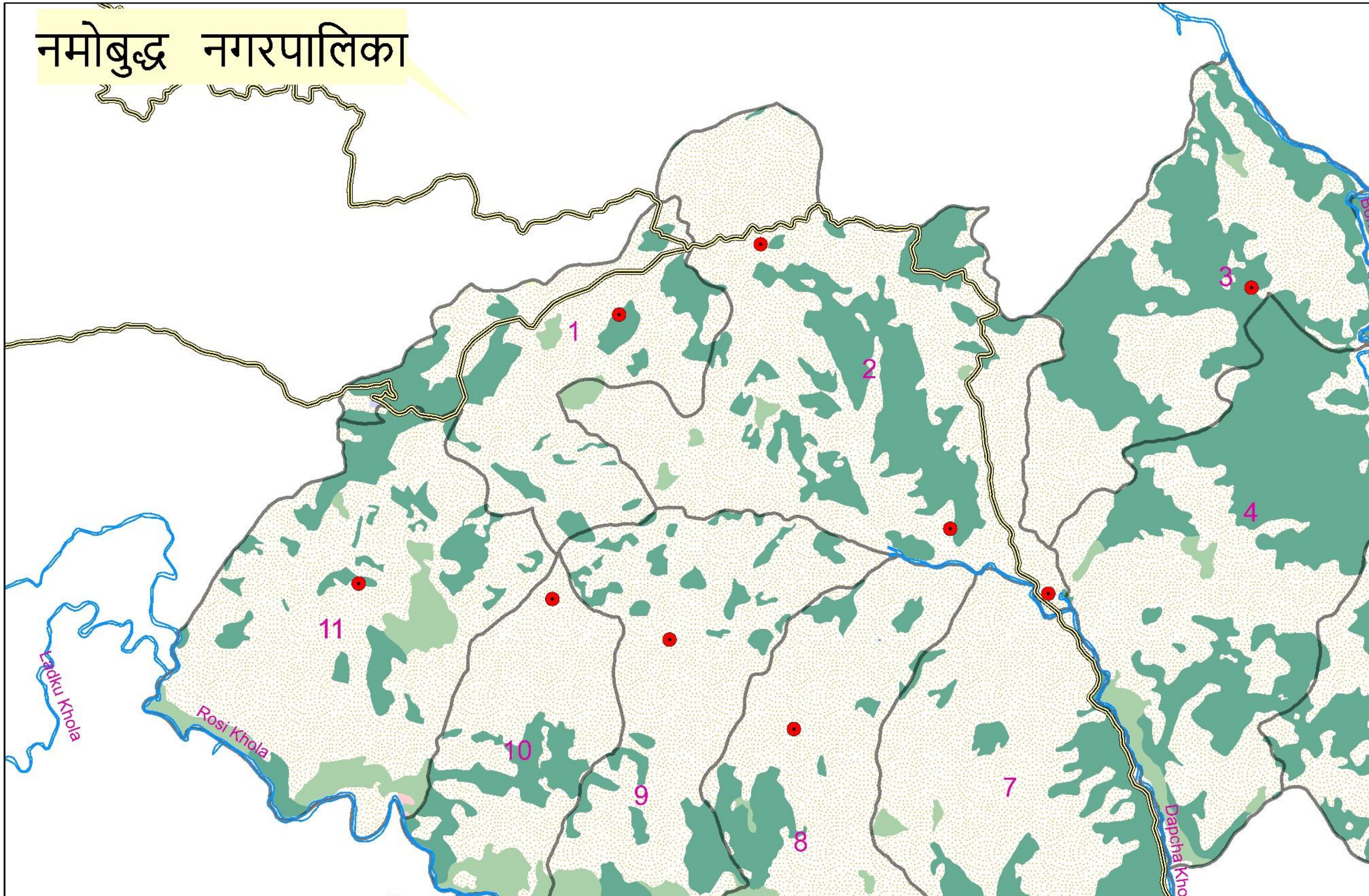

Slope Map of Namobuddha Munic

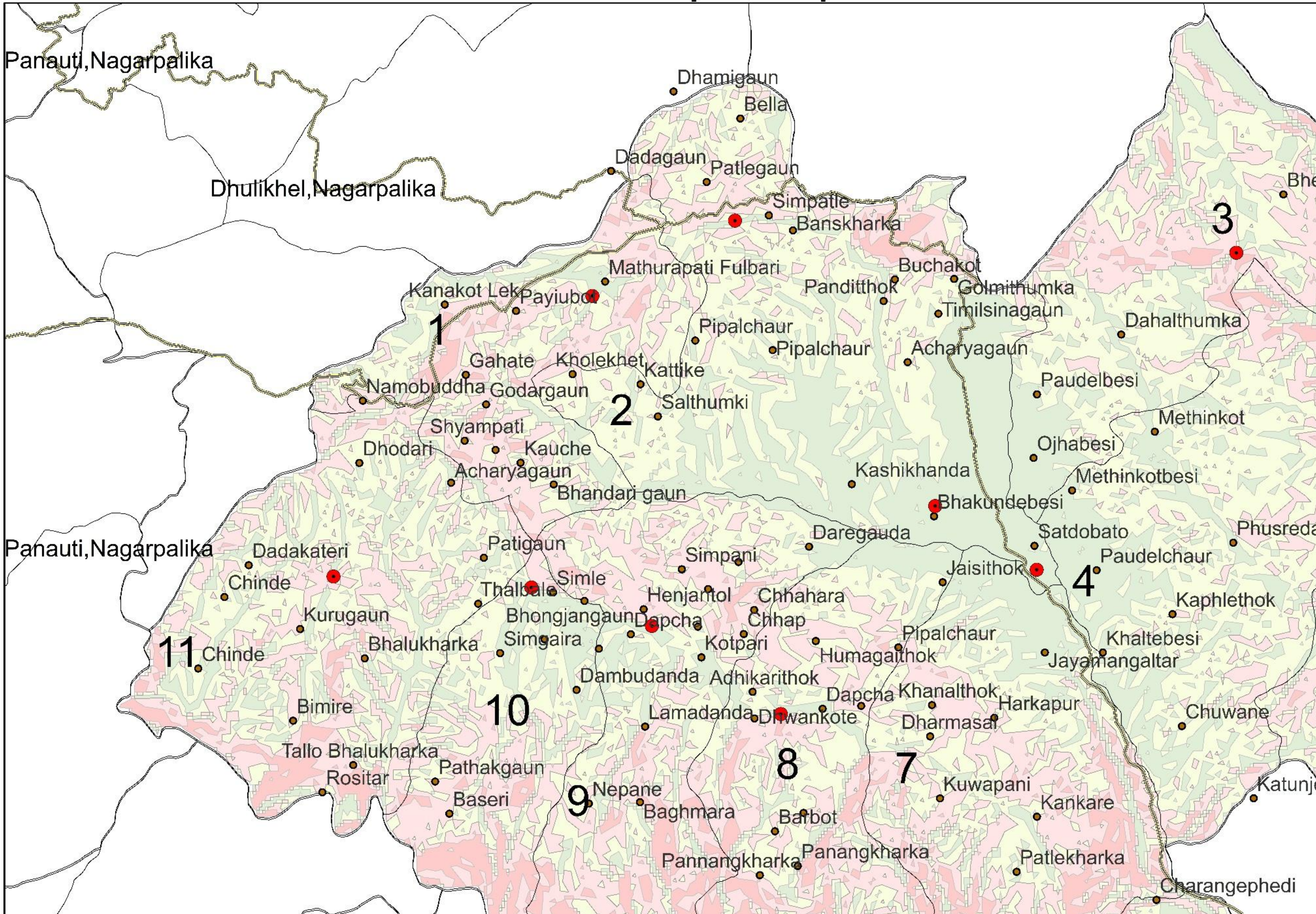

Elevation Map of Namobuddha Munici

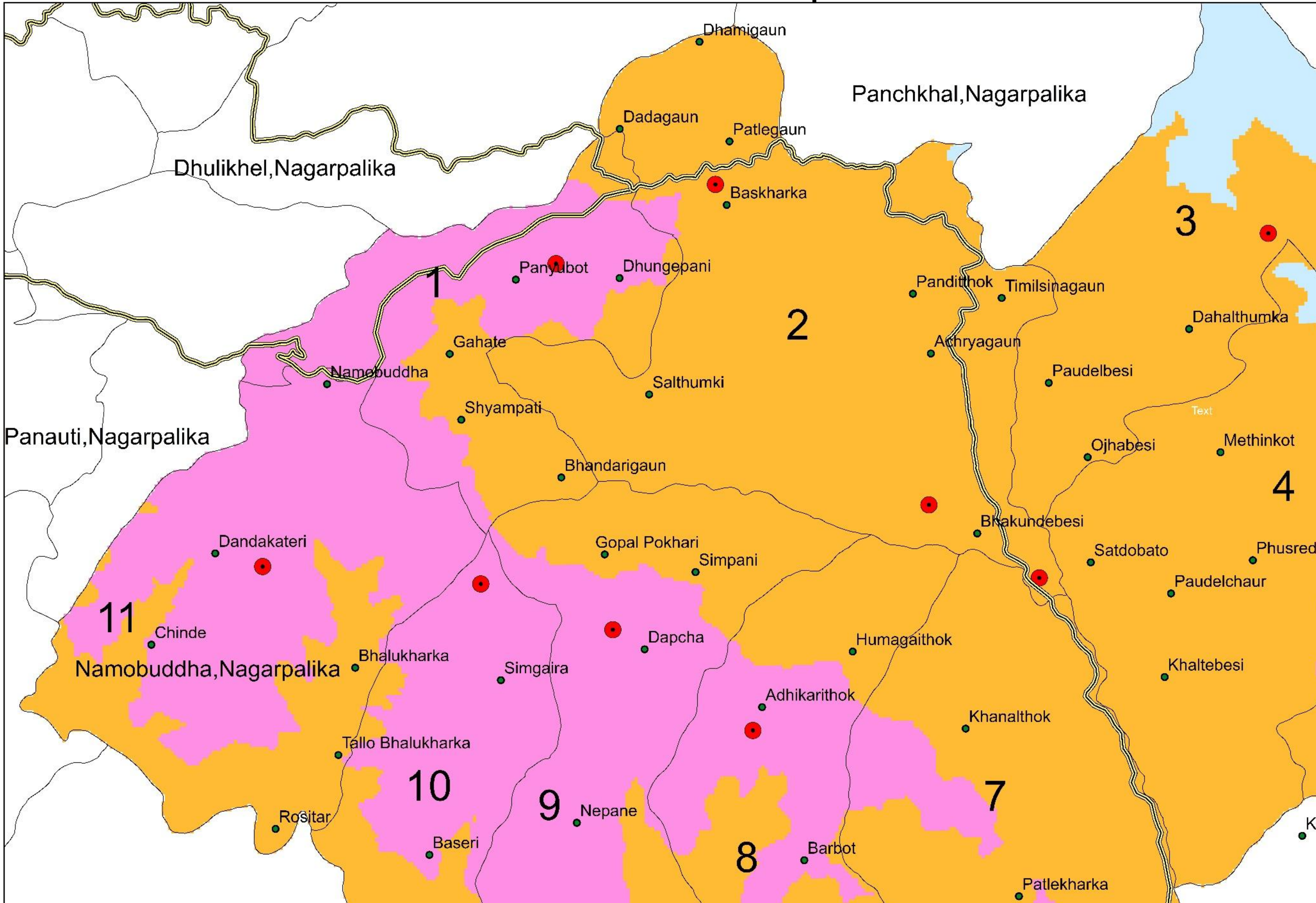

Aspect Map of Namobuddha Mun

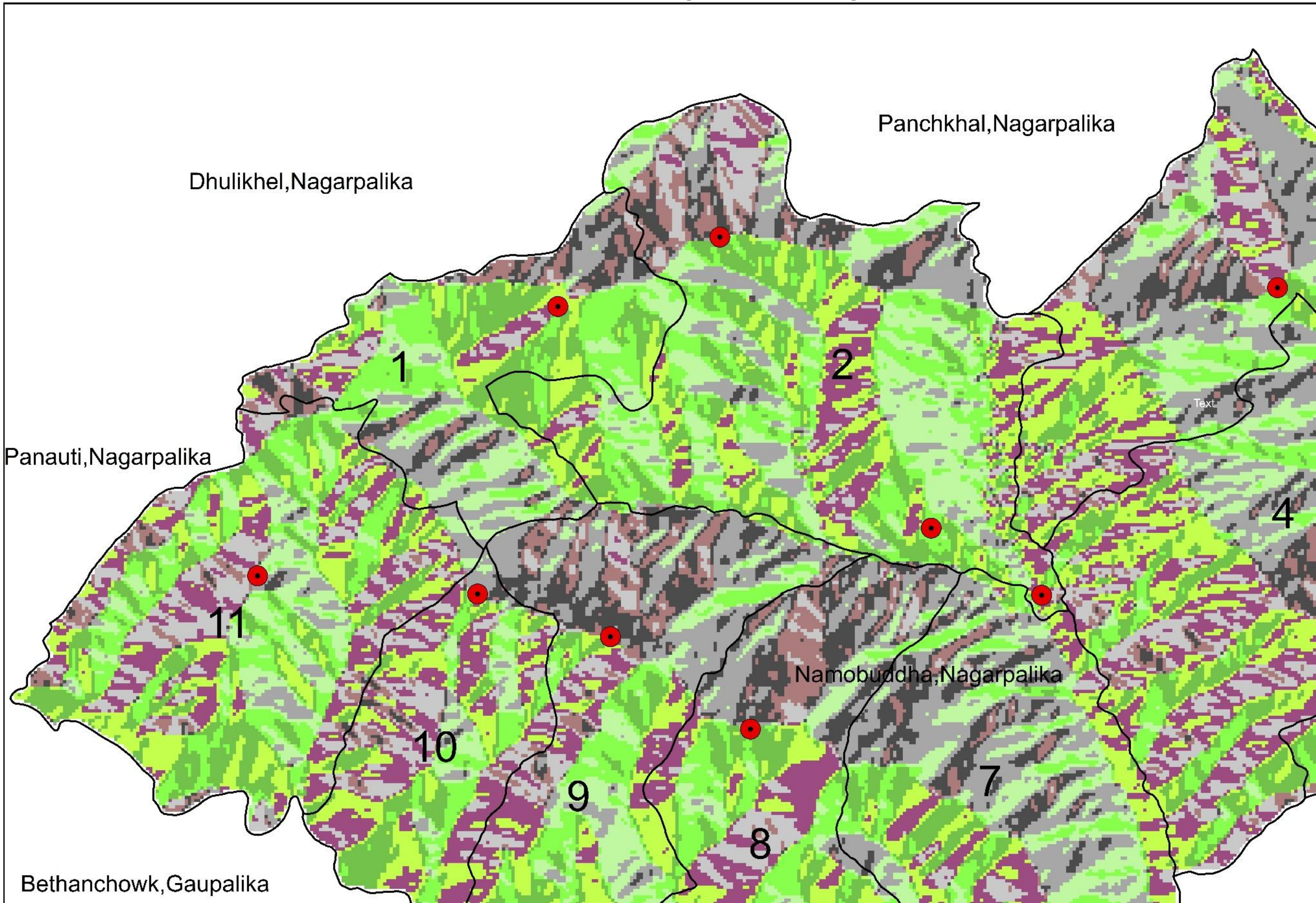

LOCATION MAP SHOWING SCHOOL IN NAMOBUDDHA

LOCATION MAP SHOWING TEMPLE IN NAMOBUDDHA I

LOCATION MAP SHOWING HEALTH POST IN NAMOBUDDH

LOCATION MAP SHOWING COMMUNITY FOREST IN NAMOBU

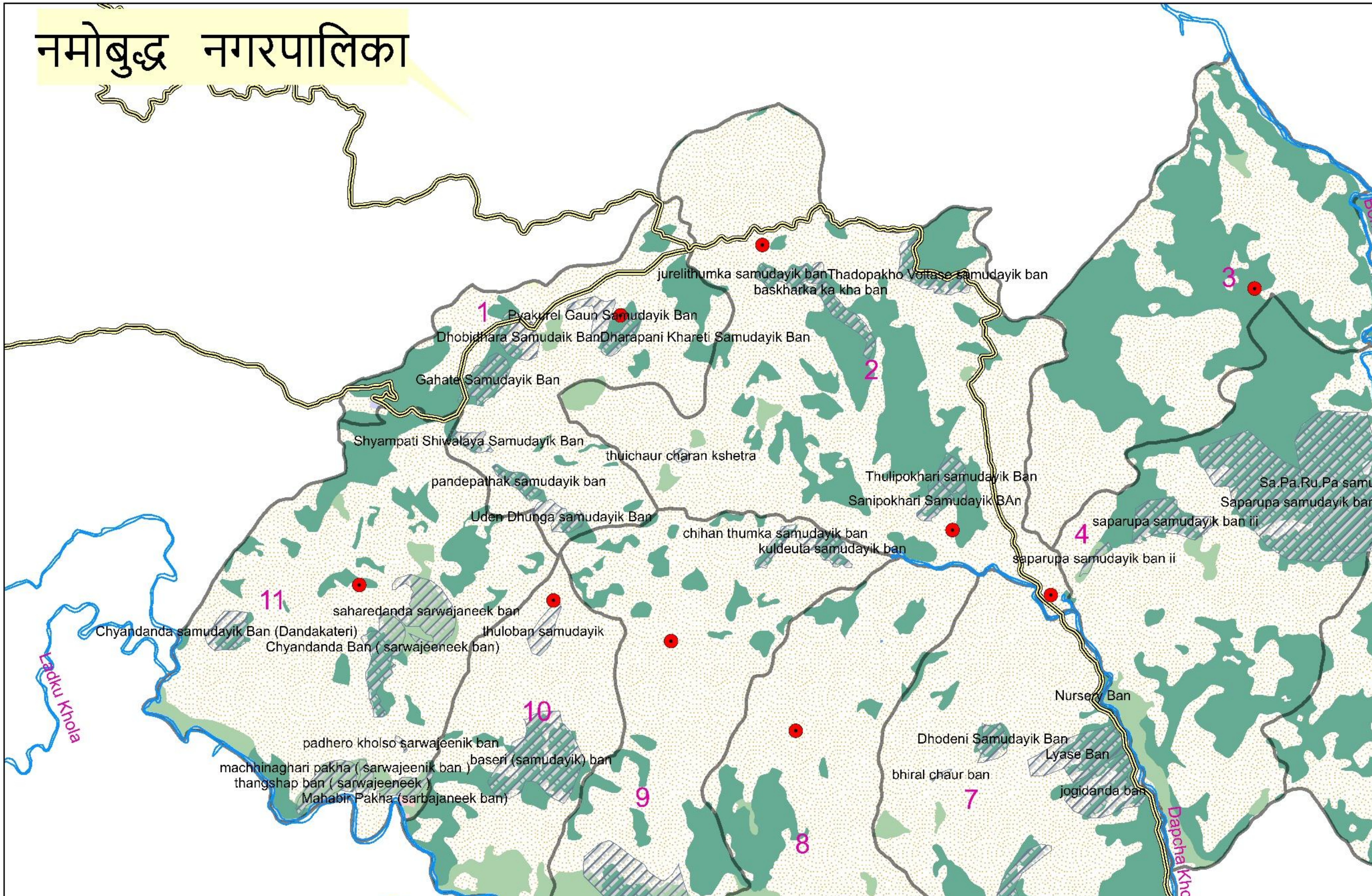

LOCATION MAP SHOWING COMMUNITY BUILDINGS IN NAMOB

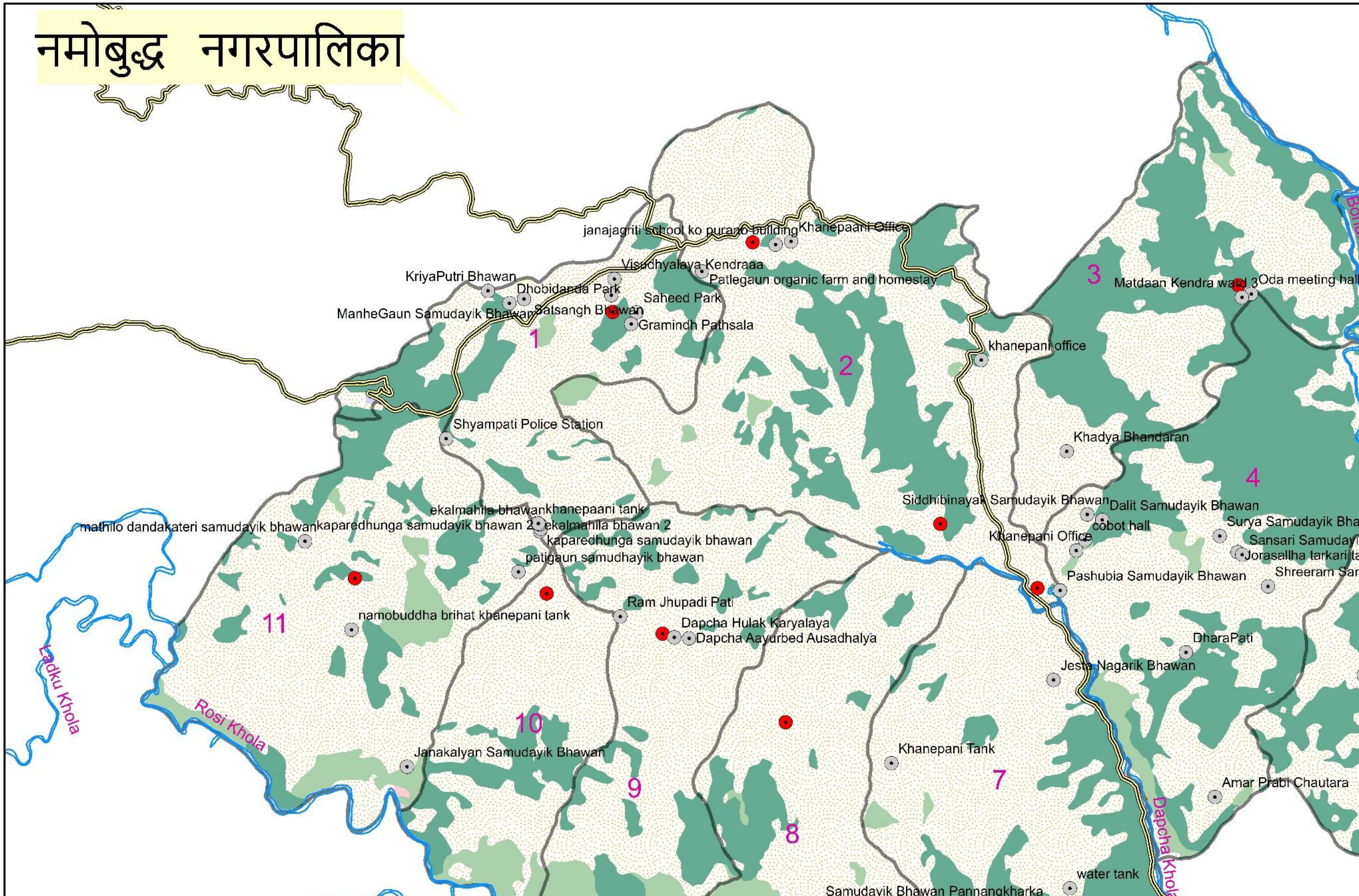

LOCATION MAP SHOWING GHAAT IN NAMOBUDDHA M

LOCATION MAP SHOWING PARKS AND PLAYGROUNDS IN NAMO

Wardwise Population of Namobuddha Mu

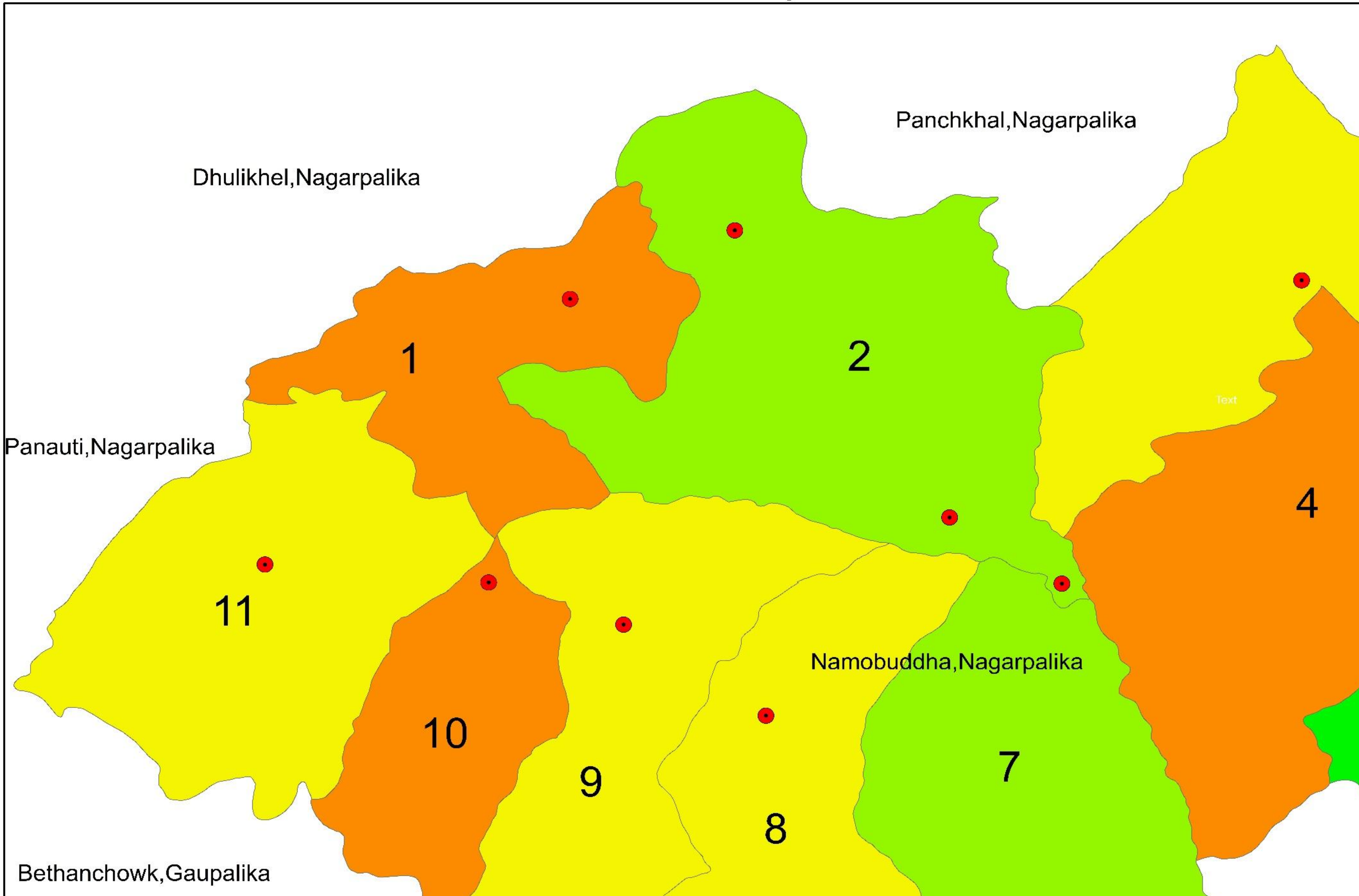

LOCATION MAP SHOWING ALL ROADS IN NAMOBUDDH

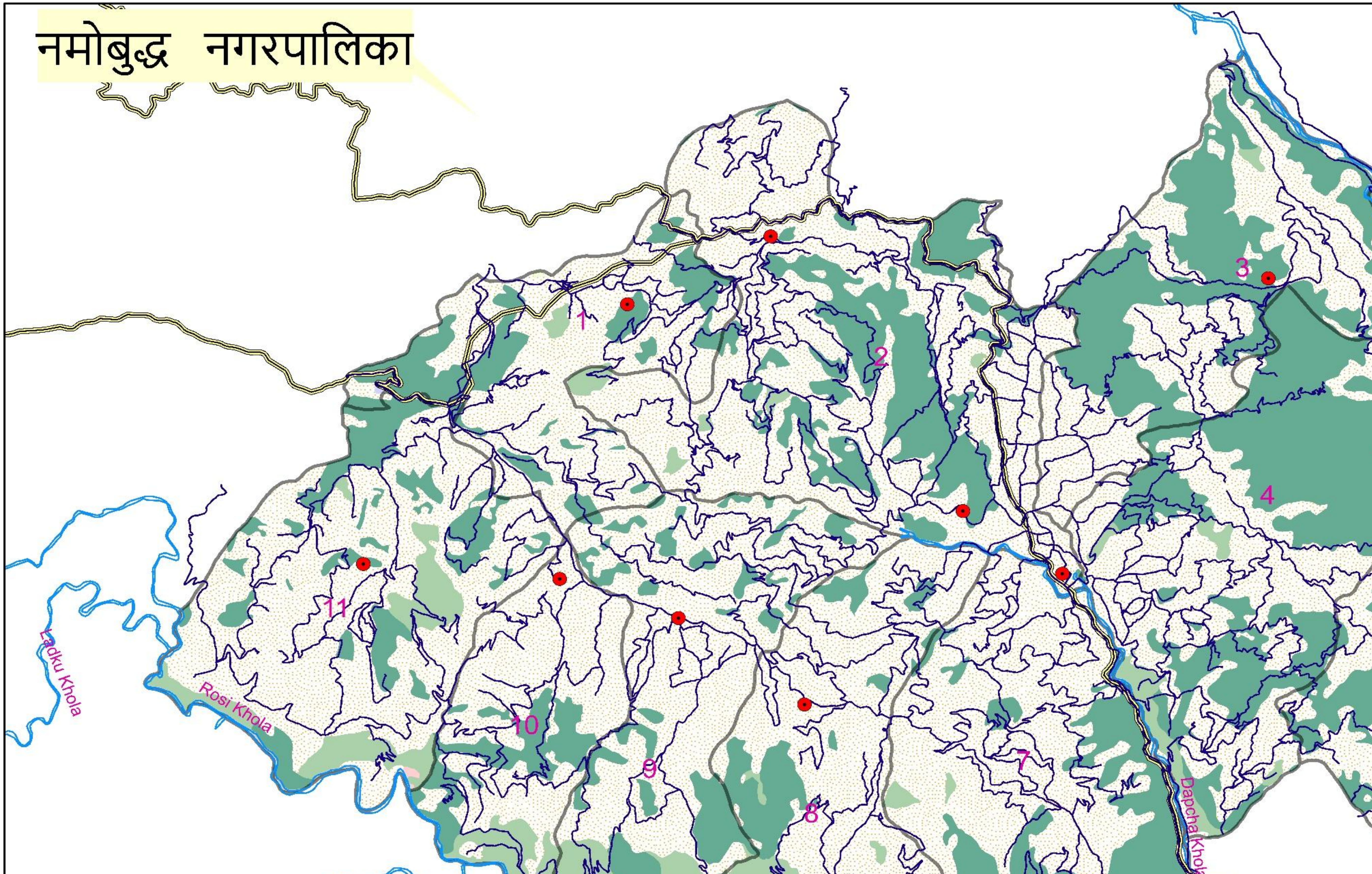

नमोबुद्ध नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
काभ्रेपलाञ्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल